

BL. 1286

R.64 F. 1

UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK GENT

900000089308

RESTAURATIEATELIER

UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK

8. GENT 18

min 240 . N 5 . 8
QVINTICA *BL 128*

LABRI DERELICTORVM

ab Homero libri quatuordecim,

Iodoco Velarço interprete.

R.64 F.1

COLVTI THEBANI RA-

ptus Helenæ eodem inter-

prete.

Editio Prima.

ft. Historiam von Ecken Königsheim

ANTVERPIAE,

Apud Ioannem

Steelsium.

Anno. M. D. XXXIX.

462

I

Cum gratia et priuilegio.

REVEREN-

DO IN CHRISTO PATRI

ac domino, domino Gregorio Ha-
gis religiosissimo Abbati mo-
nasterij diui Michaelis
Antuerpię, Iodocus
Velaræus S.

Non immerito quis tribuat im-
probitati, domine multis nomi-
nibus mihi suspiciende, quod te
literis interpellem, hominem
ob nouam dignitatis accessiōem tantis cu-
ris fluctuantem, tantisq; districtum nego-
rijs. Nam quisq; facile ex se coniecturā fe-
cerit, quantę molis fuerit, primos negotio-
rum impetus sustinere, ubi præter spē quis-
piam ad tantum prouehatur fastigium, pri-
usquam enim in his animus callum ducat,
sui omnino iuris esse nequit. Siquidem ne-
mini obscurum est, quantas sepe turbas, im-
prouisa illa rerum species ciere soleat, in ani-
mo etiam bene constituto. Proinde officio
parum tempestiuo me grassari, iure dixeris,
uerum ex æstuatī affectui reluctari arduum
est, presertim cum is se quodā honesti fuco
oblinat. Nam gestiebat animus gratulari &
ueteri

ueteri amico, & quōdam discipulo, ad eam dignitatem prouecto, quę non paruum adferat momentum, & ad pariendam solidam uiuacemq; gloriam, & ad bene merendum de bonis oībus, modo Christus tibi (quod omnibus uotis, ardentissime nobis expetendum) mentem dare dignetur, ijs cupiditatibus superiorem, quę multorum, ubi dignitate aucti fuerint, animum transuersum agere soleant. Nam hic statim subductis supercilijs, & perinde ac si totam Asiam imperio teneret, fastu intumescēs, securū dominatū interpretatur, officium, quo nisi tanta aduigilet solitudine, ut serui plane personam gerat, explicatam & exploratam, suę suorumq; salutis, rationem ægre habere queat. Ille autem meliore sui parte cōsepultus, ficcandis solū poculis inuigilat, pernox & per dius, se probe sua munia obijisse ducens, si peritissime censum suum mergere potest. Vnde nihil aliud referat, quā aqualiculum abdomine distentum. Alius uero Paphiæ deæ obsequijs deuotus, iuratusq;, preceps abit mundi uoluptatibus, quibus ita animū & aures imbuīt, ut nihil ferre possent, nisi quod olentia illa gaudia sapiat. Verum nō duco opere precium esse, in hæc altius descendere, & quasi tuę pietati deffiderē per singulas

A ij.

las

las formas eundo, ea splendidius & profluē
tius exequi. Siquidē animus ille tuus, nulla
maleuolentia suffusus, ac inusitata quædam
ingenij māsuetudo, moresq; nulla hæctenus
sinistri rumoris labe aspersi, facile optimo
cuiq; talem de te suspicionē exemerint. Præ
sertim cum ita semper ab omni ambitione
abhorrueris, ut nemo quisquam in toto tuo
rum cœtu fuerit, qui minus ex aliorum suf
fragijs penderet. Idq; adeo ut ea res tibi uia
munierit ad hanc dignitatem. Cum multi
eidem spei imminerent, quo te tamen relu
ctantem, ac præ intestino animi dolore sæpe
uictum in lachrymas, protrudere debuerit,
pro quo alijs sacra prophanismiscere non du
bitant. Vnde in spem adducor, aliquando
futurum ut aureum illud mortalium gen⁹
ζωογονήσῃ. Cum uideamus illos ad di
gnitates ecclesiasticas penetrare, qui intel
ligant quantum humeris onus sustineant:
quando nemo hæc, quæ tāto fulgore omni
um oculos præstringunt, à se relegaret, ni
si didicerit quantę sit difficultatis bonū præ
sulem gerere: quo fit ut diuinatione multo
certiore, quam si ex alitis uolatu, aut can
tu oscinis, aut tripudijs solistimis, augurer:
Non futurum esse ut sp̄c frustra foueamus,
quin potius sine ulla hēsitatiōe fore, ut quā
tui

tui expectationē excitasti, hāc facile sustineas & tuearis, modo ab insigni illa animi tui mansuetudine, ac modestia, solitū illū in literas, feruorē, nunq̃ auelli patiaris, neue te γαστρολατρῶν τινῶν consilijs tibi auferendū prebeas, sed studiosis, ac uirtutis sectatoribꝰ patronū exhibeas, quales optimo iure oēs esse debeāt, quicūq; in ecclesiastica politia, conspicuū sustulere uerticē. Nā si isti, huius Palladis Panoplia, tecti, facile ppulsent oīa aduersarioꝝ iacula: ingrati haud iniuria cēsendi si non equā rependāt uicē, hoc est, in oēs qui eiusdē deæ castra sequuntur, animū induant benignū & propitiū. Siquidē is demū dignus cēlendus est ecclesiastici patrimonij hēres, qui quod nactus est facultatū, nō sibi in solidū uiindicat, sed in publicā cōfert utilitatē: quod nisi fiat per bonos & tui similes prēsules, non uideo quo pacto in tā uasta rei literarię clade, ut afflictiore cōditione esse nequeat: Tandē recte studijs cōsuli quæat, Barbarorum quippe illuic oīa polluēte, quibus olim politiora studia enitescere cōsuerunt, ad quę pręstāda ut te currentē (quod aiūt) instigarē, haud abs reduxi n̄ras superioris hyemis lucubrationes, sub tui noīs auspicio in publicū emittere, hoc est Homeri παραλήψεις quæ quintus Cala-
A in.
ber

ber uir, alta recōditaq; eruditioe, nec ifœlix
Homeri imitator, festiuo plane poemate cō
plex⁹ est. At trāstuli hęc succisiuo, ac tumul
tuario studio: nā me totū his dare haud po
tui, siquidē meliorē tēporis partē uēdicabat
sibi (quasi iuresuo) īstituēdę iuuetutis labor,
qui me sepe lassitudine diffluentē, ac tedio
retusum, colligēdi aīi grā ad hęc ablegauit.
Nō quidē eo animo, ut fractis repagulis, ea
publico ac ppatulo usu ferrent, & si postea
quidā amici me in hanc mentē impulerūt.
Sed ne secura lectioe trāscurrerē scriptorē,
ob Homerī imitationē, impensius mihi pla
centē. Quin potius ueteri exēplo, eius uir
tutes, hoc pacto pressiori, & defixiori perlu
strarē intuitu, quare id mihi p̄cipue studio
habui, ut sententiā q̄ possem dilucidissime
exprimerē. Nō admodū laborās, etsi uerbū
uerbo ubiq; nō redderē: quod cum in nulla
uersioe multū laudis increat, tū precipue
si græca in latinū transfundas. Cū quippe
plerunq; Romana à Græcis dissentiant, tū
et qui carmina Poetarum, oratione prosa
retextit, non potest eam tam sublimi spiri
tu, attollere, quin & uerba, poetica liberta
te audaciora, pressioribus plerunq; ac de
missioribus sunt mutāda. Tum omīssa sepe
supplenda, & effusa restringenda. Proinde
quæ

quæ noster longa extendit periphrasi, quã
censet Fabius, apud Poetas frequentissime
solū ornatū petere, plerunq; astrictus red-
didi, ne, figura poesi decora, soluta oratione
in uitium inpingeret; perissologie nomē in-
duens, deīnde epithetum quod, nisi aliquid
efficitur redundat, (teste Fabio) frequenter
missum feci. Nā eo Græci Poetæ, fecundissi-
mā sibi libertatem usurpantes, plerunq; usi
esseprehendunt, solū ut carminis hiatū
suffultiāt: quare fit ut si quēadmodū Græce
sonat, latinitate dones, longā & ipeditā ora-
tionē cōsuas. Vt interim taceā, latinę linguę
decorū hoc pacto periclitari. Preterea quod
nō ubiq; leni fluxu decurrat oratio, sed sepe
per aspera & cōfragosa feratur. Id in causa
quod carmē ita retexi nō potest, prosa ora-
tiōe, quin si ubiq; natiuā Poetæ sententiā re-
ferre uelis, stilus sepe duritie quadā resultet.
Tū etiam Mendæ quibus author scater sepe
hunc tortuosum esse coegerūt, habes cōsiliū
nostri rationē, quā si tibi nō omnino displicere
uidero, existimabo me nō prorsus fru-
stra hanc qualēcunq; operā sumpsisse. Vale
reuerēde dñe, & me horū numero ascribas
quos noris tuæ pietati auspicata oīa precari,
quā dñs Iesus diu nobis incolumē seruet.

M. D. XXXIX. XI. calendas Augusti.

A iij.

IN PRIMVM LIBRVM

Argumentum.

Penthesilea Amazonum regina, Troianis subsidio
ueniens magnificis donis, & conuiuio, à Priamo
accipitur, quā Pallas, fraudulento insomnio delu-
dit, Martis assumpta persona, quare postridie, magno
animi impetu, in prelium abrepta est, persuadens sibi
id haud inauspicato se aggredi posse, ad quod patris
sui monitu inuitaretur. At Priam^{us} sinistro turbatus au-
gurio, tenuem admodum de eius reditu spem cōcepit.
Illa tamen magnam inter Græcos stragem ædidit, tā-
tis per dum Achilles prelio abesset. At cum futurū esset,
ut Penthesilea, Græcis infugā actis, ignem nauibus in-
ijceret. Tum Achilles Aiacis horratu, se prelio accin-
git, & Penthesileam, infesto animo in se inuectā, hasta
perfodit: quod cernentes Troiani, terrore iniecto, ad
urbem se corripunt, Tum Mars ob filiam prostratam
magno affectus luctu, olympo desiliit, ac simul cum
Achille myrmidones omnes letho dedisset. nisi Iupi-
ter eū, misso fulmine, deteruisset, Cæterum Achilles
intuitus Penthesileā iā humi fuscā, anī se discru-
ciat, quare à Thersite incessitur conuiuijs, quem
Achilles illiso pugno interfecit. Qua de
causa Diomedes ira inflammatus cū
Achille manus conseruisset,
nisi prestātissimi quique
Græcorum eos u-
trinque in gra-
tiam re-
degis-
sent.

QVINTI

CALABRI DERELICTO

rum ab Homero Liber

Primus.

Bi ab Achille supera-
tus Hector & rogo im-
positus in cineres re-
ductus esset, tum se
Troiani metu Achil-
lis, tanto impetu ruen-
tis, in urbe contine-
bant, non secus ac bo-

ues oppositum Leonis cubile subire detre-
ctant, sed metu perculsi, per densa uirgulta
gregatim se subducunt. Sic illi urbis latibu-
lis tecti, fortis uiri impetum subterfugiant.
Haud immemores quantam priorum stra-
gem ediderit, dum furibundus raperetur per
ripas Scamandri fluminis, qui iuxta idam la-
bitur, aut quod multos in fugam actos Troia
sub moenibus altæ, internitione ceciderit,
quodque Hectorem domuerit, & lucem ciui-
tatibus ademerit, aliosque complures strau-
erit Maritimo prelio quando primū Troia-
nis exitio uenerat. Hæc omnia secū in ani-

Troiani
metu Ach-
illis urbe
se tenent.

A v. mo

QVINTI CALABRI

Penthesilea
ad Troicā
expeditio-
nē uenit.

mo uersantes Troiani, intra urbis munimē-
ta se tutabantur, tanto luctu, ac dolore se af-
fligentes, perinde ac si totam Troiam lamē-
tabile hauriret incendium, tum primum ab
amne Thermodoōte Troianis subsidio ue-
nerat Penthesilea, mulier diuina forma pre-
dita, sed duobus diuersis affectibus æstu-
ans, quippe luctifici belli ardore incensa, &
tristem ac indecentem famā reuerita: nem-
pe ne apud suos populares infamiæ sibi es-
set sua soror Hippolyte, cuius gratia maxi-
mum animo uulnus cōceperat. Hanc enim
ualida hasta interemit: nec id quidem dedi-
ta opera, sed in ceruum telum torquēs, qua
certe de causa, ad Troiæ iam celebratissimę
solū se recipiebat, preterea etiam ad hoc ei.
Martius ille anim⁹ stimulos addebat, ut tri-
stibus expiationibus de cę de purgata, hor-
ridas sibi furias placaret, quę sororis causa ei
succēssentes indiuulſę ac occultę aderant co-
mites. Hæ em̄ semper ad sceleratorū hoīm
pedes uoluunt, nec est quisq; graue aliquod
in se delictum admittēs, qui hasce deas sub-
terfugere queat. Ceterum cum Penthesilea
alię duodecim illustres fceminæ erant, quæ
omnes inflammato quodam, tū belli, tum
infestæ conflictationis studio, rapiebantur,

&

Furiæ ma-
lorum ani-
mū semper
torquent.

& quamuis gestarum rerum gloria admo-
 dum essent cōspicue, tamē famulatum prę-
 stare Penthesileæ non dedignabant, ut quę
 non parum inter omnes emineret. Non se-
 cus ac cum magno olympo cæteris syderi-
 bus pręfulget Luna, nēpe quę inter omnes
 magnam sui admirationem concitet, sub nu-
 bibus sonoris disrupto æthere, sic illa oēs
 supereminebat: aderant enim Clonie, Po-
 lemusa, Derione, Euandre, Autandre, &
 Diua Bremusa, tum Ippothoe simul & Ar-
 mothoe, nigris oculis decora, tum Alcibie,
 Antibrote, Derimachia, pręterea etiā Ther-
 modosa hasta admodum conspicua: tot cer-
 te fuere quę bellicosę Penthesileę obsequiū
 pręstarent. Porro qualis olympo progredi-
 tur aurora, equis splēdidis animū oblectās,
 cum horis formosis quas formæ splendore
 lōge antecit, & si minime carpēdæ sunt pul-
 chritudinis: Talis Penthesilea prodijt ad
 Troianam urbem curru inter omnes con-
 spicuo, circumfusi, autem Troiani ruebant
 magna perciti admiratione, ubi cernerent
 Martis indomiti filiam, laxis tibialibus in-
 dutam, ipsis deabus forma haud dissimilē,
 nam in uultu utrunq; aderat, & formę splē-
 dor & horror quidam masculus, ridenti autē
 amabiles

QVINTI CALABRI

amabilis, sub supercilijs oculi radiorū in mo-
rē relucebāt. Tū pudor ruborem addebat,
nam in genis diuina quædā aderat gratia, ro-
bur induta. Populus autem gaudio exiliens
circumfunde batur, antea licet magno affe-
ctus dolore, ut quando agricolę circumspi-
ciūt ē mōtis specula irim Oceano exortā, cū
quippe cœlestis aquæ penuria laborant, &
agri exarescunt, sitientes pluuiā, tandemq;
cœlum nubibus obduci cœpit, dum hi cer-
nentes bonum uenti pluuięq; iam instantis
prognosticū, gaudio perfundunt, qui prius
in agris sedebant, alta ducentes suspiria: Sic
certe Troiani quando uiderunt in sua pa-
tria, fortem Penthesileam belli ardore estu-
antem, gauisi sunt: siquidem cū in spem bo-
ni cuiuspiam adducitur homo, delet ex ani-
mo gemebundum cruciatum, qua de re etiā
Priami animus, qui antea gemitu & magno
cruciatu enecabatur, nonnihil exhilaratus
est, perinde ac, qui ob cæcutiētes oculos nō
parū discruciatum animi, cupiens uidere sa-
crā lucem, aut morti occumbere, & uel præ-
stantis alicuius medici opera, uel dei subsi-
dio, caligine oculis discussa auroræ fulgorē
percipit, non quidem ut antea, nonnihil ta-
men remittitur ex tanto animi cruciatu,
manent

PARALIPO. LIB. I. Fo. III.

manent tamen in oculis magni doloris reliquię. Sic certe Priamus intuitus Penthesileam, nō nihil gauisus est, at maiorem animi partem adhuc sibi uendicabat dolor, ob filios qui in prelio ceciderant. Porro adducit in suas sedes reginam, & illam omnibus humanitatis officijs sedulo prosequabatur, perinde ac filiam, iam uigesimo demum anno peregre reuersam, ac omnium suauissimam instruxit cœnam, qualem cœnare solent illustres reges, quando conuiuia agitant ob uictoriam diffluendentes animos, hostibus quippe sub iugum missis, præterea illam pulchris & copiosis muneribus cumulauit, & multa adhuc se recepit daturū, si Troianis iam aduerso prelio fractis, opem ferret. At illa recepit se confecturam negotium, quod nemo mortaliū sibi polliceri auderet, nēpe fore ut Achillem sterneret & magnū Græcorum populū internitione cæderet, ignēq; nauibus iniiceret: At stolidam haud quāquam compertum habuit quanto cæteros omnes anteiret exitiali prælio, hasta prestans Achilles. Quam cum audisset Andromache Aetiois filia, talia secū animo uersabat, Misera!

Andromache
Penthesileam
tacitam
refutat.

trepido.

QVINTI CALABRI

trepido Achille manus conseras: sed te statim neci atq; exitio dabit: infœlix? quis te mentis abstulit error, certe fixa est tibi hic mortis meta & fatalis dies: Hec̃tor enim lōge te fuit hasta præstantior, uerum succubu it, licet uiribus præmineret, & magno Troianos multauit infortunio, qui illum per urbem, ut deum, suspiciebant, & mihi & meis generosis parētib; cum in uiuis esset magnū ornamētum attulit, at utinam tumulto condita fuisset, priusq; utero hasta perfosso animam efflasset. Nunc autem calami rosa ego immenso dolore angebar, cum illū horrende circa muros ueloces equi raptarunt Achillis: qui me orbauit uiro cui mea libata uirginitas, quod me nullo non tempore, graui dolore afficiet. Sic effata est pulchra Andromache, in memoriam sibi rediens maritū: nam pudicis scēminis, magnis auctibus crescit luctus, cum in uiri defuncti memoriam incidant. At sol rapida circum actus uertigine, altū Oceani fluxū subiit & appetiit aurora. Hi uero iam satiati erāt potu & suauis cibo, tum famulę strauere lectos delectabiles in Priami ædibus, temerariæ Penthesilæ: at hæc accedens quietē cœpit & suauis illapsus somnus oculos occlusit, tū

in

PARALIPO. LIB. I. Fo. III.

Infomniū fraudulētum, Palladis monitu, ex
 ethere supremo descendit, ut illud uidēs, ma
 lum ac damnum daret cum Troianis tū sibi
 ipsi magno ardore abrepta ad belli phalan
 ges, & hæc quidē sic machinabā bellicosa
 Minerua: huic igītriste infomniū supra ca
 put astitit, patrem representans, & hortā
 bā ut fidenti pectore contra Achillem in
 campū descenderet, quod cū audiūt prorsus
 in animo gauisa est, psuadebat em̄ sibi fore
 ut eodem die magnū patraret facinus, horri
 do prelio, & stolidamorem gessit infœlici
 infomnio, nocturno, in lectis quidē fatis de
 mulcenti calamitosum hoīm genus, cū ludī
 bria plane proferat, quod quidē & illā frau
 de circūuenit stimulos subdens, fore quip
 pe ut reuerteretur incolumis. Porrò quan
 do oriebatur rosea aurora, tum Penthesilea
 magno robore menti indito, corripuit ē
 stratis corpus, & decora arma humeros
 induit, quæ ipse deus Mars illi dederat, &
 primum tibijs addidit aurea tibialia, quæ illi
 bene aptābantur: induit thoracem uariega
 tum, & glorians humeris circumposuit ma
 gnū ensem, cui uagina erat argento aut ebo
 re expolita, addidit autem scutum non dissi
 mile Lunæ circulo, quæ supra uorticofum
 Oceanum

Infomnio
 deluditur
 Penthesi
 lea.

QVINTI CALABRI

Oceanū exoritur, semiplena incuruis cornibus, sic plane relucebat, & capiti impoluit galeam aureis comis cristatā, ubi uero corpori circumposuit affabre facta arma, fulguri similis apparebat, quod è cœlo in terram iaculatur Iuppiter, declarās, mortalibus grauissoni imbris robur, aut impetuosorum uentorū indefinentem fragorem, at properās se domo efferre duo sumpsit iacula sub scuto, dextra autē utrinq; incidentem securim quam illi trux dedit contentio, ut exitiali bello sibi esset maxime auxilio, quo in cacichinum soluta se statim extra munimenta corripuit, Troianis animum accendens ad preclaram pugnam. At primarij uiri celeriter conglomerati, facile illi dicto erant audientes, quāuis antea detrectassent cū Achille pedem conferre, nam omnes domuit. At illa intolleranda efferebatur arrogantia: insidebat enim equo egregio ac uelocissimo, quem ei pro hospitali munere dederat Boreæ uxor Orethea, cum olim in Thraciā se reciperet, qui etiam eminebat inter pernices harpyas, Cui insidens præstans Penthesilea, liquit alta urbis munimenta, misere autē illam urgebant fata, ut prima & nouissima pugne interesset. Cæterum multi Troiani

cir

cicumfusiturmtam sequebantur in propu-
 pudiosam pugnam, pedibus minime redu-
 cibus, laboris patientem uirginem, ut oues
 arietem, qui pastoris industria omnibus im-
 pulsus præcurrit: sic fortes Troiani & Ama-
 zones magno animi robore suffulti, ingen-
 tiq; incensi desiderio hanc sequebantur. At
 qualis Pallas, cum contra gygantes in præ-
 lium descenderat, aut pugnae excicatrix cō-
 tentio, per aciem ruēs; talis inter Troianos
 uersabatur acris Penthesilea. Ceterum Pria-
 mus Ioui tendens laboriosas manus, preces
 fundebat, cōuersus ad ideī Iouis templum,
 qui semper iliū prospectat: audi, inquit, pa-
 ter, & largire, ut hoc die Achaicus populus
 sternatur, Mauortię reginæ manibus, & illā
 reducem ac incolumem meis ædibus red-
 de, idq; in gratiam Martis, magni, ac præstā-
 tis tui filij, & in ipsius quoq; quæ immorta-
 les deas corporis formare fert, nam prorsus
 abs te diuinum sanguinem trahit: præterea
 te mihi exorabilem præbe, quia multis ma-
 lis iactatus sum, liberis quippe extinctis,
 quos mihi abstulerunt fata Græcorum ma-
 nibus, in acerrima deuastatiōe: te nostri mi-
 sericordia tangat, quorū pauci adhuc super
 sumus de preclara Dardani stirpe, ut urbs
 B. direp

QVINTI CALABRI

direptioni detur, & nos à detestandis cædi-
bus & bello respiremus. Sic dixit obnixè
precatus: huic autem à dextra, aquila acutū
clangorem edens, columbam etiam nū re-
spirantem unguibus tenens, impetuose uo-
lauit. At Priamus consternabatur animi, au-
gurabatur enim nō se uisurum Penthesileā
incolumem è prælio reuersam, & perinde ac
futurū esset, ut eo ipso die fata id explerent,
sic summo cum dolore, animo deijcitur:
at contra Græci admiratiōe perciti sunt, ubi
intuebant. Hos quidē feris cōparantes, quæ
in mōtibus misere negotiū faceffunt ouibus
at illā flammæ impetui quæ uento urgente,
aridis ramis furit: & Græcis in unum con-
tractis, quispiam in hūc modum proximū
alloquitur, quis tandem post cæsum Hec-
to rem Troianos in aciem educit, quos existi-
mauimus nō amplius uelle nobiscum ma-
nus conferere, at nunc denuo impetu ferū-
tur, magno pugnæ desiderio æstuant, &
iā quidā inter medios ad labores eos exti-
mulat: dixeris deum esse quempiam, qm̄ rē
arduam animo uersat, proinde inexhau-
sta quadam in pectora confidentia assum-
pta: memores sumus bellicæ fortitudinis,
nec certe nos sine numine diuum hoc die
cum

cum Troianis prelium inibimus, sic dixit. Hi uero splēdidis indutis armis, nauib⁹ educabantur, robore obarmatis humeris & ad cruentam pugnam crudiuioris feris nō dissimiles rapiebant^r egregijs instructi armis, nempe hastis & thoracibus & ualidis bouū tergis, & ponderosis galeis; alter alterius corpus ferro impetijt truculente, & Troianum solum sanguine tingebat^r. Hic Penthesilea petijt molionem, per sinū, glissum, Antitheum & pręstantem Lernū, deinde Hippalmum & Emonidem, & fortem Elaspum, Derione autem Laogoum, Clonie uero mempiū qui olim ē Philace comes uenerat Menelao ut cū Troianis manus cōsereret. At eo extincto magna exardescibat iracundia Poderces ephecleades: hūc enim prę ceteris sodalibus amore complectebatur & statim in diuam Cloniam telum uibrabat, quod illi uterum perfodiebat. At celeriter ater cruor disfluebat & intestina oīa hastam sequebantur: cuius certe causa irapercita Penthesilea tereti hasta crassis laceratis dextrę manus, uulnus impegit, & pręsecuit uenas sanguinolentas, tū ater sanguis illi per inflixum uulnus impetuose ebullijt. Hic uero gemitum ducens, retro dilapsus

B ij. est

QVINTI CALABRI

en, nam illi animum deiecit tristitia, & magnum sui desiderium stipatoribus reliquit. Siquidem parū prælio amotus, subito inter suorū manus animā expirauit, Porrò Idomeneus, Bremusæ ad dexteram mammam hastā illisit, cui statim cor dissoluebatur & sternebatur fraxino similis, quam eximiam montibus frōdatores amputant: at illa corruens fragorem simul & strepitum edit, sic illa ploratum ciens collapsa est, cuius quidem statim omnia membra dissoluit fatum: anima autem uentosis auris miscebat. Cæterum Meriones & Euandram & Thermosā exitiali prælio grassantes humi fundit: huic quidem pectus hasta transuerberās, ac illi sub uterum ensem impingens, quæ de repente fato concessere. At Derionem subegit Oilei præclarus filius, horridam illidens hastam, qua parte humerus ceruici iungit. Deinde Diomedes Alcibiæ & Demaches ense tristi, caput præsecuit simul cum ceruicibus ad humeros usq;. At hæ non secus ac iuuenç collapsæ sunt, quas iuuenis aliquis anima priuat ualida securi ceruicales nervos amputans. Porrò ubi ceciderunt istæ Diomedis manibus domitæ in Troianorū campo, procul à suis capitibus, super eas ipsas.

Stenelus

Stenelus fortem Cabeum interfecit, qui
 festo aderat incensus cupidine pugnae cum
 Græcis, nec unquam in patriam redux fuit: quo
 extincto in iram exarsit Paris, & telum in Ste-
 nelum torquebat, nec tamen huic impegit
 vulnus, quamuis ad id magno niteretur im-
 petu, aberrauit enim, alio telum, quo id tristia
 fata ferebant, sed deiecit impetuose eue-
 morum ferrea mitra obarmatum, qui ex Du-
 lichia ad Troianam expeditionem uenerat, quo
 interfecto, præclarus Phelei filius commotus
 exiit, ut leo quando in oui non gregem irruit,
 & omnibus trepidationem iniecit uir fortis:
 nam obtruncavit Itimonem & Hippasidem
 agelaum, qui à Mileto Græcis minatum ue-
 nenerat, cum NESTA diua sub magnanimo
 Anchemacho, qui Micaliam incolebant, &
 Tytani candida iuga & Branchi longas ual-
 les ac litoralem stationem, ac fluentia pro-
 fundi Meandri, qui à Phrygia in regionem
 Carum uitibus consitam delabitur, flexuo-
 sis distortus ripis, hos quidem mactauit Me-
 ges in pugna, aliosque complures, quicumque
 suae hastae occurrerent. Nam illi audentiam
 in pectus indidit Minerua, ut hostibus exitio
 esset: Dreseum autem Martius polepetes
 quem peperit diua Neera Theodamanti pru-

B in. dentum

QVINTI GALABRI

denti uiro mista concubitu, sub niuoso mon-
 te Sipylo, ubi diſ Niobem in faxū conuer-
 tere, cuius etiam num multa distillat lachry-
ma è uertice tristic petræ, cuiq; etiā condo-
lent fluxus lonori Hermin, & ardui Sypyli
uertices, quib⁹ circumfusa est nebula pasto-
 ribus. in imica, magnam aduenis admirati-
 onem cōcitans, quia gemebundæ fœminæ
 speciem præbet, quæ luctu se afflicta, in-
 finitis distillat lachrymis: quod uerè ita esse
 dixeris, cum eam procul uideris. Vbi uero
 prope accesseris, ardua apparet petra à Si-
 pylo auulsa, sed hæc quidē perniciosam deo-
 rum iram explens luget in saxis dolentis
 etiam nū fœminæ speciem referens. Porro
 aliſ inter alios cædem & horrendam perpe-
 trarunt stragem. Nam per medios acerba
 uoluebatur contentio, unde non procul ab
 erat durus mortis terminus & tristia circū-
 uoluebantur fata, lugubrem secum adducē-
 tia cædem. Siquidem multi, tum Troianorū
 tum Græcorum humi fusi, illo die in pul-
 uere morti occubuerūt & magnus fremitus
 sublatus est: necdum etiam magnum Pen-
 thesileæ robur flaccebat, sed quemadmo-
dum in longis mōtibus læna impetu facto
per sinuosas irruit ualles, in boues, sanguinē
litens

sitiens, qui mirumq; illi animum exhilarat,
 sic tum in Græcos rapiebatur Martis filia,
 at hi animo perculso terga dedere, hæc uero
 sequebatur ut fluctus iactabundi maris naui
 bus illiditur, quando nimis secundus uen-
 tus alba tendat uela, undiq; autem resonāt
 scopuli crebris fluctibus in littus se uol-
 uentibus: sic illa secuta, Græcorum dirumpe-
 bat phalanges, & eis minabatur, admodum
 in animo ridens: Vos inquit, canes, qui ho-
 die Priamum tāto multastis damno, nemo
 enim nostris se uiribus subtrahens, gaudiū
 natis aut uxoribus feret, sed mortui alitib⁹
 & feris proijciemini epulum, nec unq̃ uo-
 bis terræ tumulus aggeretur: quo nunc uis
 Diomedis, quo Achillis, quo Aiakis eua-
 nuit: quos mihi fama tulit esse præstantissi-
 mos, sed non sustinebunt nobiscum Martis
 aleam experiri, ne illis animas orco dimit-
 tam. Sic fata & tantas efflans glorias in Græ-
 cos ferebatur, & morti robore non dissimi-
 lis, ingentem perpetravit stragē: nunc qui-
 dem acuta securi, nunc uero iaculū uibrās,
 aderat enim illi acer equus, qui arcū & pha-
 retrā suggereret, etsi fortassis in cruenta illa
 pugna, uel tristibus telis uel arcubus opus
 fuisset: & celeres illam affectabantur uiri, tū
 B iij. fratres

QVINTI CALABRI

trepido Achille manus conseras: sed te statim neci atq; exitio dabit; infœlix & quis te mentis abstulit error, certe fixa est tibi hic mortis meta & fatalis dies: Hec̃tor enim lōge te fuit hasta præstantior, uerum succubuit, licet uiribus præmineret, & magno Troianos multauit infortunio, qui illum per urbem, ut deum, suspiciebant, & mihi & meis generosis parētibus, cum in uiuis esset magnum ornamētum attulit, at utinam tumulto condita fuisset, priusq̃ utero hasta perfosso animam efflasset. Nunc autem calami tosa ego immenso dolore angebar, cum illū horrende circa muros ueloces equi raptarunt Achillis: qui me orbauit uiro cui mea libata uirginitas, quod me nullo non tempore, graui dolore afficiet. Sic effata est pulchra Andromache, in memoriam sibi rediens maritū: nam pudicis fœminis, magnis auctibus crescit luctus, cum in uiri defuncti memoriam incidunt. At sol rapida circumactus uertigine, altū Oceani fluxū subiit & appetiit aurora. Hi uero iam satiiati erāt potu & suauis cibo, tum famulę strauere lectos delectabiles in Priami ædibus, temerariæ Penthesileæ: at hæc accedens quietē cœpit & suauis illapsus somnus oculos occlusit, tū
in

PARALIPO. LIB. I. Fo. III.

Insomniū fraudulērum, Palladis monitū, ex
 ethere supremo descendit, ut illud uidēs, ma
 lum ac damnum daret cum Troianis tū sibi
 ipsi magno ardore abrepta ad belli phalan
 ges, & hæc quidē sic machinabā bellicosa
 Minerua; huic igītr triste insomniū supra ca
 put astitit, patrem representans, & hortā
 bā ut fidenti pectore contra Achillem in
 campū descenderet, quod cū audiit prorsus
 in animo gauisa est, psuadebat em̄ sibi fore
 ut eodem die magnū patraret facinus, horri
 do prelio, & stolidamorem gessit infœlici
 insomnio, nocturno, in lectis quidē satis de
 mulcenti calamitosum hoīm genus, cū ludī
 bria plane proferat, quod quidē & illā frau
 de circūuenit stimulos subdens, fore quip
 pe ut reuerteretur incolumis. Porro quan
 do oriebatur rosea aurora, tum Penthesilea
 magno robore menti indito, corripuit ē
 stratis corpus, & decora arma humeros
 induit, quæ ipse deus Mars illi dederat, &
 primum tibijs addidit aurea tibiālia, quæ illi
 bene aptabantur: induit thoracem uariega
 tum, & glorians humeris circumposuit ma
 gnū ensem, cui uagina erat argento aut ebo
 re expolita, addidit autem scutum non dissi
 mile Lunæ circulo, quæ supra uorticofum
 Oceanum

Insomnio
 deluditur
 Penthesi
 lea.

QVINTI CALABRI

Oceanū exoritur, semiplena incuruis cornibus, sic plane relucebat, & capiti impoluit galeam aureis comis cristatā, ubi uero corpori circumposuit affabre facta arma, fulguri similis apparebat, quod è cœlo in terram iaculatur Iuppiter, declarās, mortalibus graui soni imbris robur, aut impetuosorum uentorū indefinentem fragorem, at properās se domo efferre duo sumpsit iacula sub scuto, dextra autē utrinq; incidentem securim quam illi trux dedit contentio, ut exitiali bello sibi esset maxime auxilio, quo in cachinnum soluta se statim extra munimenta corripuit, Troianis animum accendens ad preclaram pugnam. At primarij uiri celeriter conglomerati, facile illi dicto erant audientes, quāuis antea detrectassent cū Achille pedem conferre, nam omnes domuit. At illa intolleranda efferebatur arrogantia: insidebat enim equo egregio ac uelocissimo, quem ei pro hospitali munere dederat Boreæ uxor Orethea, cum olim in Thraciā se reciperet, qui etiam eminebat inter pernices harpyas, Cui insidens præstans Penthesilea, liquit alta urbis munimenta, misere aut illam urgebant fata, ut prima & nouissima pugne interesset. Cæterum multi Troiani

cir

cicumfufiturmtaīm fequebantur in propu-
 pudioſam pugnam, pedibus minime redu-
 cibus, laboris patientem uirginem, ut oues
 arietem, qui paſtoris induſtria omnibus im-
 pulſis præcurrit: ſic fortes Troiani & Ama-
 zones magno animi robore ſuffulti, ingen-
 tiq; incenſi deſiderio hanc ſequebantur. At
 qualis Pallas, cum contra gygantes in præ-
 lium deſcenderat, aut pugnae excicatrix cō-
 tentio, per aciem ruēs: talis inter Troianos
 uerſabatur acris Pentheſilea. Cēterum Pria-
 mus Ioui tendens laborioſas manus, preces
 fundebat, cōuerſus ad ideī Iouis templum,
 qui ſemper iliū proſpectat: audi, inquit, pa-
 ter, & largire, ut hoc die Achaicus populus
 ſternatur, Mauortię reginae manibus, & illā
 reducem ac incolumem meis ædibus red-
 de, idq; in gratiam Martis, magni, ac præſtā-
 tiſ tui filij, & in ipſius quoq; quæ immorta-
 les deas corporis formare fert, nam prorſus
 abs te diuinum ſanguinem trahit: præterea
 te mihi exorabilem præbe, quia multis ma-
 lis iactatus ſum, liberis quippe extinctis,
 quos mihi abſtulerunt fata Græcorum ma-
 nibus, in acerrima deuafatiōe: te noſtri mi-
 ſericordia tangat, quorū pauci adhuc ſuper
 ſumus de preclara Dardani ſtirpe, ut urbs

B. direp

QVINTI CALABRI

direptioni detur, & nos à detestandis cædi-
bus & bello respiremus. Sic dixit obnixè
precatus: huic autem à dextra, aquila acutū
clangorem edens, columbam etiam nū re-
spirantem unguibus tenens, impetuose uo-
lauit. At Priamus consternabatur animi, au-
gurabatur enim nō se uisurum Penthesileā
incolumem è prælio reuersam, & perinde ac
futurū esset, ut eo ipso die fata id explerent,
sic summo cum dolore, animo deijciatur:
at contra Græci admiratiōe perciti sunt, ubi
intuebant. Hos quidē feris cōparantes, quæ
in mōtibus misere negotiū faceffunt ouibus
at illā flammæ impetui quæ uento urgente,
aridis ramis furit: & Græcis in unum con-
tractis, quispiam in hūc modum proximū
alloquitur, quis tandem post cæsum Hecto-
rem Troianos in aciem educit, quos existi-
mauimus nō amplius uelle nobiscum ma-
nus conferere, at nunc denuo impetu ferū-
tur, magno pugnæ desiderio æstuant, &
iā quidā inter medios ad labores eos extim-
ulat: dixeris deum esse quempiam: qm̄ rē
arduam animo uersat, proinde inexhau-
sta quadam in pectora confidentia assump-
ta: memores sumus bellicæ fortitudinis,
nec certe nos sine numine diuum hoc die
cum

cum Troianis prelium inibimus, sic dixit.
Hi uero splēdidis indutis armis, nauib⁹ edu-
 cebantur, robore obarmatis humeris & ad-
 cruentam pugnam crudiuoris feris nō dif-
 similes rapiebant egregijs instructi armis,
 nempe hastis & thoracibus & ualidis boū
 tergis, & ponderosis galeis; alter alterius
 corpus ferro impetijt truculente, & Troia-
 num solum sanguine tingebat. Hic Penthe-
 filea petijt molionem, per sinū, glissum, An-
 titheum & præstantem Lernū, deinde Hip-
 palmum & Emonidem, & fortem Elasp-
 pum, Derione autem Laogoum, Clonie
 uero mempū qui olim è Philace comes ue-
 nerat Menelao ut cū Troianis manus cō-
 fereret. At eo extincto magna exardescibat
 iracundia Poderces ephecleades: hūc enim
 præ ceteris sodalibus amore complecteba-
 tur & statim in diuam Cloniem telum ui-
 brabat, quod illi uterum perfodiebat. At ce-
 leriter ater cruor disfluebat & intestina oīa
 hastam sequebantur: cuius certe causa ira
 percita Penthesilea tereti hasta crassis lacer-
 tis dextrę manus, uulnus impegit, & præ-
 secuit uenas sanguinolentas, tū ater sanguis
 illi per inflixum uulnus impetuose ebullijt.
 Hic uero gemitum ducens, retro dilapsus

B ij. est

QVINTI CALABRI

en, nam illi animum deiecit tristitia, & magnum sui desiderium stipatoribus reliquit. Siquidem parū prælio amotus, subito inter suorum manus animā expiravit, Porrò Idomeneus, Bremusæ ad dexteram mammam hastā illisit, cui statim cor dissoluebatur & sternebatur fraxino similis, quam eximiam montibus frōdatores amputant; at illa corruens fragorem simul & strepitum edit, sic illa ploratum ciens collapsa est, cuius quidem statim omnia membra dissoluit fatum: anima autem uentosis auris miscebat. Cæterum Meriones & Euandram & Thermosā exitiali prælio grassantes humi fundit: huic quidem pectus hasta transuerberās, ac illi sub uterum ensem inpingens, quæ de repente fato concessere. At Derionem subegit Oilei præclarus filius, horridam illidens hastā, qua parte humerus ceruici iungit. Deinde Diomedes Alcibiæ & Demaches ense tristi, caput præsecuit simul cum ceruicibus ad humeros usq;. At hæ non secus ac iuuenç collapsæ sunt, quas iuuenis aliquis anima priuat ualida securi ceruicales nervos amputans. Porrò ubi ceciderunt istæ Diomedis manibus domitæ in Troianorū campo, procul à suis capitibus, super eas ipsas,

Stenelus

Stenelus fortem **Cabeum** interfecit, qui
 festo aderat incensus cupidine pugnae cum
Græcis, nec unquam in patriam redux fuit: quo
 extincto in iram exarsit **Paris**, & telum in **Ste-**
nelum torquebat, nec tamen huic impegit
 uulnus, quamuis ad id magno niteretur im-
 petu, aberrauit enim, alio telum, quo id tristia
 fata ferebant, sed deiecit impetuose eue-
 morum ferrea mitra obarmatum, qui ex **Du-**
lichia ad **Troianam** expeditionem uenerat, quo
 interfecto, præclarus **Phelei** filius commotus
 exiit, ut leo quando in ouem non gregem irruit,
 & omnibus trepidationem iniecit uir fortis:
 nam obtruncavit **Itimonem** & **Hippasidem**
agelaum, qui à **Mileto** **Græcis** minatum ue-
 nenerat, cum **Nesta** diua sub magnanimo
Anchemacho, qui **Micaliam** incolebant, &
Tytani candida iuga & **Branchi** longas ual-
 les ac litoralem stationem, ac fluentia pro-
 fundi **Meandri**, qui à **Phrygia** in regionem
Carum uitibus consistam delabatur, flexuo-
 sis distortus ripis, hos quidem mactauit **Me-**
ges in pugna, aliosque complures, quicumque
 suae hastae occurrerent: Nam illi audentiam
 in pectus indidit **Minerua**, ut hostibus exitio
 esset: **Dreseum** autem **Martius** polepetes
 quem peperit diua **Neera** **Theodamanti** pru-
 denti

B in. denti

QVINTI GALABRI

denti uiro mista concubitu, sub niuoso mon-
 te Sipylo, ubi dii Niobem in saxū conuer-
 tere, cuius etiam num multa distillat lachry-
ma è uertice tristi s petræ, cuiq; etiā condol-
lent fluxus lonori Hermi, & ardui Sypyli
uertices, quib⁹ circumfusa est nebula pasto-
 ribus in imica, magnam aduenis admirati-
 onem cōcitans, quia gemebundæ fœminæ
 speciem præbet, quæ luctu se afflicta, in-
 finitis distillat lachrymis: quod uerè ita esse
 dixeris, cum eam procul uideris. Vbi uero
 prope accesseris, ardua apparet petra à Si-
 pylo auulsa, sed hæc quidē perniciosam deo-
 rum iram explens lugeat in faxis dolentis
 etiam nū fœminæ speciem referens. Porro
 alij inter alios cædem & horrendam perpe-
 trarunt stragem. Nam per medios acerbæ
 uoluebatur contentio, unde non procul ab
 erat durus mortis terminus & tristia circū-
 uoluebantur fata, lugubrem secum adducē-
 tia cædem. Siquidem multi, tum Troianorū
 tum Græcorum humi fusi, illo die in pul-
 uere morti occubuerūt & magnus fremitus
 sublatus est: necdum etiam magnum Pen-
 thesileæ robur flaccebat, sed quemadmo-
dum in longis mōtibus læna impetu facto
per sinuosas irruit ualles, in boues, sanguinē
 sitiens

PARALIP. LIB. I Fo. VIII.

fatiens, qui mirumq; illi animum exhilarat,
sic tum in Græcos rapiebatur Martis filia,
at hi animo perculso terga dedere, hæc uero
sequebatur ut fluctus iactabundi maris nauibus
illiditur, quando nimis secundus uentus
alba tendat uela, undiq; autem resonant
scopuli crebris fluctibus in littus se uoluentibus:
sic illa secuta, Græcorum dirumpebat
phalanges, & eis minabatur, admodum
in animo ridens: Vos inquit, canes, qui hodie
Priamum tanto multastis damno, nemo enim
nostris se uiribus subtrahens, gaudiū
natis aut uxoribus feret, sed mortui alitib;
& feris proijciemini epulum, nec unq; uobis
terræ tumulus aggeretur: quo nunc uis
Diomedis, quo Achillis, quo Aiadis euauit;
quos mihi fama tulit esse præstantissimos,
sed non sustinebunt nobiscum Martis
aleam experiri, ne illis animas orco dimittam.
Sic fata & tantas efflans glorias in Græcos
ferebatur, & morti robore non dissimilis,
ingentem perpetravit stragē: nunc quidem
acuta securi, nunc uero iaculū uibrās,
aderat enim illi acer equus, qui arcū & pharetrā
suggereret, etsi fortassis in cruenta illa
pugna, uel tristibus telis uel arcubus opus
fuisse: & celeres illam affectabantur uiri, tū

B iij. fratres

QVINTI CALABRI

fratres, tum amici bellicosi Hectoris, taciti
 in animo impetuosum spirantes Martem,
 qui hastis expolitis Græcos deſciebant. At
 hi denſius cadentes dijs uidebantur folijs,
 aut pluuię ſimiles. Multum uero ingemuit
 immenſa terra ſanguine rigata, & cadaueri-
 bus cumulata. Porrò equi aut telis, aut ha-
 ſtis perſoſſi, ultimũ edebant hiinitum, ſuũ
 expirantes robur & puluerem mordentes
 palpitabant: Quorum uires Troiani equi
 a tergo iſtantes exhaustere, ut incedebãt ſi-
 mul cum interfectis collapsuri, & Troiano
 rum quiſpiam magno perſuſus gaudio ob-
 ſtupeſcebat, cum uideret Pentheſileam per
 acies ruentem, atro uentorum turbini ſimi-
 lem, qui ponto incubuit, quando Sol Ca-
 pricornũ intrat. At ille ſpem fouẽs inanẽ,
 inquit ô amici, quam manifeſte hodie cœlo
 delapſa eſt immortalium quæpiam, preliũ
 cum Græcis initura, & nobis ualido Iouis
 conſilio opem latura, qui iam fortassis ua-
 lidum Priamum in memoriam reuocauit,
 qui gloriatſe ab ïmortali ſanguine gen^o du-
 cere: nō eſt certe inquiẽs quod putem^o nos,
 hanc intueri mortalem fœminam, ſic audẽ-
 tem ac adeo ſplendidis inſtructã armis: ſed
 proſecto uel Mineruam, aut magnanimam
 Bellonã

PARALIPO. LIB. I. Fo. IX.

Bellonam, aut Contentionem, aut præclarā
 Latonæ filiam; & in spem adducor fore, ut
 hodie lugubri cæde Græcos afficiat, & exi-
 tialem ignem nauibus iniiciat, quibus, olim
 appulere multa nobis adferentes mala, ap-
 pulerunt inquam intolleranda nos damno,
 hoc bello afficientes, sed haud quā in Græ-
 ciam reduces patriam gaudio perfundent,
 quia nobis deus præsidio fuit, & hæc certe
 Troianorum aliquis magno exultans gau-
 dio, inquit stolidus, non em̄ perpendit gra-
 ue malum, & sibi & Troianis, & ipsi deniq;
 Penthesileæ impendens, nondum enim tri-
 stis belli rumor uel ad Achillem urbiū de-
 uastatorem, uel ad magnanimum Aiace-
 m peruenerat, sed uterq; circa Patrocli tumu-
 lum humi fusus, amici memoriā recolebat,
 diuerso enim luctu obtinebantur. Nam eos
 deorum quispiam pugna prohibuerat, ut
 multi tristi excidio cumularentur à Troia-
 nis, & præstanti Penthesilea prostrati, quæ
 irruēdo male in eos consuluerat, & sibi sem-
 per plus animorū ac roboris addens, nunq̄
 em̄ hastā frustra uibrauit: sed semper cecidiſſe
 fugientium terga, aut illorum pectora, qui
 in aduersum niti audebant: feruido autem
 sanguine undiq; rigabat solum. Porro eius

B v. mēbra

QVINTI CALABRI

Fatum Pen
thesileā ex
simulat.

membra leuitate efferebantur, nec occupa-
bat animum intrepidum defatigatio, sed in
domito quodam robore suffulciebatur. Nā
adhuc illā triste fatum rerum gestarū splē-
dore illustrabat, ut faces subderet ad pugna
cum Achille capescendā, quod procul stās
à pugna pernitiōse gloriebatur, quia futu-
rum erat ut nō ita multo post, Achillis ma-
nibus puellam domandam traderet. Sed se
nebula obsepiebat, ac nulli conspicua illam
extimulauit, ac postremo in serum exitium
induxit. At illa alibi alios sternere propera-
bat, ut quādo iuuenca suauis graminis amo-
re capta, uerno tempore in rossidum aliquē
hortum infilit, & absente domino aliunde
alio fertur, lādens omnes tenellas plantas,
nam has quidem decerpit, has uero pedib⁹
proterit: sic certe mauortia uirgo in Gręco-
rum nāues turmatim impressiōem faciens,
hos quidem obtruncauit, alios uero metu
exanimauit. Cæterum Iliades seorsum bel-
lica opera imitabantur, & pugne cupiditas
cepit Nemeptolemi uxorem Siphonem,
Anthimachi filiā, & animi fortitudine eui-
brata, in magnifica hæc prorumpit uerba,
suas coęuas ad lachrymabilem pugnam ac-
cēdens, confidentia autē illi uires excitauit.

Q

O chara capita gladiatorio pectoribus indito animo, qualis à nostris uiris minime discrepet, qui pro patria cum hostibus manus conferunt, nullam pro nobis & parentibus miseriam subire recusantes, tali igitur assumpto animo ad similem nos pugnam accingamus: non enim multo inferiores sumus florenti ætate hominibus, sed quale illis tale & nobis adest robur, eos enim oculis, genibus, & omnibus denique membris representamus. Ad hæc eadem luce, eodem fruimur Troiana aere, nec cibus est diuersus, quid aliud cedo mulieres ad pugnam excitantur uiris præstantius addidit deus, proinde ne nos prelio subtrahamus: an non cernitis mulierem uiribus antequam iuuenes etiam, qui pedem conferre hostibus audent, cui tamen nihil hic adest ob quod se tanto discrimini exponat, non familia, non ciuitas. Sed pro rege hospitij fœdere sibi dumtaxat iuncto, magna animi promptitudine in certamen descendit: & magnos spiritus ac intrepidum sibi animum assumens, nulla concutitur sollicitudine, & si uiris concurrendum sit. Porro nobis abinde ante pedes est quod merore iniiciat, huic enim & dulces nati & maritus circa urbem obtruncati sunt, alias in luctum coniiciuntur parētes, iam pridem extincti.

alia

QVINTI CALABRI.

direptioni detur, & nos à detestandis cædibus & bello respiremus. Sic dixit obnixè precatus: huic autem à dextra, aquila acutū clangorem edens, columbam etiam nū respirantem unguibus tenens, impetuose uolauit. At Priamus consternabatur animi, augurabatur enim nō se uisurum Penthesileā incolumem è prælio reuersam, & perinde ac futurū esset, ut eo ipso die fata id explerent, sic summo cum dolore, animo deijciebatur: at contra Græci admiratiōe perciti sunt, ubi intuebant. Hos quidē feris cōparantes, quæ in mōtibus misere negotiū faceßunt ouibus at illā flammæ impetui quæ uento urgente, aridis ramis furit: & Græcis in unum contractis, quispiam in hūc modum proximū alloquitur, quis tandem post cæsum Hectorē Troianos in aciem educit, quos existimauimus nō amplius uelle nobiscum manus conferere, at nunc denuo impetu feruntur, magno pugnæ desiderio estuantes, & iā quidā inter medios ad labores eos extimulat: dixeris deum esse quempiam, qm̄ re arduam animo uersat, proinde inexhausta quadam in pectora confidentia assumpta: memores simus bellicæ fortitudinis, nec certe nos sine numine diuum hoc die

cum

cum Troianis prelium inibimus, sic dixit.
 Hi uero splēdidis indutis armis, nauib⁹ edu-
 cebantur, robore obarmatis humeris & ad-
 cruentam pugnam crudiūoris feris nō dis-
 similes rapiebant egregijs instructi armis,
 nempe hastis & thoracibus & ualidis boū
 tergis, & ponderosis galeis: alter alterius
 corpus ferro impetijt truculente, & Troia-
 num solum sanguine tingebat. Hic Penthe-
 filea petijt molionem, persinū, glissum, An-
 titheum & pręstantem Lernū, deinde Hip-
 palmum & Emonidem, & fortem Elasp-
 pum, Derione autem Laogoum, Clonie
 uero mempū qui olim ē Philace comes ue-
 nerat Menelao ut cū Troianis manus cō-
 sereret. At eo extincto magna exardescbat
 iracundia Poderces ephecleades: hūc enim
 prę ceteris sodalibus amore complecteba-
 tur & statim in diuam Cloniem telum ui-
 brabat, quod illi uterum perfodiebat. At ce-
 leriter ater cruor disfluebat & intestina oīa
 hastam sequebantur: cuius certe causa ira
 percita Penthesilea tereti hasta crassis lacer-
 tis dextrę manus, uulnus impegit, & prę-
 secuit uenas sanguinolentas, tū ater sanguis
 illi per inflixum uulnus impetuose ebullijt.
 Hic uero gemitum ducens, retro dilapsus

B ij. est

QVINTI CALABRI

en, nam illi animum deiecit tristitia, & magnum sui desiderium stipatoribus reliquit. Siquidem parū prælio amotus, subito inter suorū manus animā expirauit, Porrò Idomeneus, Bremusæ ad dexteram mammam hastā illisit, cui statim cor dissoluebatur & sternebatur fraxino similis, quam eximiam montibus frōdatores amputant: at illa corruens fragorem simul & strepitum edit, sic illa ploratum ciens collapsa est, cuius quidem statim omnia membra dissoluit fatum: anima autem uentosis auris miscebat. Cæterum Meriones & Euandram & Thermosā exitiali prælio grassantes humi fundit: huic quidem pectus hasta transuerberās, ac illi sub uterum ensem inpingens, quæ de repente fato concessere. At Derionem subegit Oilei præclarus filius, horridam illidens hastam, qua parte humerus ceruici iungit. Deinde Diomedes Alcibiæ & Demaches ense tristi, caput præsecuit simul cum ceruicibus ad humeros usq;. At hæ non secus ac iuuenç collapsæ sunt, quas iuuenis aliquis anima priuat ualida securi ceruicales neruos amputans. Porrò ubi ceciderunt istæ Diomedis manibus domitæ in Troianorū campo, procul à suis capitibus, super eas ipsas,
Stenelus

PARALIP. LIB. I Fo. VII.

Stenelus fortem **Cabeum** interfecit, qui
sesto aderat incensus cupidine pugnae cum
Græcis, nec unquam in patriam redux fuit: quo
extincto in iram exarsit **Paris**, & telum in **Ste-**
nelum torquebat, nec tamen huic impegit
uulnus, quamuis ad id magno niteretur im-
petu, aberrauit enim, alio telum, quo id tristia
fata ferebant, sed deiecit impetuose eue-
norum ferrea mitra obarmatum, qui ex **Du-**
lichia ad **Troianam** expeditionem uenerat, quo
interfecto, præclarus **Phelei** filius commotus
exiit, ut leo quando in oui non gregem irruit,
& omnibus trepidationem iniecit uir fortis:
nam obtruncavit **Itimonem** & **Hippasidem**
agelaum, qui à **Mileto** **Græcis** minatum ue-
nenerat, cum **Nesta** diua sub magnanimo
Anchemacho, qui **Micaliam** incolebant, &
Tytani candida iuga & **Branchi** longas ual-
les ac litoralem stationem, ac fluentia pro-
fundi **Meandri**, qui à **Phrygia** in regionem
Carum uitibus consitam delabitur, flexuo-
sis distortus ripis, hos quidem mactauit **Me-**
ges in pugna, aliosque complures, quicumque
suae hastae occurrerent: Nam illi audentiam
in pectus indidit **Minerua**, ut hostibus exitio
esset: **Dreseum** autem **Martius** polepetes
quem peperit diua **Necra** **Theodamanti** pru-

B in. dentum

QVINTI GALABRI

denti uiro mista concubitu, sub niuoso mon-
 te Sipylo, ubi dii Niobem in saxū conuer-
 tere, cuius etiam num multa distillat lachry-
ma è uertice tristic petrae, cuiq; etiā condo-
lent fluxus lonori Hermi, & ardui Sypyli
uertices, quib⁹ circumfusa est nebula pasto-
 ribus in imica, magnam aduenis admirati-
 onem cōcitans, quia gemebundæ fœminæ
 speciem præbet, quæ luctu se afflicta, in-
 finitis distillat lachrymis: quod uere ita esse
 dixeris, cum eam procul uideris. Vbi uero
 prope accesseris, ardua apparet petra à Si-
 pylo auulsa, sed hæc quidē perniciosam deo-
 rum iram explens luget in saxis dolentis
 etiam nū fœminæ speciem referens. Porro
 alij inter alios cædem & horrendam perpe-
 trarunt stragem. Nam per medios acerba
 uoluebatur contentio, unde non procul ab
 erat durus mortis terminus & tristia circū-
 uoluebantur fata, lugubrem secum adducē-
 tia cædem. Siquidem multi, tum Troianorū
 tum Græcorum humi fusi, illo die in pul-
 uere morti occubuerūt & magnus fremitus
 sublatus est: necdum etiam magnum Pen-
 thesileæ robur flaccebat, sed quemadmo-
dum in longis mōtibus læna impetu facto
per sinuosas irruit ualles, in boues, sanguinē
litens

Stiens, qui mirumq; illi animum exhilarat,
 sic tum in Græcos rapiebatur Martis filia,
 at hi animo perculso terga dedere, hæc uero
 sequebatur ut fluctus iactabundi maris naui
 bus illiditur, quando nimis secundus uen-
 tus alba tendat uela, undiq; autem resonât
 scopuli crebris fluctibus in littus se uol-
 uentibus: sic illa secuta, Græcorum dirumpe-
 bat phalanges, & eis minabatur, admodum
 in animo ridens: Vos inquit, canes, qui ho-
 die Priamum tâto multastis damno, nemo
 enim nostris se uiribus subtrahens, gaudiū
 natis aut uxoribus feret, sed mortui alitib⁹
 & feris pronciemini epulum, nec unq; uo-
 bis terræ tumulus aggeretur: quo nunc uis
 Diomedis, quo Achillis, quo Aiakis eua-
 nuit: quos mihi fama tulit esse præstantissi-
 mos, sed non sustinebunt nobiscum Martis
 aleam experiri, ne illis animas orco dimit-
 tam. Sic fata & tantas efflans glorias in Græ-
 cos ferebatur, & morti robore non dissimi-
 lis, ingentem perpetravit stragē: nunc qui-
 dem acuta securi, nunc uero iaculū uibrās,
 aderat enim illi acer equus, qui arcū & pha-
 retrā suggereret, etsi fortassis in cruenta illa
 pugna, uel tristibus telis uel arcubus opus
 fuisset: & celeres illam affectabantur uiri, tū

B iij. fratres

QVINTI CALABRI

fratres, tum amici bellicosi Hæctoris, taciti
in animo impetuosum spirantes Martem,
qui hastis expolitis Græcos deſciebant. At
hi denſius cadentes dijs uidebantur folijs,
aut pluuię ſimiles. Multum uero ingemuit
immenſa terra ſanguine rigata, & cadaueri-
bus cumulata. Porro equi aut telis, aut ha-
ſtis perſoſſi, ultimũ edebant hinnitum, ſuũ
expirantes robur & puluerem mordentes
palpitabant: Quorum uires Troiani equi
a tergo iſtantes exhauſere, ut incedebãt ſi-
mul cum interfectis collapſuri, & Troiano
rum quiſpiam magno perſuſus gaudio ob-
ſtupeſcebat, cum uideret Pentheſileam per
acies ruentem, atro uentorum turbini ſimi-
lem, qui ponto incubuit, quando Sol Ca-
pricornũ intrat. At ille ſpem fouẽs inanẽ,
inquit ô amici, quam manifeſte hodie cœlo
delapſa eſt immortalium quæpiam, preliũ
cum Græcis initura, & nobis ualido Iouis
conſilio opem latura, qui iam fortassis ua-
lidum Priamum in memoriam reuocauit,
qui gloriatſe ab ïmortali ſanguine gen^o du-
cere: nō eſt certe inquiẽs quod putem^{us} nos,
hanc intueri mortalem fœminam, ſic audẽ-
tem ac adeo ſplendidis inſtructã armis: ſed
profecto uel Mineruam, aut magnanimam
Bellonã

PARALIPO. LIB. I. Fo. IX.

Bellonam, aut Contentionem, aut præclarā
 Latonæ filiam: & in spem adducor fore, ut
 hodie lugubri cæde Græcos afficiat, & exi-
 tialem ignem nauibus iniiciat, quibus, olim
 appulere multa nobis adferentes mala, ap-
 pulerunt inquam intolleranda nos damno,
 hoc bello afficientes, sed haud quā in Græ-
 ciam reduces patriam gaudio perfundent,
 quia nobis deus præsidio fuit, & hæc certe
 Troianorum aliquis magno exultans gau-
 dio, inquit stolidus, non em̄ perpendit gra-
 ue malum, & sibi & Troianis, & ipsi deniq;
 Penthesileæ impendens, nondum enim tri-
 stis belli rumor uel ad Achillem urbiū de-
 uastatorem, uel ad magnanimum Aiace[m]
 peruenerat, sed uterq; circa Patrocli tumu-
 lum humi fusus, amici memoriā recolebat,
 diuerso enim luctu obtinebantur. Nam eos
 deorum quispiam pugna prohibuerat, ut
 multi tristi excidio cumularentur à Troia-
 nis, & præstanti Penthesilea præstrati, quæ
 irruēdo male in eos consuluerat, & sibi sem-
 per plus animorū ac roboris addens, nunq̃
 em̄ hastā frustra uibrauit: sed semper cecidi-
 fugientium terga, aut illorum pectora, qui
 in aduersum niti audebant: feruido autem
 sanguine undiq; rigabat solum. Porro eius

B v. mēbra

QVINTI CALABRI

Fatum Pen
thesileā ex
simulat.

membra leuitate efferebantur, nec occupa-
bat animum intrepidum defatigatio, sed in
domito quodam robore suffulciebatur. Nā
adhuc illā triste fatum rerum gestarū splē-
dore illustrabat, ut faces subderet ad pugna
cum Achille capescendā, quod procul stās
à pugna pernitiōse gloriebatur, quia futu-
rum erat ut nō ita multo post, Achillis ma-
nibus puellam domandam traderet. Sed se
nebula obsepiebat, ac nulli conspicua illam
extimulauit, ac postremo in serum exitium
induxit. At illa alibi alios sternere propera-
bat, ut quādo iuuenca suauis graminis amo-
re capta, uerno tempore in rossidum aliquē
hortum infilit, & absente domino aliunde
alio fertur, lædens omnes tenellas plantas,
nam has quidem decerpit, has uero pedib⁹
proterit: sic certe mauortia uirgo in Gręco-
rum nāues turmatim impressiōem faciens,
hos quidem obtruncauit, alios uero metu
exanimauit. Cæterum Iliades seorsum bel-
lica opera imitabantur, & pugne cupiditas
cepit Nemeptolemi uxorem Siphonem,
Anthimachi filiā, & animi fortitudine eui-
brata, in magnifica hæc prorumpit uerba,
suas coęuas ad lachrymabilem pugnam ac-
cēdens, confidentia autē illi uires excitauit.

Q

O chara capita gladiatorio pectoribus indito animo, qualis à nostris uiris minime discrepet, qui pro patria cum hostibus manus conferunt, nullam pro nobis & parentibus miseriam subire recusantes, tali igitur assumpto animo ad similem nos pugnam accingamus: non enim multo inferiores sumus florenti ætate hominibus, sed quale illis tale & nobis adest robur, eos enim oculis, genibus, & omnibus denique membris representamus. Ad hæc eadem luce, eodem fruimur Troiane aere, nec cibus est diuersus, quid aliud cædo mulieres ad pugnam excitare uiris præstantius addidit deus, proinde ne nos prelio subtrahamus: an non cernitis mulierem uiribus antequam iuuenes etiam, qui pedem conferre hostibus audent, cui tamen nihil hic adest ob quod se tanto discrimini exponat, non familia, non ciuitas. Sed pro rege hospitij fœdere sibi dumtaxat iuncto, magna animi promptitudine in certamen descendit: & magnos spiritus ac intrepidum sibi animum assumens, nulla concutitur sollicitudine, & si uiris concurrendum sit. Porro nobis abunde ante pedes est quod merore iniiciat, huic enim & dulces nati & maritus circa urbem obtruncati sunt, alias in luctum coniuncti parietes, iam pridem extincti, alia

Troiane
mulieres
ad pugnam
excitare

QVINTI CALABRI

aliæ interim discrutiantur animi, ob fratrum
ac affinium interitum, nec est quæpiam ab in-
foelici ista afflictione immunis, quin & me-
tus, ne postmodum seruitutis iugo submit-
tatur. Proinde cum tanta nos premunt ma-
la, haud cunctanter bello accingamur, ma-
gis enim decorum uidetur animum in prelio
efflare, quam postmodum cum paruis liberis tri-
sti necessitate compulsas, in seruitutem ab-
strahi, urbe quippe incendio absumpta, &
maritis perditis. Vbi uero hæc dixisset, omnes
inflammato studio ad tristem pugnam ac-
cendebantur, ac ante urbem precipites age-
bantur, cupidae, armata manu opem fer-
re ciuitati & popularibus, exagitabantur enim
illis animi, non secus ac in alueario apes
magnum miscent strepitum: ubi pulsam hye-
mem sol aureus egit sub terras, cœlumq;
æstiuæ luce reclusit, ad pascua tendunt, nec
amplius amicum est, aluearii angustijs in-
cludi, sed altera alteram inuitat, ut foras se edu-
cat: sic Iliades sese mutuo ad pugnam exci-
tare contendebant, & amoueabant à se pro-
cul lanam ac calathos, & tristibus armis ma-
nus admoliebantur, atq; extra urbem in pre-
lio simul cum suis uiris ac robustis Amazo-
nibus internitione cessæ fuissent, nisi Thea-

no insigni prudentia mulier, earum impe- Theano
 rum refrenasset, sapienti oratione sententia, Iliadib' pre
 eas deducere connixa: Quid uos inquiring, liū diffua
 miseræ, graues pugne labores tentare, uana det,
 spe inflatæ decreuistis? cum nunq̃ antea pre
 lio operam dederitis, sed certe ignaræ rerū
 ad immensum opus, inflāmato pectore te-
 mere ruitis, nō sunt enim pares uobis uires,
 Troianis pugnandi arte probe imbutis. At
 Amazonibus pugna infesta, & equitadi ars
 inde à principio cordi fuere, & quęcunq;
 alia opera sibi uirilis ætas suo iure uendica-
 re posset, qua de causa eis Martius quidam
 animus commouetur, nec uiros requirunt,
 quia labor mirum in modum ualidus, ani-
 mo callū obduxit, & genua reddidit intre-
 pida: nam fama fert, & hāc robusti Martis
 esse filiā. Proinde non par, ut fœmina quę-
 piam cum ea certamen suscipiat, aut sortaf-
 sis immortalium quispiā adfuit nostris uo-
 ris. Siquidem mortalibus omnibus eadem
 origo est, sed alius, operibus adinouet ali-
 is, & id demum consultissime aggreditur,
 cuius in animo peritiam habeat, quam ob-
 rem pugna abstinentes telam aggredimini
 in uestris ædibus. Porro nostris uiris preliū
 erit curæ, & est fortassis quod nobis boni
 spem

QVINTI CALABRI

spē prębere posset, quia Gręcos cernim⁹ pef-
sum iri, & admodū nostrorū uirorū uirtus
emicat, nec quicū est mali quod nobis trepi-
dationē inijciat, non em̄ in nřos muros im-
pressionē faciūt ifesti hostes, nec tristis fce-
minas necessitas ad pugnā urget, sic dixit.
At hę prępropere, utpote seniori, morē gef-
sere, & pugnā procul spectabāt. At Penthe-
filea ingentē in populo stragem adhuc ede-
bat, & maximo concutiebant metu Gręci,
nec ullū gemebūdi interit⁹ patebat effugiū,
sed trucidabant, nō secus ac balantes caprę
horridis Pardalis maxillis cōficiuntur, nec
ullo pugnx tenebantur nunc desiderio
imò poti⁹ fugę, & alius alio ferebat, hi qui-
dē abiectis humi armis ab humeris, aliū uero
cū armis, & excussis aurigis equi, in fugā ef-
fusi erāt, irruētes quidē gaudio at pereūtes,
magna afficiebant calamitate, nec ullis uiri-
bus occurri potuit oppressis. Nā momenta-
nea plane erat oībus uita, quicūq; inciderint
eo feruore pugnx, in Penthesileā, & quē-
admodū horrida & admodū infestās pro-
cella alias quidē humi arbores radicit⁹ en-
cit, cū floribus adhuc uirētes, & alias ex alto
dissipat trūco, cōuulse aut sibi mutuo cō-
tundunt, Sic bona pars Gręci exercitus in
puluerē

PARALIPO. LIB. I. Fo. XII.

puluerē prosternebat, & fatorū uolūtate & Penthesileæ telo. Porro, ubi futurū esset ut Troianorū manibus incendio darent Græcōū naues; tū certe pereuntiū prēlio, plorat ad prēstātis Aiācis aures allapsus est, & Achillē cōpellat. Heus Achilles, profecto aures meas maximus ferijt clamor, quasi magnū cōsisteret prēliū: proinde pperem, ne Troiani occupent apud naues exitio dare Græcos, nauesq; incēdio absumāt, & utriq; n̄m magna probri nota inurat. Non em̄ par est nos, qui alto Iouis sanguine genus ducim, infamiæ esse n̄ris parentibus, qui & ipsi de uastarūt olim præclarā Troianorū urbē, cū bellicoso Hercule, quando Laomedō regnī clauū teneret, quemadmodū & nūc nostris manib⁹ futurū existimo, quia magno uterq; est robore prēdit⁹. Vt dixit, sibi cōtinuo dicto, audientē habuit Achillē, temeraria quādā fortitudine prēminentē: nā & ipse gemebundū illū clangorē aurib⁹ percepit, ambo igit ad splēdida ruebāt arma, quib⁹ induti, ē regiōe aciei steterē, & arma pulchra admodū resonabāt, ac animus illis haud mauorte mitius furere cepit. Tantū quippe robur addidit ā bobus, sua spōte satis incitatis bellicosa Minerva, ac Græcis tacito tentabat pectus gaudio.

QVINTI CALABRI

gaudio cum oculis collustrassent duo fortissimos uiros, nō dissimiles magni Aiois filijs. qui aliquando in animum induxerunt magno olympo uastos inuoluere mōtes, nempe arduū ossam, & sublimi uertice pelion ut ex animi sui sententia cœlum conscendere possent: tales sæuo se prelio opposuere eacide magnū, inferētes gaudiū cupidis Grecis, ambo certantes hostes internitiōe cedere, multos uerō inuictis suis hastis humi fuderūt, ut quādo pingues oues densis uirgultis deprehenderūt boū domitores leones procul à pastorib⁹ deuias, eas toto agmine irruētes interficiūt; tantisper dū atropoto sanguine, uisceribus capacem suā aluam ingurgitarint: sic illi immensum deustarunt exercitum, Hic Ajax petijt Deichiū aut Martium Hyllū, & belli cupidum Eurinoum & euea Diuum. Porro Antandrā inuasit Achilles, & Polemusam, & Antibrotem, deinde & magnanimam Hippothoen, præterea etiam Hermothoen, quin & uniuersum populum exitio dederat, ab Aiace magnanimo adiutus. Nam horum manib⁹ & crebræ & ualide phalanges deſciebant, nec magno id adeo molimine, sed ut in densis montis uirgultis igni absumitur opaca
silua,

sylua uento quippe diffundente incendium.

Quos simul ac animaduertisset bellicosa Penthesilea, in modum ferarum per horridam pugnā ruentes, ambobus se obuiā dare properabat, perinde ac Pardalis in densis syluis rabidum sibi animum exagitans, exiit in occursum inuadentibus agricolis. At hi armis tecti, irruentē manent hastis suis freti, sic quoq; mauortiā Penthesileam morabant hi uiri, arrectis hastis, erant enim ferro circumquaq; muniti. Porro cum moueretur, prima hastam teretem uibrabat Penthesilea, quę Achillis scutum perstrinxit quidem, sed contrafacta resiliit, talia enim erant diuina sagacis Vulcani munera. At hæc aliud animo parauit uelox iaculum aduersus Aiace & utriq; minabatur: nunc quidem inquiens, mea manu, uana exiliit hasta, sed existimo statim fore, ut hac utriq; uestrum animam extinguam, qui corporis robore præ cæteris Græcis uos uenditatis, at tū minori negotio Troiani & quā domitores bellicū hoc conficiēt, sed propius congre diamini, ut discatis quantæ insurgunt uires Amazonibus, Et mihi certe à Marte genus ducit, nec mortali sum nata sanguine, sed ipse Mars in exhausta quadam pugne cupiditate

C.

est uans,

QVINTI CALABRI

estuans, nascendi fuit autor, proinde & uiribus lōgè antisto cæteris mortalibus sic dixit. At illi in cachinnum soluebantur, tamē impulsit hastam in argēteum Aiakis tibiale, sed non subiit pulchrum corpus, quamuis magnis urgeret uiribus, nō erat em̄ in fatis ut eius sanguini misceretur cuspis, hostibus in prælio gemitum ciens. Cæterū Ajax neglecta Amazone in Troianorum multitudinem impetu se retulit, & soli Achilli liquit Penthesileam. Nam compertum habebat futurum, ut nullo negotio quamuis uiribus præstans, ab Achille conficeretur, nō secus ac columba in accipitrem incidens. At hæc alta duxit suspiria, quod in cassum emitteret hastas, quam probrosis dictis adoritur Achilles: Heus mulier, quam uanis exultās uerbis, te nobis dedisti obuiam, cupidine pugnae accēsa, qui cæteros terrestres heroas procul à tergo relinquimus, nam ex altitonantis Iouis progenie nos originem ducere gloriamur. Cōcutiebatur certe metu impetuofus Hector, etiam procul nos irruentes intuitus in pugnam lachrymabilem, & mea hasta perfossus occubuit, quamuis uiribus esset conspicuus: tu certe magna insania trāsuersum raperis aut ardua passa es,

quæ

PARALIP. LIB. I Fo. XIII.

quæ & nobis hodie intentaris exitium, sed tibi extemplo extremus aderit dies, nec ipse quidem Mars tuus pater, te meis manibus amplius eripiet, sed mala morte poenas lues, nō secus ac hinnulus in mōtibus leoni occurrens. An nō tibi fama tulit, quot fortiū uiroꝝ corpora ad Xanthi fluēta nostris manibus prostrata? quin potius tibi id audiēti mentē dii ademerunt, ut tibi tristia fata circumfunderentur: sic dicens, progressus est, ualida manu longam hastam torquens, quā populis exitio fabricat⁹ erat Chiron, & statim sub dextra mamma uulnus inflixit Penthesileę, unde ater cū impetu diffluit cruor, & statim mēbris debilitabatur, ac magna securis manibus elapsa est; nam oculi caligine prętexebantur, & animum dolor penetrabat, sed ubi respirasset & intuita esset hostilem uirum iamiam se acri equo abstrahiturum, animo secū uersabat, stricō ne ferro exciperet irruētis Achillis impetum, an repente equo in terram diffluens, supplex esset diuino uiro, & illi celeriter polliceretur magnā uim æris & auri, quæ delenire solēt mortaliū mētes, & si quis admodum sit temerarius, quibus aut forte sententia deduceretur perniciosus Achilles, aut etiā in ani

Achilles si
mul cum e
quo perfo-
dit Pen-
thesileam.

C ij.

mo

QVINTI CALABRI

mo ueritus cōgtaneorum cōctum daret re-
ducem diem, speranti fugam. Et id quidem
ita se cum uolubāt in animo, sed dñi alio de
torsere, nā illa insultāte magnas animo iras
suscepit Achilles, & statim telo transfuerbe
rauit simul cum ipsa pernecis equi corpus.

Perinde ac quis sub ardenti igni ueru trans-
figit uiscera ad cōenam properans: aut ut ue-
nator in mōtibus mediam cerui aluū prae-
secat euibrato iaculo, quod transuolans in-
figatur trunco proceræ quercus aut piceæ,
sic certe Penthesileam simul cum egregio
equo deprompta sua hāsta in aduersum de-
messuit Achilles. Hæc uero extemplo pul-
ueri moribunda miscebatur, honeste admo-
dum ad terram fluens, ne dedecore præstās
corpus afficeretur: Extendebatur autem in
uentrem circa hāstā palpitans & acri equo
incumbebat, ut abies ui horrendi boreæ cō-
uulsa, quam altissimam in frondosis cōualli-
bus sibi magnæ gloriæ nutrit terra circa fon-
tem, talis Penthesilea dilapsa est acri equo
quamuis uenatrix esset, contrafacta est autem
illi hāsta. Porro Troiani cernentes eā præ-
lio deiectam, magna per uniuersum exerci-
tum concussi trepidatione, ad urbem se cor-
ripiebant, maximo luctu animum afflictā-
tes,

Penthesilea
ab Achille
interfici-
tur.

res, ut quando in uasto mari uento premū-
tur nautæ, & pauci admodum multis labori-
bus in calamitoso pelago iactati, perdita na-
ui, fuga se exitio eripiunt, sero profecto illis
terra apparet, aut urbs quæpiam, & cruciatu
gembūdo enecti extemplo omnes è mari
se impetuose educūt magna affecti mēsticia
ob nauis aut sociorū iacturam, quos magn⁹
fluctus in profundū egit: sic Troiani è prę-
lio in urbem se fuga corripientes, lugebant
horridi Martis filiā, & populares suos qui
lachrymabili hoc pręlio animam profude-
runt. At hęc naso suspendēs adunco Achil-
les magnifice se extollebat: lace nūc inqui-
ens, in puluere canibus aut alitibus pabu-
lū, misera, quis eò te phaleratis suis dictis in-
duxit ut mecū manus cōsereres, certe per-
suasum tibi habuisti fore, ut è pręlio reuerſa
ferres à sene Priamo immensā munera, ubi
Græcos ad internitiōem perdidisses, sed dij
nō perfecere tibi hoc propositum, quoniā
inter heroas longe fuimus præstantissimi,
magnum Græcis lumen, Troianis uero exi-
tium, & tibi quoq; omnibus numeris infœ-
licissimæ, quia te fata tenebricosa & mens
impulere, muliebribus relictis operibus in
bellum proficisci, quod & uiris horrorem
C in. incutit,

QVINTI CALABRI

aliæ interim discrutiantur animi, ob fratrum
ac affinium interitum, nec est quæpiam ab in-
foelici ista afflictione immunis, quin & me-
tus, ne postmodum seruitutis iugo submit-
tatur. Proinde cum tanta nos premunt ma-
la, haud cunctanter bello accingamur, ma-
gis enim decorum uidetur animum in prelio
efflare, quam postmodum cum paruis liberis tri-
sti necessitate compulsas, in seruitutem ab-
strahi, urbe quippe incendio absumpta, &
maritis perditis. Vbi uero hæc dixisset, oēs
inflammato studio ad tristem pugnam ac-
cendebantur, ac ante urbem præcipientes age-
bantur, cupidae, armata manu opem fer-
re ciuitati & popularibus, exagitabantur enim
illis animi, non secus ac in alueario apes
magnum miscent strepitum: ubi pulsam hye-
mem sol aureus egit sub terras, cœlumq;
æstiuæ luce reclusit, ad pascua tendunt, nec
amplius amicum est, aluearii angustijs in-
cludi, sed altera alteram inuitat, ut foras se edu-
cat: sic Iliades sese mutuo ad pugnam exci-
tare contendebant, & amouebant à se pro-
cul lanam ac calathos, & tristibus armis ma-
nus admoliebantur, atq; extra urbem in pre-
lio simul cum suis uiris ac robustis Amazo-
nibus internitione cæsæ fuissent, nisi Thea-

no insigni prudentia mulier, earum impetum refrenasset, sapienti oratione sententia eas deducere conuicta: Quid uos inquam, ^{Theano Iliadib⁹ preliū diffundit,} o miseræ, graues pugne labores tentare, uana spe inflatæ decreuistis? cum nunq̃ antea prelio operam dederitis, sed certe ignaræ rerū ad immensum opus, inflāmato pectore temere ruitis, nō sunt enim pares uobis uires, Troianis pugnandi arte probe imbutis. At Amazonibus pugna infesta, & equitadi ars inde à principio cordi fuere, & quęcunq; alia opera sibi uirilis ætas suo iure uendicare posset, qua de causa eis Martius quidam animus commouetur, nec uiros requirunt, quia labor mirum in modum ualidus, animo callū obduxit, & genua reddidit intrepida: nam fama fert, & hāc robusti Martis esse filiā. Proinde non par, ut fœmina quępiam cum ea certamen suscipiat, aut fortassis immortalium quispiā adfuit nostris uotis. Siquidem mortalibus omnibus eadem origo est, sed alius, operibus adinuenit aliis, & id demum consultissime aggreditur, cuius in animo peritiam habeat, quam ob rem pugna abstinentes telam aggredimini in uestris ædibus. Porro nostris uiris preliū erit curæ, & est fortassis quod nobis boni spem

QVINTI CALABRI

aliæ interim discrutiantur animi, ob fratrum
ac affinium interitum, nec est quæpiam ab in-
foelici ista afflictione immunis, quin & me-
tus, ne postmodum seruitutis iugo submit-
tamur. Proinde cum tanta nos premunt ma-
la, haud cunctanter bello accingamur, ma-
gis enim decorum uidetur animum in prelio
efflare, quam postmodum cum paruis liberis tri-
sti necessitate compulsas, in seruitutem ab-
strahi, urbe quippe incendio absumpta, &
maritis perditis. Vbi uero hæc dixisset, omnes
inflammato studio ad tristem pugnam ac-
cendebantur, ac ante urbem precipites age-
bantur, cupidae, armata manu opem fer-
re ciuitati & popularibus, exagitabantur enim
illis animi, non secus ac in alueario apes
magnum miscent strepitum: ubi pulsam hye-
mem sol aureus egit sub terras, cœlumq;
æstiuæ luce reclusit, ad pascua tendunt, nec
amplius amicum est, aluearii angustijs in-
cludi, sed altera alteram inuitat, ut foras se edu-
cat: sic Iliades sese mutuo ad pugnam exci-
tare contendebant, & amoueabant à se pro-
cul lanam ac calathos, & tristibus armis ma-
nus admoliebantur, atq; extra urbem in pre-
lio simul cum suis uiris ac robustis Amazo-
nibus internitione cessæ fuissent, nisi Thea-

no insigni prudentia mulier, earum impe-
 tum refrenasset, sapienti oratione sententia,
 eas deducere connixa: Quid uos inquires, ^{Theano}
 miseræ, graues pugne labores tentare, uana ^{Iliadib' pre}
 spe inflatæ decreuistis? cum nunq̃ antea pre ^{liū diffus}
 lio operam dederitis, sed certe ignaræ rerū ^{det.}
 ad immensum opus, inflāmato pectore te-
 mere ruitis, nō sunt enim pares uobis uires,
 Troianis pugnandi arte probe imbutis. At
 Amazonibus pugna infesta, & equitadi ars
 inde à principio cordi fuere, & quęcunq;
 alia opera sibi uirilis ætas suo iure uendica-
 re posset, qua de causa eis Martius quidam
 animus commouetur, nec uiros requirunt,
 quia labor mirum in modum ualidus, ani-
 mo callū obduxit, & genua reddidit intre-
 pida: nam fama fert, & hāc robusti Martis
 esse filiā. Proinde non par, ut fœmina quę-
 piam cum ea certamen suscipiat, aut fortas-
 sis immortalium quispiā adfuit nostris uo-
 tis. Siquidem mortalibus omnibus eadem
 origo est, sed alius, operibus adinuet ali-
 is, & id demum consultissime aggreditur,
 cuius in animo peritiam habeat, quam ob-
 rem pugna abstinens telam aggredimini
 in uestris ædibus. Porro nostris uiris preliū
 erit curæ, & est fortassis quod nobis boni
 spem

QVINTI CALABRI

spē prębere posset, quia Gręcos cernim⁹ pef-
sum iri, & admodū nostrorū uirorū uirtus
emicat, nec quicūq; est mali quod nobis trepi-
dationē inijciat, non em̄ in nřos muros im-
pressionē faciūt ifesti hostes, nec tristis fce-
minas necessitas ad pugnā urget, sic dixit.
At hę prępropere, utpote seniori, morē gef-
sere, & pugnā procul spectabāt. At Penthe-
filea ingentē in populo stragem adhuc ede-
bat, & maximo concutiebant metu Gręci,
nec ullū gemebūdi interit⁹ patebat effugiū,
sed trucidabant, nō secus ac balantes caprę
horridis Pardalis maxillis cōficiuntur, nec
ullo pugnx tenebantur nunc desiderio
imò poti⁹ fugę, & alius alio ferebat, hi qui-
dē abiectis humi armis ab humeris, aliū uero
cū armis, & excussis aurigis equi, in fugā ef-
fusi erāt, irruētes quidē gaudio at peregētes,
magna afficiebant calamitate, nec ullis uiri-
bus occurri potuit oppressis. Nā momenta-
nea plane erat oībus uita, quicūq; inciderint
eo feruore pugnx, in Penthesileā, & quē-
admodū horrida & admodū infestās pro-
cella alias quidē humi arbores radicit⁹ en-
cit, cū floribus adhuc uirētes, & alias ex alto
dissipat trūco, cōuulse aut sibi mutuo cō-
fundunt, Sic bona pars Gręci exercitus in
puluerē

PARALIPO. LIB. I. Fo. XII.

puluerē prosternebat, & fatorū uolūtate & Penthesileæ telo. Porro ubi futurū esset ut Troiauoꝝ manibus incendio darent Græcū naues: tū certe pereuntiū prælio, plorat ad præstātis Aiadis aures allapsus est, & Achillē cōpellat. Heus Achilles, profecto aures meas maximus ferūt clamor, quasi magnū cōsisteret præliū: proinde pperem, ne Troiani occupent apud naues exitio dare Græcos, nauesq; incendio absumāt, & utriq; n̄ magna probri nota inurat. Non em̄ par est nos, qui alto Iouis sanguine genus ducim, infamiae esse n̄ris parentibus, qui & ipsi de uastarūt olim præclarā Troianorū urbē, cū bellicoso Hercule, quando Laomedō regni clauū teneret, quemadmodū & nūc nostris manib⁹ futurū existimo, quia magno uterq; est robore prædit⁹. Vt dixit, sibi cōtinuo dicto, audientē habuit Achillē, temeraria quadā fortitudine præminentē: nā & ipse gembundū illū clangorē aurib⁹ percepit, ambo igit̄ ad splēdida ruebāt arma, quib⁹ induti, ē regiōe aciei steterē, & arma pulchra admodū resonabāt, ac animus illis haud mauorte mitius furere īcepit. Tantū quippe robur addidit ā bobus, sua spōte satis incitatis bellicae Minerua, ac Græcis tacito tentabat pectus gaudio.

QVINTI CALABRI

gaudio cum oculis collustrassent duo fortis-
simos uiros, nō dissimiles magni Alois fi-
lijs, qui aliquando in animum induxerunt
magno olympto uastos inuoluere montes,
nempe arduū ossam, & sublimi uertice pe-
lion ut ex animi sui sententia cœlum con-
scendere possent: tales sæuo se prelio oppo-
suere eacide magnū, inferētes gaudiū cupi-
dis Grecis, ambo certantes hostes internu-
tiōe cedere, multos uerò inuictis suis hastis
humi fuderūt, ut quādo pingues oues den-
sis uirgultis deprehenderūt boū domitores
leones procul à pastorib⁹ deuias, eas toto
agmine irruētes interficiūt; tantisper dū atro
epoto sanguine, uisceribus capacem suā al-
uam ingurgitarint: sic illi immensum deua-
starunt exercitum, Hic Ajax petijt Deichiū
aut Martium Hyllū, & belli cupidum Eu-
rinoum & cuyeā Diuum. Porro Antandrā
inuasit Achilles, & Polemusam, & Antibro-
rem, deinde & magnanimam Hippothoen,
præterea etiam Hermothoen, quin & uni-
uersum populum exitio dederat, ab Aiace
magnanimo adiutus. Nam horum manib⁹
& crebræ & ualide phalanges deſciebant,
nec magno id adeo molimine, sed ut in den-
sis montis uirgultis igni absumitur opaca
silua,

Sylua uento quippe diffundente incendium.

Quos simul ac animaduertisset bellicosa Pē
thesilea, in modum ferarum per horridam
pugnā ruentes, ambobus se obuiā dare pro
perabat, perinde ac Pardalis in densis syl
uis rabidum sibi animum exagitans, exiit
in occursum inuadentibus agricolis. At hi
armis tecti, irruentē manent hastis suis fre
ti, sic quoq; mauortiā Penthesileam mora
bant hi uiri, arrectis hastis, erant enim fer
ro circumquaq; muniti. Porro cum moue
rētur, prima hastam teretem uibrabat Pen
thesilea, quę Achillis scutum perstrinxit qui
dem, sed contrafacta resiliit, talia enim erant
diuina sagacis Vulcani munera. At hæc ali
ud animo parauit uelox iaculum aduersus
Aiacem & utriq; minabatur: nunc quidem
inquiens, mea manu, uana exiliit hasta, sed
existimo statim fore, ut hac utriq; uestrum
animam extinguam, qui corporis robore
præ cæteris Græcis uos uenditatis, at tū mi
nori negotio Troiani quā domitores bel
lū hoc conficiēt, sed propius congregiami
ni, ut discatis quantæ insurgunt uires Ama
zonibus, Et mihi certe à Marte genus du
ci, nec mortali sum nata sanguine, sed ipse
Mars in exhausta quadam pugne cupiditate

C.

est uans,

QVINTI CALABRI

estuans, nascendi fuit autor, proinde & uiribus lōgè antisto cæteris mortalibus sic dixit. At illi in cachinnum soluebantur, tamē impulit hastam in argēteum Aiakis tibiale, sed non subijt pulchrum corpus, quamuis magnis urgeret uiribus, nō erat em̄ in fati ut eius sanguini misceretur cuspis, hostibus in prælio gemitum ciens. Cæterū Ajax neglecta Amazone in Troianorum multitudinem impetu se retulit, & soli Achilli liquit Penthesileam. Nam compertum habebat futurum, ut nullo negotio quamuis uiribus præstans, ab Achille conficeretur, nō secus ac columba in accipitrem incidens. At hæc alta duxit suspiria, quod in cassum emitteret hastas, quam probrosis dictis adoritur Achilles: Heus mulier, quam uanis exultās uerbis, te nobis dedisti obuiam, cupidine pugnae accēsa, qui cæteros terrestres heroas procul à tergo relinquimus, nam ex altitonantis Iouis progenie nos originem ducere gloriamur. Cōcutiebatur certe metu impetuusus Hector, etiam procul nos irruentes intuitus in pugnam lachrymabilem & mea hasta perfossus occubuit, quamui uiribus esset conspicuus: tu certe magna insania trāsuersum raperis aut ardua passa es
 qua

PARALIP. LIB. I Fo. XIII.

quæ & nobis hodie intentaris exitium, sed
 tibi extemplo extremus aderit dies, nec
 ipse quidem Mars tuus pater, te meis mani-
 bus amplius eripiet, sed mala morte pœnas
 lues, nō secus ac hinnulus in mōtibus leoni
 occurrens. An nō tibi fama tulit, quot fortiū
 uiroꝝ corpora ad Xanthi fluēta nostris ma-
 nibus prostrata? quin potius tibi id audiēti
 mentē dii ademerunt, ut tibi tristia fata cir-
 cumfunderentur: sic dicens, progressus est,
 ualida manu longam hastam torquens, quā
 populis exitio fabricat⁹ erat Chiron, & sta-
 tim sub dextra mamma uulnus inflixit Pen-
 thesileę, unde ater cū impetu diffluxit cru-
 or, & statim mēbris debilitabatur, ac magna
 securis manibus elapsa est: nam oculi cali-
 gine prætexebantur, & animum dolor pe-
 netrabat, sed ubi respirasset & intuita esset
 hostilem uirum iamiam se acri equo abstra-
 cturum, animo secū uersabat, stricto ne fer-
 ro exciperet irruētis Achilles impetum, an
 repente equo in terram diffluens, supplex
 esset diuino uiro, & illi celeriter polliceret
 magnā uim æris & auri, quæ delenire solēt
 mortaliū mētes, & si quis admodum sit te-
 merarius, quibus aut forte sententia dedu-
 ceretur perniciosus Achilles, aut etiā in ani-

Achilles si
 mul cum e
 quo perfo-
 dit Pen-
 thesileam.

C ij.

mo

QVINTI CALABRI

estuans, nascendi fuit autor, proinde & uiribus lōgè antisto cæteris mortalibus sic dixit. At illi in cachinnum soluebantur, tamē impulit hastam in argēteum Aiakis tibiale, sed non subiit pulchrum corpus, quamuis magnis urgeret uiribus, nō erat em̄ in factis ut eius sanguini misceretur cuspis, hostibus in prælio gemitum ciens. Cæterū Ajax neglecta Amazone in Troianorum multitudinem impetu se retulit, & soli Achilli liquit Penthesileam. Nam compertum habebat futurum, ut nullo negotio quamuis uiribus præstans, ab Achille conficeretur, nō secus ac columba in accipitrem incidens. At hæc alta duxit suspiria, quod in cassum emitteret hastas, quam probrosis dictis adoritur Achilles: Heus mulier, quam uanis exultās uerbis, te nobis dedisti obuiam, cupidine pugnae accēsa, qui cæteros terrestres heroas procul à tergo relinquimus, nam ex altitonantis Iouis progenie nos originem ducere gloriamur. Cōcutiebatur certe metu impetuusus Hector, etiam procul nos irruentes intuitus in pugnam lachrymabilem, & mea hasta perfossus occubuit, quamuis uiribus esset conspicuus: tu certe magna insania trāsuersum raperis aut ardua passa es,

quæ

PARALIP. LIB. I Fo. XIII.

Quæ & nobis hodie intentaris exitium, sed
 tibi extemplo extremus aderit dies, nec
 ipse quidem Mars tuus pater, te meis mani-
 bus amplius eripiet, sed mala morte pœnas
 Iues, nō secus ac hinnulus in mōtibus leoni
 occurrens. An nō tibi fama tulit, quot fortiū
 uiroꝝ corpora ad Xanthi fluēta nostris ma-
 nibus prostrata? quin potius tibi id audiēti
 mentē dī ademerunt, ut tibi tristia fata cir-
 cumfunderentur: sic dicens, progressus est,
 ualida manu longam hastam torquens, quā
 populis exitio fabricat⁹ erat Chiron, & sta-
 tim sub dextra mamma uulnus inflixit Pen-
 thesileę, unde ater cū impetu diffluit cru-
 or, & statim mēbris debilitabatur, ac magna
 securis manibus elapsa est; nam oculi cali-
 gine prætexebantur, & animum dolor pe-
 netrabat, sed ubi respirasset & intuita esset
 hostilem uirum iamiam se acri equo abstra-
 cturum, animo secū uersabat, stricto ne fer-
 ro exciperet irruētis Achillis impetum, an
 repente equo in terram diffluens, supplex
 esset diuino uiro, & illi celeriter pollicerē
 magnā uim æris & auri, quæ delenire solēt
 mortaliū mētes, & si quis admodum sit te-
 merarius, quibus aut forte sententia dedu-
 ceretur perniciosus Achilles, aut etiā in ani-

Achilles si
 mul cum e
 quo perfo-
 dit Pen- the-
 sileam.

C ij. mo

QVINTI CALABRI

mo ueritus cōgtaneorum cōctum daret re-
ducem diem, speranti fugam. Et id quidem
ita se cum uolutabāt in animo, sed dñ alio de
torsere, nā illa insultāte magnas animo iras
suscepit Achilles, & statim telo transfuerbe
rauit simul cum ipsa pernicious equi corpus.

Perinde ac quis sub ardenti igni ueru trans-
figit uiscera ad cōenam properans: aut ut ue-
nator in mōtibus mediam cerui aluū præ-
secat euibrato iaculo, quod transuolans in-
figatur trunco proceræ quercus aut piceæ,
sic certe Penthesileam simul cum egregio
equo deprompta sua hastā in aduersum de-
messuit Achilles. Hæc uero extemplo pul-
ueri moribunda miscebatur, honeste admo-
dum ad terram fluens, ne dedecore præstās
corpus afficeretur: Extendebatur autem in
uentrem circa hastā palpitans & acri equo
incumbebat, ut abies ui horrendi boreæ cō-
uulsa, quam altissimam in frondosis cōualli-
bus sibi magnæ gloriæ nutrit terra circa fon-
tem, talis Penthesilea dilapsa est acri equo
quamuis uenatrix esset, confracta est autem
illi hasta. Porro Troiani cernentes eā præ-
lio deiectam, magna per uniuersum exerci-
tum concussi trepidatione, ad urbem se cor-
ripiebant, maximo luctu animum afflictā-

tes,

Penthesilea
ab Achille
interfici-
tur.

res, ut quando in uasto mari uento premū-
 tur nautæ, & pauci admodum multis labori-
 bus in calamitoso pelago iactati, perdita na-
 uis, fuga se exitio eripiunt, sero profecto illis
 terra apparet, aut urbs quæpiam, & cruciatu
 gembūdo enecti extemplo omnes è mari
 se impetuose educūt magna affecti mēsticia
 ob nauis aut sociorū iacturam, quos magn⁹
 fluctus in profundū egit: sic Troiani è præ-
 lio in urbem se fuga corripientes, lugebant
 horridi Martis filiā, & populares suos qui
 lachrymabili hoc prælio animam profude-
 runt. At hāc naso suspendēs adunco Achil-
 les magnifice se extollebat: Iace nūc inqui-
 ens, in puluere canibus aut alitibus pabu-
 lū, misera, quis eò te phaleratis suis dictis in-
 duxit ut mecū manus cōsereres, certe per-
 suasum tibi habuisti fore, ut è prælio reuerſa
 ferres à sene Priamo immensā munera, ubi
 Græcos ad internitiōem perdidisses, sed dij
 nō perfecere tibi hoc propositum, quoniā
 inter heroas longe fuimus præstantissimi,
 magnum Græcis lumen, Troianis uero exi-
 tium, & tibi quoq; omnibus numeris infœ-
 licissimæ, quia te fata tenebricosa & mens
 impulere, muliebribus relictis operibus in
 bellum proficisci, quod & uiris horrorem

C in. incutit,

QVINTI CALABRI

incutit, Itā fatus hastā Achilles eduxit & ex acri equo & illustri Penthesilea, ambo enim adhuc palpitabant, una hasta deiecti. Porro capite arripuit puellā, quę fulgorem ꝑdidit, non dissimilem solis radijs, aut Iouis splendori: nam in pulvere & sanguine uolutata emicabat adhuc decora facies, sub amabili bus supercilijs, quamuis tamē animam exhalasset. At Græci circumfusi ut uiderunt admiratione perciti sunt, quia deas uultu retulit: iacebat enim in armis humi porrecta, ut indomita Diana Iouis filia somno detēta cum iaculando impetuosos leones in montibus, membra defatigarit. At illam etiam inferorum numero ascriptam suspiciendā reddidit Venus, decora robusti Martis cōiunx, ut & præstanti Achilli luctū iniiceret: multi enim uotis expetebant, ut in patriam reuersi, talis uxoris concubitu frui potuissent, & mirumq̃ cruciabatur animo Achilles, quod illā neci dederit, & nō poti⁹ uxore abduxerit in Phthiā equis fertilē, quia erat magnitudine ac forma minime carpēda, & plane diuina. Cæterum magno luctu afficiebatur Mars ob filiæ exitium, mirum in modum se crucians, exiit statim olympo, in morem horridi ac omnia concutientis fulminis

minis, quod Iupiter iaculat, & ualida manu
 missum impetu fertur, uel mare immensum,
 uel terram fulgore perstringens, eoq̃ ipso
 magnus etiam concutitur olympus, talis
 Mars per longum aëra ira inflammatus fe-
 rebatur cum armis, ubi difficilem suæ filiæ
 necem audiisset: nam illi per aëra incedēti
 nunciarunt auræ celeres Boreæ filiæ, grauē
 filiæ perniciem. Tum uero rapiebatur pro-
 cellæ similis, & montem Idam petebat, sub
 cuius pedibus porrectæ ualles cōmoueban-
 tur, & uoraginibus interrupti torrentes &
 fluuij, & immensum territorium Idę monti
 circumiectū, & certe luctuosam reddidisset
 diem Mirmidonib⁹, ni Iupiter ipse abster-
 ruisset, horrendis, olympo, uibratis fulmini-
 bus, & tonitribus grauibus, quæ crebra illi
 ante pedes per aëra horrendē inflammatū
 uolitabant, quod intuitus, statim olfecit alti
 tonantis patris grandifonas minas, & siste-
 bat gradum, quamuis ad belli procellam
 effreni cursu raperetur, non secus ac cum à
 prærupta petra ipetuosus ac uento excussus
 nimb⁹, auellat inusitatę magnitudinis faxū,
 nimbus, in q̃, aut tonitru: ualles autem reso-
 nant illo latē uoluto, at indefesso impetu,
 fertur, subinde resiliēs donec deuolutum in
 C iij. locum

Mars ob eę
 sam filiā in
 dignatur.

Mars ful-
 minedeter-
 retur à cæ-
 de Achillīs

QVINTI CALABRI

locum planum consistat derepēte, quamuis
 reluctanti imperu, sic Mars impetuosus Io-
 uis filius, inuito animo consistit, quamuis
 inflammato studio raperetur. Siquidē cœ-
 licolum regi locum dant ad unum omnes
 cœlites, quia eos longe supereminet, est autē
 immensis uiribus pręditus. Cæterum Mar-
 tem uarijs cogitationibus gēstuantem, mens
 uelox extimulauit, nunc quidem ut reueri-
 tus horrendas Iouis grauitē ira commoti
 minas, ad cœlum se reciperet, nunc uero ut
 despiciatū haberet suum patrē, sed Achil-
 lis sanguine effrenes imbueret manus, at
 tandem illi animus suggessit quā multi etiā
 Iouis filij bello cæsi sunt, quibus pereunti-
 bus ne ipse quidē Iuppiter subsidio esse po-
 tuerit. Proinde se procul à Græcis subdu-
 xit, alioqui futurū fuisset, ut tristi deiectus
 fulmine, cum Titanibus procubuisset, quod
 cum compertum haberet præter Iouis opi-
 nionem aliò flexit animum. At tum belli-
 cōsi Græcorum filij dilapsi totis castris cer-
 tatim deripuerūt cruēta cadaueribus arma.
 Verū Pelēi filius magno ac rescisso uulne-
 re afficitur, defigens intuitū ad amabile ro-
 bur in pulueribus prostratæ puellæ, qua de
 causa animum illi exitiosi delacerarunt do-
 lores

Achilles
 dolet se Pe-
 thefilæ in-
 terfecisse.

PARALIPO. LIB. I. Fo. XVII.

lores, haud mitius q̄ nuper amico Patroclo
interfecto. Cæterum Thersites illum corā
cōtumelia incessabat, Achilles inquit, mē
te leua, quid tibi nūc demō animū mœrore
dilacerat? causa Amazonis infestæ, quæ no
bis multa mala cupiebat inferre, atqui tibi
emasculato ac in mulieres amore depereūti
se insinuauit in animū, perinde ac uxor mul
ta rerum domesticarū peritia imbuta, quā
cum dote illibatam ambijisti sponsam, cupi
ens illam tibi stabili iungere cōnubio, quæ
utinam te in præliō hasta præuenisset, quia
muliebribus illecebris plus satis pecc⁹ ener
uandum tradis, nec tibi in animo delicijs
emasculato curæ fuit, præclarum uirtutis o
pus, ubi primū tibi oculos p̄strinxit huius
sceminę forma. Pessime, quo tibi eximium
illud robur? quo mens? quo uires præstanti
rege dignæ abierunt? nec compertum ha
bes quāta mœstitia sit iniecta Troianis, mu
lierū amoribus in rabiē actis, nec est quicq̄
in rerum natura, quod magis mortalibus
perniciem acceleret, quā exæstuanis ille
amor concubitus, qui mentem excutit etiā
sapienti uiro: at labor semper sibi comitem
habet gloriam, nec est quicq̄ quod plus or
namētū adferat bellicoso uiro quā uictoria,

Thersites
cōuitiis la-
ccit Achil-
lem.

Venus de-
mētatur etiā
sapientem

QVINTI CALABRI

& grata Martis opera, uerū ignauo, ac belli
 studia detrectāti, magis cordi est muliebris
 lectus, quā qui prēlio laceſſat. At magnā-
 nimus Achilles iracundia exardescens, ua-
 lidam manum illiſit illi in maxillā & aures,
 omnes tum illi dentes humi fundebātur, &
 ipſe corruit pron⁹, ſanguisq; ore pmanabat
 impetuoſe, & ſtatim imbecillis anima nauē
 corp⁹ uiri deſtituit: gaudebat enim Gręcorū
 populus, nam hos ubiq; cōtumelijs inceſſe
 re non ceſſabat, cum ipſe tamen omnibus
 maderet uitijs: nam probro fuit omnibus
 Græcis, & ſic certe dixit quiſpiam bellico-
 ſorum Gręcorum aperte, nihil muſſitans, ut
 fit, quādo magna adeſt rei indignatio, æquū
 eſt, ut impudens lingua magnum detrimen-
 tum ſortiatur, quæ ſemper mortalibus do-
 lorē dolore cumulat, ſic dixit fortassis Grę-
 corum quiſpiam. At Achilles efferueſcenti
 iracundia in hæc uerba prorupit, Iace nūc
 in pulueribus, inſipiētię tuæ oblitus: eſt em̃
 præter decorum, ut uir ignauus contentio-
 nem ſuſcipiat cum præſtantiore uiro, qui &
 antea ſtrenuo Vlyſſi ſtomachum mouiſti,
 multa illi dicens conuitia, ſed non Achilles
 illi ſimilis eſt eſſe uiſus, qui animā tibi ex-
 tinxit. Non perinde ualida manu cædēs, te
 tamen

Thetides
 ab Achille
 interficitur.

tamen ferreus urget somnus, & æterna clauduntur pectora nocte, idq; tua imbecillitate, sed amolire te procul à Græcis, & apud manes cõtumelias dicito: sic dixit uiribus præstans Achilles, ac Diomedes solus ex omnibus Græcis Achilli succensebat, ob prostratum Therfitē, quia ab eius sanguine genus ducere gloriaretur, quoniā hic erat illustris Tydei fortis filius, at ille Agrij diuini uiri, Agrij inquā, qui Aenæi frater fuerat. Verū Aenæus bello inter Græcos præstantissimū genuit filium Tydea, quo patre natus erat fortis Diomedes, quo circa ob Therfitem interfectū indignabatur maxime, & Achil-
 li manus intulisset, nisi eum refrenassent præstantissimi Græcorū filij, turmatim summa ope conati mitigare, sic quoq; ab alia parte Achillem cohibebant, alioqui certe futurum fuisset, ut iam Græcorum præstantissimi ferro inter se dimicare non dubitassent: nam ad id illis malus furor faces subdidit, sed illi amicorum persuasi admonitionibus hanc exuerunt mentem. Cæterum Atridæ reges deplorantes interitum præclaræ Pen-
 thesileæ simul & ipsam suspicientes, tradiderunt Troianis auferendam in urbem, cum suis armis, Nam ex nuncio quē miserat Priamus

Diomedes
 ob Therfitem
 Achilli
 indignatur.

QVINTI CALABRI

mus, didicerunt induxisse eum in animum magnanimam puellam simul cum armis & equo condere sepulchro opulenti Laomedontis, & illi altam & latam congersere pyram ante urbem, cui superposuere puellam cum multis rebus, quas par fuit igni cōfundi cum opulenta regina: & hanc quidē absumpsit magna uis Vulcani, nēpe pernicio-
sa flāma: at populus circumstans certatim pyram extinxere oderato uino, & collectis ossibus abunde satis farinæ superfudere, & caua urna cōdiderunt & iniecere pinguedinem bouis præstantissimę inter omnes quę pascerentur in Ideis montibus. Cæterum Troiani circumquaq; ut delectam filiam lu-
gentes circa muros in ædita turri, iuxta ossa Laomedontis illam sepulchro condiderunt, maximo se dolore affligentes, Marti si-
mul & ipsi Penthesileæ gratificantes, & prope sepelierunt Amazones, quæ illam sequu-
tę prælio à Græcis cęsæ essent, nec illis Atri-
dæ lugubrem inuiderunt sepulturam: nam id concessere Troianis, ut simul cum cada-
ueribus tutò se telorum iactui eriperent: nō enim solet ira in defunctos deriuari, sed mi-
sericordia succedere cum non amplius sint hostes, animo quippe hostili extincto. Por

PARALIPO. LIB. I. Fo. XIX.

ro Græci ab alia parte dederunt Vulcano multos Heroas, qui feruore prælii inter suos Troianorū manibus orco dati sunt, quorum obitus magno affecit uulnere cunctos Græcos, sed supra omnes alios præstantis Podarcis casum lugebant. Nō em̄ amplius in pugna requirebat eximium uirum Protefilaum fratrem, quandoquidem ille antea ab Hectore obtruncatus est. At hic Penthesileæ hasta prostratus, magnā iniecerat Græcis mœstitiā omnibus, quare aliam promiscuam interfectorum turbam ante sepelierunt: at illi soli magno labore conspicuum extruxere tumulum, quia infracto erat animi robore, dein cum Therſite nihili uiro seorsum tumulum aggreſſiſſent, ad naues se receperunt, magnum delaturi honorē Achilli Eaci nepoti. Tum splendida lux Oceano condebatur, & terris spargebatur nox diua tum certe in castris ditis Agamemnonis cōuiuia agitabat Achilles, qui cum & alij optimates epulis diffunde bāt animos donec aurora appeteret.

Quinti

QVINTI CALABRI

estuans, nascendi fuit autor, proinde & uiribus lōgè antisto cæteris mortalibus sic dixit. At illi in cachinnum soluebantur, tamē impulit hastam in argēteum Aiakis tibiale, sed non subiit pulchrum corpus, quamuis magnis urgeret uiribus, nō erat em̄ in fatis ut eius sanguini misceretur cuspis, hostibus in prælio gemitum ciens. Cæterū Ajax neglecta Amazone in Troianorum multitudinem impetu se retulit, & soli Achilli liquit Penthesileam. Nam compertum habebat futurum, ut nullo negotio quamuis uiribus præstans, ab Achille conficeretur, nō secus ac columba in accipitrem incidens. At hæc alta duxit suspiria, quod in cassum emitteret hastas, quam probrosis dictis adoritur Achilles: Heus mulier, quam uanis exultās uerbis, te nobis dedisti obuiam, cupidine pugnae accēsa, qui cæteros terrestres heroas procul à tergo relinquimus, nam ex altitonantis Iouis progenie nos originem ducere gloriamur. Cōcutiebatur certe metu impetuofus Hector, etiam procul nos irruentes intuitus in pugnam lachrymabilem, & mea hasta perfossus occubuit, quamuis uiribus esset conspicuus: tu certe magna in sania trāsuerfum raperis aut ardua passa es,

quæ

PARALIP. LIB. I Fo. XIII.

quæ & nobis hodie intentaris exitium, sed
tibi extemplo extremus aderit dies, nec
ipse quidem Mars tuus pater, te meis mani-
bus amplius eripiet, sed mala morte pœnas
lues, nō secus ac hinnulus in mōtibus leonī
occurrent. An nō tibi fama tulit, quot fortiū
uiroꝝ corpora ad Xanthi fluēta nostris ma-
nibus prostrata? quin potius tibi id audiēti
mentē dī ademerunt, ut tibi tristia fata cir-
cumfunderentur: sic dicens, progressus est,
ualida manu longam hastam torquens, quā
populis exitio fabricat⁹ erat Chiron, & sta-
tim sub dextra mamma uulnus infixit Pen-
thesileę, unde ater cū impetu diffluit cru-
or, & statim mēbris debilitabatur, ac magna
securis manibus elapsa est: nam oculi cali-
gine prætexebantur, & animum dolor pe-
netrabat, sed ubi respirasset & intuita esset
hostilem uirum iamiam se acri equo abstra-
cturum, animo secū uersabat, stricto ne fer-
ro exciperet irruētis Achillis impetum, an
repente equo in terram diffluens, supplex
esset diuino uiro, & illi celeriter pollicerē
ma gnā uim æris & auri, quæ delenire solēt
mortaliū mētes, & si quis admodum sit te-
merarius, quibus aut forte sententia dedu-
ceretur perniciosus Achilles, aut etiā in ani-

Achilles n
mul cum e
quo perfo-
dit Pet the
filcam.

C ij.

mo

QVINTI CALABRI

mo ueritus coætaneorum coetum daret reducem diem, speranti fugam. Et id quidem ita se cum uolubabāt in animo, sed dñi alio de torsere, nā illa insultāte magnas animo irās suscepit Achilles, & statim telo transfuerbe rauit simul cum ipsa pernicis equi corpus.

Perinde ac quis sub ardenti igni ueru transfigit uiscera ad cœnam properans: aut ut uenator in mōtibus mediam cerui aluū præsecat euibrato iaculo, quod transuolans infigatur trunco proceræ quercus aut piceæ, sic certe Penthesileam simul cum egregio equo deprompta sua hāsta in aduersum demessuit Achilles. Hæc uero extemplo pulueri moribunda miscebatur, honeste admodum ad terram fluens, ne dedecore præstās corpus afficeretur: Extendebatur autem in uentrem circa hāstā palpitans & acri equo incumbibat, ut abies ui horrendi boreæ cōuulsa, quam altissimam in frondosis cōuallibus sibi magnæ gloriæ nutrit terra circa fontem, talis Penthesilea dilapsa est acri equo quamuis uenatrix esset, contracta est autem illi hāsta. Porro Troiani cernentes eā prælio deiectam, magna per uniuersum exercitum concussi trepidatione, ad urbem se corripiebant, maximo luctu animum afflicta-

tes,

Penthesilea
ab Achille
interfici-
tur.

tes, ut quando in uasto mari uento premū-
 tur nautæ, & pauci admodum multis labori-
 bus in calamitoso pelago iactati, perdita na-
 ui, fuga se exitio eripiunt, sero profecto illis
 terra apparet, aut urbs quæpiam, & cruciatu
 gembūdo enecti extemplo omnes è mari
 se impetuose educūt magna affecti inesticia
 ob nauis aut sociorū iacturam, quos magn⁹
 fluctus in profundū egit: sic Troiani è præ-
 lio in urbem se fuga corripientes, lugebant
 horridi Martis filiā, & populares suos qui
 lachrymabili hoc prælio animam profude-
 runt. At hāc naso suspendēs adunco Achil-
 les magnifice se extollebat: lace nūc inqui-
 ens, in puluere canibus aut alitibus pabu-
 lū, misera, quis eò te phaleratis suis dictis in-
 duxit ut mecū manus cōsereres, certe per-
 suasum tibi habuisti fore, ut è prælio reuerſa
 ferres à sene Priamo immensa munera, ubi
 Græcos ad internitiōem perdidisses, sed dij
 nō perfecere tibi hoc propositum, quoniā
 inter heroas longe fuimus præstantissimi,
 magnum Græcis lumen, Troianis uero exi-
 tium, & tibi quoq; omnibus numeris infœ-
 licissimæ, quia te fata tenebricosa & mens
 impulere, muliebribus relictis operibus in
 bellum proficisci, quod & uiris horrorem

C iij.

incutit,

QVINTI CALABRI

incutit, Itā fatus hastā Achilles eduxit & ex acri equo & illustri Penthesilea, ambo enim adhuc palpitabant, una hasta deiecti. Porro capite arripuit puellā, quę fulgorem ꝑdidit, non dissimilem solis radijs, aut Iouis splēdori: nam in puluere & sanguine uolutata emicabat adhuc decora facies, sub amabili bus supercilijs, quamuis tamē animam exhalasset. At Græci circumfusi ut uiderunt admiratione perciti sunt, quia deas uultu retulit: iacebat enim in armis humi porrecta, ut indomita Diana Iouis filia somno detēta cum iaculando impetuosos leones in montibus, membra defatigarit. At illam etiam inferorum numero ascriptam suspiciendā reddidit Venus, decora robusti Martis cōiunx, ut & præstanti Achilli luctū iniiceret: multi enim uotis expetebant, ut in patriam reuersi, talis uxoris concubitu frui potuissent, & mirumq̃ cruciabatur animo Achilles, quod illā neci dederit, & nō poti⁹ uxore abduxerit in Phthiā equis fertilē, quia erat magnitudine ac forma minime carpēda, & plane diuina. Cæterum magno luctu afficiebatur Mars ob filię exitium, mirum in modum se crucians, exiit statim olympos, in morem horridi ac omnia concutientis fulminis

minis, quod Iupiter iaculat, & ualida manu
 missum impetu fertur, uel mare immensum,
 uel terram fulgore perstringens, eoq; ipso
 magnus etiam concutitur olympus, talis
 Mars per longum aëra ira inflammatus fe-
 rebatur cum armis, ubi difficilem suæ filiae
 necem audiisset: nam illi per aëra incedēti
 nunciarunt auræ celeres Boreæ filiae, grauē
 filiae perniciem. Tum uero rapiebatur pro-
 cellæ similis, & montem Idam petebat, sub
 cuius pedibus porrectæ ualles cōmoueban-
 tur, & uoraginibus interrupti torrentes &
 fluuij, & immensum territorium Idæ monti
 circumiectū, & certe luctuosam reddidisset
 diem Mirmidonib⁹, ni Iupiter ipse abster-
 ruisset, horrendis, olympo, uibratis fulmini-
 bus, & tonitribus grauibus, quæ crebra illi
 ante pedes per aëra horrendē inflammatū
 uolitabant, quod intuitus, statim olfecit alti
 tonantis patris grandifonas minas, & siste-
 bat gradum, quamuis ad belli procellam
 effreni cursu raperetur, non secus ac cum à
 prærupta petra ipetuosus ac uento excussus
 nimb⁹, auellat inusitatę magnitudinis saxū,
 nimbus, in q̃, aut tonitru: ualles autem reso-
 nant illo latè uoluto, at indefesso impetu,
 fertur, subinde resiliēs donec deuolutum in

Mars ob ce-
 sam filiā in-
 dignatur.

Mars ful-
 minedeter-
 retur à cæ-
 de Achillīs

C iij. locum

QVINTI CALABRI

locum planum consistat derepēte, quamuis
 reluctanti imperu, sic Mars impetuofus Io-
 uis filius, inuito animo consistit, quamuis
 inflammato studio raperetur. Siquidē cœ-
 licolum regi locum dant ad unum omnes
 cœlites, quia eos longe supereminet, est autē
 immensis uiribus pręditus. Cæterum Mar-
 tem uarijs cogitationibus ęstuantem, mens
 uelox extimulauit, nunc quidem ut reueri-
 tus horrendas Iouis grauitate ira commoti
 minas, ad cœlum se reciperet, nunc uero ut
 despiciatū haberet suum patrē, sed Achil-
 lis sanguine effrenes imbueret manus, at
 tandem illi animus suggessit quā multi etiā
 Iouis filij bello cæsi sint, quibus pereunti-
 bus ne ipse quidē Iuppiter subsidio esse po-
 tuerit. Proinde se procul à Græcis subdu-
 xit, alioqui futurū fuisset, ut tristi deiectus
 fulmine, cum Titanibus procubuisset, quod
 cum compertum haberet præter Iouis opi-
 nionem aliò flexit animum. At tum belli-
 cosi Græcorum filij dilapsi totis castris cer-
 tatim deripuerūt cruēta cadaueribus arma.
 Verū Pelēi filius magno ac rescisso uulne-
 re afficitur, defigens intuitū ad amabile ro-
 bur in pulueribus prostratę puellę, qua de
 causa animum illi exitiosi delacerarunt do-
 lores

Achilles
 dolet se Pē-
 thefilę in-
 terfecisse.

PARALIPO. LIB. I. Fo. XVII.

lores, haud mitius q̄ nuper amico Patroclo
interfecto. Cæterum Thersites illum corā
cōtumelia incessabat, Achilles inquit, mē
te leua, quid tibi nūc demō animū mœrore
dilacerat? causa Amazonis infestæ, quæ no
bis multa mala cupiebat inferre, atqui tibi
emasculato ac in mulieres amore depereūti
se insinuauit in animū, perinde ac uxor mul
tarerum domesticarū peritia imbuta, quā
cum dote illibatam ambijisti sponsam, cupi
ens illam tibi stabili iungere cōnubio, quæ
utinam te in prælio hasta præuenisset, quia
muliebribus illecebris plus satis peccat⁹ ener
uandum tradis, nec tibi in animo delicijs
emasculato curæ fuit, præclarum uirtutis o
pus, ubi primū tibi oculos p̄strinxit huius
fœminæ forma. Pessime, quo tibi eximium
illud robur? quo mens? quo uires præstanti
rege dignæ abierunt? nec compertum ha
bes quāta mœstitia sit iniecta Troianis, mu
lierū amoribus in rabiē actis, nec est quicq̄
in rerum natura, quod magis mortalibus
perniciem acceleret, quā exæstuanis ille
amor concubitus, qui mentem excutit etiā
sapienti uiro: at labor semper sibi comitem
habet gloriam, nec est quicq̄ quod plus or
namētū adferat bellicoso uiro quā uictoria,

Thersites
cōuitiis la
cessit Achil
lem

Venus de
mētat etiā
sapientem

QVINTI CALABRI

locum planum consistat derepēte, quamuis
 reluctanti imperu, sic Mars impetuosus Io-
 uis filius, inuito animo consistit, quamuis
 inflammato studio raperetur. Siquidē cœ-
 licolum regi locum dant ad unum omnes
 cœlites, quia eos longe supereminet, est autē
 immensis uiribus prēditus. Cæterum Mar-
 tem uarijs cogitationibus estuantem, mens
 uelox extimulauit, nunc quidem ut reueri-
 tus horrendas Iouis grauitate ira commoti
 minas, ad cœlum se reciperet, nunc uero ut
 despiciatū haberet suum patrē, sed Achil-
 lis sanguine effrenes imbueret manus, at
 tandem illi animus suggessit quā multi etiā
 Iouis filij bello cæsi sint, quibus pereunti-
 bus ne ipse quidē Iuppiter subsidio esse po-
 tuerit. Proinde se procul à Græcis subdu-
 xit, alioqui futurū fuisset, ut tristi deiectus
 fulmine, cum Titanibus procubuisset, quod
 cum compertum haberet præter Iouis opi-
 nionem aliò flexit animum. At tum belli-
 cosi Græcorum filij dilapsi totis castris cer-
 tatim deripuerūt cruēta cadaueribus arma.
 Verū Pelei filius magno ac rescisso uulne-
 re afficitur, defigens intuitū ad amabile ro-
 bur in pulueribus prostratæ puellæ, qua de
 causa animum illi exitiosi delacerarunt do-
 lores

Achilles
 dolet se Pe-
 thefileā in-
 terfecisse.

lores, haud mitius q̄ nuper amico Patroclo
interfecto. Cæterum Thersites illum corā
cōtumelia incessabat, Achilles inquiēs, mē
te leua, quid tibi nūc demō animū mœrore
dilacerat? causa Amazonis infestæ, quæ no
bis multa mala cupiebat inferre, atqui tibi
emasculato ac in mulieres amore depereūti
se insinuauit in animū, perinde ac uxor mul
ta rerum domesticarū peritia imbuta, quā
cum dote illibatam ambijisti sponsam, cupi
ens illam tibi stabili iungere cōnubio, quæ
utinam te in prælio hasta præuenisset, quia
muliebribus illecebris plus satis pecc⁹ ener
uandum tradis, nec tibi in animo delicijs
emasculato curæ fuit, præclarum uirtutis o
pus, ubi primū tibi oculos p̄strinxit huius
fœminę forma. Pessime, quo tibi eximium
illud robur? quo mens? quo uires præstanti
rege dignæ abierunt? nec compertum ha
bes quāta mœstitia sit iniecta Troianis, mu
lierū amoribus in rabiē actis, nec est quicq̄
in rerum natura, quod magis mortalibus
perniciem acceleret, quā exæstuanis ille
amor concubitus, qui mentem excutit etiā
sapienti uiro; at labor semper sibi comitem
habet gloriam, nec est quicq̄ quod plus or
namēti adferat bellicoso uiro quā uictoria,

Thersites
cōuitiis la
cessit Achil
lem

Venus de
mētatur etiā
sapientem

QVINTI CALABRI

& grata Martis opera, uerū ignauo, ac belli studia detrectāti, magis cordi est muliebris lectus, quā qui prēlio laceſſat. At magnānimus Achilles iracundia exardescens, ualidam manum illiſit illi in maxillā & aures, omnes tum illi dentes humi fundebātur, & ipse corruit pron⁹, sanguisq; ore pmanabat impetuoſe, & ſtatim imbecillis anima nauici corp⁹ uiri deſtituit: gaudebat enim Græcorū populus, nam hos ubiq; cōtumelijs inceſſere non ceſſabat, cum ipſe tamen omnibus maderet uitjs: nam probro fuit omnibus Græcis, & ſic certe dixit quiſpiam bellicorum Græcorum aperte, nihil muſſitans, ut ſit, quādo magna adeſt rei indignatio, æquū eſt, ut impudens lingua magnum detrimentum ſortiatur, quæ ſemper mortalibus dolorē dolore cumulat, ſic dixit fortalliſ Græcorum quiſpiam. At Achilles efferueſcenti iracundia in hæc uerba prorupit, Iace nūc in pulueribus, inſipiētię tuæ oblitus: eſt em̄ præter decorum, ut uir ignauus contentionem ſuſcipiat cum præſtantiore uiro, qui & antea ſtrenuo Vlyſſi ſtomachum mouiſti, multa illi dicens conuītia, ſed non Achilles illi ſimilis eſt eſſe uiſus, qui animā tibi extinxit. Non perinde ualida manu cædēs, te
tamen

Thetiſtes
ab Achille
interficitur.

PARALIPO. LIB. I. Fo. XVIII

tamen ferreus urget somnus, & æterna clau-
dūtur pectora nocte, idq; tua imbecillitate,
sed amolire te procul à Græcis, & apud ma-
nes cōtumelias dicito: sic dixit uiribus præ-
stans Achilles, ac Diomedes solus ex omni-
bus Græcis Achilli succensebat, ob prostra-
tum Therfitē, quia ab eius sanguine genus
ducere gloriaretur, quoniā hic erat illustris
Tydei fortis filius, at ille Agrī diuini uiri,
Agrī inquā, qui Aenæi frater fuerat. Verū
Aenæus bello inter Græcos præstantissimū
genuit filium Tydea, quo patre natus erat
fortis Diomedes, quo circa ob Therfitem
interfectū indignabatur maxime, & Achil-
li manus intulisset, nisi eum refrenassent præ-
stantissimi Græcorū filij, turmatim summa
ope conati mitigare, sic quoq; ab alia parte
Achillem cohibebant, alioqui certe futu-
rum fuisset, ut iam Græcorum præstantissi-
mi ferro inter se dimicare non dubitassent:
nam ad id illis malus furor faces subdidit,
sed illi amicorum persuasi admonitionibus
hanc exuerunt mentem. Cæterum Attidæ
reges deplorantes interitum præclaræ Pen-
thesileæ simul & ipsam suspicientes, tradide-
runt Troianis auferendam in urbem, cum
suis armis, Nam ex nuncio quē miserat Pria-
mus

Diomedes
ob Therfi-
tem Achilli
indignatur,

QVINTI CALABRI

& grata Martis opera, uerū ignauo, ac belli studia detrectāti, magis cordi est muliebris lectus, quā qui prēlio laceſſat. At magnānimus Achilles iracundia exardescens, ualidam manum illiſit illi in maxillā & aures, omnes tum illi dentes humi fundebātur, &

Thetides
ab Achille
interficitur.

ipse corruit pron⁹, ſanguisq; ore pmanabat impetuoſe, & ſtatim imbecillis anima nauici corp⁹ uiri deſtituit: gaudebat enim Gręcorū populus, nam hos ubiq; cōtumelijs inceſſere non ceſſabat, cum ipſe tamen omnibus maderet uitjs: nam probro fuit omnibus Gręcis, & ſic certe dixit quiſpiam bellicoſorum Gręcorum aperte, nihil muſſitans, ut ſit, quādo magna adeſt rei indignatio, æquū eſt, ut impudens lingua magnum detrimentum ſortiatur, quæ ſemper mortalibus dolorē dolore cumulat, ſic dixit fortalliſ Gręcorum quiſpiam. At Achilles efferueſcenti iracundia in hæc uerba prorupit, lace nūc in pulueribus, inſipiētię tuæ oblitus: eſt eā præter decorum, ut uir ignauus contentionem ſuſcipiat cum præſtantiori uiro, qui & antea ſtrenuo Vlyſſi ſtomachum mouiſti, multa illi dicens conuītia, ſed non Achilles illi ſimilis eſt eſſe uiſus, qui animā tibi extinxit. Non perinde ualida manu cædēs, te
tamen

PARALIPO. LIB. I. Fo. XVIII

ramen ferreus urget somnus, & æterna clau-
dūtur pectora nocte, idq; tua imbecillitate,
sed amolire te procul à Græcis, & apud ma-
nes cōtumelias dicito: sic dixit uiribus præ-
stans Achilles, ac Diomedes solus ex omni-
bus Græcis Achilli succensebat, ob prostra-
tum Therfitē, quia ab eius sanguine genus
ducere gloriaretur, quoniā hic erat illustris
Tydei fortis filius, at ille Agrī diuini uiri,
Agrī inquā, qui Aenæi frater fuerat. Verū
Aenæus bello inter Græcos præstantissimū
genuit filium Tydea, quo patre natus erat
fortis Diomedes, quo circa ob Therfitem
interfectū indignabatur maxime, & Achil-
li manus intulisset, nisi eum refrenassent præ-
stantissimi Græcorū filij, turmatim summa
ope conati mitigare, sic quoq; ab alia parte
Achillem cohibebant, alioqui certe futu-
rum fuisset, ut iam Græcorum præstantissi-
mi ferro inter se dimicare non dubitassent:
nam ad id illis malus furor faces subdidit,
sed illi amicorum persuasi admonitionibus
hanc exuerunt mentem. Cæterum Atridæ
reges deplorantes interitum præclaræ Pen-
thesileæ simul & ipsam suspicientes, tradide-
runt Troianis auferendam in urbem, cum
suis armis. Nam ex nuncio quē miserat Pria-
mus

Diomedes
ob Therfi-
tem Achilli
indignatur.

QVINTI CALABRI

mus, didicerunt induxisse eum in animum magnanimam puellam simul cum armis & equo condere sepulchro opulenti Laomedontis, & illi altam & latam congersere pyram ante urbem; cui superposuere puellam cum multis rebus, quas par fuit igni cōfundi cum opulenta regina: & hanc quidē absumpsit magna uis Vulcani, nēpe pernicio-
sa flāma: at populus circumstans certatim pyram extinxere oderato uino, & collectis ossibus abunde satis farinæ superfudere, & caua urna cōdiderunt & iniecere pinguedinem bouis præstantissimę inter omnes quę pascerentur in Ideis montibus. Cæterum Troiani circumquaq; ut delectam filiam lu-
gentes circa muros in ædita turri, iuxta ossa Laomedontis illam sepulchro condiderunt, maximo se dolore affligentes, Marti si-
mul & ipsi Penthesileæ gratificantes, & prope sepelierunt Amazones, quæ illam sequu-
te prælio à Græcis cęsæ essent, nec illis Atri-
dæ lugubrem inuiderunt sepulturam; nam id concessere Troianis, ut simul cum cada-
ueribus tutò se telorum iactui eriperent: nō enim solet ira in defunctos deriuari, sed mi-
sericordia succedere cum non amplius sint
hostes, animo quippe hostili extincto. Por-

PARALIPO. LIB. I. Fo. XIX.

ro Græci ab alia parte dederunt Vulcano multos Heroas, qui feruore prælii inter suos Troianorū manibus orco dati sunt, quorum obitus magno affecit uulnere cunctos Græcos, sed supra omnes alios præstantis Podarcis casum lugebant. Nō em̄ amplius in pugna requirebat eximium uirum Protefilaum fratrem, quandoquidem ille antea ab Hectore obtruncatus est. At hic Penthesileæ hasta prostratus, magnā iniecerat Græcis mœstitiā omnibus, quare aliam promiscuam interfectorum turbam ante sepelierunt: at illi soli magno labore conspicuum extruxere tumultum, quia infracto erat animi robore, dein cum Therſitę nihili uiro seorsum tumultum aggreſſiſſent, ad naues se receperunt, magnum delaturi honorē Achilli Eaci nepoti. Tum splendida lux Oceano condebatur, & terris spargebatur nox diuorum certe in castris ditis Agamemnonis cōuiuia agitabat Achilles, qui cum & alij optimates epulis diffundebāt anīmos donec aurora appeteret.

Quinti

QVINTI CALABRI

mus, didicerunt induxisse eum in animum magnanimam puellam simul cum armis & equo condere sepulchro opulenti Laomedontis, & illi altam & latam congersere pyram ante urbem; cui superposuere puellam cum multis rebus, quas par fuit igni cōfundi cum opulenta regina: & hanc quidē absumpsit magna uis Vulcani, nēpe pernicio-
sa flāma: at populus circumsisstens certatim pyram extinxere oderato uino, & collectis ossibus abunde satis farinæ superfudere, & caua urna cōdiderunt & iniecere pinguedinem bouis præstantissimę inter omnes quę pascerentur in Ideis montibus. Cæterum Troiani circumquaq; ut delectam filiam lugentes circa muros in ædita turri, iuxta ossa Laomedontis illam sepulchro condiderunt, maximo se dolore affligentes, Marti simul & ipsi Penthesileæ gratificantes, & prope sepelierunt Amazones, quæ illam sequutę prælio à Græcis cęsæ essent, nec illis Atridæ lugubrem inuiderunt sepulturam: nam id concessere Troianis, ut simul cum cadaueribus tutò se telorum iactui eriperent: nō enim solet ira in defunctos deriuari, sed misericordia succedere cum non amplius sint hostes, animo quippe hostili extincto. Por

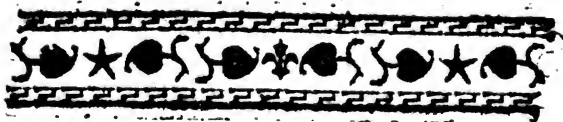
PARALIPO. LIB. I. Fo. XIX.

ro Græci ab alia parte dederunt Vulcano multos Heroas, qui feruore prælii inter suos Troianorū manibus orco dati sunt, quorum obitus magno affecit uulnere cunctos Græcos, sed supra omnes alios præstantis Podarcis casum lugebant. Nō em̃ amplius in pugna requirebat eximium uirum Protefilaum fratrem, quandoquidem ille antea ab Hectore obtruncatus est. At hic Penthesileæ hasta prostratus, magnā iniecerat Græcis mœstitiā omnibus, quare aliam promiscuam interfectorum turbam ante sepelierunt: at illi soli magno labore conspicuum extruxere tumulum, quia infracto erat animi robore, dein cum Thersitē nihili uiro seorsum tumulum aggressissent, ad naues se receperunt, magnum delaturi honorē Achilli Eaci nepoti. Tum splendida lux Oceano condebatur, & terris spargebatur nox diuatum certe in castris ditis Agamemnonis cōuiuia agitabat Achilles, qui cum & alij optimates epulis diffundebāt animos donec aurora appeteret.

Quinti

IN SECVNDVM LI-
brum argumentum.

TRoianis, morte Penthesileæ, perculsis, author est
Pulidamas, ut Helenā Græcis restituant, sed Pa-
ris in aduersum nititur. Interea Troianis opem
laturus uenit Memnon, numerosissimū ductitans exer-
citum, & in aciem prodiens magna strage afficit Græ-
cos, ac cæso Anthilocho in maximum luctum conijcit
Nestorem, qui Achillem suis quærelis ad ineundū cum
Mênone prælium extimulat, sed hi inter se commissi,
diutius pugnam trahunt, Ioue quippe utriq; robur ad-
dente, Tandē Achilles Mênoni ensē in pectus abdi-
dit, quare Aurora inusitato quodā luctu se afflictabat,
nec amplius suo lumine terram illustrare uoluisset, ni-
si Iupiter eam, deiectis fulminibus, in cœlū reuocasset.

QVINTICA

LABRI DERELICTO-

rum ab Homero Liber

secundus.

T cum ardua montium iuga splendidum solis iubar lustraret, præstantes Græcorum filij in castris animo obsequebātur, indefessum Achillem laudibus efferen-

tes. Verum Troiani per urbē luctu se consiciebant, & turres obsidentes speculabātur, quia erat omnibus iniectus terror, ne muros scanderet uir impetuofus, & ferro & igni omnia uastaret, quos ita sese afflictores, tali oratione adortus est senex Thymetes, Haud possim equidem uiri amicissimi animo concipere, quod huic tristi bello remedium inueniamus, cum quippe Hector ceciderit, qui cum hostibus manus cōserere, & antea Troianis magno præsidio esse solebat, at hic mortem effugere non potuit, sed Achil-
lis manibus deiectus est, qui etsi cum deo certamen iniret, potiretur uictoria, quemadmodum & hanc pugna superauit Penthesileam,

Thymetes
oratio.

IN SECVNDVM LI- brum argumentum.

Trojanis, morte Penthesileę, percussis, author est Pulidamas, ut Helenā Gręcis restituant, sed Paris in aduersum nititur. Interea Trojanis opem laturus uenit Memnon, numerosissimū ductitans exercitum, & in aciem prodiens magna strage afficit Gręcos, ac cęso Anthilocho in maximum luctum cōfici Nestorem, qui Achillem suis quærelis ad ineundū cum Mēnone prælum extimulat, sed hi inter se commissi, diutius pugnam trahunt, Ioue quippe utriq; robur addente, Tandē Achilles Mēnoni ensē in pectus abdidit, quare Aurora inusitato quodā luctu se afflictabat, nec amplius suo lumine terram illustrare uoluisset, nisi Iupiter eam, deiectis fulminibus, in cælū reuocasset.

QVINTICA

LABRI DERELICTO-

rum ab Homero Liber

secundus.

T cum ardua montium iuga splendidum solis iubar lustraret, præstantes Græcorum filij in castris animo obsequebātur, indefessum Achillem laudibus efferen-

tes. Verum Troiani per urbē luctu se conficiebant, & turres obsidentes speculabātur, quia erat omnibus iniectus terror, ne muros scanderet uir impetuofus, & ferro & igni omnia uastaret, quos ita sese afflictores, tali oratione adortus est senex Thymetes, Haud possim equidem uiri amicissimi animo concipere, quod huic tristi bello remedium inueniamus, cum quippe Hector ceciderit, qui cum hostibus manus cōserere, & antea Troianis magno præsidio esse solebat, at hic mortem effugere non potuit, sed Achilles manibus deiectus est, qui etsi cum deo certamen iniret, potiretur uictoria, quemadmodum & hanc pugna superauit Penthesileam,

Thymetes
oratio.

IN SECVNDVM LI- brum argumentum.

TRoianis, morte Penthesileæ, perculsis, author est Pulidamas, ut Helenā Græcis restituant, sed Paris in aduersum nititur. Interea Troianis opem laturus uenit Memnon, numerosissimū ductitans exercitum, & in aciem prodiens magna strage afficit Græcos, ac cæso Anthilocho in maximum luctum coniicit Nestorem, qui Achillem suis quærelis ad ineundū cum Mēnone pralium extimulat, sed hi inter se commissi, diutius pugnam trahunt, Ioue quippe utriq; robur addente, Tandē Achilles Mēnoni ensē in pectus abdidit, quare Aurora inusitato quodā luctu se afflictabat, nec amplius suo lumine terram illustrare uoluisset, nisi Iupiter eam, deiectis fulminibus, in cælū reuocasset.

QVINTICA

LABRI DERELICTO-

rum ab Homero Liber

secundus.

T cum ardua montium iuga splendidum solis iubar lustraret, præstantes Græcorum filij in castris animo obsequebātur, indefessum Achillem laudibus efferen-

tes. Verum Troiani per urbē luctu se conficiebant, & turres obsidentes speculabātur, quia erat omnibus iniectus terror, ne muros scanderet uir impetuosus, & ferro & igni omnia uastaret, quos ita sese afflictores, tali oratione adortus est senex Thymetes, Haud possim equidem uiri amicissimi animo concipere, quod huic tristi bello remedium inueniamus, cum quippe Hector ceciderit, qui cum hostibus manus cōserere, & antea Troianis magno præsidio esse solebat, at hic mortem effugere non potuit, sed Achilles manibus deiectus est, qui etsi cum deo certamen iniret, potiretur uictoria, quemadmodum & hanc pugna superauit Penthesileam,

Thymetes
oratio.

QVINTI CALABRI

lea, quæ alijs omnibus formidinem incus-
sit, erat enim horrenda. Ego ubi illam pri-
mum uideram, persuasum mihi habebā dea-
rum quampiā ccelitus nobis suppetias ue-
nisse, ut mœstos nostros animos læticia des-
funderet. Id autē procul aberat à uero, sed
agedum dispiciamus cōsilio quid factu opti-
mum, amplius ne cum hostibus infestis bel-
lo disceptabimus, an deserta urbe fuga salu-
ti consulemus. Nam id quidem pro indubi-
tato est, non posse nos Græcis pares esse,
dum quidem sēuus Achilles in aciem pro-
deat. Vbi hic dicēdi finē fecit, excepit Pria-
mus, Absit hoc procul ô amice, uosq; alijs
Troiani & strenua auxilia, ut turpi iniecta
formidine nostra patria cedamus, nec quo-
que autor sum uobis, ut amplius infestis si-
gnis cū hostibus concurratis, sed ut è turri-
b⁹ ac muris arceam⁹ uim hostiū, tātis per dū
magnanimus Memnon se huc cōferat, du-
ctitans infinita hominū genera, quæ nigram
Aethiopiam incolunt. Nam iam iam existi-
mo illum non procul abesse à nostra regio-
ne, siquidem non ita nuper est, quod maxi-
me discruciatu animi, nūcio certior factus
sum, at hic lubēter mihi pollicitus est se exe-
quuturum omnia, ubi accesserit Troianam
urbem,

Priamus in
aduentum
Mēnonis
reiciit Tro-
ianos.

urbem, & adductus sum in spem illum breui adfore, proinde sustinete, cedo, paulisper, quandoquidē multo satius est forti pectore in prælio mortē oppetere, q̄ fuga dilapso probrosam apud exteras nationes uitā degere. His dictis conticuit senex, sed sapienti Pulidamanti nō amplius cordi erat pugna, & prudentem orationē habuit. Si quidem, inquit, nobis Memnon apertē annuit se excussurum nostris ceruicibus imminens exitium. Haud equidem inuideo, ut in urbe diuum uirum opperiamur, sed uereor ut uir ille, suos omnes in aciē educens, sub iugum mittatur, & multis simul alijs nostrum exitio fuerit: nam mirum in modū creuerunt Græcorum uires, Sed agite ne procul desertā patria, magnam nobis infamiam conciliemus, ob detestandā illam ignauiam in exterram terram penetrātes: deinde ne in patria manentes maſtemur à Græcis in prælio. Iā Græcis certe (etsi non admodum conduce-ret) reddamus præclaram Helenam, & omnes possessiones, quascunq; ē Sparta adduxit, quin & alia omnia multò cumulationiora addentes, pro ciuitate & nobis ipsis, ne iniquæ illæ gentes nostram possessionem diuidant, nec ciuitatem nostrā hostilis hauriat.

D ignis,

QVINTI CALABRI

ignis . Proinde nunc mihi estote dicto audientes, nec puto quenquā aliū inter Troia nos sanius consilium suppeditare posse , & utinam antea meo præcepto morem gessisset Hector, quum illum in urbe detinere uolebam: sic dixit fortis Pulidamantus, & omnes Troiani eius sententiæ taciti subscribebant, at id in propatulum efferre non audebant: nam ad unum omnes & metuebāt & uerebantur regē ac Helenam, quamuis eius causa excidio darentur . Cæterum Pulidamanta, licet strenuum uirum , magnis tamen probris incessebat Paris. Pulydamas, inquit , tu pugnae fugitans es , & imbellis, nec unquam subiit tibi pectus animus bellicosus, sed terror & fuga, tu te in consilijs haud posteriores ferre iactitas , cū deteriora semper consilia tibi sunt in promptu, sed age, tu ipse à pugna abstineas licebit, & in tuis ædibus compressis manibus sedeto. At alij me stipantes, ad prælium se accingant, dum ex sententia machinam aliquam huius patrandi belli inuentam demus, qua nostris hominibus magna cumulabitur gloria, uerum fuga semper cordi fuit pueris aut mulieribus, quos tu toto animo exprimis, nec unquam tibi, cum acie decerneres, obsecundare

Astipulantur omnes Pulydamāti suadenti reddendā Helenā,

PARALIPO. LIB. II. Fo. XXII

dare potui: nam efficis ut aliorum concitate uires flaccescant. Hæc ubi magna cōtentione dixisset Paris, iracundia effervescentes, Polydamas respondit: non enim uerebatur illi obstrepere, nam erat horridus, improbus, ac mente levis, qui coram grata palpatione demulceret præsentēs, sed diuersa animo premeret, & occultè absentis æstimationē lederet, quocirca etiā propalam admodum lacessebat egregium uirum. Me miserū, inquit, tu omnium qui luce fruuntur perniciosissime, in quantam calamitatem tua temeritate incidimus, tu animo obduruisti aduersus infinitam pugnam, & obduresces, donec patriam cum tuo populo deuastatam uideas, sed face scat procul à me talis temeritas, quin potius adlit tutus metus, ut familiæ incolumitatem auctiorem reddam: sic dixit. At nihil Pulidamanti respōdit ampli⁹ Paris: nam uersabatur sibi ob oculos, quātos moerores Troianis attulerit, & in posterum allaturus esset, quoniam eum inflāmatu animus ad mortē obeundā potius accendebat, quā ut diuinam Helenam abs se auelli pateretur: cuius causā Troiani ex æditissima urbis parte speculabantur, metuentes & Achillis, & aliorum Græcorum assultū. Cæte

D. ij rum

QVINTI CALABRI

Venit Memnon
non subsidio Troia-
nis.

rum non multò post bellicosus aderat Memnon, Memnon, inquā, qui nigris Aethiopibus imperitabat, & uenit, secū ductitans infinitas copias, & Troiani lætabūdi illum per urbem intuebantur, non secus, ac nauē aduersa tēpestate pressi, conspiciunt in æthere Vrsæ maioris fulgorem, quo duce Græci in nauigando utuntur, sic populus circūstans gaudio perfundebatur, & supra omnes Priamus, magna enim spes habebat ei⁹ animum, fore, ut igni Græcorum naues uastaret, opitulantibus Aethiopibus, quia habebant eximium regem, & ipsi erant infinita quadam multitudine, omnes manu prompti, qua de causa, Priamus Auroræ filiū egregijs donis, & festiuis delectationibus condecorabat, at in cōuiuiο inter se sermones conserebant, hic quidem commemorans, quoniam apud Græcos maximè uirtute eniterent, ac quanta mala perpessus sit, ille uerò patris & matris Auroræ uitam, & immensa Tethydos fluenta, & uorticosi Oceani sacrum fluxū: deinde terminos terræ & exitum solis, & uniuersi itineris sui rationē, ab Oceano usq; ad Priami urbē, ac montis Idæi iuga. Præterea quo pacto fuderit ac strauerit ualida manu sacrum Solymorum exercitum,

citum, qui uenientem intercludere niteba-
 tur, quare illos calamitate & intolerando af-
 fecerit exitio. Porro ut hæc oratione profe-
 quitus esset, & oculis perlustrasset infinitas
 copias, audienti Priamo, miro gaudio præte-
 rabatur animus, & illum manu demulcens
 honorificè alloquebatur, O Memnon deo-
 rum beneuolentia mihi datum est, ut tuum
 exercitum & teipsum in meis ædibus uide-
 rem: utinam id mihi quoq; effectum redde-
 rent, ut uestris hastis omnes Græcos sterni
 cernerem: etenim mirum est quàm prope
 accedas ad deorum immortalium similitu-
 dinem, ita ut nemo alius terrestriū heroum,
 qua de re adducor, ut credā te lachrymabi-
 lē inter eos stragem editurū. Nunc age con-
 uiuijs animū expleas, deinde uerò pugnam
 aggredere, ut decet: sic dicens latum pocu-
 lum manibus tollens beneuole Mēnonem
 accepit, magno illo & aureo poculo, quod
 certe præclarum opus prudens ac utroq; pe-
 de claudus Vulcanus, omnipotenti Ioui do-
 no dederat, cum Venerem uxore duceret:
 at Iuppiter eo Dardanum diuinum uirum
 suum filium donauit. Hic uero dedit Erich-
 thonio filio: at Erichthonius Troi magna-
 nimo, sed hic id reliquit Ilo cum alijs posset

D in sionibus

QVINTI CALABRI

sionibus, Ilus autem donauit Laomedonti,
 uerum Laomedon Priamo, qui id filio suo
 erat daturus, sed id illi deus minime effectū
 reddidit. Porro illud poculum admodum
 pulchrum tractans, admiratus est in animo
 Memnon, & talia interpellato sermone sub
 iecit, Nō est decorum, ut quis se nimium in
 conuiuio iactitet, aut pollicitationibus an-
 nuet, sed tacitus in ædibus epuletur, & quæ
 res postulet machinetur. Præstans ne uir
 sim & ualidus, an fecus, id cognosces in præ-
 lio, ubi cernitur uiri uirtus. Nunc autem cu-
 re nobis sit lectus, nec in noctem trahamus
 potationē: nam immoderatus uini usus ini-
 micus est properanti ad prælium, & etiam
 tristis inuigilia. Hæc dicentem senex suspi-
 ciens alloquitur, Ipse te ubi uelis conuiuio
 subducito, & tuo animo morem gerito, nō
 equidem tibi uim fecero: est enim præter de-
 corum, & decedentem conuiuio detinere,
 & manentem domo exigere: (haud temere
 id uiris fas est) ut dixit, hic conuiuio se eri-
 puit, & petiit cubile ultimum, simul & alij
 conuiuæ iuēre corpus somno curatū, quos
 omnes suauis somnus complexus est. Por-
 ro in Iouis tonantis ædibus, dī cōuiuia agi-
 tabant. At pater Saturnius, haud ignarus tri-
 stis

itis belli operum, sic orsus est, Habetis ò dij
 exploratissimū, quanta crastini belli clades
 impendeat, nam uidebitis hoc bello ualidif-
 simos quosq; equos circum currus deiici, &
 uiros exitio dari, quorum si quisquam hic
 uestrum sollicitudine distringatur, maneat,
 neq; supplex mihi uoluatur ad genua: nam
 & nobis crudelia fata dominātur. Hęc pro-
 tulit in medium, etiā ipsis scientibus, ut qui
 indignaretur, bello descenderet, nec motus
 ob filium aut amicū, frustra se reciperet in
 magnum olympum, quæ, ut didicissent ex
 altitonanti Ioue, in animo concoquebant,
 nec quisquam contra regem uerba facere au-
 debat; nam mirum in modum exhorrebant
 illius immensam potentiam, & incerore af-
 fecti se cubitum recepere, ubi quisq; suas ha-
 bebat ædes: illorum autem (quamuis im-
 mortales essent) palpebris momentanea so-
 mni cōmoditas diffundebatur. Tum arduo
 rum montium iugis fulgidus surgebat Luci-
 fer, qui manipulorum collectores suauis so-
 mno detētos, ad opus excitat, tum bellicō-
 sum Auroræ filium postremò somnus li-
 quit, qui ipse sibi animos confirmans, iam
 cum hostibus, infestis signis concurrere aue-
 bat, proinde Aurora, præter sui animi senten-

D iij tiam

QVINTI CALABRI

tiam, magnum olympum conscendebat, & tum Troiani muniebāt se armis bellicis, & cum his Aethiopes quoq; & aliæ etiā gentes quæcunq; totis castris Priamo subsidio uenerāt, & præproperè pro mœnibus ferebantur atris nubibus similes, quas Iuppiter mota tempestate excitat, magna ui aëris coacta, statim igitur differtus erat uniuersus campus, hi autem infundebantur locustis in promontorijs similes, quæ feruntur supra latam terram, in morem nubis aut impetuosa pluuiæ, magnā annonę penuriam mortalibus allaturæ, sic illi erant & copiosi & fortes, circumquaq; autē uiæ gemebant illis ruentibus, & pedibus suboriebatur puluis: at seorsum Græci obstupuerunt, ubi uidissent illos tanto impetu rapi, statim corpus ferro obarmabant, Achillis fortitudine freti, qui uolitabat per medios, ualidos gygantes, corporis uiribus exprimens, equis & currubus insignis, cuius arma in morem fulminis quacunq; fulgorem eiacularabātur. Qualis ab Oceani terminis progreditur sol mortalibus lucem promens, ac in cœlo refulgens, circumquaq; arida terra & æther arident, talis inter Græcos præminebat Achilles, & sic Troianis stipatus bellicosus prodijt

diſt Memnon, ruenti Marti prorsus ſimilis,
 populus longe lateq; circumfuſus, magno
 ſtudio regem ſequabatur, & ſtatim utriuſ-
 que partis explicatæ phalanges, nēpe Tro-
 ianorum & Græcorū laborabant, ſed præ-
 minebant Aethiopes, & ſublato clamore
 concurrerunt, ut cum oborta tempeſtate, un-
 diq; irruentibus uentis fluctus colliduntur,
 & ſeſe mutuo deiecerunt, politas haſtas tor-
 quentes: at ploratus & ſtrepitus quocunq;
 per aciē graſſabantur, ut quando ſonori am-
 nes magnum miſcent ſtrepitum in mare il-
 lapſi, denſiſſimis quippe diſſuſis æthere nim-
 bis, ubi nubes uehemētiſſimè reſonant, mu-
 tuo impetu delectatæ, antea autem ſublatus
 eſt fragor, ſic iſtis præliantibus, admodum
 ſub pedibus reſonabat immenſa terra, & per
 aëra magnum, horridus ferebatur clamor:
 nam utrinq; magna uociferatione concur-
 ſum eſt. Hic Achilles petijt Thaliū & præ-
 ſtantiem Mentan, ambos belli gloria nobili-
 tatos, & multos præterea manu ſternit: ut
 cum terræ cauernis impetuoſus uentus ſub-
 oritur, ſtatim omnia per terram ſuis ſedibus
 cōuulſa, ruina diſſipantur, magno enim mo-
 tu quaſſatur terra, ſic illi in puluerem repen-
 tino corruiebant fato, idq; haſta Achillis;

D v nam

QVINTI CALABRI

nam hic magno animi furore abripiebatur, ad cuius exemplum ab alia parte præstans, Auroræ filius Græcos cędebat, malo fato similis, quod rabiem & grauem pernicię populis adfert, primum quidem deiecit Pheronem, pectus illi perniciofa hasta transfuerans. Deinde neci dedit diuum Erenthum, qui ambo, inflāmato studio, ad bellum ac triste prælium rapiebantur, ac Thryon incolebant, iuxta Alphei fluentia, & duce Nestore, expeditionem fecere ad sacrũ Ilium, quibus cum spolia diripuisset, inuasit Achillę, illum orco mittere cupiens, in quem progressus Antilochus, diuina forma præditus, longam hastam torfit, sed aberrauit, illo nõ nihil hastę impetum declinante, intimũ uero illi amicum sustulit Ethopen Pyrrasi filium: hic autem ira accensus ob illum interfectũ exilię in Antilochum, ut leo magnanimus in caprũ: nã & is ipse optime nouit infesto prælio cõcurrere, uel uiris, uel feris, ut qui inusitato quodam impetu effertur, tanto hic impetu irruit, ille autem magnũ saxum iaculabatur, nec huic tamẽ caput cõminuit, nam ualida galea tristem illi depulit cędem, at ita iactato, efferbuit pectus iracundia; nam circumquaq; illi galea crepuit, & maiore

maiores insuper furore ferebatur in Antiochum: vires enim ebullierunt, ergo Nestoris filium, magnum licet bellatorem, ferit sub papilla: penetrauit autem illi cor ualida hasta, ubi subitum mortalibus est exitium, at illo deiecto, magno mœrore afficiebantur cuncti Græci: maximus autem patris animum penetrauit luctus, filij sub suo conspectu interfecti: nullus enim grauior dolor occupat mortaliū animos, quàm ubi filij exitio steruntur, cernentibus parentibus: magno igitur cruciatu torquebatur, filio suo malo facto prostrato, præpropere autem accersit filium suum Thrasymedem, procul semotum, Te huc ô præclare Thrasymedes corripias, ut tui fratris & mei filij interfectorem procul amoueamus à tristi cadauere, aut & ipsi iuxta illud, acerbæ occumbamus morti, si enim tibi pectus formidine concutitur, non es certe ex me natus, nec ex præclara illa stirpe ortus, quæ non detrectauit etiā cum Hercule, prælio dimicare, sed agendum adnoscimur, quoniam sæpe necessitas magnū addit robur pugnantibus, & si plane nauci sint homines, ut dixit. Ille id audiens acerbò dolore confundebatur, statim autem accurrit Phereus cuius etiam animum interfecti regis

QVINTI CALABRI

gis causa, dolor occupabat. Proinde magno animi impetu agebantur, ut cruenta pugna committerentur forti Memnoni, ut quādo uenatores per reciprocos sylvarū recessus, in arduis mōtibus magno animi estu, fera nēpe, aut sui aut urso in aduersum rapiūtur, cupidi interficere, hic autē in utrosq; expedita temeritate irruēs, uirorum robori resistit, sic tunc Memnon magnū sustulit clamorē, at illi prope accessere, non potuerunt tamen illi longis hastis uitam adimere, aberrauit autem cuspis procul à corpore, nam hanc longe amouit Aurora, non tamen irrito iactu humi deſciebantur hastæ, sed magnanimus Phereus prompto animo statim ad orcum misit Polymnum Megetis filiū. At impetuofus Nestoris filius trucidauit Lamedontem, ira accensus ob fratrem, quem Memnon acie strauit, & illi manibus indefessis arma ærea diripuit, nihil ueritus aut Thrasymedem aut præstantem Pherea: erat enim multo præstātissimus, sed ut lupi cito cursu ceruū insectantes, ad leonis cōspectū subsistūt, nec, trepidatione iniecta, ultra progredi audent: uerū Nestor pressius eum intuitus, miseros ciebat ploratus, & hortabatur alios amicos, ut in hostes irruerent.

nec

nec ipse curru defiliens, eum detrectauit laborem, quia interfecti filij desiderium præter uires ad pugnam traxit: futurum enim fuisset, ut in uasta illa strage, & ipse cū charo filio animā profudisset, nisi magnanimus Memnon illum ruentē compellasset, reuerentia adductus, quia suo patri coæuus fuerat. O senex, honestas certe non fert, ut tecū manus cōsererem, qui tam prouectæ sis ætatis: nam id facile mecum ratione in eo, si me hercule te uirenti ætate constitutum, & bello præstantem, in aduersum hostem rapi uiderem, iudicaret certe magnus animus, mea manu & hasta dignum esse opus, sed te procul è pugna a tristi strage subducito, ne cōpulsus necessitate, telum in te uibrem, ac tu cum multo præstantiori uiro certamen iniens, apud filium tuum collapsus expires, & te mente captum censeant homines: non enim decorum, præstantiori se obuiā ferre. At sic prolocuto respondit Nestor, O Memnon, hæc omnia uana sunt quæ loqueris: nemo enim me pro filio hostibus negotiū facessentem, & acerbum filij trucidatorē à cadauere pugna arcentē, parum mente constare, dixerit. Utinam mihi stabiles adessent uires, ut & meā hastam noscere posses: nunc
autem

QVINTI CALABRI

autem magna efferris iactantia, quia florentis ætatis homini animus est temerarius, & mens leuior, quare etiam arrogantia intumescens, uaniloquentia uteris, si mihi ætate florenti te obuiam tulisses, non fuissent gauisi amici, quãuis fuisses uir fortis, nunc molesta senectute conficior, ut leo, quem canis fidenti pectore ouili arcet, hic autem nō potest sibi ipsi esse præsidio, quamuis id impensius cupiat, non enim sunt illi solidi dentes, nec uires, & ualidum pectus ætate absumptum est, sic mihi robur nō excitatur in pectore, ut antea, attamē multos alios anteco, paucis autem cedit mea senectus, sic dicens paululum retro abiit, & deseruit in puluere filium, quoniam non amplius integræ aderāt uires flexilibus membris, ut antea: nam iamdudum illi laboriosa senectus oneri fuerat, sic quoq; re infecta terga dedit, & Thrasymides, & magnanimus Phereus quoq; ac omnes alij amici metu perculsi, nam acrius in eos inuehebatur uir perniciosus, ut quando magnis montibus uorticofus amnis, immenso strepitu resonans, præcipitatur, cum cælum nubibus obducit Iupiter, magnam ciens tempestatem, ubi autem perstrepunt tonitrua cum fulminibus, collisis uehementer

ter

ex nubibus, caua arua perluuntur, imbre ir-
 uente, circumqua; autem longi torrentes
 torrēdo miscētur murmure, omnibus de-
 ecti montibus: sic Memnon magno impe-
 tu ferebatur ad Græca Hellesponti littora,
 & tergis fugientiū inhærēs, magnam per-
 petrabat stragem, multi puluere & sangui-
 ne misti, Aethiopum manibus obtruncati
 sunt: polluebatur autem terra pereuntium
 Græcorum cruore, & magnum animo gau-
 diū concipiebat Memnon, semper ordines
 irruendo perrumpens, & circumqua; cada-
 ueribus premebatur Troianum solum, nec
 pugna abstinebat, existimauit enī se lumen
 fore Troianis, Græcis autē exitiū, sed illi tri-
 ste fatū fucū fecit, prope cōsistens, & ad pu-
 gnā faces subdens: stipabant autē illum ro-
 busti famuli, strenuā nauantes operā Alcio-
 neus, Nychius, & Asiades, magno animo
 pręditus, & bellator Meneclos, & Alexip-
 pos, & Cladon, & alij pugne cupidi, qui &
 ipsi magnis uiribus præliū capessiebant, suo
 rege freti. Et tunc Achilles Meneclū acrius
 in Græcos inuectū interfecit, ac Mēnon sto-
 machatus ob interfectū amicū, deuastabat
 magnā Græcorū cateruā, ut quādo per mon-
 tes uenator insultās, ueloces ceruos premit
 ad

QVINTI CALABRI

ad retia, & illis iam turmatim pernicioso li-
no coactis, & extremo capturæ dolo cir-
cumuentis iuuenum consilio, canes cre-
bro latratu omnia miscent, tum hic telis ex-
ultās lachrymabilem hinnulis uelocissimis
cædē infert. Sic tunc Memnon bonā exer-
citus partem deleuit, socij quidem circumfu-
si gaudio exiliebant: Græci uero præclaro
uiro terga uerterunt, perinde ac saxo aliquo
ab arduo monte præcipitato, quod cœlitus
indefessus Iupiter, suspirioso fulmine in præ-
ceps egit, hoc igitur per loca syluis obsita,
& longas ualles diuulso, saltus resonant, si
quæ illo uoluto per syluam pascantur oues,
aut boues, aut quicquā aliud, formidine im-
plentur & exiliunt, accipientes horridum
ac tristem illum sonitum: sic Græci horren-
dam hastam Memnonis magno impetu ru-
entis fugiebant, & tū propius accessit Achil-
lem Nestor, & magno ob filij necē accepto
uulnere inquit, O Achilles, magnū fortium
Græcorum munimentum, perijt mihi dile-
ctissimus filius, habet arma eius Memnon,
uereor ut canum fiat dilaceratio, sed repen-
te opem feras, quoniam ille censendus ami-
cus, cuius animo non delet obliuio memō-
riam amici mortui, dolet enim extinctum,
sic

fic dixit Nestor. At Achilles id audiens, ani-
mo angebatur, ubi didicisset, Mēnona. Græ-
cos lachrymabili prēlio turmatim hasta ster-
nentem, extemplo relictis Troianis, quos
bello præstans cædebat, perniciosis phalan-
gibus stipatus, recepit se ad Memnona, ira
percitus ob Anthilochū & alios cæsos. Por-
ro diuinus uir Memnon, saxū campo quod
forte iacebat, limes agro positus, litē ut de-
cerneret aruis, manu raptum torquebat in
clypeum inuicti Achillis, at hic non deterri-
tus saxi magnitudine, statim pedem contu-
lit, longam illi hastam obtendens, pedes.
Nam eius equi erant in castris, & illi de-
xtrum humerum supra scutum feriūt, at
hic, quamuis uulneratus, intrepido furebat
animo, & ualidā hastā uibrauit in Achillis
brachium, unde sanguis emittebatur, ac te-
mere gauisus heros, confestim illum fastuo-
sis dictis cōpellat, Nunc te meis, ò pessime,
manibus superatum, tristi fato concessurum
puto, nec fore, ut ullo pacto te stragi subdu-
cas, Quid tam miseris modis perdis Troia-
nos? te iactitans omniū multo esse præstan-
tissimum, ac matre īmortali, nempe Nereide
natū: sed iam te urget fatalis dies, quia à deo
traho originem, bellicosus Auroræ filius,
E
quem

Memnon
 Achilli cō-
 mittitur,

QVINTI CALABRI

quem procul apud Oceani fluentia, subditæ
Hesperides educarūt, qua de causa te in præ-
lio susq; deq; habeo, exploratum habens,
quanto diua mater præstat Nereidi, unde
gloriaris te natum; nam hæc dijs & homi-
nibus lumen præbet, quo in magno olym-
po omnia præclara & bona cōficiuntur ope-
ra, quæ quidem hominibus utilitatem adfe-
runt: at illa, in turbidis maris latibulis recū-
bens, ætatē degit, cum Balenīs & piscibus
glorians, nullis rebus præclarè gestis illu-
stris, proinde hanc nullo numero habeo,
nec immortalibus deabus parē censeo. At
sic locutū acerbis dictis adoritur Achilles,
O Memnon, quo te mens leua impulit, ut
te mihi obuium ferres, ac præliandi arte pa-
rem censerēs, qui te longe antesto, tum uiri-
bus, tum genere, nū quoq; naturæ dotibus,
ut qui præclarū genus ducam, & à Ioue ma-
gnanimo & ualido Nereo, qui marinas ge-
nuit nymphas Nereidas, quibus etiam cœ-
lites omnes magnum honorem deferunt,
& supra omnes, Thetidi optimis consilijs
instructæ, quia aliquando sua domo accepe-
rat Bacchum, cū fuga se subtraxerat, per-
niciosi Lycurgi manibus; deinde etiā Vul-
canum cœlo præcipitatum, quin & ipsum
Iouem

Iouem quomodo uinculis exemerit, quæ al-
 ta mente reposita seruantes dij omnes, ma-
 rem meam honoribus afficiunt, in magno
 Olympo, nec tibi quoq; id obscurū erit, ubi
 nostris lacertis, uibrata hasta tuum iecur pe-
 netrauerit: de Hectore quidem, iratus ob Pa-
 troclum pœnas sumsi, tu ob Antilochum,
 mihi supplicium lues: non enim imbellis
 uiri amicum neci dedisti, sed quid ad stoli-
 dorum puerorum exemplum stamus, iacta
 bunda oratione, aut nostra, aut nostrorum
 parentum fortia facta prosequentes? iam &
 Mars in promptu, nec uires abesse decet. Sic
 fatus, lōgū ensē manibus eduxit, sic quoq;
 alia parte Mēnon, & ardentē cōmissi sunt,
 ac ferocientes animis, tundeant indefinen-
 ter mutua scuta, quæ Vulcanus diuina arte
 fabricatus erat, & crebro irruentes tange-
 bant mutuis cristis, utrimq; fixæ galeæ, cæ-
 terum Iuppiter beneuolus magnum utriq;
 robur adiecit, effecit enim illos indefessos,
 & solito maiores, nec quicquā uiris, sed dijs
 plane similes, contentio utrumq; gaudio ar-
 rexit, & cupidi, statim hastam per corpus,
 inter scutum, & cristis insignem galeam im-
 pellere, sæpe explicabant omnes uires: de-
 inde iterum parum super tibiale infra thora

E ij cem,

QVINTI CALABRI

quem procul apud Oceani fluentia, subditæ
Hesperides educarūt, qua de causa te in præ
lio susq; deq; habeo, exploratum habens,
quanto diua mater præstat Nereidi, unde
gloriaris te natum; nam hæc dijs & homi
nibus lumen præbet, quo in magno olym
po omnia præclara & bona cōficiuntur ope
ra, quæ quidem hominibus utilitatem adfe
runt: at illa, in turbidis maris latibulis recū
bens, ætatē degit, cum Balænis & piscibus
glorians, nullis rebus præclarè gestis illu
stris, proinde hanc nullo numero habeo,
nec immortalibus deabus parē censeo. At
sic locutū acerbis dictis adoritur Achilles,
O Memnon, quo te mens leua impulit, ut
te mihi obuium ferres, ac præliandi arte pa
rem censerēs, qui te longe antesto, tum uiri
bus, tum genere, tū quoq; naturæ dotibus,
ut qui præclarū genus ducam, & à Ioue ma
gnanimo & ualido Nereo, qui marinas ge
nuit nymphas Nereidas, quibus etiam cœ
lites omnes magnum honorem deferunt,
& supra omnes, Thetidi optimis consilijs
instructæ, quia aliquando sua domo accepe
rat Bacchum, cū fuga se subtraxerat, per
niciosis Lycurgi manibus; deinde etiā Vul
canum cœlo præcipitatum, quin & ipsum
Iouem

PARALIP. LIB. II. Fō. XXX.

Iouem quomodo uinculis exemerit, quæ al-
 ta mente reposita seruantes dii omnes, ma-
 trem meam honoribus afficiunt, in magno
 Olympo, nec tibi quoq; id obscurū erit, ubi
 nostris lacertis, uibrata hasta tuum iecur pe-
 netrauerit: de Hectore quidem, iratus ob Pa-
 troclum pœnas sumsi, tu ob Antilochum,
 mihi supplicium lues: non enim imbellis
 uiri amicum neci dedisti, sed quid ad stoli-
 dorum puerorum exemplum stamus, iacta
 bunda oratione, aut nostra, aut nostrorum
 parentum fortia facta prosequentes? iam &
 Mars in promptu, nec uires abesse decet. Sic
 fatus, lōgū ensem manibus eduxit, sic quoq;
 alia parte Mēnon, & ardenter cōmissi sunt,
 ac ferocientes animis, tundeant indefinen-
 ter mutua scuta, quæ Vuleanus diuina arte
 fabricatus erat, & crebro irruentes tange-
 bant mutuis cristis, utrimq; fixæ galeæ, cæ-
 terum Iuppiter beneuolus magnum utriq;
 robur adiecit, effecit enim illos indefessos,
 & solito maiores, nec quicquā uiris, sed dijs
 plane similes, contentio utrumq; gaudio ar-
 rexit, & cupidi, statim hastam per corpus,
 inter scutum, & cristis insignem galeam im-
 pellere, sæpe explicabant omnes uires: de-
 inde iterum parum super tibiale infra thora

E ij cem,

QVINTI CALABRI

cem, robustis apratum membris, ambo con-
 nitebantur, & arma humeris circumsona-
 bant. Feriit autem æthera clamor Troiano-
 rum, & Aethiopum, & fortium Græcorum,
 qui utrinq; infestis signis, cōcurrebant: pul-
 vis autem sub pedibus motus, ad cœlum ul-
 que subuoluebatur, quia admodum ferue-
 bat opus, ut nebula circumfusa montibus,
 cum nimbo cōmoto sonora implentur flu-
 mina, aqua mōtibus præcipitata; & immen-
 sum ædunt fremitum torrētes, at cuncti pa-
 stores formidine implentur, ob torrentes,
 & nebulam rabidis lupis gratam, aut alijs
 feris, quas pascit immensa sylua: sic quoque
 sub horum pedibus tristis excitabatur pul-
 vis, qui æthera obumbrans, solem abstulit,
 & magna incidit populo calamitas, tum ob
 pulverem, tum ob perniciosam pugnam,
 quam decorum quispiam in uigore tenuit, &
 perniciofa fata atres utrinq; phalanges ac-
 cendebāt, ut immensum laborem in pugna
 lachrymabili exhaurirent, nec horridæ cæ-
 di Mars faciebat modum, circumquaque au-
 tem effuso cruore polluebatur terra, & atra
 imminabat perniciēs, ac morientium strepi-
 tu miscebatur magnus campus, quemcunq;
 suo fluxu Simois uel Xanthus alluunt, qui
 amnes

amnes ab Ida monte in Hellespontum dila-
 buntur. At ubi diutius prælium extrahere-
 tur, & æquo Marte inter se dimicarent, tum
 seorsum ex cœlitibus, qui se pugnae specta-
 tores exhibuissent, alij quidem magnam ca-
 piebant uoluptatem, cernentes Achillem,
 alij uero Tithonis & Auroræ filium: desu-
 per autem cœlum intonuit, & circumiectū
 mare inhorruit, & terra adiacens concutie-
 batur, sub utriusq; aciei pedibus, tum metu
 exhorrescebant ob Achillem, omnes Nerei
 filiæ, quæ Thetidem stipabant, & inusitata
 quadā formidine implebantur, quin & ipsa
 Aurora filio suo metuit, equis per æthera ue-
 sta, illamq; Solis filiæ admirabātur circum-
 sistentes in diuino circulo, quem, indefesso
 Soli, Iuppiter in annum cursum præbuit,
 in quo omnia & uiuunt & moriuntur, æuo
 indefinenter per dies circumactō, annis
 nempe continuo uoluentibus, tum certe &
 dijs ipsis acerba incidisset contentio, nisi Io-
 uis magnitonantis monitu duæ utrinq; acer-
 bę Parcę repente adfuisent, quarū hæc qui-
 dem inuasit animum Memnonis, altera ue-
 ro hilari uultu ad Achillem se recepit, quas
 intuentes dñ clamorem sustulerunt, sed hos
 quidē magna occupauit tristitia, at aliorum

E in uultus

QVINTI CALABRI

uultus splendido gaudio enitescere inceperunt. Cæterum heroës cruento prælio inter se cōflictabantur sine intermissione, nec animaduenerunt aduentantes Parcas, magnam sibi mutuo illata, dixisses tū illos lachrymabili prælio cōmissos, ut gygâtes indomitos, aut fortes Titanas, nam ualidū inter eos coortum erat certamen, uel cum ferro cominus rem gererēt, uel cū saxa immania impetuose iacularentur, nec quisquam, cum ita saxis impeterentur, terga uertit, aut metu deciebatur, sed ut montes stetere immoti, magno obarmati robore, nam uterq; à magno loue se genus ducere gloriabatur; quare etiam eos çquo Marte commisit Bellona, multo tempore illa pugna colluctantes, uel eos ipsos, uel amicos intrepidus, qui suorum regum causa, promptissime magnū laborem subierint, tantisper dū fessis cuspides in scutis reflecterentur, nec quisquam sine uulnere ceciderat, sed omnium membris humi diffluebat sanguis, & sudor quoq;, cum nullo pacto contentionem remiserint, & terra cadaveribus obruebatur, non secus, ac cœlum nubibus, quā Sol Capricornum intret, nempe ubi mare magnum nautis terrorem iniicit, quæ quidem cadauera equi ungulis obtereban

terebantur, simul cū populo irruente, perinde ac folia innumera, ineunte hyeme, post floridum autumnum. Porro illustres deorum filij in strage ac cruore colluctabantur, nec desierunt iracundia in se mutuo sœuire, nam cōtentio direxit tristes pugnae lances, quæ nō amplius pares erant. Siquidē Achilles Memnoni sub pectoris sedē, ense mädigit, qui per trāsuersum trañciebatur, & confestim animam profundens, in atrum cruorem collapsus est, & diuina arma sonitū dedēre, imo & terra strepitu remugijt, & socij metu cōcutiebantur, cui quidem Mirmidones arma diripuerunt, circū aut Troiani fuga dissipabātur, at ille fugientiū tergis inhæsit, procellā uiribus repræsentans: cæterum Aurora obducta nubibus, gemitum ciebat, terra autem tenebris prætexebatur. Porro ueloces uenti matris monitu, ad unum omnes, rapido itinere ferebātur in campū Priami, & morienti circumfundebantur, ac festināter abreptū Auroræ filium, per magnum aëris spacium uehebant, angebantur enim animi, fratre collapsō, quin & Aether circūquaque ingemuit, cuius quæcunque cruentæ stillæ deciderunt ex membris, signū esse possunt posteris, unde dñj aliunde in unum

Memnon
ab Achille
interficitur.

E iij coactas

QVINTI CALABRI

coactis alijs , sonorū confecerunt fluuium, quem Paphlagonū appellant mortales omnes, quicunq; habitant sub pede mōtis Idæ, qui etiam colore sanguinē referens, terram alluebat, quo tristi die Memnon uita decessit: tum acerbis ac intolerandus odor ferebatur ex aqua, dixeris ex mortifero corrupto uulnere elisam. saniē respirare odiosius, sed id deorum consilio factū est. Volabant enim uenti, Aurorę filium ferentes, nō procul à terra, densa inuolutū caligine, nec etiā Aethiopes procul à cæso rege aberrabant, quoniam deus illos duxit repente, & celeritatem addidit cupidis: nempe futurū erat, u. haud paulo post aëre ipsi ferrentur, quade causa deplorantes regem, uentos sequebantur, perinde ac cum uenatoris horrēdis aut suis aut leonis mandibulis, in locis uirgultis obstitis, deiecti corpus sublatū ferunt amici, magno affecti dolore, à tergo autē canes latratu suum dominum desiderantes, sequuntur, ob tristem illam capturam: sic illi relicto sæuo certamine, celeres sequebantur uentos, crebrò ductis ab imo pectore suspirijs, & diuina obrecti caligine, circum autem Trojani & Græci stupore defixi steterunt, cernentes illos omnes ita cum suo re-

ge euanescente. Porro uenti magnos edentes
 gemitus, reposuerunt bellicosi Mēnonis ca-
 dauer ad fluuiū Aesepū, ubi formosis nym-
 phis nemus est oigenis arboribus admodū
 amœnum, quo in posterū magnum aggesse-
 runt tumulum Aesepi filię, & multę deę. cir-
 cumfusę ploratum ciebant, pulchrę Auro-
 rę filiū lugentes: occidit autem solis lumen,
 tum cœlo prodijt Aurora, charū filium lu-
 gens. Stipabant uero illam duodecim prę-
 stanti forma puellę, quibus perpetuo curę
 sunt termini semper uoluentis altę uię, &
 nox & aurora, ac quęcunq; ex Iouis senten-
 tia fiunt, circa cuius domum & non dirum-
 penda uestibula uersantur, huc atq; illuc an-
 num fructibus grauem circumferentes, cir-
 cumuoluto, & rigide hyemis, & floridi ue-
 ris, gratęq; æstatis, & autumnii uuarum fera-
 cis, circulo: quę autem cum descendissent al-
 to cœlo, immenso luctu sese affligentes ob
 Mēnona, cū quibus etiam & Pleiades plora-
 bant, sonitu miscebantur magno montes, &
 Aesepi fluentia, nam indefinens luct⁹ moue-
 batur. Porro Aurora in medio circumfusa,
 suo filio magnum ploratū ciebat, Itā ne cha-
 re fili exitio prostratus es: nam magnū tuę
 matri luctum iniecasti, non enim amplius.

E v te

QVINTI CALABRI

Aurora ob
filium do-
lens, in cœ-
lum recu-
sat redire.

te sublato, mortalibus lumen præbere fusti-
nebo, sed inferorū subibo odiosas domos,
quo tua anima procul à superis circūuolat,
ut quippe chaos & inusitata quædam cali-
go per omnia dispergatur, ut etiā Iouis ani-
mū dolor occupet, nec enim honore Theti-
di cedo, imo ne Ioui quidē ipsi, cum omnia
intuear, & omnibus rebus perfectionem ad-
dam, nunq̃ enim mei luminis satietas obori-
ri posset, ergo tenebras petam. Porro The-
tida in cœlum adducat Iuppiter ex mari, ut
dijs & hominibus lumen præbeat, nam mi-
hi tristis caligo, posthabito cœlo, cordi est,
ne tui interfectoris corpori lumen circum-
ijciam. Hęc uero dicenti, lachrymę per diui-
nam faciem defluxere, perennis fluuij in mo-
rem, & atra terra rigabatur circa cadauer, &
diuina Nox indolebat chari filij funeri, &
omnia astra cœlum obduxerunt caligine &
nubibus, ut Auroræ rem gratam facerent.
Cæterū Troiani in urbe, ob Memnona, ma-
gno enecabant luctu animū, non enim mi-
nori eius desiderio tenebātur, q̃ ipsi Aethio-
pes: nec Græcis certe admodum lætum erat
hoc prælium, sed in campo sedebant iuxta
cadauera sub dio, utrinq; & laudibus fere-
bant Achillē, & deplorabant Antilochum:
habe-

PARALIP. LIB. II. Fo. XXXIII

habebant autem luctum gaudio mixtum: Porro totam noctem ploratu duxit Aurora, & tenebræ illi circumfundebantur, nec ortus ullam animo rationem habuit: nam cœlum odio prosequabatur, & acres sui equi gemebant, cursitantes per terram sterilem, & uidentes suam reginam, tanto se luctu affligentem, tangebantur tamen magno reditus desiderio. Nam Iuppiter ira incensus indescenderet tonuit, terra autem cōcutiebatur undique, terror itaq; iniiciebatur diuinæ Auroræ, proinde hunc cum magno luctu raptum sepulchro condiderunt nigri Aethiopes, atque illos formosa Aurora ualde plorātes, ad sepulchrum sui filij in aues mutauit, & dedit ut aëre ferri possent, quas mortales Memnonias uocant, qui ad tumbam sui regis ruentes plorant, puluerem superfundentes sepulchro, & gratificantes Memnoni, se mutuumultu exagitāt, at hic apud inferos, uel alibi apud deos in campo Elisis gaudijs potitur, & lætitia diffunditur immortalis Aurora id uidens: uerum alijs magna obijcitur difficultas, dum contendunt, unum prælio opprimere, aut morti occumbere, ob regem desudantes, & hæc quidē Auroræ iussu perniciēs aues conficiunt. Porro tum quidē Aurora

*Memnonias
sunt in a-
ues mutan-
tur.*

tori

Q. CAL. PARAL. LIB. II.

rora in cœlum properauit, cum Horis uaria
forma præditis, quæ illam inuitam adduxe-
re ad Iouis domum, uerbis admodum do-
lentem leuantes, quibus grauis luctus solet
cedere. At hæc non uenit in obliuionem sui
cursus, metuit autem uehementer magnas
Iouis minas, unde omnia ducunt originem,
quæcunque Oceanus, quæcunq; terra, quæ-
cunque denique astra continent, quam
Pleiades antecesserunt, at ipsa æ-
thereas reserauit portas, &
lumen suum diffudit
mortalibus.

..

IN TERTIVM LI- brum argumentum.

AChilles, nullū grassandi in Troianos modum
faciens, Apollinis telo deſcitur, quare irata Iu-
no, Apollinem iurgio adoritur. Ceterū Troia-
ni etiam collapsum Achillem intuiti, metu adhuc flu-
ctuant, nec cominus audent congregi. Tandem Paris
suorum fugam sistit, & ad prælium fortiter capescen-
dum accendit. Proinde strenue circa Achillis cadauer
pugnantes, multi ſternuntur. Nam Ajax & reliqui Græ-
corum procures, nihil sibi curæ ac laboris remiserunt,
ne Achillis cadauer à Troianis abstraheretur. Postre-
mo Troianis in urbem compulsis, Græci Achillem
in castris deſent, quo etiam cum Nereidibus se corri-
puit Thetis, & immenso luctu afflictabatur, at Musæ ex
Helicone aderant, solatio eam erigentes, Græ-
ci autem Achillis cadauer, post mul-
tas lachrymas rogo imposue-
runt, & castra sua re-
petierunt,

QVINTI CA

LABRI DERELICTO-

rum ab Homero, liber tertius.

Vm igitur aurora illucesceret, tum Antilochi cadauer ad naues extulerūt bellicosi uiri Pilei, magno se ob regem luctu afflictautes, & illi apud Helle-spōticum littus iusta soluerunt, magno confusi dolore; circumqua; autem Gręci gemitu animi cruciatum declarabant, nam omnium pectora acerbus obsedit luctus, qui Nestori gratificari studuerunt, at hic non prorsus animo frangebatur: est enim prudentis uiri, forti pectore ferre dolorem, nec animi cruciatu deiectum dolori succumbere. Cæterum Achilles, amici causa exardescens iracundia, horrendo se, ad cōserendum manus cum Troianis, accingebat, qui & ipsi, quamuis exhorrerent, hasta insignem uirū, prompti portis se extulerunt, quia fata illorū pectoribus confidentiam iniecerunt. Nam certe futurum erat, ut multi bellicosi Achillis manibus orco mactarentur, qui idem periturus erat ad Priami mœnia. At ubi primū utrinq;

utrinq; in campum descendissent multæ & Troianorum & Græcorum phalanges, inflammato Martis studio accensæ, Achilles magnam inter hostes stragem perpetravit, ubiq; enim mortalium nutritrix terra rigabatur sanguine, & cadaueribus fremebāt Xanthi & Simoentis fluenta. At ille premēs hostium uestigia deſciebat, in quoscunq; incideret, ad ipsa usq; mœnia, quia magnus iniectus erat terror, & certe omnes internitione cecidisset, portasq; solo æquasset, & cardines cōuulsisset, ac obliquus illatus ueſtes perrupisset, aditumq; Græcis in urbem parasset, & opulētum oppidum igni uastasset, ni magnam, truci animo, iracundiam concepiſſet Apollo, cum uidit innumeros heroas Iœtho sterni, confestim tum ab olympo, feræ in morem descendit, pharetram gerens humeris, & sagittas immedicabiles: stetit autē ex aduerso Achilli, pharetra & arcus horrendo sonuerunt, & ex oculis illi magna uis ignis emicuit, terraq; pedibus mouebatur, & horridū sustulit clamorem deus, ut Achillem diuinam dei uocem reueritum à pugna auerteret, & Troianos exitio eriperet. Te, ô Achilles, procul à Troianis subducito: nō enim par est, ut inter hostes cladem ædere
pergas

Apollo Achilles impetum reprimat,

QVINTI CALABRI

pergas, ne te immortalium quisquam opprimat,
 Sic dixit Apollo. At dei uox nullam incussit
 formidinem Achilli; nam illum tristitia cir-
 cumuolabant fata, ergo deum non est reue-
 ritus, & magna uociferatione reclamauit,
 Apollo, quid me inuitum cum dijs praelio di-
 micare compellas? cum de perfidis Troianis
 pœnas sumam, iam nuper etiam non parum
 me læsisti, cum à praelio auerteres, quando
 primum Hectorem exitio subtraxisti, quo
 Troiani magnam, in urbe, fiduciam sita ha-
 bebant, sed retrocede hâc, & in aliorum im-
 mortalium domum te aufer, ne in te quoque,
 licet immortalem, telum uibrem. Sic fatus
 seorsum liquit deum, & in Troianos fereba-
 tur, sed hi in fuga persistebant ante urbem,
 quos ipse persequi non cessabat: uerum Apol-
 lo indignatus, hæc animo secum uolubabat,
 Heus quanto furore hic transuorsum rapi-
 tur, at ne ipse quidem Iupiter, represserit sic
 insanientem, ac dijs reluctantem. Quæ ubi dixisset,
 caua nube ac aëre amictus, acerbum emisit
 telum, & eius calcaneo subito uulnus infixit,
 cuius cruciatus pectus statim subiit, & ster-
 nebatur turris in morem, quam Thypho-
 nis impetus subterranea uertigine dirumpit
 in ipso solo terræ, qua altum fundamentum
 erat

erat iactum, sic humi fundebatur Achilles,
 & oculis circūlustrans perniciosam, & inui-
 ctam cateruam. Quis in me, inquit, exitiale
 hoc telum occulte torsit audeat propalam
 mihi se obuium ferre, ut illi ater cruor simul
 cum omnibus intestinis effundatur nostra
 hasta, & subeat tristem Plutonis aulam: non
 enim me clam est, neminem terrestrium he-
 roum, cominus congressum, hasta me supe-
 rare posse, non si illi æs triplex pectus obar-
 mauit, & plane fuerit ferreus. At solent im-
 belles, occultis semper insidijs, excipere il-
 lustres uiros, qua de causa ueniat mihi in oc-
 cursum, quamuis & deus esse gloriatur, Gre-
 cis infensus, quoniā animus mihi præfagit,
 Apollinem esse, horrida obseptum nebula,
 nam olim hoc mihi uaticinata mater est, fo-
 re, ut ærurnosis illius telis, ad portas Scæas
 occumbam, quod haud quaquam uanū fue-
 rit: sic dixit, & exitiale telum, duris manibus
 extraxit uulneri immedicabili, at sanguis æ-
 rumpebat cum cruciatu, & fatum illi pectus
 domuit. Nam stomachatus telum abiecit,
 quod statim aduolantes Auræ, corripuerūt
 & reddiderunt Apollini, in diuam Iouis do-
 mum properanti: non enim æquum erat, ut
 & immortale cum esset, atq; à deo emissum,

Achilles A
 pollinis te-
 lo sterna-
 tur.

F periret,

QVINTI CALABRI

periret, quod ubi suscepisset, repente se ad
 olympum corripuit, ad aliorum deorū co
 tum, ubi magna frequentia cogeabantur, pr
 lium spectaturi, quorum hi quidem Troia
 nos rerum gestarū gloria auctos, uolebant,
 alij uero diuerso in Græcos affectu ducti, spe
 ctabant perdētes, simul & pereuntes in pra
 lio: quem ubi animaduertisset prudens Io
 uis coniunx, statim acerbis uerbis laceffit,
 Quare Apollo tam iniquum facinus commi
 sistis hoc die, oblitus illius quod nos ipsi di
 connubium egregio Peleo coniunximus,
 & tu ipse in medio, cantando, oblectasti con
 uiuas, quando Peleus uxorem duxit formo
 sam Thetida, quæ uastas maris undas dese
 ruit, cum, te cytharā pulsante, diuersa homi
 num genera confluerent, & feræ quoque, &
 alites, & scopulis sinuosa saxa, fluminaq;,
 opaca sylua, sed in horum obliuionem ueni
 sti, & acerbū designasti facinus, interficien
 do diuū uirū, quē ipse cum alijs immortalib
 us nectar delibans, precatus es, ex Thetide
 Peleo filiū nasci, quod uotum uentis tradidi
 sti, gratū faciens populo ualidi Laomedon
 tis, apud quem upilionē egisti: at hic, quam
 uis mortalis esset, te tamen immortalē mul
 tis ærumnis affecit, & tu contrā mente ca
 ptus

Iuno Apol
 linē obiur
 gat ob ca
 sum Achil
 lem.

ptus, Troianis gratificaris, delens ex animo
quātos labores exantlasti, improbè, nec cer
te pernicioso tuo animo dispicere posses,
quisnā sit uir malus, ac dignus qui in crūnas
incidat, aut cui imortales honores deferūt:
erat profecto Achilles beneuolo in nos ani
mo, & à nobis genus duxerat, nec certe Tro
ianos eo magis leuatos molestia existimo,
quod Achilles ceciderit, quia statim illi à
Scyro filius ad Troianā expeditionē, Græ
cis suppetias ferens, aderit, uiribus suo patri
haud inferior, & multis ex hostibus exitio
erit: certe Troiani admodum tibi curę sunt,
& magna Achillis inuidia æstuas, quoniam
erat omniū præstantissimus. Stulte, quo pa
cto tui oculi ferre possent, Thetida ad Iouis
domum uenientem, quæ te antehac omni
bus honoribus cumulare, & ut charum fi
lium complecti nō cessauit. Sic dixit Iuno,
cum magno animi cruciatu, probris inces
cens omnipotentis Iouis filium, at hic ne hi
scere quidem contra est ausus, reueritus est
enim magni patris coniugem, nec coram il
lam intueri sustinuit, sed seorsum à dijs ocu
lis humi fixis sedebat. Mirū enim quā il
li succensuerint, quicunq; pro Græcorū sa
lute steterint, contra qui Troianos illustres

F ij. reddi

QVINTI CALABRI

reddi uolebant, illum collaudabant in fin-
gaudentes, ne id Iunonem ureret: omnes e-
nim palam uerebantur, illam iracundia per-
citam, nec adhuc deliquitū animi patiebatur
Achilles; nam etiamnum efferbuit ater san-
guis, membris indefessis, cupientis præli-
dimicare, nec quisquam hoc rerum articulo
deprehensum illum cominus pugna lace-
re audebat, sed procul abstiterunt, perinde
ac faciunt agrestes, leone densis uirgultis
perplexo, quē diecit uenator, at ne tum qui-
dem cum pectus telo perfossum sentiat, obli-
uiscitur fortitudinis, sed circumagit truces
oculos, horrendū trucibus genis tollens ru-
gitum: sic ira atq; exitialis hasta exacuerunt
Achilli animum, uerum dei telum eum do-
muit, attamen eo loci redactus exiliit, & im-
pressionem fecit in hostes, uibrans ualidam
hastam, petiit autem diuū Orythaona, præ-
stantem Hectoris socium, uerticē illi feriēs,
at galea non potuit resistere longæ hastæ,
quis id impensius cupiuisset, sed per ipsam
& ossa quoq; pertigit neruos cerebri, & fer-
uidū illi cor cōminuit. Deinde Ipponoum
deiecit, per supercilium ad oculorum usq;
sedem, hastam illidens, pupilla autem humi
defluxit, & anima inferos petiit. Deinde Al-
conoi

onoi málam transfuerberans, totā linguam
 præsecuit: at hic solo prostratus est, crebros
 ducens anhelitus, culpis autem per aurē emi-
 cuit: & hos quidem strauit diuinus uir, infe-
 sto prælio secum congredi ausos, sed & mul-
 tos alios in fugam coniectos, internitione
 cæcidi, nam ferbuit adhuc illi calidus circū
 præcordia sanguis. Porro cum frigus mem-
 bra occupare, ac animus deficere inciperet,
 stetit hastæ innixus, at Troiani fuga auola-
 bāt. Heu meticulosi Troiani, inquit, & Dar-
 dani, ne mortui quidem meæ hastæ uos fu-
 ga subtrahere poteritis, sed morte pœnas
 luetis uestris furijs. Vt dixit, illi exhorru-
 runt, perinde ut in mōtibus hinnuli, uocem
 rugientis leonis, expauescunt formidolosi.
 magno bestię metu, in fugam conuersi, sic
 quoq; Troiani & extera auxilia, exhorru-
 runt postremas Achillis minas, existiman-
 tes eum adhuc esse illæsum, hic tamē auden-
 tem suum animū ac robusta membra mor-
 te tardari sentiens, circū cadauera prolapsus
 est, arduo mōti similis, terra autem magno
 strepitu resaltauit, & mirum in modum re-
 sonuerunt arma, iam iam labentis Achillis:
 attamen Troiani supra modum timuerunt,
 animo perpendentes suum hostem, non se-

QVINTI CALABRI

cus atq; oues, horrore contremiscunt, cernentes sanguinariam aliquā feram, circa stabulum à iuuenibus prostratā, nec propius se conferre audent, sed exhorrent mortuam non secus ac uiuam: sic Troiani formidabāt Achillem etiam mortuum. Sed tum populi animum uerbis confirmare conatus est Paris, nam magno perfundebatur gaudio, adducebatur enim in spē fore, ut iam prostrato Achille, Troiani cruento hoc bello liberarentur, nam hic robur erat uniuersis Græcis. Si ò amici, inquit, prompto mihi animo adesse uelitis, hodie aut morti occūbemus, à Græcis deiecti, aut incolumes Achillem collapsum ad Ilium raptabimus Hectoreis equis, qui me, extincto fratre, in prælium ferunt, sui regis desiderio cruciati, qui si interceptum Achillem traxerimus, magna certe gloria cumulabimus, tum equos, tum ipsum Hectorem, si quidem apud manes ullus est sensus, aut leges uigent. Nam hic non desijt unquā male cogitare Troianis, quin & Troianæ fœminæ, soluto cachinno animi gaudium testantes, circumstent, nō secus ac horridę pardales, aut leonę ob ereptos catulos ira exardescentes, circumdant uirum uenandi peritum, sic Troiana

Paris occi
so Achille
Troianos
ad pugna
extimulat.

ne mulieres turmatim circumfundentur Achillis cadaueri, non dicenda iracundia percitæ, hæc quidem ob parentes ab illo obtruncatos, hæc autē ob uiros, aliq̃ iteꝝ ob liberos, aut familiares, quos magno honore haberint, at supra ceteros exhilarabitur meus pater, aut aliq̃ senes quos nolentes, senectæ etas intra urbis septa detinet: porro nos hunc, ubi in urbem traxerimus, obijciemus epulum aërijs auibus. Vt dixit, statim factō impetu, obstipabant fortis Achillis cadauer, qui prius illum formidarunt, nempe Glaucus & Aeneas & magnanim⁹ Agenor, & aliq̃ quoq̃ rei bellicæ minime imperiti, cupientes auellere ad Troiā, sed id haudquaquam neglectui habuit Ajax, dijs similis, uerum impetu se eo contulit, & longa hasta omnes arcuit à cadauere: at hi non absistebant minus territi, sed collato pede pugnam capesscebant, agmine subinde condensato, ut apes, quæ circa sua aluearia infinitæ uolant, uirum ulturæ: hic uero nihil moratus earum assultus, mellis uindemiam facere pergit, At illæ cruciantur fumi uel uiri impetu, attamen tanta licet difficultate rerum deprehensæ, in aduersum rapiuntur: hic autem, ne tantillo quidem loco mouetur:

F iij sic

QVINTI CALABRI

sic Ajax hos irruentes pro nihilo duxit, sed primum Agelaum sub mammam illisa hasta deiecit, deinde & Thestorem diuinū uirum, exin Arcythoū & Agestratum, ac Aganippum, tum Zorum & Nissum, ac illustrē Erymantem, qui, Glauco duce, è Lycia uenerat: habitabant autem Melanippum Minervæ sacrum, è regione Emascyti, nō procul ab ædita Chelidone, quam metuunt nauatæ, in mari obstupefacti, cum circumflectere coguntur tristes petras. Cæterū eo extincto, præclarus Hippolochi filius dirigit animo, quoniam sibi erat omnibus necessitudinibus circumuentus, & statim in Aiakis scutum multiplici bouis corio obductum, hastam uibrauit, sed non impulit in cutem, pelles enim bubulæ, & thorax sub scuto eius membris aptatus, propulsarunt: uerū Glaucus ne sic quidē prælio abstinit, cupidus interficiendi Aiakis, & iactabundis uerbis insultās, magnas insipienti animo minas promebat, Ajax, quoniā te supra cæteros Græcos præstantem esse aiunt, ob te enim non secus, ac ob bellicosum Achillē, sibi placent Græci. Proinde par est, ut cum tuo cognato hoc die fato concedas: sic dixit, uaniloquentia sese efferens, nec compertum habebat, in
- quanto

PARALIPO. LIB. III. Fº. XLI

quanto se præstantiorem uirum hastam torqueret, quem limis aspiciens, alloquitur bellicosus Ajax, Ignaue haud nosti, quãto te bello melior erat Hector, fugiit tamen nostras uires & hastã, ac prudentiam simul cum fortitudine cõiunctã habuit: est tibi certe mens erroris nebulis inuoluta, qui me prælio lacerare audeas, multo te præstantiorem, non enim mihi paternus hospes esse gloriaris, nec me muneribus seductum à bello auertes, ut Diomedẽ fecisti, sed licet illius te uiribus subtraxisti, non continuo ego te saluũ è bello reducem patiar. In alijs ne fiduciam habes sitam? qui imbellibus muscis similes ruunt circa cadauer præstãtis Achillis, sed & hos quoq; ita ingruentes neci dabo. Et atrofato, sic dicens, in hostes rapiebatur, ut leo per syluam, & longas cõualles, in uenaticos canes. Multos autem domuit cupientes gloriam auferre, Troianos, simul & Lycios: populus autem horrore cõcutiebatur, ut in mari pisces, aduentante horrẽda Balena aut magno Delphino, maris alumno: sic Troiani exhorrebant impetum Telamonij Aiakis, per aciem ruentis: attamen ne hoc quidẽ pacto pugnae subtrahebãtur, sed circa cadauer Achillis aliunde alijs in pugnam properabat,

F v bat,

QVINTI CALABRI

bat, ita ut in puluere pugnantium numerus iniri haud posset, non secus ac apri circa leonem interficiuntur, perniciosum autem erat motū certamen: hic quoq; Hippolochi bellicosum filium interemit fortis Aiax, qui supinus circa Achillē sternebatur, ut in montibus circa ualidam quercum ramus, sic ille hasta domitus porrectim circa Achillem in præceps agebatur: at illū fortis Aeneas magnum simul cum socijs laborē exhauriens, ad Troianos traxit, & socijs magno animi cruciatu affectis, dedit in urbē auferendum, & ipse quoq; circa Achillem ferro dimicabat. Hunc igitur hasta læsit Aiax, super pulpam lacerti dextræ manus, at hic statim sine dilatione se exitiali prælio eduxit, nā ad ossa usq; penetrauit telū, atq; in illo curādo laborabant prudentes medici, qui illi sanguine purgarunt uulnus, & alia omnia exequi non cessabant, quæ uulneratorum perniciosos cruciatus soleant sedare. Porro Aiax prælio grassatur, fulminis in morem, aliunde alium lœtho sternens, siquidem magno animi uulnere urgebatur, dolens ob interfectum consobrinum: non procul autem Ulysses cum hostibus manus cōseruit, horrebat

rebat autem illum populus, nam interfecit
 acrem Pysandrum, & bellicosum filium Ne
 ualum, qui incolebat præclaram urbē Aby
 dum: post hunc interemit diuū Atynnium,
 quem aliquando formosa nympha Pegasis
 peperit, forti Emalioni, iuxta Gryniciam
 nis fluxū: ab illo autē Protei filium Oresbū
 nomine, qui habitabat in iugis excelsæ Idę,
 nec illū mater illustris Panacia, suscepit re
 deuntē, sed Vlyssis manibus cecidit, qui &
 alijs multis animam extinxit, cruenta hasta
 mactans, in quęcunq; circa cadauer incide
 ret, sed illi Alcon præclari Areithei filius,
 hastam in dextrum genu torsit, tum autē cir
 ca fulgidum tibiale ater ebullijt sanguis: at
 hic nō magna uulneris cura tangebatur, sed
 derepente exitio dedit uulnerantem, quia il
 li pugnae cupidine accensi per scutum im
 pulit hastam, ac magnis uiribus, ac ualida
 manu arietauit supinū in terrā: arma autem
 sonuerunt, illo in pulueribus prostrato, &
 thorax circa mēbra purpureo rigabatur san
 guine: tum ille perniciosam hastā & corpo
 re simul & scuto eduxit, & animus cuspidē
 sequebatur, mēbra destituēs: tum in eius so
 cios irruit, nec prælio destitit, quīs uulnera
 tus, siquidē & alijs Græci ad unū omnes nul
 lo

QVINTI CALABRI

lo ordine circum magnum Achillem acriter pugnam capeſſebāt, & impetuoſe ingentes copias politis haſtis deiecerūt, nō ſecus, ac uenti impetuoſius in ſyluam irruentes, denſis humū folijs perfundūt, ineunte quippe anno, quando autumnus deſinit, ſic illos haſtis deiecerūt bellicoſi Gręci. Nemo quifquam erat quin mortui Achillis cura tangeretur, & maxime Ajax bellicoſus, qua certe cauſa, magnam inter Troianos ſtragem ꝑdebat, malo fato ſimilis, in quem certe arcum tetendit Paris, quod ſtatim olfaciens Ajax, illi magnum ſaxum in caput impexit, at exitiale illud ſaxū perfregit criſtataꝝ galeam. Oboriebantur autem illi tenebrę, & in pulueres collapſus eſt, nec tela eius uotis reſpondere potuere, nam alia alio diffundebantur in puluere, inanis autem porrigebatur pharethra, & arcus manibus diffluxit. Tum amici illum ſublatū, & Hęctoreis equis impoſitum, in urbem auehebant, parū adhuc ſpirantem, & magnos cientem gemitus, nec eius arma procul à ſuo rege reliquerunt, ſed & hęc ipſa regi gratificantes, campo extulerunt, cui indignanti magna uociferatione ac clamauit Ajax, Heu canis, quonā pacto hodie mortē grauiter imminentē effugiſtiſ ſed
ſtatim

statim uel meis, uel alicuius cuiuspiam Græcorum manibus orco mitteris: nunc autem mihi alia curæ sunt, nempe quo pacto Achilles cadauer ab interitu uindicem. Sic fatus, in hostes abripiebatur, qui adhuc ob Achilles cadauer præliū inibant, quicq; ut uidissent multos ualidis manibus animā expirantes, formidarunt, & imbellibus uulturibus similes, gradū sistere nō audebant, quos in fugā egit aquila omnium auium præstantissima, cum in montibus greges à lupis deiectos dilacerant, sic istos aliunde alium, & saxis & ense, & sua ui dissipauit temerarius Ajax, quī magna concussi formidine, bello se turmatim subdixerunt turdis, haud dissimiles, in quas accipiter irruit, ut deuastet, hi tum turmatim aliq; alio, pernici cursu feruntur, fuga magnam perniciē propulsantes: sic illi è prælio, miserabili fuga, se ad urbē corripiebant, magni Aiakis minas exhorrentes, qui sequebatur manib' uirili sanguine pollutis, & certe omnes cateruatim oppressisset, nisi patentibus portis, uectes obmoliti fuissent, partū adhuc respirantes, offusa quippe pectori caligine, quos cum in urbe compulisset Ajax, non secus ac pastor oues, in campum se intulit, terram haud tangens pedibus, incedens,
 nimirum

QVINTI CALABRI

nimirum per arma, per sanguinem, ac cada
uera, nam maxima cæſorum iuuenum uis
humi fuſa iacebat, ab ipſa urbe uſque ad Hel
leſpontum, quoſcunque malum fatum in
ruinam ſecum traxerat, ut quando ſeges fla
ueſcens, meſſoris manu denſe concidit, &
multi manipuli ariſtis onuſti illic iacent,
porro dominus illius præclari ſoli, magnū
animo gaudium cōcipit, id uidens: ſic utrin
que malo fato domiti iacebant ſupini, lugu
bris pugnæ obliti, nec præſtantes Græco
rū filij Troianis, puluerulento ſanguine, de
ſcædatis, ſpolia diripiebāt, priuſquā Achil
lem rogo impoſuiſſent, qui magnā illis ope
ram nauaſſet in bellis, ſuis uiribus, mirum
in modum furens, quare purpurati omnes
illum è prælio ablatum, ingenti agmine ob
ſtipabant, & rite portantes repoſuerunt in
caſtris ante naues, quo cōeūtes ad unū om
nes, plorabāt magno animi uulnere affecti,
nam erat robur Achaici exercitus: at tū cer
te in caſtris iacebat haſtæ uſum neſciens, ad
littus grauiſoni Helleſponti, qualis perfidus
ille Tityus cecidit, quando Latonæ, cum ſe
Delphos reciperet, uitium offerre pararet,
& ira exardeſcens Apollo, illum leuibus te
lis ſubito ſtrauit, quamuis indomito quodā
robore

robore suffultiretur, & concreto pulueribus
 cruore, per terram suam matrem uolutare-
 tur: quæ indignata dijs, collapsum suum fi-
 lium defleuit, risit autem in animo Latona.
 Talis certe Achilles, hostili terra prostra-
 tus erat, gaudio quidem Troianos, immen-
 so autem luctu Græcos afficiens: nam popu-
 li ploratu resonabant ponti gurgites, animo
 statim frangebantur omnes, ueriti ut in pu-
 gna à Troianis internitione cæderentur.
 Proinde reuocantes sibi in memoriã apud
 naues charos parentes, quos in ædibus reli-
 querunt, deinde & uxores, quas paulo ante
 duxerant, quæ cū suauibus liberis uacuo tho-
 ro manserunt, luctu se affliçtantes, maritorū
 suorū expectatione suspensæ, maiorē sibi oc-
 casionē dolendi arripuerūt, nā luctus amor
 prorsus animo illapsus est: plorarūt igit̃ insa-
 tiabiliter proni in harenis maris fusi, apud
 magnū Achillē, capillos ex capite radicitus
 euellētes, & diffusi harenis capita affatim de-
 scedarūt: porro quātus plorat̃ oboriri solet
 captis mœnibus, quādo hostes cupidi, ignē
 urbis tectis subiiciunt, & passim populū in-
 terficiunt, & res rapiunt & ferūt, talis apud
 naues Græcorū clamor tollebatur, quia ma-
 gñ Achilles Græcorū seruator apud naues
 diuinis

QVINTI CALABRI

diuinis telis prostratus erat, ut Mars quando illū Minerua potens dea, in Troico campo, immani saxo deiecit. Cæterum Myrmidones indefinenter deflebant Achillem, desidentes apud cadauer regis præstantis, ac clementis : nam pari affectu cōplectebatur omnes amicos, nec unquam perfido aut exitiali in suos erat animo, sed fortitudine quæ pari modestia condiretur, expolitus erat. Porro Ajax supra cæteros plorans, inuocabat patruelem suum dei telo deiectū : nemo enim illi uulnus infligere potuisset mortaliū, quicumq; terram incolunt. Tum igitur præclarus Ajax, magno cōfusus dolore, plorabat, & uel in cæsi Achillis castra penetrās, uel in maris harenas se porrectim abiiciens, tales fundebat pectore questus, O Achilles, magnum fortium Græcorum robur, procul ab ampla Pthia, in Iliacis campis occubuisti, occulto teli ictu prostratus, quod in prælio uiri imbelles solent emittere, nec callebat, qui te extinxit, magnum scutum concutere, nec securim circa tempora docte in conflictu collocare, nec manu hastam uibrare, nec arma hostium pectoribus dirumpere, sed sagittis procul à periculo impetuose præliari. Nam si tibi se obuium tulisset, qui in te iaculabatur

labatur telum, non sine uulnere tuæ hastæ
 impetum declinasset, sed Ioui stat sententia,
 subito exitio omnia euertere, & nostros co-
 natus in irritum effundere, siquidē iam Tro-
 ianis cōtra Græcos uictoriam annuet, cum
 tantum Græcis sustentaculum subtraxerit.
 Proh dolor, quàm exulcerabitur Peleo do-
 lor, in magnum luctum tristi senectū deie-
 cto: cum hic illi nuncius ueniet, dilacerabit
 sibi plane animum, certe longe satius esset,
 statim in ærumnarum obliuionem, hoc est,
 stuporem uenire: nam si malum hoc de fi-
 lio fatum non corrumpat illum, certe miser
 grauissimo luctu suam senectutem affliget,
 semper apud focū uitam doloribus exhau-
 riens, qui tamen immortalibus supra modū
 erat charus, sed dii non omnia miseris mor-
 talibus ad optatum finē perducunt: sic qui-
 dem ille stomachabundus defleuit Achillē.
 At contra Phœnix senex ille, mirum quan-
 to se luctu ac ploratu afflictarit, circumfusus
 magno fortis Achillis corpori, & ingenti
 dolore pectus illud sapientia plenum ene-
 cans, talia cum ploratu reddidit, Itā ne mi-
 chare fili occidisti, & me infinito quodā do-
 lore cumulasti? utinam prius tumulto con-
 ditus fuisset, q̃ tristem tuam mortem uidis-

G sem,

QVINTI CALABRI

sem, nunquam enim ullum damnum gra-
uiori uulnere affecit mihi animum, nō cum
patriam, & illustres parentes, ad Peleū per
Græciam fugiens, deserebam, qui me susce-
pit, magnisq; donauit muneribus, & Dolo-
pibus præfecit ducē, atq; te ulnis in ædibus
circumferens, meo imposuit gremio, & rite
iniunxit, ut te infantem curæ haberem, non
secus, ac si ex me natus esses, cui certe obse-
cundabam: tu autem in animo gauisus, sæpe
inarticulata uoce balbutiens, manibus mihi
caput demulcebas, & puerilibus nugis pe-
ctora ac uestes irrigasti: ego autem multo
diffluens risu, te manibus tenebam, nam me
spes habebat fore, ut alerem, qui aliquando
futurus esset uitæ meæ custos, & senectutis
sustentaculum, at momentanea & fluxa fue-
runt omnia, quæ hanc mihi spē præberent,
& nunc euanidus abiisti sub umbras, & mi-
sere mihi cor enecatur doloribus, quia ani-
mus me miseris modis dilacerat, qui me uti
nam plorando conficeret, antequam is ru-
mor ad Peleum perferatur, quem ego nul-
lum existimo ploratu modum facturū, ubi
tuum exitium fando didicerit: nam dolor
multo miserrimus incidit nobis, nempe tuo
patri & mihi, ob tuum interitum, quo for-
tassis

tassis cruciati, præter fatorū dispositionem,
 terram derepēte subibimus, quod certe lon-
 ge satius esset, q̃ seiunctos à te nostro serua-
 tore atate agere. Sic fatus est senex, immen-
 sum in animo dolorem accendens, iuxta au-
 tem Atrides plorabat, diffluentibus lachry-
 mis, magno in animo cruciatu exæstuans.
 Interisti Achilles, longe omnium Græco-
 rum præstantissime, Interisti, inquā, ac ma-
 gnum Græcorum exercitum munimento
 spoliasti: nam te extincto, hostium assultui
 exponemur facilius, & magnū attulisti gau-
 diū Troianis, qui antea te fugiebant, ut leo-
 nem oues, nunc autem ad naues cupidi pu-
 gnabunt. Iuppiter pater, tu quoq; profecto
 mortales uanis dictis demulces, qui mihi an-
 nuebas fore, ut Priami urbem solo æquarē,
 at nunc non stas promissis, sed magnum mi-
 hi mœrorē inijcis: nō enim puto me, extin-
 cto Achille, ullā hui⁹ cōficiendi belli machi-
 nā excogitare posse: sic dixit, magno in ani-
 mo, dolore excarnificatus. Populus autē cir-
 cumcirca ex animo defleuit fortem Achil-
 lem, cuius certe ploratu resonuerunt naues,
 nam inusitatus quidē clamor cœlo fereba-
 tur, ut quando magni fluctus uentorum im-
 petu cōmoti, in littus euoluuntur cum hor-

G ij rido

QVINTI CALABRI

rido sonitu, nam undis ubiq; relisa littora,
 cum scopulis immensum edunt strepitum,
 tam grauis certe Græcorum gemitus moue-
 batur, circa Achillis cadauer, ut qui indefe-
 nter deplorarent intrepidum Achillē, &
 certe plorantes nox oppressisset, nisi Aga-
 mennona compellasset Nestor, qui immen-
 sum animo dolorem premebat, nondū ad-
 ductus in filij sui Antilochi obliuionem.
 Potentissime, inquit, Argiuorū rex Aga-
 mennon, nunc quidem missum faciamus
 tristem hunc luctum: nemo enim satis mo-
 uerit Græcos, ut luctus satietatem capiant,
 multos etiam dies plorando cōterentes, sed
 magnū Achillis corpus lotum imponamus
 lecto, non enim par est, ut diutino mœrore
 defœdemus mortuos. Vbi hæc mādāta de-
 dissest Nestor, statim Agamennon aggres-
 sus, suis negotiū dedit, ut aquam igni impo-
 sitam calefacerent, & lauarent cadauer, & ni-
 tidas induerēt uestes, quas ex marina pur-
 pura, charo filio mater dederat, ad Troicam
 expeditionem proficiscenti, eaq; statim in-
 duerunt regem, & quisq; pro se sedulo cona-
 ti, decore reposuerunt in castris collapsum
 Achillem, quem intuita Minerva, misericor-
 dia commota est, & distillauit ambrosiam il-
 li

li per caput, quam aiunt defunctorum corpora diutius à putrefactione asseruare: reddidit autē illū rossidū, & spirantibus similē, deinde horridā personam mortuo addidit, qualis truci capiti imposita erat, irato quidē ob amicum Patroclum interfectū, quin totum corpus augustius & visu præstantius reddidit. Porro Græcos cepit admiratio, turmatim spectatū uenientes Achillem, uiuo haud dissimilē, qui in lecto exporrectus, planē dormire est uisus: circumfundeabantur autem illi miseræ captiuae, quas ipse in prædā abduxerat, cum Lemnū diuinam cepisset, & alta Cylicū mœnia Thebas Aetionis urbem: igitur circumstantes ex animo plorabant Achillem, dilaniantes pulchrum corpus, & pectora utrisq; plangentes manibus, quibus ipse magnum solitus erat honorem deferre, quāuis ex hostibus essent natæ. Et supra cæteras animi mœstitia cōficiēbatur Briseis, bellicosi Achillis uxor, & circa cadauer uolutabatur, & utrisq; manibus nitidū dilanians corpus, uociferabatur, porro ex tenello pectore cruentæ tumuerūt uibices, illa uerberante amabilis tamen splendor eluxit, quāuis misera dolore cruciaretur: nam magnæ formæ gratia circumfunde-

G in batur,

QVINTI CALABRI

batur, & misere plorans, in hæc uerba prorupit, Me miseram, quæ in omnium grauissimum luctum coniecta sum: non enim tanta mihi incidit calamitas, quando fratres cū patria exitio darentur, quanta te interfecto: nam tu mihi sacer dies, tu mihi lumen solis, & dulcis uita fuisti, & totius boni spes, & efficacissima mœroris depulsio, omni splendore, imo ipsis parētibus optabilior, omnia tu mihi solus fuisti, quāmuīs uictoris heri tetigi captiua cubile: nam me seruili conditione assertam uxorē effecisti, nunc me Græcorum alius abducet, uel in fertilem Lacedæmoniam, uel siticulosum Argos, & certe ancillæ munus obiens, magnis cum labor doloribus, abs te auulsa infœlix: utinam tumulto cōdita fuisset, antequā tuam mortem uidere cogerer. Sic illa prostratum Achillē defleuit, cum miseris famulabus, & dolentibus Græcis, nempe & uirum & regem deplorans, cuius tristis nunquā abstergebatur lachryma, sed ad solum usq; distillabat, non secus, ac cærulea aqua, fonti petre imposito ebulliē, unde magna uis niuis & glaciæ accumulata, diffunditur per rigidum solum, ubi quippe glaciēs circumcirca molli Euri flatu & solis radijs dissoluta sit. Tum quoq;

quoq; Nereides, quęcunq; Oceani gurgitis
ima tenent, audiuerunt Nerea commotum,
& omnium pectora magnus penetrauit lu-
ctus, & misero ploratu omnia miscebant,
resonuit autem Hellespontus, & pullis ami-
ctæ uestibus, præpropere pleno petebant
agmine, per canas undas, stationem classis
Græcanicæ, quibus uenientibus, mare sul-
cum ducebat, & ferebantur cum clangore,
uelocibus gruibus haud dissimiles, magnā
mouentes tempestatem, Balenę autem, illis
plorantibus, tristitia ducebant suspiria: cele-
riter igitur destinatum iter confecerunt, fra-
trem suū fortē uirū lugentes, quin & Musę,
subito relicto Helycone adfuerunt, indelebi-
li dolore excarnificatæ in animo, id honoris
deferentes formosæ Nereinæ. Porro Iuppi-
ter Argiuis magnam & intrepidam confi-
dentiam iniecit animo, ne metu concuteren-
tur, egregium dearū cœtum aperte per ex-
ercitum intuentes. Verum ad Achillis ca-
dauēr gemitibus & suspirijs se enecabant,
quāuis immortales essent ad unum om-
nes: totum Hellesponti littus ploratu misce-
batur: terra autem circa cadauēr Achillis au-
chrymis rigabatur, & magno luctu reso-
nuit, omniumq; arma lachrymis pollueban-
tur,

QVINTI CALABRI

batur, & misere plorans, in hæc uerba prorupit, Me miseram, quæ in omnium grauissimum luctum coniecta sum: non enim tanta mihi incidit calamitas, quando fratres cū patria exitio darentur, quanta te interfecto: nam tu mihi sacer dies, tu mihi lumen solis, & dulcis uita fuisti, & totius boni spes, & efficacissima mœroris depulsio, omni splendore, imo ipsis parētibus optabilior, omnia tu mihi solus fuisti, quāuis uictoris heri tetigi captiua cubile: nam me seruilij conditione asservatam uxorē effecisti, nunc me Græcorum alius abducet, uel in fertilem Lacedæmoniam, uel siticulosum Argos, & certe ancillæ munus obiens, magnis cum labor & doloribus, abs te auulsa infœlix: utinam tumulto cōdita fuissem, antequā tuam mortem uidere cogerer. Sic illa prostratum Achillē defleuit, cum miseris famulabus, & dolentibus Græcis, nempe & uirum & regem deplorans, cuius tristis nunquā abstergebatur lachryma, sed ad solum usq; distillabat, non secus, ac cærulea aqua, fonti petre imposito ebulliens, unde magna uis niuis & glaciæ accumulata, diffunditur per rigidum solum, ubi quippe glacies circumcirca molli Euri flatu & solis radijs dissoluta sit. Tum quoq;

quoq; Nereides, quęcunq; Oceani gurgitis
ima tenent, audiuerunt Nerea commotum,
& omnium pectora magnus penetrauit lu-
ctus, & misero ploratu omnia miscebant,
resonuit autem Hellespontus, & pullis ami-
cæ uestibus, præpropere pleno petebant
agmine, per canas undas, stationem classis
Græcanicæ, quibus uenientibus, mare sul-
cum ducebat, & ferebantur cum clangore,
uelocibus gruibus haud dissimiles, magnā
mouentes tempestatem, Balenę autem, illis
plorantibus, tristitia ducebant suspiria: cele-
riter igitur destinatum iter confecerunt, fra-
trem suū fortē uirū lugentes, quin & Musę,
subito relicto Helycone adfuerunt, indelebi-
li dolore excarnificatæ in animo, id honoris
deferentes formosæ Nereinæ. Porro Iuppi-
ter Argiuis magnam & intrepidam confi-
dentiam iniecit animo, ne metu concuteren-
tur, egregium dearū cœtum aperte per ex-
ercitum intuentes. Verum ad Achillis ca-
dauēr gemitibus & suspiriis se enecabant,
quāuis immortales essent ad unum om-
nes: totum Hellesponti littus ploratu misce-
batur; terra autem circa cadauēr Achillis au-
chrymis rigabatur, & magno luctu resoti-
nuit, omniumq; arma lachrymis pollueban-

QVINTI CALABRI

batur, & misere plorans, in hæc uerba prorupit, Me miseram, quæ in omnium grauis-
 simum luctum coniecta sum: non enim tan-
 ta mihi incidit calamitas, quando fratres cū
 patria exitio darentur, quanta te interfecto:
 nam tu mihi sacer dies, tu mihi lumen solis,
 & dulcis uita fuisti, & totius boni spes, & ef-
 ficacissima mœroris depulsio, omni splen-
 dore, imo ipsis parētibus optabilior, omnia
 tu mihi solus fuisti, quāmuīs uictoris heri
 tetigi captiua cubile: nam mē seruilj condi-
 tione assertam uxorē effecisti, nunc me Græ-
 corum alius abducet, uel in fertilem Lacedæ-
 moniam, uel siticulosum Argos, & certe an-
 cillæ munus obiens, magnis cum labor do-
 loribus, abs te auulsa infœlix: utinam tumu-
 lo cōdita fuissem, antequām tuam mortem
 uidere cogerer. Sic illa prostratum Achillē
 defleuit, cum miseris famulabus, & dolenti-
 bus Græcis, nempe & uirum & regem de-
 plorans, cuius tristis nunquām abstergeba-
 tur lachryma, sed ad solum usq; distillabat,
 non secus, ac cærulea aqua, fonti petrę im-
 sito ebulliēns, unde magna uis niuis & gla-
 ciei accumulata, diffunditur per rigidum so-
 lum, ubi quippe glacies circumcirca molli
 Euri flatu & solis radijs dissoluta sit. Tum
 quoq;

quoq; Nereides, quęcunq; Oceani gurgitis
ima tenent, audiuerunt Nerea commotum,
& omnium pectora magnus penetrauit lu-
ctus, & misero ploratu omnia miscebant,
resonuit autem Hellespontus, & pullis ami-
ctæ uestibus, præpropere pleno petebant
agmine, per canas undas, stationem classis
Græcanicæ, quibus uenientibus, mare sul-
cum ducebat, & ferebantur cum clangore,
uelocibus gruibus haud dissimiles, magnā
mouentes tempestatem, Balenę autem, illis
plorantibus, tristitia ducebant suspiria: cele-
riter igitur destinatum iter confecerunt, fra-
trem suū fortē uirū lugentes, quin & Musę,
subito relicto Helycone adfuerunt, indelebi-
li dolore excarnificatæ in animo, id honoris
deferentes formosæ Nereinæ. Porro Iuppi-
ter Argiuis magnam & intrepidam confi-
dentiam iniecit animo, ne metu concuteren-
tur, egregium dearū cœtum aperte per ex-
ercitum intuentes. Verum ad Achillis ca-
dauēr gemitibus & suspirijs se enecabant,
quāuis immortales essent ad unum om-
nes: totum Hellesponti littus ploratu misce-
batur; terra autem circa cadauēr Achillis au-
chrymis rigabatur, & magno luctu reso-
nuit, omniumq; arma lachrymis pollueban-

G iij tur,

QVINTI CALABRI

rur, & castra quoque ac naues, nam magnus
 erat commotus luctus. Mater autem circū-
 fusa osculum fixit ori filij sui, & lachrymis
 diffluens, in hæc prorupit uerba, Oblectet
 se sane per cœlum Aurora, gaudeat ex ani-
 mo pulsa iracundia, asteropæo dignum am-
 plum Priami genus; at ego cœlum petam,
 & magno Ioui ad genua uoluar gemebun-
 da, quia me, præter animi sententiam, uiro
 subdidit, uiro, inquam, quem tristis occupa-
 uit senectus, & mors illi in foribus: sed non
 tanta me huius cura tangit, quāta Achillis,
 quē Iuppiter mihi pollicitus est, se in Aea-
 cidarum domum potentem positurū, quo-
 niam mihi hic lectus non fuerit cordi, nunc
 quidem in uentum impetuofum, nunc uerō
 in aquam, interdum in aë, aliàs in ignem
 mutabar, nec mihi mortalis uir concubitu
 misceri potuit, cum transfunderer in omnia
 quæcunq; cœlum suo complexu regit, tan-
 tis per dum mihi Iuppiter suam astringeret
 fidem, fore, ut in lucem æderem filium, inu-
 sitata quadam fortitudine præditum: nec fru-
 stratus est meam expectationem, nam hic
 corporis uiribus anteiuit omnes, qui luce
 fruerentur, sed illum breuis æui effecerat, &
 me in immensum luctum coniecit: qua de
 causa

causa cœlum conscendam, quo ubi concessero, deflebo charum filiū, quantosq; antea pro ipso Ioue eiusq; filijs, maximo depræhensis infortunio, labores exantlaui proponam, ut ei animū perculsum reddam: sic dixit marina Thetis, graui se luctu afflicta. Tum illi respondit Calliope, animum uerbis delenire conata, Cohibe fletum, ô dea Thetis, ne tui filij causa, stomachū moueas deorum ac hominum moderatori: nam & Iouis quoque altitonantis regis filij interierunt, malo fato domiti: mortem obiit etiam meus filius Orpheus, quàmuis sum immortalis, cuius carminibus attrahebatur uniuersa sylua, & asperę rupes, & amniū fluentia, & flatus uentorum, magna uis spirantium, ac aues pernici uolatu aëra secantes, sed animo concoxi ingentē luctum, quoniā absurdum esset, deā acerbo luctu & mœrore animū excarnificare. Proinde & tibi animi quoq; tumor subsidat, ob præstantē filiū, mœrenti: nam meo & aliarum Musarum consilio futurum est, ut illius gloriam & fortitudinem poëtæ carminibus celebrent: ne tu igitur atro luctui animum conficiendum præbeas, temet ploratu afflicta, ad mortalis fœminæ exemplū: an te lateat omnes qui in hanc

G v lucem

QVINTI CALABRI

lucem processere, ac terræ munere uestun-
 tur, mortis necessitati subiaceret: quæ deos ni-
 hil moratur, tanto sola robore est obarma-
 ta, quæ etiam opulenti Priami urbem exci-
 dio dabit, quando magnam & Græcorum
 & Troianorum stragem perpetraverit, ubi
 sibi uisum fuerit: nemo enim deorum illius
 impetum retundere posset: sic dicendi finem
 fecit Calliope, prudens animo consiliū pro-
 mens. Tum sol sub Oceani fluentia prope-
 rabat, tenebricosa autem nox æra obduce-
 bat, quæ & mærentibus mortalibus, com-
 moditatem præbere soleat. Cæterum illic
 in harenis Græcorum filij somnum duce-
 bāt, turmatim circa cadauer, magno multati
 damno, sed nō potuit quietem capere The-
 tis, uerum prope filium stetit cum Nereidi-
 bus immortalibus, Musæ autem alternatim
 illam se animi discruciantē, aliunde alio sola-
 tio leuare nitebantur, ut in luctus obliuionē
 ueniret, sed ubi risu diffluēs Aurora, per cœ-
 lum meare inciperet, fulgidissimū adferens
 lumen, & Troianis & Priamo. Græci tamē
 magno deiecti dolore, multos dies Achillē
 deflere nō cessarunt, gemitu resonabāt lōga
 ponti littora, & magnus Nereus in fletum
 prorumpebat, gratificatus filia Nereidi, si-
 mul

mul & alij maris dii, potentē Achillem deflebāt. Tum Græci magni Achillis corpus rogo imposuerunt, ingenti lignorum strue congesta, quæ ferendo à monte Ida, omnes ex æquo laborabant, quia magnos ad id stimulos ijs subdiderunt Argiui, ut ingentem uim lignorum congererent, ut quàm celerrime igni absumeretur Achillis cadauer: multa præterea arma igni accumulabāt interfectōrū iuuenū, adhæc multos Troianorum filios, forma insignes obtruncantes superiecerunt, deinde & porcos abdomine graues, mox famulæ plorantes, multas uestes cistis efferentes, igni immiserunt, deinde aurum & electrum accumularunt. Myrmidones autem abralis capillis suis, regem suum mortuū obtegebant, quin & ipsa Briseis magno animi uulnere affecta, abradens cesariem, ultimum dedit donum regi, præterea multas amphoras adipe plenas, circumfundebant, & alias igni apposuerunt melle plenas, aut uino, quod odorem non dissimilem nectari miscebat, imo & multa odorifera coniecerunt in pyram quæcunq; admirationi mortalibus terra fert egregia, aut quæ etiam diuinum mare, sed ubi circa pyram & equi & uiri cum armis satis instructi fuissent

QVINTI CALABRI

Uent, multis pyram rigabāt lachrymis, quin
& ipse Iuppiter irrotationes quasdam am-
brosiæ, pyræ infudit, & in honorem diuæ

Iuppiter
mittit Mer-
curium ad
Eolum, ut
accerseret
uentos,

Nereidos, Mercuriū ad Aeolum ablegauit
accersitum uentos impetuosos, quod certe
cremandum erat Achillis cadauer, cui ac-
cedenti statim morē gessit Aeolus, & aduo-
catos confestim horridum Boream & impe-
tuosum Zephyrū ad Troiam misit, repen-
tina procella furibundos: at hi immenso im-
petu per mare ferebantur, quo terra & ma-
re miscebantur, conuoluebantur autem nu-
bes per aëra raptatæ, tum hi Iouis consilio
mortui Achillis rogo, factō agmine, incu-
buerunt: suboriebatur autem cum uapōre
& fumo ingens ploratus Myrmidonū. Por-
ro uenti quamuis turbine agitati, diē tamen
ac noctem, magno studio spirantes, adusse-
runt: ferebatur autem in sublime fumus, &
ingemuit magna sylua igni domita, ac nigra
fauilla reddebatur. Cæterum uenti, confe-
cto magnæ molis negocio, in suum quisq;
antrū, cum nubibus abripiebantur. Verum
cū ignis cōsumpsisset & equos, & iuuenes,
& quæcunq; alia Græci præciosa, lachrymis
distillantes, circa magnum Achillis cadauer
accumulassent: & postremo ipsum quoq; re-
gem

gem Achillē. Tum Myrmidones uino extinxerūt pyram: ossa autē apparebant admodum euidenter, quia alijs non erant similia ossibus, sed qualia magni alicuius gygantis, nec alia ijs mista fuerunt, quoniam boues & equi & Troianorū filij simul cum alijs mortuis semoti, ab Achille repositi erant, at hic solus in medio Vulcani impetu subactus iacebat, cuius quidē ossa omnia cū magno gemitu, amici in capacē & ponderosam argenteā urnam, ac fulgido auro exornatā recodebant, & hęc quidem ambrosia, & unguento rigabant Nereides, magno Achillem honore cumulantes, & bouum pinguedine, addito suauis melle, diligenter condiebant: mater autem illis urnam præbuit, quam olim donauit Dionysius præclarum Vulcani munus, cui magnanimi Achillis ossa imposuerunt Græci, Achillem plorantes, & inusitatæ cuiusdam magnitudinis tumulū extruxerunt, in æditissima littoris parte, prope Hellepontis gurgites, nec quoque immortales Achillis equi lachrymis carebant apud naues, sed & ipsi suum regem deflebant, nec se equorum aut uirorum consortio amplius iungere uolebant, perniciosum luctu pectus exedētes, sed se ultra Oceani fluentia, & Tethyos antra

QVINTI CALABRI

tra (ubi illos olim diua Podarge, sonoro Zephyro cōmixta, genuit) ambo perniciosissimo cursu se corripere statuerūt, miserorum mortaliū cœtui subtrahentes, & statim explessent animi cōsiliū, nisi dī eos retraxissent, donec è Scyro adesset acer Achillis filius, quem ipsi in exercitum adductum recipere, quoniā, illis nascentibus, Chao prognatæ Parcæ id agglomerarūt, quamuis immortales essent, ut primū Neptuno submitterentur, deinde forti Peleo, post indefesso Achilli, ad hæc quartum, Neoptolemo magnanimo, quem Iouis iussu postmodum in campū Elisiū adducturi erant, in beatorum sedem, quare magna deiecti tristitia, regis sui expectatione suspensi erant, ob hunc quidem mœrentes, illū uerò uidere cupientes. Et tum Neptunus, relictis grauisoni maris undis, ad littus se recepit, non uisus quidē mortalibus, sed deabus Nereidibus astitit, & Thetida, adhuc ob Achillem mœrentem alloquitur, Infinito, inquit, huic ploratu modum facito : non adest enim tuus filius mortuorū consortio, sed inter deos relaxatus est, non secus ac Bacchus, aut Hercules. non enim illum fatum perpetuis præpediet tenebris, nec infernus quoq; sed statim in lucem

cem emerget, & illi dono dabo odoriferam
 illam insulam ad Euxinū pontum, ubi per-
 petuo deus erit tuus filius, & gentes finiti-
 mæ gratis illum sacrificijs condecorantes,
 non minus quàm mihi honores deferent.
 Proinde te repente hoc libera luctu, ne a-
 nimum mœrore exhaustias. Quæ ubi dixit
 set, uento similis in mare se abripuit, solatio
 leuans Thetida, nam illi animus nonnihil
 respirabat, siquidem deus hæc illi perfecit.

At Argiui cum luctu abibant ad suas
 quisq; naues, quas è Græcia abdu-
 xissent, & Pierides Helycona
 petebāt, Nereides autem
 maris undas subie-
 runt suum Achil-
 lem deflen-
 tes.

IN QVARTVM LI- brum argumentum.

Multi Troianorum ob casum Achillem, sub-
tis animis, persuadebant sibi fore, ut Græci so-
luta obsidione patriâ repeterent. Alij contra
nihil tale sibi polliceri audent, dum Atridæ, Ajax, &
Diomedes in uiuis essent, Iuno interim cum Ioue expe-
stulat, quare Troianorum partes fouere non cesset. Græ-
ci uero in castris corpora curantes, opperiantur Theti-
da, quæ ueniens propositis præmijs inuitat Græcos, ut
certaminibus filij sui funus celebrent. Nestor primum
funebri oratione, res ab Achille gestas prosequitur:
deinde Ajax & Teucer cursu certant, uincitur Teucer.
Tum Diomedes & Ajax committuntur lucta, quæ diu
trahitur: tandem Nestor in medium se ingerens,
certamen dirimit. Deinde Epeus & Athamas cœstibus
certamen incunt, qui diu paribus uiribus conflictan-
tes, tandem etiam à Græcis dirimuntur. Ab his Teucer
& Ajax Oilei, in iaculandi certamē descendunt, cuius,
penes Teucrum tandem erat uictoria: deinde sal-
tu certatum est, postea equestri ludo, ubi
Agamemnon uictor declaratus: Dein-
de à Thetide præmia singulis
ordine distributa.

Quinti

QVINTI CA

LABRI DERELICTO-

rum ab Homero, liber quartus.

Ec quidem bellicosi Hippolochi præclarum filium, miserum Troiani, infletum liquerunt, sed & ipsi ante urbem præstantem uirum rogo imposuerunt, hinc autem ipse Apollo, igni ardenti impetuose ereptum, præbuit uentis in Lyciam auferendum, qui illum repente in uallem abstulerunt, ad gratum locum, quo antrum, cui ualidum imposuerunt saxum, nymphæ autem circumdixerunt perennis fluminis sacram aquam, quam etiam num mortales Glaucum latissimum appellant, dii autem Lyciorum regem tali præmio actum uoluerunt. At Greci magnanimum Achillem non cessarunt apud naues desistere, acerbis enim dolor & luctus enecabat omnes, siquidem illum, ut proprium filium requirebant, nec quisquam in castris erat, cuius non per genas uolueretur lachrymæ. At immensum quanto afficerentur gaudio Troiani, cernentes, hos quidem ita animo angere, illum autem igni absumi, & aliquis inanes efflans glo-

Hippolochus uentis in Lyciam auferitur.

H rias

IN QVARTVM LI- brum argumentum.

Multi Troianorum ob casum Achillem, subla-
tis animis, persuadebant sibi fore, ut Græci so-
luta obsidione patriâ repeterent. Alij contra
nihil tale sibi polliceri audent, dum Atridæ, Ajax, &
Diomedes in uiuis essent, Iuno interim cum Ioue expo-
stulat, quare Troianorum partes fouere non cesset. Græ-
ci uero in castris corpora curantes, opperiantur Theti-
da, quæ ueniens propositis præmijs inuitat Græcos, ut
certaminibus filij sui funus celebrent. Nestor primum
funebri oratione, res ab Achille gestas prosequitur:
deinde Ajax & Teucer cursu certant, uincitur Teucer,
Tum Diomedes & Ajax committuntur lucta, quæ diu-
tius trahitur: tandem Nestor in medium se ingerens,
certamen dirimit. Deinde Epeus & Athamas cœstibus
certamen incunt, qui diu paribus uiribus confictan-
tes, tandem etiam à Græcis dirimuntur. Ab his Teucer
& Ajax Oilei, in iaculandi certamē descendunt, cuius,
penes Teucrum tandem erat uictoria: deinde sal-
tu certatum est, postea equestri ludo, ubi
Agamemnon uictor declaratus: Dein-
de à Thetide præmia singulis
ordine distributa,

Quinti

QVINTICA

LABRIDERELECTA

rum ab Homero, liber quartus.

Ec quidem bellicosi Troiani
chi præclarum nomen. inter
Troiani, interuenerunt. et
Si ipsi ante urbem præstantem
uirum rogo impoſuerunt. nunc autem me
Apollo, igni ardenti impetuose regnum
præbuit uentis in Locum auerſum. ad
illum repente in uallenti abſiſit. et in
tum locum, quo nunc. et in
fuerunt faxi, et in
runt perennes sunt. et in
num mortales Glauco. et in
dij autem Lycia. et in
et uoluerunt. At Graeci. et in
lem non ceſſarunt. et in
bus enim dolor. et in
ſiquidem illi. et in
bant, nec quidquam. et in
per genas uoluerunt. et in
ſum quanto afflicti. et in
nentes, hos quidem. et in
te igni abſiſit. et aliquis. et in

IN QVARTVM LI- brum argumentum.

Multi Troianorum ob casum Achillem, sub-
tis animis, persuadebant sibi fore, ut Græci so-
luta obsidione patriâ repeterent. Alij contra
nihil tale sibi polliceri audent, dum Atidæ, Ajax, &
Diomedes in uiuis essent, Iuno interim cum Ioue expe-
stulat, quare Troianorum partes fouere non cesset. Græ-
ci uero in castris corpora curantes, opperiuntur. Theti-
da, quæ ueniens propositis præmijs inuitat Græcos, ut
certaminibus filij sui funus celebrent. Nestor primum
funebri oratione, res ab Achille gestas prosequitur:
deinde Ajax & Teucer cursu certant, uincitur Teucer,
Tum Diomedes & Ajax committuntur lucta, quæ diu
tius trahitur: tandem Nestor in medium se ingerens,
certamen dirimit. Deinde Epeus & Arthamas cæstibus
certamen incunt, qui diu paribus uiribus consistan-
tes, tandem etiam à Græcis dirimuntur. Ab his Teucer
& Ajax Oilei, in iaculandi certamē descendunt, cuius,
penes Teucrum tandem erat uictoria: deinde sal-
tu certatum est, postea equestri ludo, ubi
Agamemnon uictor declaratus: Dein-
de à Thetide præmia singulis
ordine distributa.

Quinti

QVINTI CA

LABRI DERELICTO-

rum ab Homero, liber quartus.

Ec quidem bellicosi Hippolo-
chi præclarum filium, miseri
Troiani, infletū liquerunt, sed
& ipsi ante urbem præstantem

uirum rogo imposuerunt, hinc autem ipse
Apollo, igni ardenti impetuose ereptum,
præbuit uentis in Lyciam auferendum, qui
illum repente in uallem abstulerunt, ad gra-
tum locum, quo antrum, cui ualidum impo-
suerunt saxū, nymphæ autem circumduxe-
runt perennis fluuij sacrā aquam, quā etiam
num mortales Glaucū latissimum appellant,
dij autem Lyciorum regem tali præmio au-
ctū uoluerunt. At Græci magnanimū Achil-
lem non cessarunt apud naues deslere, acer-
bus enim dolor & luctus enecabat omnes,
siquidem illum, ut proprium filium require-
bant, nec quisquam in castris erat, cuius non
per genas uoluerēt lachrymę. At immen-
sum quanto afficerentur gaudio Troiani, cer-
nentes, hos quidem ita animo angi, illum au-
tē igni absumi, & aliquis inanes efflans glo-

Hippolo-
chus uēris
in Lyciam
aufertur.

H rias

IN QVARTVM LI- brum argumentum.

Multi Troianorum ob casum Achillem, sub-
tis animis, persuadebant sibi fore, ut Græci
luta obsidione patriā repeterent. Alij contri-
nihil tale sibi polliceri audent, dum Atridæ, Ajax, &
Diomedes in uiuis essent, Iuno interim cum Ioue ex-
stulat, quare Troianorum partes fouere non cesset. Græ-
ci uero in castris corpora curantes, opperiantur. Thetis
da, quæ ueniens propositis præmijs inuitat Græcos, ut
certaminibus filij sui funus celebrent. Nestor primum
funebri oratione, res ab Achille gestas prosequitur:
deinde Ajax & Teucer cursu certant, uincitur Teucer,
Tum Diomedes & Ajax committuntur lucta, quæ diu-
tius trahitur: tandem Nestor in medium se ingerens,
certamen dirimit. Deinde Epeus & Athamas cæstibus
certamen incunt, qui diu paribus uiribus confli-
tantes, tandem etiam à Græcis dirimuntur. Ab his Teucer
& Ajax Oilei, in iaculandi certamē descendunt, cuius,
penes Teucrum tandem erat uictoria: deinde sal-
tu certatum est, postea equestri ludo, ubi
Agamemnon uictor declaratus: Dein-
de à Thetide præmia singulis
ordine distributa.

Quinti

QVINTI CA

LABRI DERELICTO-

rum ab Homero, liber quartus.

Ec quidem bellicosi Hippolochi præclarum filium, miseri Troiani, infletū liquerunt, sed & ipsi ante urbem præstantem uirum rogo imposuerunt, hinc autem ipse Apollo, igni ardenti impetuose ereptum, præbuit uentis in Lyciam auferendum, qui illum repente in uallem abstulerunt, ad gratum locum, quo antrum, cui ualidum imposuerunt saxū, nymphæ autem circumdixerunt perennis fluuij sacrā aquam, quā etiam num mortales Glaucū latissimum appellant, dij autem Lyciorum regem tali præmio auctū uoluerunt. At Græci magnanimū Achillem non cessarunt apud naues deslere, acerbis enim dolor & luctus enecabat omnes, siquidem illum, ut proprium filium requirebant, nec quisquam in castris erat, cuius non per genas uoluerēt lachrymę. At immensum quanto afficerentur gaudio Troiani, cernentes, hos quidem ita animo angi, illum autē igni absumi, & aliquis inanes efflans glo-

Hippolochus uētis in Lyciam auferitur.

H rias

QVINTI CALABRI

rias, in hæc prorupit uerba, Nunc omnibus præter spem, Iupiter, nobis cœlitus præbuit gaudiū, cupientibus uidere Achillem apud Troiam prostratum, quo cæso persuasum habeo fore, ut ex pernicioſa cæde, ac cruenta pugna respirent Troiani. Nam illi nunquā exitialis hasta, furore animum accēdere cessauit, tristi sanguine imbuta, nec quisquam nostrū illi in occursum prodiens, crastinum sibi polliceri ausus est, nunc, sane in animū induco fore, ut fortes Græcorum filij, in fugam conuerſi, nauibus patriam petant. Vtinā uis Hectoris adhuc esset superstes, ut Achiuos ad unum omnes exitio daret in suis castris: sic certe dixit Troianorū aliquis, magno delibutus gaudio: alius contrā sapientia præditus, Asseris tu quidē, inquit, perniciosum Græcorum exercitū nauibus, per cæruleū mare, fuga patriam petiturū, sed nullus eos retrahit metus, cū quippe tāto pugne desiderio flagrēt, sunt hercle alij fortes & impetuosī, nempe Diomedes, Ajax, & Atrei præstātes filij, quos certe mei cæso licet Achille: utinā & illos quoq; Apollo, argenteo insignis arcu, è medio tolleret, tum quidē à bello & acerba cæde respirare liceret, nobis optātibus. Vt dixit, dii,
autem

autem in cœlo sedebant, crebra ducentes suspiria, quicunq; pro Græcorum salute steterunt, & capita nubibus obducebant, animū dolore cruciantes, alij contrā gaudium & lætitiā agitabant, qui nempe Troianorū res sortiri exitum lætum optabant. Tum Iuno hisce uerbis Iouem compellabat, Iupiter pater, cur tu Troianis es subsidios? formosæ tuæ filiæ oblitus, quam tu antea diuo Peleo nuptum dederas, immortalī stabilitō cōnubio, in Pelei conuallibus, quo die nos omnes nuptiali conuiuio accipiebamur, & multa egregia obtulimus munera, sed hæc tibi exciderunt, & Græciæ magnum meditaris luctum: sic dixit quidem. At Iuppiter nō est illam dignatus responso: sedebat enim mœsto animo, & multa secum uolutans, quia futurum erat, ut Græci, Priami urbem ab imo euerterent, quos quidem graui multare exitio cogitabat, tū terra, tum mari, & hæc certe, ut meditabatur, sic postmodum confecta reddidit: at sol occidit, & terra caligine prætexebatur, tū respirant nonnihil mortales à laboribus. At Græci in nauibus cibo corpora curabant, licet graui affecti dolore: nō est enim fas à cupido uētre profligare indomitam famē, ubi ea ad pectus usq; penetrat, sed

H ij statim

QVINTI CALABRI

statim agilia flaccescunt membra , nec ullo remedio occurrere datur , nisi molestū expleas uentrē: qua de causa cibo se reficiebāt Græci , licet grauius Achillem mœrentes, nam magna omnes urgebat necessitas: at saturatos suauius corripuit somnus, & profligauit ex animo curas, deinde & uires addidit. Porro ubi Vrsæ ad orientem capita obuerterent, rapidū solis lumen suscipientes, tum aurora se terris ostendebat , ac Græci è stratis corpora corripiebant, Troianis cædē & perniciem meditantes: mouebantur autem non secus, ac immensum mare Icarium, aut ut aridæ ac densæ segetes, cum incubat magnus turbidi Zephyri impetus: sic exagitabatur populus ad littus Hellesponti: & tum Diomedes , in spem arrectos, tali oratione adortus est, Si ô amici, uere bello præstamus, nunc ardentius pugnā cum infestis hostibus ineamus, ne animos quodāmodo effugerant Achille extincto, sed agedum, omnem apparatū bellicū urbi admoueamus , labor nobis certe gloriam cōciliabit : talem apud Græcos orationem habuit Diomedes. Sed Ajax bellicosus ita respondit, Tu quidem, ô Diomedes, nec incommoda, nec uana loqueris , extimulans cum hostibus pugnam capescere

pescere bellicosos Græcos, qui suapte spon-
 te eo feruntur satis, uerum necessum est in
 nauibus morari, dum se huc è mari corri-
 piat diua Thetis: nā magno effertur studio
 ad filij sui tumultū, egregia proponendi cer-
 tamina, ut heri mihi soli retulit, cum maris
 subiret gurgites, & spes me habet fore, ut
 præpropere se huc ferat. Cæterum Troiani
 etsi fato functus sit Achilles, non excident
 magnis ausis, donec uel ego, uel tu, uel præ-
 stans Atrides in uiuis sumus: sic dixit Ajax
 Telamonius, minime cognitū habens, dæ-
 monē sibi post hęc certamina exitiū strue-
 re. Cui iterum respondet Diomedes, Si igi-
 tur, ô amice, hoc die uentura sit Thetis, ut
 egregia ad filij tumultum certamina propo-
 nat, apud naues & ipsi maneamus, & alios
 detineamus: nam absurdum plane esset, nō
 se immortalibus præbere morigerum, quin
 potius, & ipsi immortalīū causa nobiscum
 in animo dispiciamus, quo pacto gratum ali-
 quem honorem Achilli deferre possemus:
 sic dixit bellicosus Diomedes, & tum se
 Pelei coniunx è mari extulit, auræ matuti-
 næ similis, & statim petijt Græcorum cœ-
 tum, ubi prompto animo manebant, hi qui
 dem egregiū illud certamen initari, alij spe-

H in Etando

QVINTI CALABRI

Nestor in
mediū pro
dit, ut fane
brioratio
ne Achille
celebret.

Stando animum oblectaturi, quibus colle-
ctis formosa Thetis proposuit præmia, &
ad certandum animū accendit. Hi uero sta-
tim deæ iussa capessebant, & primum certe
in medium se intulit Nestor, non quidē cru-
do cæstu aut uafra lucta pugnam commit-
tere cupiens; nam huius quondam artus &
membra omnia tristis subegit senectus, sed
illi adhuc animus in pectore præsens, nec
quisquam Græcorum alius, cum illo certa-
men suscipere fuisset ausus, cum oratione in
foro agendum esset, cui etiam Vlysses uir
eloquētiæ gloria insignis, locum dedit, imo
& ipse Agamemnon, cuius regia dignitas om-
nibus Græcis præluxerat, quare se nunc
in medium ingessit, prudētem Nerinen lau-
dib⁹ celebraturus, quæ omnes marinas deas
& modestia & forma supereminebat, at illi
audienti magno gaudio prætentabatur pe-
ctus, tum hic cupidus Pelei nuptias laudi-
bus prosequeretur, quas mortales dī conse-
cissent circa Pelei montis uerticem, & ut di-
uinū conuiuīū hoc agitauerunt, quando ipse
Horæ immortalibus manibus, diuina pro-
posuerunt fercula, aureis canistris, Thetis
autem gaudio delibuta, argenteas instruxit
mensas, Vulcanus uero purissimum excita-
uit

uit ignem, at nymphae circumqua; ambrosiam aureis miscebant poculis, uerum Gratiae ad amabilia se tripudia uertebant, Musae autē ad cantum, quibus & montes & fluiuij strepebant, & purus Aether gaudio exultauit, & antra quoq; Chironis, imo & ipsi dij, & haec quidē oratione, sane q̄ gratissima Graecis prosequebatur Nestor. Et hi audientes immortalia Achillis opera, ingēti afficiebantur uoluptate, cecinit autē in medio certamine, corona autē qua cingebatur, secundo omnia applausu excipiebat. Hinc igitur ducto exordio, mirum q̄ celebrauerit uirū preclarū, uerbis ad rem appositis, nempe quo pacto duodecim urbes in sua nauigatione excidio dederit, deinde terra undecim, quo pacto Iætho strauerit & Telephū, & Aetionem apud Thebas, deinde quomodo hasta superauerit Cygnū Neptuni filium, & Polydorum diuinū uirum, & Troilū admirandum heroa, & praestantem Steropæum, ad haec quo pacto sanguine tinxerit Xanthi fluenta, & cadaueribus oppleuerit omnē strepitulabentē amnem, deinde Lycaoni animam extinxerit apud sonorū fluiuiū, & Hectorē domuerit, & Penthesileam deiecerit: praeterea quo pacto eius dextra ceciderit di-

QVINTI CALABRI

uus Aurorę filius, & hæc quidē cecinit, Gręcis scientibus licet, deinde q̃ horrendus fuerit, quo pacto nemo sustinuerit cum illo manus conferere, ne iuuenili quidē certamine, quando pedū cursu se mutuo laceſſunt iuuenes, nec cū hastis cōcurrentū, aut cominus gladio res gerenda esset; præterea quod formæ dono longe cęteros Gręcos anteiuerit, & quomodo infinitis uiribus fuerit suffult⁹, quando prælio hostē laceſſere oporteret, ad hæc precabatur immortales, talē se uidere à Scyro præclara, uenientem filium. At Gręci omnia hæc secūdo applausu proſequebant, & ipsa quoq; formosa Thetis, & illi dono dedit acres equos, quos prius Achilli hasta præſtanti, Thelephus dono dedit, ad Caici fluenta, cum illum è malo hulcere laborantē, curasset hasta, qua illi secum congresso fœmur perfodit, & hos quidem Nestor amicis dedit, qui ad naues deduxerunt, admodū illustrantes diuinum regem. Porro Thetis in cursus certamine proposuit decem uaccas, quarum cuiq; nitida iuuenca uberibus submittebatur, quas aliquando fortis Achilles hastę uiribus fret⁹, ex Ida abegit, ob quas se ad certamen accinxerunt, uictorię cupidine accensi, imprimis Teucer Telamonius, &

Ajax

Ajax, qui inter Locros telorum iactu eximios, illustris habebatur: at hi præcinxerunt uestes circum uerenda, & omnia quæ infernè, ut decet, uelabant, ueriti Pelei uxorem, & alias Nereides, quæ cum hac spectatum uenerant, fortia Græcorum certamina, hisce autem certaminis metam præfixit Agamemnon, qui in omnes Græcos imperiū obtinebat. Cæterum illos contentio extimulauit: nam è carceribus rapido cursu effundebantur, accipitribus similes, ita ut in ambiguo fuerit, uter alterum præcurreret, Græci autem utrumque spectantes, acclamationibus alter alteri uires euibrare nitebantur, & cum cupidi metæ iam instarent, tum Teucris uires & membra impedierunt immortales, nam deus aut Ate quæpiam innexuit illi tristi genistæ ramo, quæ profundius radices agere cōsueuit, quo impeditus humi fūdebatur, & conuexum sinistri pedis incuruabatur misere, & humide utrimque uenę intumuerunt. Tum Græci fremitum tollebant, Ajax autem eum præterijt lætabundus, & Locri illum sequentes concurrerunt, nam repentino quodam gaudio occupabantur omnium pectora, & ad naues boues agere properabant, ut distribuerent; at Teucrum, amici omni obsequio asse-

QVINTI CALABRI

etati, claudicantem ducebant, et medici sub
 to sanguinē ē pede educebant, & penicillo
 uulnerario, lanas unguento oblitās superli
 gabant, sciteq; obuinctis fascijs, perniciosos
 cruciatus deduxerunt. Porro ab alia parte
 duo præstantes uiri, Diomedes & Ajax, bel
 licæ luctę statim animū intendebant, in me
 dium se ingerentes, Græci uero eos uiden
 tes, admiratione concitabantur, nam uterq;
 incessu numen quoddā repræsentabat: com
 missi sunt autem ferarum in morem, quæ in
 montibus ob ceruum in prælia ruunt, pabu
 li inopia laborantes, & pari robore præstan
 tes, neutra ne tantillum quidē de impetu re
 mittit, cum utraq; sit intrepida: sic isti æquis
 uiribus in certamen descendunt, tandem au
 tem Ajax Diomedē ualidis manibus corri
 piebat, suffocare connisus, at ille peritia ar
 tis & robore, latus subducens, præstantem
 Telamonis filium repente sublimē arripuit,
 & lacertis humerū figens, & pede aliorum
 fœmur feriēs, humi strauit fortem uirū, & il
 li assidebat, tum alij clamorem sustulerunt.
 At Ajax indignatus in animo, se iterum in
 pedes excepit, in tristem pugnam ruens, &
 statim horridis manibus puluere illū perfu
 dit, magnoq; furore elatus, in medium uo
 cabat

Ajax & Di
 omes lu
 etā aggre
 diantur,

cabat Diomedem, at hic nihil illum formi-
 dans, se obuium tulit: tum magna uis pulue-
 ris utrimq; oriebatur: porro hi utrimq; ut
 tauri in pugna ferebatur intrepidi, qui mon-
 tibus uirium periculum facturi concurrunt,
 uentosq; laceffunt ictibus, & sparsa ad pu-
 gnam præludūt harena, utriusq; mugitu re-
 boant colles: at hi intoleranda quadam cupi-
 dine accensi, dura capita & magnum robur
 conferunt, in sese mutuo animi uires expli-
 cantes, & præ labore crebros ducentes an-
 helitus, tristem pugnam trahunt, ac multa
 utrimq; spuma humi defluxit: sic illi uali-
 das conferentes manus, laboribus conficie-
 bantur, nam utriusq; tergum & ualidæ cer-
 uices manibus concussæ, stridorē ædebant,
 ut in montibus arbores in sese mutuo flori-
 dos abijciētes ramos. Sæpe Diomedes uali-
 das manus iniecit magno Aiakis femori, sed
 ne sic quidem loco illum mouere potuit, ua-
 lidis gradientem pedibus, hunc autē Ajax
 desuper irruentem, ex humeris in terrā de-
 iectum in harena extēdit, at nunc hic, nunc
 ille humi fundebatur: spectatores autē cir-
 eumcirca magnū ædebant fremitū, hi qui-
 dem Diomedi, alij uero Aiaki animū accen-
 dere conati, at hic fortem uirum ex hume-
 ris

QVINTI CALABRI

ris utrimq; intendens, subiecta uentri manu impetuose in terrā misit, non secus ac petrā, magno robore impulsam, ingenti autē miscebatur strepitu Troianū solum, collapsō Diomede, Populus autem acclamauit, At ne sic quidem impetū repressit Diomedes, cupiens tertium magno Aiaci congregi, sed Nestor se mediū intulit, & tali oratione utrumq; adoritur, Vōs splendidi filij, super sedete lucta bellica, est enim nobis omnibus compertum, quanto Græcis cæteris præstatis, magno Achille extincto. Vt dixit, hi quidem laborando destiterūt, manibus è fronte diffluentē sudorē abstergentes, & se mutuo exosculabantur, nam amicitia certamē propositum erat. Cæterum Thetis ueneranda dea, dono dedit illis Naiades, prudentia insignes, quas ipsi fortes heroēs spectantes obstupuerunt, quoniam inter omnes Naiades eminebant & modestia & operibus, extra unam formosam Briseida, quas aliquando Achilles prædam egit ex Lemno, at hæc in animo gaudebant, nam hæc esculentorum ac poculentorum proma erat, ista autem conuiuantibus suaue uinum miscebat, alia uero à cœna aquam lauandis manibus infudit, altera iterum mensam tollebat, solu

Inuto cōuiuio:has igitur Diomedes,& Aiax
 inter se partiti ad naues ablegarunt. Ad hęc
 Idomeneus ad cœstum pugnam animum
 appulit, quia omniū certaminum peritiā ha-
 bebat, sed nemo huic occurrere audebat, si-
 quidem uerecundia moti omnes, illi locum
 dabant, quia maior in eo dignitas relucebat.
 Tum autem illum Tethis donauit curru &
 equis uelocibus, quos prius Patroclus ē
 Troia abegit, cum Sarpedona neci dedisset,
 quos quidem famulo, ad naues abducendos
 præbuit, ipse uero in præclaro certamine
 mansit, Tum Phenix Græcos alloquitur,
 Nunc quidem dī Idomeneo, bonū frustra
 certamen dederunt, nondū quippe nec hu-
 meris & manibus defatigato, sed certe sine
 sanguine, maiorem natu uirum honorantes,
 at uos alij uirenti ætate uiri, animū erigite,
 manus certaminū haud imperitas uobis mu-
 tuo admoliētes, & Achilli animū cœstum
 pugna exhilarantes. Vt dixit, hi audientes
 sese mutuo intuebantur, & omnes illic man-
 sissent, detrectantes certamen, nisi eos incre-
 passet Nestor, Heus amici, nō par est uiros
 belli haud imperitos, gratum cœstum cer-
 tamen subterfugere, quod iuuenibus uolu-
 ptati esse debet, labore autem gloriā parit:
 utinam

QVINTI CALABRI

utinam meis membris adhuc robur inesset, quale cum Peleum diuinum uirum sepeliuimus, & ego & Acastus consobrini in unum compulsi, quando ego in dubiam uictoriæ aleam cum Polluce ueneram, tulerā autem par illi præmium, nam in lucta me Anteus uiribus longe alijs antestans, & miratus est, & metuit, nec mecum de uictoria in certamen descendere audebat, quia illum antea apud bellicosos Epæos superaui, quamuis uir præstans esset, nam collapsus pulueretergum defœdauit, ad Amaryncei tumulū, in ipso enim meum robur ac magnæ uires, omnium animos admiratione concitarunt, qua de causa nunquā ille mecum manus conferere ausus est, licet uir fortis esset, sine puluere autē præmiū abstuli: at nunc me & dolor & senectus inuaserunt, quare uos iussu, quibus par est, in certamen descendere: magnā enim gloriā conciliat florentis ætatis uiro, præmium ē certamine ablatum. Cum dicendi finē fecisset senex, surrexit uir audax Epæus magnanimi Panopæi filius, qui postea equū machinatus est, in exitium Priamæ urbis, sed nemo est illi ausus pedē cōferre in cœstum certamine, uerum non tanta rei bellicæ scientia præminebat, quando

o prælium cum hoste tentandum: & certe
 ne sudore ablaturus fuisset Epæus præ-
 cia ad naues Græcorum, nisi illustris The-
 ei filius, intrepidus bellator eū adiisset, ma-
 gno animi robore præstans, & admiranda
 lora manibus tenens, quæ illi præstans Age-
 norides scite manib' immiserat, cohortatus
 suum regem, sic quoq; amici Epæo animos
 addere conati sunt, at hic ut leo se in mediū
 ingessit, manibus tenens miranda, bouis ui-
 maētata, terga. Populus autem hic atq; illic
 magnum clamorem sustulit, fortibus uiris
 animū accendere connisi, ut sanguine duras
 manus imbuerent. Porro hi ipsi stetere in
 stricto certaminis aditu, promptis animis
 ambo lacertos tentantes, sint ne ut antea fle-
 xiles, nec belli mole grauati, constitit in di-
 gitos extēplo arrectus uterq; , brachiaq; ad-
 superas interritus extulit auras, immisce-
 bantq; manus manibus, pugnāq; laceffunt,
 oculorum aciem huc illuc uoluentes, ac pe-
 dem pedi opponebant, & diutius abduxē-
 re retro longe capita ardua ab ictu, ac com-
 mittebantur leuib' nubibus similes, quæ
 uentorum procellis in se actę fulmen eiacu-
 lantur: magnus autem æther mouetur, con-
 cussis nubibus, procellæ uero magnum fra-
 gorem

QVINTI CALABRI

gorem edunt: sic horum duro sub corio mæ
 læ crepitabant, magna uis sanguinis diffue
 bat, & cruentus sudor fronte expressus, fer
 uidas genas rubore suffundebat: immenso
 enim labore se defatigabant, animis prom
 pti, nec sui oblitus est Epæus, sed institit sem
 per robore furens, hunc certe Thesei filius
 certaminis haud imperitus, uires in uentum
 effundere sepe compulit, & arte deductis u
 trimque manibus, in supercilia illisit, assiliens
 ut ad os penetraret, sanguis autem illi ex ocu
 lo diffluxit. Sic igitur grauis Epæi manus
 circa Achamantis tempora oberrans, mem
 bra ei in terram depulit, sed se statim in pe
 des excepit, & in fortem uirum assultum fe
 cit, illique caput ferit, hic igitur irruentem ictum
 modice declinans, sinistra manu illi frontem
 uerberauit, & alio distorsit nares, assiliens,
 ita ut ne ipse quidem quacunque manus por
 rigere posset. Proinde hosce Græci quauis
 nihil laboris pro paranda uictoria subire de
 trectantes, dirimebant: famuli statim terga
 cruenta manibus educebant. Tum ipsi pa
 rum respirabant, frontibus sudorem cauerno
 sis spongijs abstergentes, & æquales ac ami
 ci dictis mulcentes, sibi mutuo opposuerunt,
 ut statim omnem ex animo delerent iracun
 diam

diam, iungentes amicitiam, at hi statim obsecundabāt amicorū admonitionibus: nam uir prudēs mansueto semper est animo, exosculabantur se mutuo, & tristis contentio prorsus animo excidit. Hos igitur formosa Thetis duobus argenteis crateris donauit, quos Iasonis præstās filius, redēptionis precium dedit Achilli, pro forti Lycaone, in famigerata Lemno, quas Vulcanus fecerat, formoso Dionysio donum, quando in cœlum adduxit diuam coniugem, illustrem Myconis filiam, quam aliquando Theseus deseruit in circumflua Creta, has igitur bonus Dionysus refertas nectare suo filio dono dedit: at hic cum multis alijs possessionibus Hipsipiliæ, hæc diuo suo filio reliquit, qui eas Achilli dedit, Lycaonis causa: alterā igitur habuit præclari Thesei filius, alteram uerō præstans Epçus ad suas naues misit lætabundus, cui Podalyrius omnes uerberibus conuulsas partes recte curauit, quia primo exuxit sanguinem, deinde manibus artificiose cōsuevit, & pharmaca superposuit, qualia sibi antea pater exhibuisset, eodem igitur die curabantur immedicabilia uulnera, & capitis ac faciei quassationes mitigabantur, ac dolores sedabantur: deinde Teucer & Oilei

I

Ajax

QVINTI CALABRI

Aiax, stabant accincti ad sagittarum certamen, qui & antea periculum fecerant, ut pedū celeritate antestaret. Hisce igitur procul statuit, præstans Agamemnon cristatam galeam, & illi certaminis palmā cessuram, qui galeæ cristas ferro abraderet: Aiax igitur suum primus emisit telum, ferijt autem galeam, resonuit uero æs acutissime, ac Teucer magna animum sollicitudine excutens, secundus iaculabatur, uerum abrasit galeæ cristas telum, & spectatores magnum sustulerunt clamorem, maximis illum laudibus ad cælum ferentes, quia pedum lapsus illi ægre fuit, sed nō potuit ipsi, cum dirigeret, fraudi esse uelox iaculum. Proinde ei Thetis dono dedit egregia Troili arma, quæ in uenum florem Hecuba Troiæ peperit; nec tam illustri filio frui potuit, quia illum iam intrepidi Achillis hasta uita priuauit, ut qui rossido ac florido horto, cui irrigua adest fossa, aut spicā aut papauer iam iā florere incipiens acuta falce demessuerit, cū antea fructuū particeps fuerit, nec sinit ad perfectionem uenire, aut ad aliud sementum perducere: demessuerit, inquam, uacuum, & semine carens, cum futurum fuerat, ut rossido uere maturescat, sic Priami filium dñs forma simili

lera

PARALIP. LIB. III. Fo. LXII

m ante diem orco dimisit, adhuc thalami
xpertem, & inter pueros iuueniliter agen-
em, sed illum ad exitiale bellū traxit fatum,
etos pubertatis annos ingressum, cum te-
neritate efferūtur pectora, nec animus ad-
st, deinde iterum discum immani magnitu-
dine multi tentarunt, ueloci manu emittere,
sed nemo Græcorum potuit, solus autē uali-
lus Ajax forti manu iaculabatur, non secus,
c agrestis quercus, ramum feruidæ æstatis
empore arefactum, quando omnes segetes
summi exiccantur, omnes autē stupore per-
culsi sunt, quando inimane uolauit metallū,
quod duo uiri non sine magno negocio hu-
no tollere potuerunt, quem discum Antæus
facile antea manu iaculabatur, uirium suarū
periculum faciens, priusquā ualidis Her-
culis manibus sterneretur, porro Hercules
Ilium cum magna præda direptum, indefes-
sa manu tenuit, quā ob ponderosam molē
certamini minime quadrantem, sed illū po-
stea præstanti Acacidæ dono dedit, quando
cum illo egregie munitū Ilium ex imo uer-
teret, ille autem filio dedit, at hic nauigijs ad
Troiam tulit, ut patris sui memor, magna
animi promptitudine, cum Troianis præ-
lium iniret, essetq; quo uires suas exerceret,

I ij quem

QVINTI CALABRI

quem tum Ajax procul admodū ualida manu emittebat, & illi Thetis præclara dedit arma diui Mēnonis, quæ Græcos omnes in magnam adduxerunt admirationem, erant enim inusitata quadam magnitudine, & hæc quidē in cachinnū dissolutus suscepit uir illustris, nā solius illius fortib⁹ mēbris admodum, quadrabant immenso corpori, & iterum sustulit magnū discum, ut esset quo se oblectaret, cupiēs magnas uires exercitare: præterea multi se in medium tulere, saltandi certamen lacescentes, at multorum metas longo interuallo transiit præstans Agapenor, illumq; omnes in longū cursum effusi insequēbātur, & Thetis egregia dedit arma magni Signi: hunc autē inter omnes principes maxime eminentē neci dedit Achilles, cum à Prothesilai cæde multos orco mitteret. Troianorum autem animos occupauit dolor: porro Eurialus iaculandi arte multo excelluit certantes, & populus magnum sustulit fremitum: asserebant enim neminē illum posse superare alato telo: quare illi Thetis capacem dedit phialā, qua aliquando Achilles suas facultates auxit, cum deuastata Lerne Nenertem hasta strauisset. Cæterum Ajax magnanimus nullū detrectans subire laborem

laborem, uel manibus uel pedibus, surgens
 prouocabat in mediū præstantissimū quen-
 que heroum, qui uidentes impetuofum ac
 fortem uirū, admiratione perculsi sunt, nec
 quisquā illi occurrere ausus est, nam tristis
 formido omnium infregit uirtutem: metue-
 bant enim ne quem manibus cēdens, imma-
 nibus plagis faciem confundat repente, &
 magno uir hic multetur infortunio: at tan-
 dē omnes respexerunt ad bellicosum Euria-
 lum cœstuum pugnae non imperitum, qui
 tale in medium protulit uerbum, nonnihil
 formidans uirum fortem, Quicunq; ,ô ami-
 ci, aliorum Græcorum mecum manus con-
 ferere uultis, nō recuso, à solo autem Aiace
 abhorreo, longo enim interuallo me antece-
 dit, dirumpet certe mihi pectus, si insultet
 iracundia percitus, nec hercule existimo il-
 lius me substractum manibus, incolumē ad
 naues uenturum. Quod ubi dixisset Euria-
 lus, alij in risum prorumpebant, Aiace uero
 animus gaudio tētabatur: abstulit autē duo
 argenti talenta, quæ illi Thetis certaminis
 causa, nullo exhausto labore dederat: nam
 cum Aiace intueretur subijt chari filij ima-
 go, & luctus inuasit animum. Cæterū qui-
 bus equestre certamen studio erat, repente

I iij exilirent

QVINTI CALABRI

quem tum Ajax procul admodū ualida manu emittebat, & illi Thetis præclara dedit arma diui Mēnonis, quæ Græcos omnes in magnam adduxerunt admirationem, erant enim inusitata quadam magnitudine, & hæc quidē in cachinnū dissolutus suscepit uir illustris, nā solius illius fortib⁹ mēbris admodum, quadrabant immenso corpori, & iterum sustulit magnū discum, ut esset quo se oblectaret, cupiēs magnas uires exercitare: præterea multi se in medium tulēre, saltandi ceramen lacescentes, at multorum metas longo interuallo transiit præstans Agapenor, illumq; omnes in longū cursum effusi insequēbātur, & Thetis egregia dedit arma magni Signi; hunc autē inter omnes principes maxime eminentē neci dedit Achilles, cum à Prothesilai cæde multos orco mitteret. Troianorum autem animos occupauit dolor: porro Eurialus iaculandi arte multo excelluit certantes, & populus magnum sustulit fremitum: asserebant enim neminē illum posse superare alato telo: quare illi Thetis capacem dedit phialā, qua aliquando Achilles suas facultates auxit, cum deuastata Lerne Nenerthem hasta strauisset. Cæterum Ajax magnanimus nullū detrectans subire laborem

laborem, uel manibus uel pedibus, surgens
 prouocabat in mediū præstantissimū quen-
 que heroum, qui uidentes impetuosum ac
 fortem uirū, admiratione perculsi sunt, nec
 quisquā illi occurrere ausus est, nam tristis
 formido omnium infregit uirtutem; metue-
 bant enim ne quem manibus cēdens, inma-
 nibus plagis faciem confundat repente, &
 magno uir hic multetur infortunio: at tan-
 dē omnes respexerunt ad bellicosum Euria-
 lum ccestuum pugnae non imperitum, qui
 tale in medium protulit uerbum, nonnihil
 formidans uirum fortem, Quicunq; , ô ami-
 ci, aliorum Græcorum mecum manus con-
 ferere uultis, nō recuso, à solo autem Aiace
 abhorreo, longo enim interuallo me antec-
 dit, dirumpet certe mihi pectus, si insultet
 iracundia percitus, nec hercule existimo il-
 lius me substractum manibus, incolumē ad
 naues uenturum. Quod ubi dixisset Euria-
 lus, alij in risum prorumpēbant, Aiace uero
 animus gaudio tētabatur: abstulit autē duo
 argenti talenta, quæ illi Thetis certaminis
 causa, nullo exhausto labore dederat: nam
 cum Aiace intueretur subijt chari filij ima-
 go, & luctus inuasit animum. Cæterū qui-
 bus equestre certamen studio erat, repente

I iij   exilirent

QVINTI CALABRI

exilirent , urgente certamine, primus quidem Menelaus, deinde temerarius Euripylus, tum Eumelus & Thoas, & diuinus Polybetes, tum equos collaria induebant, & curribus iunxerunt, omnes ad lætam uictoriam magno animo accensi, statim uero in campū curribus uecti descenderūt, nempe sanguinariū locū, & unusquisq; in carcerib⁹ quadrigas tenuit, & repēte habiles parauit equos, ualidis manibus: equi autem cōmoti magno feruore quadrigis astant, ut quis prosiliret, porro stare loco nesciunt, micant auribus, & frena spumantia mandunt, at hi repente effusi, pernices equos scutica cædunt, illi autē rapidis Harpijs similes, repente magno cursu iuga corripiebant indignantes, & subito quadrigas ferebant, à terra subsilientes, nec erat rotarum aut pedum uestigia in terra cernere, tã rapido cursu uolabāt equi: magna autem uis pulueris in sublime ferebatur, fumo aut nebulæ similis, quam ueniente tempestate nothus, aut zephyrus, montibus uel scopulis circumfundūt, cum montium iuga imbris distillant. Porro Eumeli & equi perniciosissime ferebantur, quos tamen assequebantur equi Thoantis, at alius alio in curru fremebat, equi autem rapiebant latum

tum campum, & ille, quem maxime hostes metuunt ex Aelide diua facinus memorabile ꝑdidit, fraude usus aduersus Aenomai currū, qui aliquando iuuenibus crudele struxit exitium, ob filiæ Hippodamiæ cōnubium, quāuis tamē equestri arti impensius operam dedisset, tanta celeritate equos non habuit, sed pedibus multo inferiores, nā uentis erant similes, proinde magna gloria extulit & equos & ipsum Agamennona, at illi ingenti gaudio animus perfundebatur, hos autem anhelitum ducentes statim soluerunt famuli iugo, quin & illi ipsi, quicunq; certamini interfuerunt, pernicipibus equis frena ademerunt. Cæterum Podalirius curabat Thoanti & Eurialo uulnera, quæcunq; curribus diffuentes, rotarū ac ungarū obtritu acceperant: at immane, quāto afficeretur gaudio Agamennon, ob partam uictoriam, & illi formosa Thetis donauit aureum poculum, egregiam diui Ectionis possessionē, antequā Thebas euertisset Achilles, alij uero aliunde equos ad cursum extimularūt sumptis magnis scuticis, & omnes ruentes equis insidebant, at hi frena spumantia mandebant, & ad cursum proni pedibus terram pulsabant, alij uero carceribus mitteban-

I iij tur,

QVINTI CALABRI

tur, alij iterum à meta rapido cursu reducebantur, cōtentione accensi, haud dissimiles impetuosì Boreæ procellis, aut fragosì Zephyri, quando procellis & turbinibus miscet mare magnū, ubi triste illud incitamentum exoriatur, calamitatem ferens nautis, multis luendam lachrymis, sic illi mouebāt puluerē pedibus uelocibus, immensa celeritate abrepti, porrò aurigæ suos quisque equos alia quidem manu scutica feriens, altera uero intendens cōtinue, circa genas grauissonum concutiebant frenum, equi autem inualecebant, immensus uero clamor perturbam oboriebatur, hi certe per campum uolabant, & profecto Argiūs equus, fessore Stenelo, multo uicisset, nisi & cursu extorisset, ac sæpius in campū ferri permisisset: non enim manibus reflectere potuit Capanei filius, nam adhuc certaminū imperitus erat equus, genere alioqui non malus, erat enim à diua Arionis stirpe, quem Harpija peperit è sonoro Zephyro, multo omnium præstantissimū, quia pedum celeritate certamen suscipiebat cum pernicipibus sui patris procellis, & illū Adrastus deorū dono tenebat, unde ipse genus ducebat, tum illū Diomedes suo amico dono dedit apud Troiā,
qui

qui celeritate fretus, eū in certamen ac equorum contentionem adduxit, persuasum habens primam sibi equestris certaminis gloriam cessuram, nec illi animus suggessit ob Achillem se certamina subiisse, ubi certe futurum erat, ut secundum uirtute locum obtineret, nam Agamennon eum licet celerem peritia præterijt. At populus Agamennonē laudibus extulit, deinde & Steneli equū, & ipsum quoque Stenelum, quia secundus uenerat, etsi sæpe meta exiliisset, magno robore ob pedum celeritatē furens, & tum læto Agamennoni Thetis dedit argenteum Polydori thoracem, Stenelo autem magnam & fulgentem galeam æneam & duas hastas, & immanem mitram, deinde & alijs equitibus, & quicunq; illo die aderant, ut ad Achillis tumulum certamē inirēt, dona dedit omnibus. Cæterum Vlysses animi angebatur, quia eum fortitudinis cupidū acerbum uulnus ualidis amouit certaminibus, quod ei circa Achillis cadauer prælianti præstans uir Alcon inflixit.

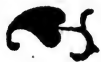
Quarti libri finis.

I v

Quinti

IN QVINTVM LI- brum argumentum.

THetis cæteris confectis certaminibus, Achillis arma in medium proposuit, illi auferenda, qui in asserendo Achillis cadauere maiorem nauasset operam. In mediũ prodeunt Ajax Telamonius & Vlyxes, multis utrimq; uerbis cõuincere enitentes, sibi iure cedere hæc arma debere. Verum Nestor conuocatis Atridis, author est, ut captiuis Troianis hanc iudicandi prouinciã tradant, ne alter sua spe frustratus, exitium Græcis struat, Troiani igitur Vlyssi hæc arma deferunt, quare Ajax in rabiem actus, grassatur in oues Græcorum, existimans se Vlyssi & cæteris Græcorum proceribus necem adferre, sed tandem a Minerva saniori mēti restitutus, se illusum intelligit, pudore igitur extimulatus, proprio ense sibi mortem consciscit.

QVINTI CA

LABRI DERELICTO-

rum ab Homero, liber quintus.

MUltis igitur confectis certami-
 nibus, Thetis immortalia Achil-
 lis magnanimi arma in mediū
 proposuit, at quoquo uersum
 fulgorem à se mittebant, quæcunq; Vulca-
 nus scuto insculpsisset, Achillis, & hæc qui-
 dem affabre facta erant in dei opere, cœlum
 siue æther, & terræ mare incumbibat, ine-
 rant uenti, nebulæ, luna, sol, & alia alio dige-
 sta ordine, deinde etiam insculpta erant om-
 nigena animantia, quæcunq; rapidū per cœ-
 lum circumferuntur, super quæ aër per cun-
 cta rerum meabilis diffunditur, in quo ro-
 stratę aues circumuolant, diceres uiuas, flati-
 bus librari, Thetis autem, & altus Oceani
 decursus terram ambibāt, unde deduceban-
 tur amnium fluentia, in circum aliunde alia,
 per terram circumducta, simul per uastos
 montes horridi oberrabant leones, & lupi,
 & ursi, pardales simul & immanes fues.
 luctificos magno cum stridore acuētes den-
 tes

QVINTI CALABRI

quos à tergo premebant agrestes, ualidos canes stimulātes, alij saxa & spicula iaculantes, in aduersum nitebantur, non secus, ac si res uera gereretur: præterea etiam exitialia bella & difficiles pugnae inerant, uiri simul cum equis obtereabantur, uniuersum scuti solum multo sanguine rigari uidebatur, inerāt quoq; metus & terror, & gemebunda Bellona, omnibus membris sanguine pollutis: deinde & cōtentio perniciosā, & horrorem animis immittentes Furie, quarū hęc quidē uiris ad effrenem pugnam faces subdere conabatur, illæ uero perniciosi ignis uaporem flatu excitabant; circumfusa autem erant tristitia fata, inter quę oberrabat acerbę mortis uiolentia, quam certe obstipabant mali omnis pugnae, è quarum membris undiq; in solū defluxere sanguis & sudor, inerant quoque gorgones, circa autē formidabiles dracones nexabant nodos, seq; in sua membra aplicabant, horridē lābentes linguis uibrantibus ora, & quod maxime admirationi est, squamas maculosus incendebat fulgor, & tā prope ad uiuos dracones accedebant, ut intuentibus horrorē incuterent. Hęc quidem omnia prodigiosa belli signa insculpta erāt, porro seorsim quoq; inerant formosæ pacis

cis opera: nam circumcirca infinitæ misero-
 rum mortaliū tribus, pulchras ciuitates in-
 colebant, iustitia autem meabat per omnia,
 aliq̃ uero alijs operibus manus admolieban-
 tur, arua circūcirca premebantur segetibus,
 terra autem floribus amiciebatur, præ cæte-
 ris autem in diuino hoc opere, asper ille &
 in astra eductus admirandæ uirtutis mons
 inerat, in cuius cacumine sita erat palma,
 procera quidem, & uertice cœlū lambens,
 circumquaq; autem & omnes tramites, cre-
 bris interruptis scopulis, mortalib⁹ iter in-
 tercluserunt, quare multi retro feruntur, mi-
 rati arduas uias, pauci autē sacrum illud iter
 sudore diffuentes confecerunt, inerant &
 messorum per sulcorum ordinē incedentes,
 falcibus nuper acutis insistentes segetibus,
 sub quorum manibus multi manipulorum
 collectores: opus autem in imminensum ex-
 crescebat, inerant & boues collis semper iu-
 go insertis, quorum hi quidem currus trahe-
 bāt, manipulis, spicis plenis, grauatos, hi ue-
 ro terram secabant aratro, à quorum tergo
 atrum ducebat colorem terra, & sequeban-
 tur iuuenes stimulos alternis manibus ge-
 stantes, immensum uero opus representaba-
 tur, deinde & tibia & cytharæ conuiujs ade-
 rants:

QVINTI CALABRI

rant: præterea & iuuenum choreæ ducebantur ad mulierum pedes, quæ agilitate ad uiuas proxime accedebant, nō procul autē apparebat formosa Venus comis etiam nū spuma obductis è mari cum tripudio, & amabili lætitia emergere, quā Cupido circumuolabat amabiliter ridens, cum decentibus Graecijs, inerant quoq; magnanimi Nerei filia, ex lato mari sororem deducentes ad bellicosi Pelei cōnubia. Porro immortales omnes conuiuia agitabant in Pelei montis uertice, circumiecta autē erant irrigua ac florida prætā infinitæ floribus herbæ exculta, & nemo ra & fontes uitrei, deinde & naues in mari cursum tenebant, hæ quidem oblique ruentes, aliæ autem recta incedentes, circum autem illas inhorrescēs intumescere fluctus. Porro nautæ perculsi stupore aliunde alias irruentes formidabant procellas, nō secus, ac si res ipsa gereretur, candida contrahentes uela, ut exitio se subtraherent, hi autem transtris cōfidebant, remis mare uerrentes, circum autem naues crebro remigio motas cæruleum inalbescebat mare, adhæc uero Neptunus connifus, honorifico Balenarū satellitio stipabatur, ueloces autē illum equi in morem uiuentium properantes, summis undis

undis uehebant, aurea scutica uerberati, circumquaq; autem fluctus sternebantur illis ruentibus, & æqualis à fronte tranquillitas oboriebatur. Porro frequentes Delphines regem suum stipantes, immenso gestiebant gaudio, regi blandientes, & per cæruleas maris undas nantibus haud dissimiles uidebantur, quàmuis argento facti essent: præterea & infinita alia, magna arte insculpta erant, huic scuto, immortalibus prudētis Vulcani manibus, & omnia illa cingebat immēsus Oceani fluxus, quia ducebatur exterius per summum circulum, quo totum scutum firmatum erat, omnia autem magno expolita erant ornatu, huic autē adiacebat magnæ molis galea, cui Iupiter insculptus erat, magnas uisus ardescere in iras, per cœlum incedens, circumcirca autem immortales magnos subibant labores, suppetias uenire conantes, Ioui, Titanibus arma mouentibus, quos magna uis ignis circumfudit: nam incessanter fulmina, nubibus similia elidebantur cœlo, magnum enim Iouis robur exagitatū erat, hi uero ardentibus similes ignem exhalabant, circa autem, thoraciꝯ curuatura inflectebatur pulchra, irrumpenda, ac horrida, quæ solum capiebat Achillem, tibialia fabricata

QVINTI CALABRI

bricata erant immensa, quæ soli Achilli leui-
 erant, quàmuis admodum essent pondero-
 sa, prope uero ensis intolerandus abunde fa-
 tis fulgebat, tum aureo baltheo, tum argen-
 tea uagina exardescens, cui capulus aptatus
 eburneus, diuinis armis decori erat fulgi-
 dus, iuxtaq; per terram extendebatur ualida
 hasta Pelei, proceris abietibus similis, tabū
 ac Hectoreum sanguinem etiamnū spirans.
 Cæterū tum Thetis formosa se animi discru-
 cians ob Achillē, in diuina hæc uerba pro-
 rupit, Nunc quidem omnia certaminis præ-
 mia distributa sunt, quæcunque magno ani-
 mi cruciatu affecta, ob mortuum filium,
 proposui, sed in medium prodeat, quicumq;
 Græcorū præstantissimus obstitit, quo mi-
 nus filij cadauer à Troianis abriperetur: nā
 illi admiranda & immortalia arma dabo au-
 ferenda, quæ etiam beatis dijs cordi essent.
 Vt dixit, statim altercantes surrexere Vly-
 xes & Telamonius Ajax: Ajax, inquā, qui
 longe inter omnes Græcos eminet, ut He-
 sperus admodum perfulgidum cœlum con-
 spiciuus, multum alijs præluet syderibus,
 huic similis armis astitit Achillis, & petijt
 ab Idomeneo & Nestore, & prudenti Aga-
 memnone, quos exactius cognoscere opina-
 batur

batur illustris belli opera, sic quoque in ijs
 ipsis Vlyſies fiduciam ſitam habebat, ſiqui-
 dem hi & prudentia & induſtria inter Græ-
 cos erant conſpicui. Porro Neſtor hiſce uer-
 bis ſeorſum alloquitur Idomenea & Attri-
 das cupidos, Heus amici magnum nobis &
 intolerandum malum, ſecuri cœlites conſla-
 re nituntur, nempe magno Aiace, & pruden-
 te Vlyſſe, ad non ferendum & acerbum cer-
 tamē ruentibus, quorum utri deus uictoria
 potiri dederit, gaudebit quidem in animo,
 alteri uero magnis auctib⁹ increſcet luctus,
 tum omnes Græcos dolore afficiet, nos ue-
 ro ſupra cæteros, neq; ille ut antea pro exer-
 citus noſtri incolumitate in bello ſtabit, uter
 certe horum magnas animo iras concepe-
 rit, ingens inſicietur cruciatus Græcis omni-
 bus, quia omnes alios heroës anteeunt, hic
 quidē bello, ille uero conſilio, ſed agedum
 mihi eſtote morigeri, quia ætate uos omnes
 multum à tergo relinquo, deinde nō deeſt
 longæ noſtrę ſenectuti prudentia, quia mul-
 tis & bonis & malis exercitatus ſum, nam ſe-
 nex uaria rerum cognitione occallens ſem-
 per præſtat, cōſilijs, iuniori uiro, quia inſini-
 ta nouit: qua de cauſa iudicandi partes de
 Aiace & Vlyſſe Troianis deferamus, uter

K quippe

quippe horū, Achillis cadauer è pernicioso
 praelio seruauerit. Sunt enim uobis multi
 Troiani captiui, in hac nouissima necessitate
 qui iuste hanc censurā exercere possent, neu
 tri horū gratificantes, quia pari odio in Græ
 cos omnes exæstuant, magnæ calamitatis
 memores, qua ab his mulctati sunt. At sic
 dicentē interpellat Agamemnon, O senex,
 quanto omnibus Græcis præstas sapientia,
 cum senibus, tum iuuenibus, qui asseras fo
 re, ut maximā accendatur iracundia in Græ
 cos, quem dñ frustrentur hac uictoria, quan
 doquidem præstantissimi Græcorum, inter
 se certamen suscipiunt, & certe eadem hac
 mecū in animo uerso, ut captiuis hanc dese
 ramus censurā, nā alter illorū frustratus sua
 spe, bellicosus Troianis perniciē struxerit,
 haud certe in nos suam euomet iram: sic di
 xit. Hi uero eandem animo sententiam pre
 mentes, propalam probarunt amicam hanc
 censuram. Proinde istis hoc iudicium unani
 miter detrectantibus illustres Troianorum
 filij in medio sedebant, quibus captiui essent,
 ut ius dicerent, & Martiā uictoriam dirige
 rēt, Ajax uero magno moto stomacho, hæc
 in medium proposuit, Heus Vlysses mente
 leua, quibus præstigijs tibi animum perstrin

xit dæmon, ut in bellica fortitudine te mihi conferre non dubites? an te asseras hostiles turmas arcuisse ab Achille, in pulueribus prostrato, quando à Troianis cingeretur? cum ego lachrymabilē inter illos stragem ædidi, te, metu, perterrito, quoniam te peperit mater formidolosum & imbecillem, tanto mihi inferiorem, quanto canis rugienti leoni, non inest enim in pectore animus, qui uim hostium sustinere audeat, sed fiducia & mala opera tibi cordi fuerunt. An hoc ti excidit, quod Græcis ad Troicam expeditionem in unum coactis, tu solus subterfuges, & te metu deiectum & detrectantem sequi, Atridæ adduxerunt? qui utinam non uenisses, tuo enim monitu factum est, ut illustrem Pęantis filium in Lemno deseruerimus, magnos cientem gemitus, nec illi tum soli acerbam excogitasti perniciem, sed etiā diuino Palamedi struxisti exitium, qui & uiribus & sano consilio, te fuit superior, nunc & mihi in aduersum prodire audes, nec beneficiorum memor, nec animo reueritus te multo præstantiorem, qui antea te in pugna seruauī metu exanimatū ob hostium impressionem, quando te solum alij destituerunt in densis hostium cuneis, & terga fugæ nudantem.

K ij dantem.

QVINTI CALABRI

nudantem. Vtinam tunc & mihi cœlitus Iu-
 piter terrorem iniecisset, ut te Troiani anci-
 piti ferro membratim dissipassent, epulū su-
 is canibus, haud certe nunc tuis uersutijs fre-
 tus, te mihi aduersum ferre cōtenderes pes-
 sime, cur in medio tenuisti naues, te multo
 cæteris præstantiorem iactitans: nec tibi im-
 perare potuisti (ut ego) naues tuas foras e-
 ducere, cum tanta adfuerit fortitudo, cur nō
 infandum ignem nauibus prohibuisti? ego
 uero intrepido animo obstiti & igni, & He-
 ctori, qui mihi cessit in omni pugna, tu uero
 semper illū formidasti, utinā aliquis tū hoc
 inter nos certamen mouisset, cum circa col-
 lapsum Achillē pugna fuerat accensa, ut me
 ex hostibus & acerba pugna uidisses, egre-
 gijis armis & ipso Achille onustū, castra pe-
 tentem: nunc autem dicendi artificio fretus,
 arduam hanc rem aggredieris, nec tibi certe
 uires suppetunt, ut indefessa hæc bellicosū
 Achillis arma subires, & hastam lacertis ui-
 brares: at hæc omnia mihi sunt in procliui,
 & mihi fas gestare splendida hæc arma, nec
 probro uertūtur egregia dei dona: sed quid
 altercando tempus terimus, de splendidis
 præstatis Achillis armis? uter sit præferendus
 exitiali prælio, siquidem formosa Thetis ar-
 morum

morū hoc certamen, haud certe uerborum
 in medium proposuit, uerborum quippe in
 foro usus est mortalibus: est enim mihi con-
 pertum, me & splendidiorē & præstantio-
 rem te esse, inde etiā mihi genus ducitur,
 unde magno Achilli. Vt dixit, huic amaru-
 lente, interrupto sermone, respondit Vlyf-
 ses, diuersa mouens consilia, Ajax immode-
 rate loquens, quid frustra tot uerba fundi-
 tans, me nihili uirum appellas, & malum &
 imbellem? qui te antesto & cōsilio & dicen-
 di facultate, quæ fortitudinem uiris auget:
 etenim in montibus nonne lapidæ, mini-
 mo negotio secant præruptum saxū, quod
 antea irrumpendum apparebat? nonne gra-
 uisonum mare nautæ sulcant, quando in im-
 mensum attollūtur fluctus? arte quoq; agre-
 stes ualidos cicurant leones, & Pardales, &
 sues, & alias id genus feras, deinde & truces
 tauri colla iugo subdunt, hominum uolun-
 tate? mente certe omnia perficiūtur: semper
 autem & in ciuitatibus omnibus & cōsilijs
 insipiente homine præstantior est, uir multi-
 faria rerū cognitione imbutus, quare etiā
 me sapientia insignem temerarius Aenedæ
 filius, ex omnibus elegit commilitonem, ut
 in hostiū excubias penetrarem, tum autem

K iij rem

QVINTI CALABRI

rem magni momenti cōfecimus, adhuc *ipſi* præclaro Achilli perſuaſi, ut ſocia arma iungeret Atridis, aut ſi alio quopiã heroẽ Græcis opus fuerit, non ille tuis adductus manibus ueniet, nec certe aliorum Græcorũ conſilijs. Ego uero ſolus ex Græcis blanda ſeductum oratione adducam in iuuenũ prælium: nam ſermo ſapientia conditus, magnum eſt robur mortalibus, fortitudo in caſſum fuerit, & magnitudo nihil cōmodabit uiro, niſi prudens oratio ſit comes. Ceterum mihi dij fortitudinẽ ſimul cū cōſilio dederunt, & eſſecerunt ut Græcis cōmodo eſſem, nec tu me (ut ſuprà commemorasti.) in fugam conuerſum ſeruaſti, ex hoſtili impreſſione, non certe fugi, ſed fortiter omnes Troianos factò agmine irruentes ſuſtinui: at hi circumfundebantur manu prōpti, ego uero ualida manu multos neci dedi: proinde multũ à ueritate tua aberrat oratio, nō enim mihi ſuppentias ueniſti, ſed tua ipſius cauſa in ſtatione manſiſti, ne te quiſpiam terga uertentem haſta perfoderet: porro naues in mediũ traxi, non quidem hoſtium metu percuſſus, ſed ut Atridis aliquam ſemper cōficiendi belli machinam excogitarem: at tu quidem extra naues eduxiſti, ego autem meipſum acerbis cedens

deus plagis, Troiam intraui, ut discerē, quā-
nam detristi hoc bello captarēt consilia, nec
quoq; Hectoris hastā formidabā, sed inter
primos ferebar, pugnandi cum illo cupidi-
ne accensus, cū ille fortitudine sua confusus,
prouocabat omnes, nūc uero ego plures te
circa Achillē interfeci; ex hostibus, & simul
cum armis seruauī prostratum, nec tecū ha-
sta cōcurrere formido, sed me acerbū uul-
nus pungit doloribus, horum armorū causa
uulneratum, deiecto Achille, deinde & ego
quoque, perinde ut Achilles, à Ioue genus
duco. Vt hæc dixisset, respondit iterum uali-
dus Ajax, Versipellis & omniū prauissime
Vlysses, nec ego nec quisquam Græcorum
alius percipere poterāmus, te ullos labores
adijsse, cum Troiani Achillem prostratum
ad se trahere cupiebant, sed ego hasta & ui-
ribus, hisce quidem in pugna animam extin-
xi, alijs uero terrorē inieci, semper instans:
hi quidem maxime fugam capescebant, anse-
ribus aut gruibus similes, in quos ingruat a-
quila, littoralē oram depascentes; sic Troia-
ni meam hastam & ensē formidantes, in
urbem se corripiebant, magnæ se calamitati
subtrahentes: tu uero, etsi fortitudo aderat,
non pugnabas, prope me cum hostibus, sed

QVINTI CALABRI

procul alicubi aberas, inter alias phalanges laborans, nō quidē circa cadauer diui Achillis, ubi maxime feruebat pugna. Cum hæc dixit, respondit iterū uaser Vlysses, Nec me puto te esse deteriolem, nec mente, nec uiribus, etsi tu admodū sis conspicuus, quin potius ego te mente sum multo præstantior apud Græcos, at de uiribus in ambiguo est, aut etiam splendidior, quod fortassis Troianis satis cōstat, qui me admodum metuunt, etsi procul uiderint, quin & tu ipse satis nosti meas uires, aut etiam alij, cum in dura lucta magnos exantlauerim labores, quando ad interfecti Patrocli tumultū magnanimus Achilles præclara proposuit certamina. Vbi dicendi finē fecisset Vlysses, tum Troianorum filij tristē dirimebant litem, uictoriam autem & immortalia arma, omnes uno ore censuerunt bellicoso Vlyssi deferenda: cuius quidē animus immenso perfundebatur gaudio, populus autem alta duxit suspiria, dirigit autem Aiaci pectus, & statim grauis incidit noxa, omnis enim purpureus sanguis efferbuit, intus & bilis ebullit, atra iecori autem miscebantur intestina, & dolor ad præcordia usq; penetrauit, ac acerbis cruciatibus per cerebri panniculū grassatus, ipsa fundamenta

Achillis arma deferuntur Vlyssi,

mentā obsedit, & prorsus confudit mentem
uiri, fixis nāq; humi oculis stetit immotus.
Porro socij doleutes illum ad naues abdu-
xerunt, multis uerbis illū solari conati. At il-
le mutus extremā insistebat uia, non sponte
quidē, nam prope diē suū obijisset: uerū ubi
ad naues abijisset, & immensum mare, Græci
animū cœnæ intendebant, deinde & somno,
tunc uero Thetis magnū subiit mare, & si-
mul quoq; alię Nereides, circūcirca natabāt
multę Balenæ, quas nutrit unda salsa, hæ ma-
xime succensebant cōsultori Prometheo, in
memoriā reuocantes, illius monitu, Iouē nu-
ptū dedisse Thetim Peleo, idq; præter eius
animi sententiam, inter quas Cymothoe ma-
gna animi indignatione percita, sic dixit,
Heus quā dignum luit supplicium, in uin-
culis irrumpendis, sceleratus iste, ubi illi ma-
gna aquila iecur radit in pœnas semper suc-
crescens, ad uterum usq; penetrans: sic dixit
Cymothoe formosis marinis nymphis. Sol
autē occidit & tenebris obducebantur cāpi,
nocte ingruente, & astra diffundebantur cœ-
lo. At Græci apud naues quiete fruebantur,
diuino deuincti somno, aut etiā suauī uino,
quod ē Creta ab illustri Idomeneo, nautæ
per mare iactabundum aduexerunt. Porro

QVIN TI CALABRI

Ajax Græcis infensus, nec cibi nec somni meminit in castris, sed in rabiē actus, arma sua induit, & infinita uersabat animo, nauēs ne igni absumeret, & Græcos omnes exitio daret, an solum uasrū Vlyssēm membratim ferro dissecaret, & hæc ut animo secum uoluebat, re ipsa executus fuisset, nisi Minerva intolerandam animo eius rabiem indidisset: nam curæ habebat Vlyxem, sacrificiorum memor, quæ illi stabilia obtulit, qua gratia etiam magni Aiæcis uiolentiā à Græcis auertit: hic igit grassabatur horridę similis procellæ, magno uentorum impetu exagitata, quæ adfert nautis horridi metus signum, simul ac Pleias indefessi maris undas subiit, formidans illustrem Orionem, aëra perturbans: furit autem tempestate mare, huic similis iuit quo illum membra ferebant, quacumq; autem circumcurſitauit, effrenem feram repræsentans, quæ cursu transmittit altorum scopulorum ualles, rostro spumanti, & multos animo cruciatus meditatus, aut canibus, aut agrestibus, qui sibi catulos interfecerunt, antro extractos. Hęc autem maxillis infrendit, si alicubi in densis uirgultis gratos liberos uiderit, cui ita furijs elato, si quis inciderit, uitæ statim iacturam facit: Sic ille truculente

Ajax furo-
re corripi-
tur.

truculente furens, atra bile efferbuit, non se-
 cus atque lebes in foco, ui ardentis ignis, im-
 petuo se uentre furorē percipit, cum illi un-
 decunq; magna lignorum copia aggeritur,
 monitu famuli, magno animi studio urgen-
 tis, ut pinguis suis setas auferat, sic illius præ-
 cordia magno efferuescebāt furore, ut quan-
 do furit immensum mare, aut procella, aut
 acris indefessi ignis uis, cum immensum fu-
 rit in montibus uiolentia magni uenti, undi-
 que prosternitur igni conflagrans immensa
 sylua, sic Ajax in Vlyssē magno traiecto
 pectore furebat acerbe, infinita illi spuma
 ex ore diffluxit, stridor autem in maxillis
 oboriebatur, tum arma humeris circumso-
 nabant. Porro quicunq; uidebant, unius uiri
 minas exhorruerunt, tū uero Oceano emer-
 sit, aureis habenis insignis Aurora, somnus
 autem cœlum conscendit, auræ similis, &
 Iunoni occurrit, iam tum omīssa Thetide,
 olympum petenti, quo superiori die concess-
 erat: hunc igitur arreptum exosculabatur,
 erat enim illi gener præstans, qui in eius gra-
 tiam Iouem consopiuit, in lectis, circa Idæ-
 iuga, Græcis infensum: hæc igitur statim con-
 scendit ad Iouis domum, ille uero ad thala-
 mum Pasithea properauit, excitauit autem
 mortu-

QVINTI CALABRI

mortalium genus. Cæterum Ajax indefesso
 Orioni similis, oberrauit pectore pernicio-
 sa rabie obfesso, & in oues insiliit, ut leo ma-
 gnanimus, acerba fame domitus, & has qui-
 dem cumulatim humi strauit aliunde alias,
 perinde ac folia horrifera Boreas, ubi exacta
 æstate, magna hyems appetit, sic Ajax ma-
 gna indignatione percitus, in oues impres-
 sionē facit, sperans Græcis mala immittere
 fata. Et tum Menelaus fratri astans clam alijs
 Græcis colloquitur, Certe hodie Græcis om-
 nibus exitialis aderit dies, magno quippe
 Aiace in furorem actō, qui subito igni naues
 absumet, & uos opprimet omnes, in castris
 ob arma iracundia exæstuans, Vtinam The-
 tis hoc prius certamen nō proposuisset, nec
 Vlyssi in mentē uenisset, male sano animo,
 cum longe præstantissimo uiro certamen su-
 scipere, nunc uero nobis magna dabitur no-
 xa: nam malus aliquis dæmon nobis infe-
 stus est, siquidem belli huius, cæso Achille,
 solum munimentū est fortis Ajax, sed hunc
 certe dī male nobis cogitantes, perdunt, ut
 omnes tali exitio multemur, quod animo
 haud cōcipi posset. Sic loquentem interpel-
 lat præstans Agamennōn, Ne nunc ō Mene-
 lae te angens animi, succenseas prudenti Ce-
 phaleo-

phaleorum regi, non est in hunc culpa con-
 ferenda, siquidem nobis sepe magno com-
 modo fuit, incertori autē hostibus, ut hi qui-
 dem ex Græcis magno animi cruciatu cede-
 rent sermones: seorsum pastores apud Xan-
 thi fluenta, metu perculsi sub miricis delite-
 scebant, graui se malo substrahere conati, ut
 quando lepores præpetē aquilā densos sube-
 untes ramos, formidant, quando acutū clan-
 gorem edens prope uolat, huc illuc alas ten-
 dens, sic illi, alio alius, fuga dilapsi, metuerūt
 horrendum uirum, & tandem prope macta-
 tum agnum consistens, & pernicioso risu so-
 lutus, tali oratione alloquitur, Iaceto nunc
 in pulueribus, canibus aut alitibus papulū,
 nec te, ne Achillis quidē præclara arma ma-
 nibus eripient meis, quorum causa magna
 insipientia transuersum actus, cū multo præ-
 stantiori uiro certamē suscepisti, Iace canis,
 nec te certe difflebit circumfusa uxor cum
 filio, intolerando affecta dolore, nec parētes
 quibus non conuersaberis amplius, in spem
 arrectus fore, ut eorum senectutem foueas,
 quia nunc te procul à patria collapsum, aues
 & canes dilacerabunt. Sic certe dixit, existi-
 mans uersipellem Vlyssē cum interfectis
 iacere, multo pollutū sanguine, & tū illi Mi-
 nerua,

QVINTI CALABRI

nerua, oculis & menti discussit infaniã, horridam spirantem perniciẽ, quæ statim se recepit ad tristia stygis fluenta, ubi acres habitant Furię, perfidis mortalibus immittentes cruciatus. Porro Ajax ut uidit oues humi palpitantes, magna est admiratione concitatus, incidit enim illi suspitio, id sibi deorum ira immissum, omnibus uero mēbris debilitabatur, magno animo doloribus deiecto, ac præ indignatione, nec referre nec proferre pedem potuit, sed stetit rupi similis, quæ in montibus omnium altissime radices egit, at cum illi iterum colligeretur animus, tristibus ductis suspirijs, in hæc uerba prorupit, Me miserum, cur tanto apud immortales odio flagro, qui me mente mulctarunt, ac mala indita rabie, impulerunt, ut oues mactarẽ, quæ mihi minime fuerint culpandæ? Vtinam meis manibus de Vlysse pœnas sumere liceret, quia me magna noxa affecit: nam cum tantum mihi attulerit cruciatũ, uicissim animo dolores sufferret, quosunque meditari solent Furię sceleratis hominibus, & alijs Græcis perniciosas pugnas moueret, & magnos luctus, imprimis Agamennoni, nec ille sine magna noxa, domũ repeteret, quàmuis id impensius cupiat, sed quid ego
 tanta

tanta uirtute conspicuus, malis uiris conuer-
 sor. Valeat Græcorū perniciosus exercitus,
 ualeat uita hæc, non diutius toleranda, non
 enim præstanti uiro præmium defertur, sed
 deterior honore gratiaq; floret, siquidē Vly-
 sses magnifice iam apud Græcos effertur, &
 facinora quæcunq; illorū gratia perpetrui,
 & labores quos subiij, illis in obliuionē uene-
 runt. Sic dicens præstans Telamonis filius,
 Hectoreū ensem per iugulū egit, sanguis au-
 tem ebulliens strepitum ꝑdebat, ipse uero in
 pulueribus porrectim sternebatur, ut Ty-
 phon Iouis fulmine incensus, at illo labāte,
 terra circūcirca magno gemitu miscebatur,
 & tū Græci aderant frequentes, ut uidebant
 prostratum in pulueribus: nam antea nemo
 eo tulisset pedem, quia omnes illum intuen-
 tes, magno erant metu perciti, sed interfecto
 statim circumfundeantur, & porrecto capi-
 te, proni densis illū cuneis obstipabant, n̄sq;
 in fletum prorumpentibus, ploratus æthera
 feriebat, nō secus, atq; cum uiri lanigeris oui-
 bus agnos subducunt, ut eos conuiuio ma-
 cētent, at matres frequēti balatu testantur, ma-
 gnā sibi iniectā perturbationē, quia stabula
 suis prolibus spoliant, sic illo die totis castris
 magnus gemitus oriebat, resonuit autē im-
 mensum

QVINTI CALABRI

mēsum opaca Ida, & cāpus, & naues & mare magnū. Porro Teucer illū circūstēt, sibi manus adferre meditabat, at aliī illi enses ademērūt. Cēterū ut orphanus apud focū cinere aspersis humeris, multo maxime deplorat se ad miseram orphanorū conditionem redactū, matre extincta, quæ illum patris nec scium educebat: sic Teucer, fratre cēso, plorabat, obreptans circa cadauer, & hæc plorando reddebat, Ajax magnanime, quid tibi mentem læsit, ut tibi ipsi mortē & damnum conscisceres? an ut Troiani à calamitate respirent, & Græcis exitio ueniant, te interficere? nam illis perditis nō tanta crit in bello fiducia, ut antea: nonne tu omnē cladē propulsaisti? nec mihi ullus cordi est reditus, te hic extincto, sed me quoque periturum existimo, ut terra mortalium nutrix, communis nos tumulo tegat: nō enim tanta me tangit parentum cura, si adhuc sint superstites, & imperio teneant Salamina, quanta tui iam fato functi, quoniam tu mihi solus splendori fuisti, Sic quiritabatur, alta ducens suspiria, deinde etiā gemebat diua Tecmessa prestantis Aiakis uxor, quam licet præda abactam, sibi connubio iunxit, & omnium reginam constituit, quibus per domum impetrant

ant dotatę uxores, cum suis maritis sibi illi
 bata castitate iunctis, quę indefesso illius am
 plexu compressa, peperit Euryfacem pror-
 sus patri similē, sed hic paruus adhuc, in tha
 lamo relict⁹ erat, at illa ualde plorabat, apud
 dilectum cadauer, se prosternens, humum
 pulsando formosum corpus defcēdans, &
 hæc plorādo dixit, intus magno dolore ex-
 carnificata, Me miseram quoniam occidisti,
 haud sane in prælio, hostili manu oppres-
 sus, sed à te ipso, quare me tantus inuadit lu
 ctus, ut nulla unq̃ obliuio delere posset, nec
 existimabā fore, ut te extincto, Troiæ cū la
 chrymis uitā per omnia extrema traherem,
 at omnia hæc mala, malorum mihi manibus
 obiecta sunt, utinā factū fuisset, ut mihi antea
 terra dehisceret, q̃ triste tuū fatū cernerem,
 nec mihi certe aliud unq̃ detestabilius malū
 in mentem uenire potuisset, nō quando me
 primum procul à mea patria & parentibus
 auulsisti, cum alijs multis præda abactis, ma
 gno me ploratu afflictantē, quoniā me prius
 reginam quāmuīs uenerandā, seruilis condi
 tio abripuit, sed non tanta sollicitudine con-
 cusserrat me eum animū, nec charę patrię, nec
 parentū perditio, quanta tuum exitiū, quia
 mihi miserę omnia ex animi sententia medi
 L   tabaris,

QVINTI CALABRI

tabaris, & concordi me tibi connubio iunxisti, & statuisti me efficere opulentæ Salamini-
nos reginam, statim atque ab expeditione Troica in patriam redux fieres, sed hæc dii nobis inuiderunt, nam ex hominum memoria deletus perijisti, nec te mei cura tãgit, nec filij quoq; qui non oblectabit patri animũ, nec tuum dominatum assequetur, sed alij illum tristi seruitutis iugo subiicient, nam patre è medio sublato, filij curantur à uiris multo deterioribus, siquidem grauis est uiuendi ratio, omnibus, in misero orphanorũ statu, & alia aliunde damna conflantur, & certe te iam perditio, seruitutis iugum nostris fortassis ceruicibus imponetur, quod tu mihi, ut deus quispiam fabricatus es. Sic loquentem interpellat amico animo Agamennon, Nemo te, ô mulier, aut Teucro superstitite, aut me ipso, in seruitutem rediget, sed te semper infinitis honoribus cumulabimus, nõ secus ac deam aliquã, deinde & tuũ quoq; filium, perinde ac si adhuc in uiuis esset diuinus Aiax, qui Græcorum robur fuit, ac utinam nõ hoc uniuersam Græciam luctu affecisset, ipse proprijs domitus manibus, non certe illum immensæ hostium phalanges infesto prælio potuissent opprimere: sic dixit, magnũ animo

mo dolorem premens: populus autem circumquaq; miseris modis gemebat, tota Hellespontus miscebatur ploratu, nam exitialis illos circumstetit mœror, qui & ipsum consultorem Vlysssem inuasit, ob illum interfectum, & animi se angens, tali oratione adorsus est dolentes Græcos, Heus amici, q̄ nihil est aliud inuenire perniciosius iracūdia, mortalibus semper contentione ferens, quæ etiam nunc horrendum Aiace exagitauit, in me accensum: utinam mihi Troianorū filij hanc de Achillis armis præclarā nō detulissent uictoriam, cuius causā præstans Telamonis filius, mœrenti animo sibi mortem cōsciuit, at huius iræ culpa in me non est deriuanda, sed in triste, quod illum domuit, fatum: nam si mihi unq̄ præfagisset animus, illum mente captū iri, nunquam cum eo in certamen descendissem, neque quenquam Troianorum certandi cupidine adductum, permissem, sed ego ipse diuinis hisce armis lubens cessissem, etsi quid aliud sibi studio habuisset, at nunc ego nō inducebam in animum fore, ut præ dolore durius in se confu-
leret, cū quippe non susceperim cum eo certamen, aut decōiuge, aut de urbe potiunda, nec de magna opulencia, sed de uirtute uerè

Vlysses etiā
dolet ob A-
iacē cēsum

L ij fuit

QVINTI CALABRI

fuit contentio, quæ ueris sapientibus uolupte
semper esse debet, at cū fuerit uir præstans,
tamen tristi fato actus, mente excidit: non
enim decorum fuit illum tantas animo iras
concipere, siquidem est prudentis uiri, mul-
tos ingruentes cruciatus forti pectore tole-
rare, nec animo deijci. Sic dicendi finē fecit
præclarus Vlysses: sed cū ploratus & grauis
luctus satietas cepisset omnes, tum Nestor
adhuc mœrentes alloquit, Quàm certe cru-
deliter in nos cōsulentes Parcæ, luctū luctu
cumularint, nempe extinctis & Aiace & for-
ti Achille, alijsq; Græcis, & nostro quoque
filio Antilocho, sed est præter decorū, cēlos
in prælio semper deflere, & in animo indi-
gnari, proinde effrenem hunc luctum ex ani-
mis uestris deleat obliuio, nam satius est ea
exequi, quæ par est mortuis præstari, nem-
pe pyram & tumulū, & omnium ossibus iu-
sta facere, siquidem mortuus non reducitur
in uitā ploratu, nec mente uti nouit, simulac
eum tristitia fata circundederunt. Sic dixit, il-
los solatio erigere conatus, at diui reges sta-
tim frequentes aderant, magnum animo do-
lorem prementes, & illum magna licet cor-
poris mole, sublatum, ad naues extulerunt,
& ueste cooperiebant, absterfo sanguine,
qui

qui puluere & armis cōcretus horrida membra obducebat, & tum ab Ideis mōtibus iuvenes magnam lignorum uim aggesserunt, quacunq; autem cadauer circumuoluebant, & multis obstiparunt lignis, deinde & ouibus & elegātibus tunicis, & eximijs bobus, & pernicipibus equis, & splēdido auro, & infinitis uirorum armis, quæ antea in prælio cecis, diripuerat uir splēdidus, addiderūt quoque electrum pellucidum, quod aiunt filiarum omnia collustrātis solis esse lachrymā, quam ob interfectum Phaëtonta, fuderunt plorantes, iuxta magnum Erydani fluxum. Porro Sol filio suo præmium, corruptioni minime obnoxiiū parans, hanc in electrum mutauit, haud parui momenti possessionem mortalibus. Cæterum Græci præclarum uirum collapsum magno honore afficiētes, latæ pyræ iniecerunt, & magnū cientes ploratum circumposuerunt, & præciosum ebur & argentum lucidum, deinde & amphoras unguento plenas, aliāq; omnia illustria, quæ felicitatem cumulatim cōferre solent, & ualidum ignem subiecerunt, cui flatus ex mari incubuit, quem præmisit dea Thetis, ut Ajax concremaretur, at ille noctem & diem urgente uento ardebat, iuxta naues, qualis

Aiacis corpus crematur.

Q. CALAB. LIB. V.

antea Enceladus sonoro Iouis fulmine traie-
ctus, apud turbulentum mare in Sycilia, exi-
tialis autem insula intumescebat, aut ut Her-
cules uiuos artus in ignem dedit præcipites,
Nessi dolis circumuentus quando rem ma-
gnam est aggressus, tota autē Oete circum-
gembat, illo uiuo concremato, animus au-
tem in cœlitū numerū referebatur, eximium
uirum linquens, corpus uero humo conde-
batur, talis in igni iacebat Ajax cum armis,
pugnæ oblitus, magna hominum caterua in
littoribus gembat: Troiani certe gaudia a-
gitabant, Græci uero doloribus se macera-
bant, sed ubi præstans corpus, uis ignis cōfe-
cisset, tum pyram uino extinxerunt, & eius
ossa imposuerunt urnæ auræ, & magnā ter-
ræ uim illi circumfuderunt, non procul à lit-
tore Rhetæo, tum statim ad ueloces naues di-
lapsi, se animi angebant: non enim minori il-
lum honore habuerunt, quàm ipsum Achil-
lem, deinde atra nox irruit mortalibus, som-
num adducens, hi autem corpora curare ius-
si, Auroram expectabant, parum dormitan-
tes, nā magnus erat iniectus terror, ne Tro-
iani noctu in castra irruptionē facerent, Aia-
ce defuncto.

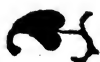
Quinti libri finis.

In

Fo. LXXX
IN SEXTVM LI-

brum argumentum.

Menelaus Græcorum consilium cogit, & ut expiscaretur, quoniam animo ferrent, bellū hoc tam diu trahi, suadet, ut soluta obsidione, patriam repetant, cui statim reclamatum est à Diomede, nam is asserbat, non passurum se esse, ut quisquam, nisi eversa Troia, de reditu cogitet. Porro Troianis subsidio venit Eurypilus, qui magna publica latitia acceptus, ad Paridem diuertitur, & postridie magno impetu in hostes inuectus, multos sternit exitio, & ex præcipuis Nereū ac Machaonem: & denique tanto furore grassatur, equos simul & uiros obterēs, ut Græci metu percussi, naues effusa fuga petierint. Et nisi Agamemnon, & Menelaus, & Oileus Ajax obstitissent, in ipsas naues assultum fecisset, at ne hi quidem ipsi potuissent, Eurypili impetū diutius sustinere, nisi nox prælium diremisset.

L iiii   Quinti

QVINTICA

LABRI DERELICTO,

rum ab Homero, liber sextus.

Aeterum Aurora Oceani fluxum & Thitoni lectum linquens, in magnum cœlū processit, & quacunque spergebatur splendida; terra autem & æther enitescere inceperunt, at facile pereuntes mortales, ad opus se uertebant, alij autē alijs manum admoliebantur, sed Græci effuso cursu forum petebant, Menelao quippe cogente consilium. Cum igitur omnes totis castris in unū cōssent, tum hæc in medium proposuit Menelaus, Arrigite, inquit, aures ad mea dicta, uos alto Iouis sanguine nati reges, nam magno mihi cruciatu excarnificatur pectus, populo pereunte, qui mea causa in hanc grauē pugnā descendit, quos nec domus nec parentes suscipient reduces, nā multos comminuit fatum, utinam intoleranda uis mortis, in me ingruisset, anteq̃ hunc exercitum contraxissem, nunc uero contempnos animo meo dolores indidit dēmon, ut
uideam

uideam mala multa: nam quis unquàm ulla
 posset diffundi lætitia, cernens inextricabi-
 le hoc bellum, tam diu trahi, sed agedū qui-
 cunq; adhuc in nauibus sumus superstites,
 subita nos fuga ad suam quisque patriam cor-
 ripiamus, extinctis quippe & Aiace & forti
 Achille, nam hisce cæsis, non persuadeo mi-
 hi, posse nos exitio subducere, sed ab infe-
 stis Troianis domandos, & mea & propu-
 dio sæ Helenæ causa, cuius nō tantam habeo
 rationē, ut uestri, quando uideo prælio uos
 cedi: ualeat igitur illa, cum effœminatissimo
 suo marito, nam illi dæmon omnem ademit
 prudentiam, cum primum meam domū &
 lectum deseruit, sed quæ ad eam spectent: cu-
 ræ sibi Priamus & cæteri Troiani habeant,
 nos uero statim ad reditū accingamur, nam
 multo satius est triste bellum fugere, quàm
 perire. Sic dixit, Græcos tentans, sed zeloty-
 po suo animo uersabat, quo pacto Troianos
 exitio daret, & longos urbis muros ab imo
 euerteret, idq; adeo ut Martem fatiaret san-
 guine diui Alexandri, inter alios pereuntes
 collapsi, non est enim quicquam zelotypia
 infestius, & hæc quidem in animo secū agi-
 tans, suo insedit solio. Tum uero bellicosus
 Diomedes in medium proruit, & statim iur

QVINTICA

LABRI DERELICTO,

rum ab Homero, liber sextus.

Aeterum Aurora Oceani fluxum & Thitoni lectum linquens, in magnum cœlū processit, & quacunque spergebatur splendida; terra autem & æther enitescere inceperunt, at facile pereuntes mortales, ad opus se uertebant, alij autē alijs manum admoliebantur, sed Græci effuso cursu forum petebant, Menelao quippe cogente consilium. Cum igitur omnes totis castris in unū cōssent, tum hæc in medium proposuit Menelaus, Arrigite, inquit, aures ad mea dicta, uos alto Iouis sanguine nati reges, nam magno mihi cruciatu excarnificatur pectus, populo pereunte, qui mea causa in hanc graue pugnā descendit, quos nec domus nec parentes suscipient reduces, nā multos comminuit fatum, utinam intoleranda uis mortis, in me ingruisset, anteq̃ hunc exercitum contraxissem, nunc uero continuos animo meo dolores indidit demon, ut
uideam

uideam mala multa: nam quis unquàm ulla
 posset diffundi lætitia, cernens inextricabi-
 le hoc bellum, tam diu trahi, sed agedū qui-
 cunq; adhuc in nauibus sumus superstites.
 Subita nos fuga ad suam quisque patriam cor-
 ripiamus, extinctis quippe & Aiace & forti
 Achille, nam hisce cæsis, non persuadeo mi-
 hi, posse nos exitio subducere, sed ab infe-
 stis Troianis domandos, & mea & propu-
 diofæ Helenæ causa, cuius nō tantam habeo
 rationē, ut uestri, quando uideo prælio uos
 cēdi: ualeat igitur illa, cum effœminatissimo
 suo marito, nam illi dæmon omnem ademit
 prudentiam, cum primum meam domū &
 lectum deseruit, sed quæ ad eam spectent: cu-
 ræ sibi Priamus & cæteri Troiani habeant,
 nos uero statim ad reditū accingamur, nam
 multo satius est triste bellum fugere, quàm
 perire. Sic dixit, Græcos tentans, sed zeloty-
 po suo animo uersabat, quò pacto Troianos
 exitio daret, & longos urbis muros ab imo
 euerteret, idq; adeo ut Martem satiaret san-
 guine diui Alexandri, inter alios pereuntes
 collapsi, non est enim quicquam zelotypia
 infestius, & hæc quidem in animo secū agi-
 tans, suo insedit solio. Tum uero bellicosus
 Diomedes in medium proruit, & statim iur

QVINTI CALABRI

gio adoritur Martium Menelaū, Heus meti-
culose Atrei fili, quis tuum nunc animū inua-
sit metus, ut talia inter Græcos uerba fun-
dites? ad pueri & scēminæ exemplum, qui-
bus nullo est robore obfirmatū pectus, sed
pręstantissimi Gręcorum filij non erunt tibi
morigeri, dū Troiæ mœnia solo æquarint,
nam audacia mortalibus gloriam conciliare
solet, fuga autē probrum. Porro si quisq̃
horum tuis se dictis morigerum prębeat, sta-
tim illi ferro caput præsecabo, & aërijs aui-
bus proijciam epulum: sed agite, quibus ea
incūbit cura, ut fortes uiros extimulent, uni-
uersum statim populum moueant ad naues,
ut hastas acuant, ad hæc efficiant, ut scuta &
alia omnia sint in procinctu, deinde corpo-
ra curent, tum uiri tum equi, qui in bellū sint
propensi, nam in cāpo statim infestis signis
concurratur. Vt dixit Diomedes, cōsidebat
ubi antea. Tum Thestoris filius in medium
se ingerens, ubi fas est uerba facere, tali eos
oratione compellat, Audite me chari belli-
cosorum Græcorum filij, nostis enim me ua-
ticinandę artis haudquaq̃ imperitū esse, iam
olim uobis prædixi futurum, ut decimo de-
mum anno Troiā caperetis, hoc certe nunc
effectū dabunt immortales, siquidē uictoria
ante

ante Græcorū pedes est sita, sed agedū able
 gemus nauigio bellicosum Vlyſsem, ſimul
 cum Diomede, in Scyrū, ut præſtantē Achil-
 lis filiū perſuadendo abducant, nam magno
 nobis omnibus ſplendori futurus eſt. Vt di-
 xit Calchas prudens uates, circumquaq; po-
 pulus fremitu animi gaudium promebat,
 quia ſpes eos habebat, uerum fore Calchan-
 tis uaticiniū: & tum Vlyſſes talem ad Græ-
 cos orationem habuit, Heus amici, haud æ-
 quum fuerit, hodie multis uobiſcum uerbis
 agere, nam properātes laſſitudo inuaſit, nec
 me proſecto latet oratorē nō eſſe cordi deſeſ-
 ſis, nec cantorē quoq; quē immortales dili-
 gunt Muſæ, ſed breuitas orationē cōmendat
 apud id genus homines. Porro quantum ad
 rem præſentem attineat, id quod toti Græco-
 rum exercitui placuit, & maxime cum Dio-
 medes ſuum addat calculum, conficiamus.
 Nos duo igitur, bellicoſi Achillis præſtantē
 filium huc ſiſtamus, uerbis in eā ſententiam
 adductum, ſi illum mater, magnas fundens
 querelas, detineat in ædibus, quia in ſpem ar-
 recta eſt, illum forti patre natū, bellicosum
 fore filium. Sic loquentem interpellat pru-
 dens Menelaus, Id certe Vlyſſes, non pa-
 rum profuerit ſtrenuis iuuenibus, ſi magna-
 nimi

QVINTI CALABRI

nimi Achillis filius è Scyro se huc conferat,
 si sane deorum quispiam optatam nos uicto-
 riam assequi, & in Græciam redire incolu-
 mes dederit, illi meam præclaram filiã Her-
 mionem nuptum dabo, & prompto animo
 multa & beata munera cum ipsa, non certe
 puto, nec uxorem nec generum illi cum ma-
 iori suo commodo contingere posse. Sic di-
 centem Græci secundo applausu prosequen-
 bantur. Tum soluta est concio, & populus
 per naues dilapsus est, cœnam cupiens, quæ
 mortalibus uires suppeditat, at postquàm exem-
 pta fames epulis, mensæque remotæ, tû Dio-
 medes & prudens Vlysses, nauem in mare
 deduxerunt, & statim comeatu, & alijs, quæ
 usui esse possunt, instruentes, ingressi sunt,
 cum illis quoque uiginti uiri remigandi haud
 imperiti, cû aduersis procellis laborare inci-
 perent, aut cum spaciosum æquor sterneret
 tranquillitas, at ubi isti transtris cõfidissent,
 feriebant maris undas, & multa ebullire spu-
 ma, & liquidæ conficiebantur uia, naui ru-
 ente, hi autem sudore distillantes, remû du-
 xerunt, ut quando boues iugo pressi, ligneû
 currum ultra semper nitentes trahunt, axe,
 ob impositum onus, stridorem edente, mul-
 tus per ceruices & humeros sudor utrisque
 diffluit

diffluit ad solum usq; , sic tum magnis remis laborabant iuuenes , & admodum celeriter sulcabant mare , quos alij quidem Græci spectabant euntes , acuebant autem infesta tela , & hastas quibus pugnam capescerent . Porro Troiani in urbe intrepidi se prompto animo ad prælium accingebant , alij dijs supplicatum ibant , ut statim eripi , & à miserijs respirare possent : hisce igitur optantibus , dij magnum miseriarum remedium miserunt , Eurypilum fortis Herculis sobolem , & multi rei bellicę periti , sunt hunc sequuti , quicunque accolunt obliqui Caici fluenta , ualidis freti hastis : Troiani autē eum stipantes , magno gaudio perfundebantur , ut quando septis inclusi anseres , uirum uideant , qui pabulum obijcere consuevit , abblandiuntur illi , at hic uidens , frontem exporrigit , sic certe Troiani gauisi sunt , cum uidissent sortē Eurypilum , illius autem audentem animū oblectabant conglomerantes se Troiani . Porro è uestibulis mulieres admirabantur diuinum uirum , at ille processit omnes superminens , nō secus , ac leo lupis intermixtus , incidit in montibus , hunc autem Paris suscepit , nec minori honore habuit , quàm ipsum Hectorē , erat enim illi consobrinus , nam de eadem

QVINTI CALABRI

eadem stirpe ducebat genus, siquidem eum Priami soror Astyache peperit, cum ualido Telepho corpus miscens, quem certe ipsum intrepido Herculi, clam suo patre peperit formosa Auge, & illum infantem, ac lactis egentem enutrit aliquando uelox cerua, ac eodem amplectebatur affectu, quo suū hinulū, ubera illi summittens, idq; ex Iouis sententia, non enim uidebatur equum esse Herculis sobolem misere perire: hunc igitur illustrem Herculis filium Paris promptissimo animo in suam domum deduxit, iuxta Asaraci monumentum, prope altam Hectoris aulam, ac sacrum Mineræ templum, unde non procul sitæ erant suæ ædes, & incorrupta Hercei Iouis ara, & illum de fratribus & affinibus & parentibus percunctabatur cupide, hic uero ad unū omnia memorauit. Ceterum ambo cum sermones consererent simul euntes, uenerūt ad magnas & opulentas ædes, ubi certe sedebat diuina Helena, gratias forma referens, & circa illam morigeræ famulæ obsequio grassabantur, alię iterum aberant illustri thalamo, opus facientes, quod famulas par est, at Helena Eurypilum intuita, stupore defigebatur, ille contra aspiciens Helenā, & illi uerbis ultro citroq; habitis,

habitis, obambulabant in odorifera domo,
 famuli autem duas sedes prope reginam col-
 locarunt, tum statim confedit Alexander, &
 iuxta hunc Eurypilus. Porro Græci ante ur-
 bem castra fixerunt, ubi præstantes Troiani
 excubias egerunt, statim autem arma humi
 collocarunt, & iuxta equos statuebant, eti-
 amnum ex misero labore ducentes anhel-
 tum, & præsepio indiderūt uelocibus equis
 pabulum, tum nox præcipitauit, & terra &
 æther tenebris obducebantur, at Troiæ sub
 mœnibus altæ, & Cedei & Troiani cibum
 parabant, ac frequens oriebatur sermo inter
 epulantes, & undique per castra ignes collu-
 cebant, resonuerunt autem suaves fistulæ, &
 tibiæ stridulis aptatæ calamis, deinde & cy-
 tharæ suaves dederant sonitus. Porro Græ-
 ci seorsum magna perculsi erant admiratio-
 ne, audientes & tibiarum & cytharæ soni-
 tum, tum etiam ipsorum tum equorum, & fi-
 stulæ quoq; quæ tam cōuiuio conuenit, q̃ pa-
 storibus, quare iussit suis quisq; castris, pro
 nauibus alternis uicibus excubias agere, ne
 facta impressione, splendidi Troiani ignem
 nauibus iniçiant, qui tum pro altis mœni-
 bus epulabantur, sic quoque in edibus Ale-
 xandri, bellicosus Telephi filius, cum clavis
 regibus

QVINTI CALABRI

regibus conuiuia agitabat. Porro Priamus
 & alij quoque Troiani, precibus ab illo con-
 tendebant, ut cum Græcis manus confere-
 ret, at ille huic rei fidem firmavit, deinde so-
 luta ccena ad suam quisq; domū se recepit.
 Cæterum Eurypilus illic cubuit paulo inde
 in eleganti cubiculo, ubi antea quietē capere
 solitus erat præstans Alexander, cum illustri
 sua coniuge, nam illud cubiculum, mira
 quadam uenustate, cæteris omnibus præsta-
 bat, quo ipse cubitum concessit, alij uero
 aliud sumebant, donec formosa Aurora se
 terris ostentare inciperet. Cæterum Eurypi-
 lus prima luce è stratis corripuit corpus, &
 ad magnum exercitum contendit, cum alijs
 regibus, qui erant in Ilio: at populus statim
 prompto animo in armis erat, omnes cupi-
 di inter primos pugnam capescere: sic quo-
 que & Eurypilus magnis circūposuit mem-
 bris arma, corusco fulmini similia, & magna
 diuino scuto aderant ornamenta, quæcunq;
 prius gessisset fortis Hercules, inerant nem-
 pe duo dracones, horridis linguis ora lam-
 bentes, incedentibus nō dissimiles, horrido
 conatu, sese exagitantes, at hic, quàmuis in-
 fans, eos aliunde alium domuit, & imperter-
 rito animo subnixus erat, quia inde ab initio
 Iouem

quem uiribus repræsentauit: non est enim
 eorum immortalium robur enerue, ac irri-
 o conatu excidens, sed uires ei aderant infi-
 nitę, etiā cum materni uteri angustijs con-
 tineretur, deinde inerat quoq; Nemeus leo,
 ualidis fortis Herculis manibus oppressus,
 horridis autē genis cruenta ebullit spuma,
 rugienti similis: adhęc quoq; insculpta erat
 hydra multis capitibus metuenda, horren-
 de linguas uibrans, & alia ex tristibus capiti-
 bus humi præsecta iacebant, alia iterum sup-
 pullulascebant ex paucis admodum multa,
 negocium autem faceſſebant & Herculi, &
 audāci Iolao, quia magnis uterq; uiribus suf-
 fultus erat, hic quidē impetuoſe præſecuit
 sanguinaria capita, falce incurua: ille uero
 candēte ferro aduſſit: ſic ualida illa fera cōfi-
 ciebatur: deinde inſculpta erat ſus indefeſ-
 ſis uiribus, ac ſpumantibus genis, portabat
 autem illā quaſi āgeretur uere Hercules ad
 Euriftea: præterea cerua pedibus uelox, af-
 fabre erat facta, miſeris modis incolarū ar-
 ua deuāſtans, & hanc quidem aureo cornu
 præſtans heros arripuit, unde pernicioſi
 ignis fulgor abſiſteret, circundabant autem
 tristes hinnulę, hæ quidem telis deiectę in
 puluerere expirarunt, alię autem fugę me-

M mores

QVINTI CALABRI

mores per aërem rapiebantur, at his, *iracundia* accensus Hercules, aliud ac aliud telū inmisit, admodum properanti similis: deinde quoque inculpserat artifex, indefessum Augiæ stabulum, quod Hercules iuxta profundum Alpei fluxū purgauerat: porro nymphæ circumfusæ mirabantur immensum opus: adhæc erat taurus igniuomus, cui quis esset inuictus, flexit tamen ualidum cornu, porro circa illum duo indefessi uituli impetum sustinentes porrigebantur, at hic uisus est mugitum emittere, dein in ambitu scuti elaborata erat Hippolyte, deas forma exprimens, quam Hercules comis arreptam ualidis manibus equo detraxit, cupiens illā elegantī balthæo spoliare: at seorsum alię Amazones metu trepidabant: deinde etiam inerant tristes Diomedis equi, humanas depascētes carnes in Thracia, quas quidem cum suo inhumano rege, in tristibus præsepis dilaniauit: inerat quoq; fortis Gerionis corpus, apud boues suos animum efflantis, cruenta autem capita illius in pulueribus fusa erant, ualida claua domita, ante illum uero procubuit canis impetuosus uiribus, omnium perditissimus, tristi cerbero similis, qui illi frater erat, & circumiacebat bubulcus Eurytion

tion multo pollutus sanguine, circū autem aurea fuerant mala, magno fulgore explens descentia, in intacta illa Hesperidū arbore, ubi quoque horridus erat domitus draco. Porro aliæ aliunde magno iniecto terrore, forti Iouis filio terga uertebant; deinde quoque inerat Cerberus, qui suo aspectu ipsis immortalibus magnum iniiceret formidinem, quem forti Typhoni uipera in horrido antro peperit, non procul ab atra nocte, circa perniciosas tristes Plutonis portas, cohibens mortuorū turbam in tenebroso barathro, sed non magno illum negotio, plagis domuit Iouis filius, & per alta stygis fluenta inuitum abstrahēs duxit capitis graue dine laborantem, ad obliuionis locū: deinde sculptæ erant seorsum longæ caucasi ualles & uincula Promethei, illinc cum ipsis petris, & membris abruptis dissoluit magnum Titana: porro tristes adiacebat aquila, acerbō transfixa telo: præterea uiolenti centauri insculpti erant circa poli aulā, quæ monstra cōtentiosa ebrietas ad pugnā cum Hercule capescendā excitauit, & hi quidē piceis circūplici iacebant, alij uero armorū loco eas manibus tenebant, alij cōtrā magna animi promptitudine, longis pugnabāt abietibus,

M ij nec

QVINTI CALABRI

nec pugnandi modum fecere, omnium autem capita tabo diffinuebant, perinde ac si uero prelio succubuissent: deinde uino sanguis miscebatur, adhuc esculenta omnia & crates & politæ mensæ euertebantur: rursus Nessum prælio subtractum, iuxta Eueni fluxum, telo domuit; ob charam uxorem, illi succensens: deinde insculptus erat etiam fortis Anteus, quem lucta secum commissum ualidis comminuit manibus in altum sublatum: præterea iacebat ad Helleponti ostia inusitatæ magnitudinis Balæna, immitibus deiecta telis: deinde Esionem malis dissoluit uinculis: præterea & alia infinita fortis Herculis facinora complectebatur, magnum diui Eurypili scutū, apparebat enim par Marti, cum in trāsuersam aciem fertur: Troiani uero lætabundi eū stipabant, ubi uidissent arma, & uirū deos forma repræsentantem, quem Paris ad pugnam extimulans, cōpellat, Gaudeo te progredi, quoniam me spes cepit fore, ut Græci ad unum omnes miseris modis pereāt cum ipsis nauibus, quia talem unquam uirum, nec inter Græcos nec Troianos conspexi, sed te precor per magnum & fortem Herculem, quē & magnitudine & uiribus & forma refers, ut illius memor,

mor, illoq; digna cogitans fortiter oppres-
 sos Troianos cladibus asserere pergas, an
 forte usu uenire posset, ut respiremus, nam
 persuasum habeo, te solū propulsare posse,
 mala pereuntis urbis fata. Sic dixit illi stimu-
 los subdere conatus. At hic respondit in
 hanc sententiā, Magnanime Priami fili, qui
 corporis forma proxime ad deos accedis,
 hæc certe in deorum manu sita sunt, uiolen-
 to ne prælio succūbas, an superior euadas,
 nos uero, ut par est, & totis uiribus pro ur-
 bis incolumitate stabimus. Præterea & hac
 lege meam tibi astringo fidē, non me prius
 reuersurum, quin aut ipse cædem inter Græ-
 cos perpetrē, aut certæ morti occumbam:
 sic dixit fidenti pectore. Troiani autem ma-
 gno perfundebantur gaudio, tum conuoca-
 uit & Alexandrū & magnanimū Aeneam,
 & præstantem Pulydamanta, & diuū Pāmo-
 na: præter hos autē & Deiphobū, & Aethi-
 cum, qui supra omnes Paphlagones instru-
 ctus erat, ad turmę impressionem in pugna
 sustinendam: hos igitur colligit omnes rei
 bellicę nō imperitos, ut inter antesignanos
 cum hostibus prælium ineant. Tum quā-
 celerrime se ante turmam ferebat, & magna
 animi promptitudine urbe egrediebatur,

M in ingens

QVINTI CALABRI

nec pugnandi modum fecere, omnium autem capita tabo diffinuebant, perinde ac si uero prelio succubuissent: deinde uino sanguis miscebatur, adhuc esculenta omnia & crates & politæ mensæ euertebantur: rursus Nessum prelio subtractum, iuxta Eueni fluxum, telo domuit; ob charam uxorem, illi succensens: deinde insculptus erat etiam fortis Anteus, quem lucta secum commissum ualidis comminuit manibus in altum sublatum: præterea iacebat ad Hellesponti ostia inusitatæ magnitudinis Balena, immitibus deiecta telis: deinde Esionem malis dissoluit uinculis: præterea & alia infinita fortis Herculis facinora complectebatur, magnum diui Eurypili scutū, apparebat enim par Marti, cum in trāuersam aciem fertur: Troiani uero lætabundi eū stipabant, ubi uidissent arma, & uirū deos forma repræsentantem, quem Paris ad pugnam extimulans, cōpellat, Gaudeo te progredi, quoniam me spes cepit fore, ut Græci ad unum omnes miseris modis pereāt cum ipsis nauibus, quia talem unquam uirum, nec inter Græcos nec Troianos conspexi, sed te precor per magnum & fortem Herculem, quē & magnitudine & uiribus & forma refers, ut illius memor,

mor, illoq; digna cogitans fortiter oppres-
 sos Troianos cladibus asserere pergas, an
 forte usu uenire posset, ut respiremus, nam
 persuasum habeo, te solū propulsare posse,
 mala pereuntis urbis fata. Sic dixit illi stimu-
 los subdere conatus. At hic respondit in
 hanc sententiā, Magnanime Priami fili, qui
 corporis forma proxime ad deos accedis,
 hæc certe in deorum manu sita sunt, uiolen-
 to ne prælio succūbas, an superior euadas,
 nos uero, ut par est, & totis uiribus pro ur-
 bis incolumitate stabimus. Præterea & hac
 lege meam tibi astringo fidē, non me prius
 reuersurum, quin aut ipse cædem inter Græ-
 cos perpetrē, aut certæ morti occumbam:
 sic dixit fidenti pectore. Troiani autem ma-
 gno perfundebantur gaudio, tum conuoca-
 uit & Alexandrū & magnanimū Aeneam,
 & præstantem Pulydamanta, & diuū Pāmo-
 na: præter hos autē & Deiphobū, & Aethi-
 cum, qui supra omnes Paphlagones instru-
 ctus erat, ad turmę impressionem in pugna
 sustinendam: hos igitur colligit omnes rei
 bellicę nō imperitos, ut inter antesignanos
 cum hostibus prælium ineant. Tum quā-
 celerrime se ante turmam ferebat, & magna
 animi promptitudine urbe egrediebatur,

M in ingens

QVINTI CALABRI

ingens autem uis hominum sequebatur, ut
quādo inclyta gens apum suos duces comi
tata, ex aluearijs, uerno tēpore, proruit cum
strepitu, sic uidelicet hos ad pugnam prope
rantes sequuti sunt ciues: at multus fremitus
cœlo ferebatur, tum ipsorū, tum equorum,
deinde & arma magnū miscebant sonitum,
ut quando magna uis uenti coorta, iactabun
dum mare ab imo euertat, fluctus autem cę
rulei cum strepitu ad littus se euoluentes, al
gam eijciunt eructante procella, fragor au
tem ad littora fertur, sic istis ruentibus, ad
modum resonat magna terra. Porro Græci
seorsum ante mœnia effusi Agamēnona cin
gebant: populus autem clamorem sustulit
sibi mutuo ad perniciosum præliū animum
accendens & extimulans, ne metu perculsi
apud naues desiderent, pugne se subtrahen
tes, Troianis igitur feruidis occurrerunt, ut
uituli bobus, in densis uirgultis, ad stabulū
properantibus ex uernis pascuis per mon
tem, ubi denso gramine amiciuntur campi,
& terra floribus abūde satis scatet, mulctra
autē onerantur lacte tum bubulo tum ouil
lo, & creber hinc atque hinc mugitus coo
ratur, commistis pecoribus: at pastor ob hæc
magnum animo gaudium concipit, sic illis
infestis

infestis signis concurrentibus, sonitus oriebatur, horrende enim utrimq; clamabatur, & in infinitum, pugnam traxerūt, tumultus autem uersabatur in medio, cum pernicioſa cæde, tum committebantur ſcuta ſcutis, haſtæ haſtis, criſtæ criſtis, ferrū autem circum quaque ignis in morē coruſcabat, inhorruit haſtis pugna, & terra undique ſanguine rigabatur, cadentibus quippe heroibus, cum equis qui curribus circūfundebātur, hi quidem etiamnum palpitantes ſub haſtis, hi uero ſuperincidētes, triſtis autē clamor cœlo ferebatur, ferrea enim utrimque uersabatur contentio, & hi quidem ſaxis intrepide pugnam inibant, alij uero mortiferis ſpiculis, aut telis, alij cōtrā aſcijs & ancipitibus ſecuribus & haſtis, quibus cominus res geritur, alius uero alia manibus arma tenebat. Porro Græci primum Troianorum phalanges loco parum mouerunt, hi contrā reſumpto impetu, in Græcos inuecti, Martem ſanguine rigabant, inter quos Eurypilus atræ procellæ ſimilis, inferebat ſe omnibus, & ſtrenuè Græcos trucidauerat, nam illi ualde auxit uires Iupiter, gratificatus præclaro Herculi, & Nereum dijs parem uirum armis dimicantē cum Troianis, procera haſta trans

M iij fodit

QVINTI CALABRI.

fodit parum supra umbilicum, hic uero hu-
mi fundebatur, ac præclara arma rigabantur
diffluentis sanguine, & formæ splendor, simul
cū florida coma polluebatur, iacebat enim
in puluere & sanguine, inter reliquos occi-
sos, ut floridus præciosæ oliuæ ramus, quē
uis amnis sonoro fluxu auulsit cum ripis ra-
dicatus, per totam fossam illam dissipans, at
hæc iacet floribus onusta, sic tunc præstans
Nerei corpus, & amabilis splendor per im-
mensum terræ solum effundebatur. Cæte-
rum ob hunc occisum, magnas efflabat glo-
rias Eurypilus, inquiens, lace nunc in pulue-
ribus, quoniā miranda tua forma ne cupien-
ti quidem prodesse potuit, sed tibi uitā ade-
mi, quāuis te fuga subducere cupiebas, sto-
lide nec perpendisti te præstantiori occur-
risse, siquidem forma non est in prælio con-
ferenda fortitudini. Sic dicens, non magno
pere contendit splendida arma mortuo de-
trahere: siquidem Machaon ira accensus ob
Nereum se obuium tulit, & parum abfuit,
quin illum exitio dedisset, nam tristem ha-
stam in dextrū humerum impegit, ebullit
autem sanguis, quāuis multo robore suf-
fultus esset, sed ne sic quidē subduxit se ma-
gno prælio, uerum ut leo aut aper in mon-
tibus.

Eurypilus
occidit Ne-
reum.

tibus furit per medios, dum illum à quo pe-
tebatur domuerit, qui nempe primo infli-
xo uulnere, turbæ se miscuit, sic animatus ir-
ruit in Machaonē, & illum è uestigio proce-
ra & ualida hasta læsit in dextro fœmore,
qui tamen non cessit retro, nec irruentē de-
clinauit, etiā sanguine ebulliente, sed statim
magnum sublatū saxum iaculatus est in ca-
put magnanimi Eurypili, galea autem illū à
cēde & morte uindicauit, præpropere, & ma-
gna accensus iracundia in fortem uirum Eu-
rypilus, & ingenti indignatione percitus,
hastam impulit per pectus Machaonis, quæ
certe ad ipsa præcordia penetrauit, corruit
autem ut taurus leonis maxillis deiectus,
& elegantia arma magnum circa membra
strepitum miscebant. Porro Eurypilus
tristem hastam ex uulnerato corpore edu-
xit, & magnifice sese efferens, inquit, O mi-
ser, nō fuit tibi certe pectus magna exorna-
tum prudentia, qui nihili uir cū fueris, mul-
to præstātiori nō dubitasti occurrere, quare
etiam malum fatum sortitus es, sed nunc id
hinc commodi referes, quod cum in prælio
ceideris, tuas carnes alites dilaniabunt: an
te spes habebat futurum, ut reuerteris inco-
lumis, & meis te uiribus ac manibus subtra-

M v heres

QVINTI CALABRI

heres, medicus es fateor, ac diuerſa *noſti*
pharmaca, quibus dolores mitigari ſolent,
 & his fretus ſperaſti futurum, ut malā diem
 declinares, ſed ne ipſe quidem tuus pater ab
 ærio olympo, te à morte immunē ſeruabit,
 non ſi tibi nectar & ambroſiam diffundat.
 Sic loquentem Machaon adhuc parum ſpi
 rans cōpellat, Eurypile non eſt in fatiſ tuiſ,
 ut longo adhuc tempore uitam ducas, ſed
 prope aſſiſtit tibi pernicioſum fatū, in cam
 po Troico, ubi nunc adeo ſæuias. Sic dicen
 tem deſtituit animuſ, & ad inferoſ uſque pe
 netrauit. Porro iam mortuū compellat uir
 præclaruſ, Tu quidē nunc in terra iaceſ, at
 ego de hiſ quæ in poſterū ſient, non admo
 dum laboro, etſi ante pedes hodie triſte ſit
 exitiuſ: nō eſt enim ita comparatuſ cum
 mortalibuſ, ut ſemper uiuant, uerum omni
 buſ imminet fatuſ: ſic dicens uulnerauit
 mortuū. At Teucer magnū ſuſtulit clamo
 rem, ut uidit in puluere proſtratuſ Machao
 nem, nam haud procul ab eo cōſtiterat, ma
 gnum exhauriens laborem, non enim erat
 certamen motuſ inter medioſ, ſed aliuſ in
 aliuſ irruit, at ne ſic quidem neglectui ha
 buit egregiuſ uirum Nerea, quē non pro
 cul à ſeprehendit proſtratuſ, poſt diuū
 Machaonem

Machaonem in pulueribus, statim autē magno sublato clamore imperauit, Vim facite, inquit, Græci, nec locū date irruentibus hostibus: nam magno id nobis probro futurum est, si Troiani Machaonē simul cum diuo Nereo abstractum, in urbē auferant: sed agite, prompto animo in aduersos hostes inuehamur, ut interfectos subducamus aut certe ipsi circa illos sternamur, quia id honestas postulat, ut qui uiri uocabulo gloriantur, suos à cōtumelia uindicerent, nec patiantur in aliorum potestatem redigi, non enim sine sudore uiri gloriam assequuntur. Sic dicens ægretudinē iniecit Græcorū animis: nam inter illos multi suo sanguine terrā tingeant, Marte domiti, quippe utrinque pugna ualida coorta, nam æquo Marte certabatur, sero autem tristem fratris in puluere deiectionem intellexit Podalyrus, quia in nauibus desidebat uulnera hastis illisa curans, induit autem omnia arma, ob fratrem, ira percitus, & robur suppeditabatur horrido pectore, magna animi promptitudine ad triste prælium accenso, nam ater illi sanguis circum præcordia abunde efferbuit, ē uestigio autem in hostem irruit, acuta iacula uiibrans, agilibus manibus, & inuasit repente diuum

QVINTI CALABRÆ

diuum Agamestoris filium, quem in *Clytum* formosa peperit nympha, ad Parthemii undas, qui humum perfluit, ut Elafus in Euxinum Pontū, uitreas suas undas profundit, & alium ex hostibus iuxta fratrem fudit, Lasum nomine, quē diuinum uirū Pronoe peperit ad undas nymphi fluminis, nō procul à magno antro, antro, inquam, admirando, quod fama fert nymphis esse sacrum, quę longis Paphlagonum montibus accolunt, quęq; habitant uis fertilem Heracliā, nec certe id antrum deos dedecere uidetur, quoniam saxo excisum in immensum protenditur, deinde frigida per specū aqua dimanat, crySTALLUM referens colore, at in antri recessibus ubiq; cernere est crateras lapideas in asperis petris quę iuniorum manibus factę uidentur, circa ipsas iuvenes simul, & amabiles nymphe, & telæ & fusi, & alia quęcunque artificialia instrumēta sunt mortalibus, quę admirationi sunt in sacrum hunc recessum penetrantibus, in quo duo sunt descensus, & duo quoq; regressus, quorū hic quidem ad sonoriū Boreā porrigitur, hic uero obijcitur flatui humectātis noti, qua iter est mortalibus ad deorum specum, alter uero deorum est aditus, nec illum facile calcant uiri,

uiri ; quia magna uoragine interruptitur,
 usq; ad magnanimi Plutonis barathra, sed
 hæc intueri extra deos fas est nemini. Cū igitur
 circa Machaonem, aut Aglæes splendidum
 filium, utrimq; pugna ferueret, multa
 hominum turba exitio dabatur, at sero tandem
 Græci suos extraxerunt, magno prius
 exhausto labore, & statim ad suas naues tulerunt
 eos socij, nam pluribus perniciofa tristis
 huius prælii calamitas, impendebat, in labore
 tamen, necessitate urgente, persistebant, sed cum
 bene multi in sanguinario & tristi tumultu atra
 explessent fata, tum certe multi Græcorum
 naues fuga petebant, in quos Eurypilus
 magnam fecit impressionē, fluctum uoluens.
 Pauci autem cum Aiace, & fortibus Atrei
 filijs, pugnae procellam sustinuerunt,
 & certe omnes in hac turba uersantes,
 hostium manibus cecidissent, nisi Oileus
 Ajax prudentē Pulydamanta hasta ferisset,
 ad sinistrum humerum, non procul à sinistra
 papilla ; nam sanguis effundebatur, tum
 uero parum retrocessit, deinde præclarus
 Menelaus Deiphobo inflixit uulnus, ad dextram
 papillam, uerum hic uelocibus pedibus
 saluti consuluit, præterea diuus Agamennon
 magnum numerū deleuit, ex perniciofa

Græci ad
 naues compelluntur
 ab Eurypilo.

QVINTI CALABRI

niciosa multitudine, deinde ad Ethicū diuinum uirum se cōtulit, hasta furens, at hic sociorū turmis se miscuit, quos cū Eurypilus, unicū Troici exercitus columē terga uerte re animaduertisset, statim omisso populo, quem ad naues propulsauit, se recepit ad fortes Atrei filios, & ualidum Oilei filium, qui quidem pedū celeritate pręstitit, at pugnandi peritia anteiuit omnes, ad hos igitur se uelociter recepit, manu tenens proceram hastam. Tum Paris & magnanimus Aeneas se illi comites addiderunt, at hic statim in Aiakis ualidā galeam iaculabatur magnum saxum, qui in puluere prostratus animā tamen non efflauit, quia sua fata ferebant, ut in reditu circa petras Caphyrides mortem oppeteret, illum igitur sublatū bellicosi ministri ad Græcorū naues portabant, parum adhuc spirantem. Cæterum Atridæ præclari reges, tum deserti erant & perniciose cingebantur turba, iaculantium utrimq; quicquid manibus se obtulit, nam hi tristia emittebant tela, alij uero saxa, alij iterum spicula. Cæterum Atridæ in medio constituti uolebantur, perinde ac fues aut leones in medio septo, cum reges cœtū contrahunt & se male torquent tristē struentes exitiū ualidis

dis feris, at hę in sepro deprehensę famulos
dilaniant, quicunq; pedem inferre audeant.
Sic illi in medio impetuose dilaniabant ho-
stes, at ne sic quidē fugę suppeditassent ui-
res, licet id cupierint, nisi Teucer & magna-
nimus Idomeneus & Meriones, ac Thrasy-
medes deo similis, illis pręsto fuissent, nam
antea exhorrentes temerarium Eurypili ro-
bur, fuga naues petierunt, magnū declinan-
tes malum, ni igitur metuentes Atridis sup-
petias uenissent contra Eurypilum, memo-
rabilis eo die pugna ædita fuisset: hic igitur
Aeneæ scuto hastam infixit præstans Teu-
cer, sed nō perstrinxit pulchram cutē, nam
depulit illi perniciē, magnum scutū triplici
bouis corio obductū, uerū sic metu percul-
sus, se parū retro tulit, tum Meriones inue-
ctus in præstātē Laophoontē Pœonis filiū,
quē formosa Cleonede genuit, ad Axij un-
das, uenerat autē ad sacrū Iliū, præstāti Aste-
ropęo comes, Troianis opitulaturus, quem
hic Meriones supra uerēda pupugit, horren-
da hasta, at cuspis cōfestim illi intestina edu-
xit, & q̄ celerrime eius animus ad tenebrosa
tartari loca cōcessit. Cęterę Alcimedes belli-
cosus Aiakis amicus iaculatus est in fortium
Troianorū agmen, nam precatus funda tor-
fit

QVINTI CALABRI

sit horrendum saxum, in grauem hostiū pu-
 gnam, uiri autem tremore concutiebantur,
 percipientes stridorem, simul & saxū proce-
 dere, at perniciosum fatum id tulit ad Hip-
 pasidem audacem Pāmonis aurigam: hunc
 igitur habenas manu tenentem feriūt ad uer-
 ticem, & subito ē curru egit præcipitē, ante
 suam rotam, at uelox currus miserabile col-
 lapsi corpus rotarum ferramentis distorsit,
 equis retro nitentibus, & repente ille diffi-
 li obitu exstingebatur, & scuticā & habenas
 missas faciens. Pāmonem uero magnus cor-
 ripuit luctus, nam necessitate adactus utrūq;
 debebat esse, & rex, & uelocis currus mode-
 rator, & certe iam illi fatum, & postremus
 uitæ dies adfuisset, nisi Troianorū quispiam
 in cruenta pugna habenas manu suscepisset,
 & ab interitu uindicasset regē, iamiam per-
 niciosus hostium manibus oppressum, dein-
 de impetuofus Nestoris filius, hasta feriūt su-
 per genu, Antium indefessum uirū in aduer-
 sum agmen inuectū, pernicioso autem uul-
 nere horrendos subiūt dolores, & prælio se
 extulit, socijs in lugubri hac turba relictis,
 nam prælium non amplius ei curæ fuerat,
 & tū præclari Eurypili famulus feriūt Tho-
 antis amicum Echemmona paulo infra hu-
 merum

merū, at tristis illi hasta cor penetrauit, cum sanguine autem frigidus illi sudor membris diffuxit, & illum uolutādo se retroferre conatum corripuit ualidus Eurypilus, & persequit neruos, pedes autem inuiti manebāt, ubi illum feriūt, tum statim mortē oppetiūt. Porro Thoas impetuose impetiūt hasta Paridem iuxta dextrum humerū, at ille parum retrocessit allaturus celeres arcus, qui illi à tergo relictī erant, Idomeneus autē omnibus ex promptis uiribus, saxum manibus sublatum torquebat in Eurypili brachium, tum huius pernicioſa hasta humi defluxit, & statim se retro tulit, ut ferret hastam, nam quam habebat antea manu eiacularus erat. Porro Atride nō nihil se colligebant à prælio: hunc autē subito famuli adierunt hastā ferentes longam & infractam, quæ multorum dissoluit gēua, qua arrepta ille in hostes inuectus est robore grassat⁹, & prosterrens in quēcūq; incideret, magnam hominum uim orco dimisit, hic nec Atride, nec quisquam bellicosorum Græcorum alius locum tueri potuit, omnes enim magnus corripuit terror, nā irruit omnibus perniciem struens, & impetu grassatus à tergo deiecit: deinde quoq; Troianis ac equestribus pugnae

N peritis

QVINTI CALABRI

peritis amicis. Hisce uerbis animum cui bra-
re conabatur, agite amici, pari animi robore
suffulti Græcos internitione cædere perga-
mus, qui nunc ouibus similes ad suas se na-
ues recipiunt, proinde omnes memores si-
mus perniciosæ pugnae, cuius à teneris an-
nis nobis adfuit peritia. Vt dixit illi conglo-
merato agmine in Græcos impressionē fe-
cerunt, hi autem magno iniecto terrore fu-
ga se difficili pugnae conabantur eripere,
Troiani uero fugientium tergis inhæserūt,
ut canes strenuis dentibus per longas cōual-
les & syluas, agrestes hinnulos insequūtur,
& multos in puluerem fuderunt, omni ani-
mi promptitudine conatos effugere tristes
exitialis cædis minas, siquidem Eurypilus
neci dedit præstantem Bucolionem, & Ne-
sum & Chromum & Antiphum, quorū hi
quidem inopes habitarunt Mycenæ, at isti
Lacedemoniam, quos igitur interfecit, etsi
fama gloriaq; floruerint: deinde de promi-
scua multitudine sustulit infinitas hominū
tribus, quas non ferunt uires, ut posteritatis
memoriæ prodam, etsi id impensius cupiā,
non si pectori ferreus inesset animus. Cæte-
rum Aeneas Pheretem & Anthimachū qui
è Cræta Idomeneo comites uenerant: dein-
de

de diuus Agenor præstantem Molum trucidauit, qui ab Argo uenit sub rege Stenelo, quem è prælio fugientem, à tergo deiecit spiculo recès acuto, infra postremas dextræ tibię partes attingens, acies autem in aduersum penetrans latum dissecuit neruum, minuit sane misere uiri ossa, mors autē cruciatui miscebatur, nam statim diem suū obiit. Tum paris in duos fratres nēpe Monysuntem, & animosum Phorcem, torsit telū, qui è Salamine nauibus Aiakis uenerant, nec reditu frui licuit, præter hos etiā Cleolaum præstantem Megetis famulum telo deiecit, ad dextram papillā, pernicioſa autem nox illi circumfundebatur, & animus à corpore auolauit, attamen eo domito intus in pectore cor celeriter agitātū, quassauit alatum telum, tum repente aliud emisit iaculum in temerariū Eetionem, huius autem maxillam diuerberauit ferrum, tum ille ductis suspirijs, lachrymas sanguine miscebat: dehinc alius alium mactauit, Græcis igitur turmatim in se mutuo ruentibus, magnus ingemuit campus, & tum certe Troiani, naues igni absumpsissent, nisi nox obductis tenebris præliū diremisset. Porro Eurypilus cū cæteris Troianis paulū à nauibus secessit Si

N ij moentis

Q. CALAB. LIB. VI.

moentis ad undas, ubi magno affecti gaudio, castra metati sunt. At Græci ploratu noctem ducebant, in harenas collapsi, magno animi cruciatu sese afflictores mortuorum causa, quia illic multos in pulueribus atrum occupauit fatum.

Sexti libri finis.

IN SEPTIMUM LIBRUM argumentum.

GRæci Nerco & Machaoni iusta faciunt, interim Podalirium immenso, ob fratrem Machaonem, luctu excarnificatum, solatur Nestor, Tum Eurypilus, suos in aciem educens, magna strage afficit Græcos, ita ut in fugam effusi, munimentis se tueri cogerentur, & nisi Minerva Græcis fiduciam indidisset, naues omnes in suam potestatem redegisset Eurypilus. Interea Vlysses & Diomedes in Scyrum appulerunt, & inuenerunt Neoptolemum ante suas eedes, se iaculis exercentem, quem non magno negotio impulerunt, ut conscenso nauigio, ad Troicam expeditionem comitaretur, matre licet dissuadente. Atqui cum ad Græcorum castra penetrasset, statim in prælium descendens, Troianos depulit, & Eurypili impetum sustinuit, ad noctem usque.

QVINTICA

LABRI DERELICTO-

rum ab Homero, liber septimus.

V M uero cœlum occultauit
 astra, & aurora magno splen-
 dore irradians, pulsas tenebris
 oriebatur, tum certe ex belli-
 cosis Græcis, hi quidem ante
 naues in ualidam cōtra Eurypilū pugnam,
 prompto animo rapiebantur, alij iteꝛ apud
 naues iusta facere parabant & Machaoni &
 Nereo, qui formæ splendore immortales
 deos expressit, at uiribus non perinde præ-
 stitit, siquidem dñj non omnia simul in mor-
 tales conferunt, sed fit fato quodam, ut bo-
 num uirum circumstent mala, quemadmo-
 dum regi Nereo usu uenit, ut amabilis splen-
 dor adiunctam sibi haberet imbecillitatem,
 sed Græci haud sane illum despiciatum habe-
 bant, uerum sepulchri solemnita exequaban-
 tur, non secus, ac diuo Machaoni, cui nō mi-
 nus detulerunt honoris, quàm ipsis dñs im-
 mortalibus, quoniam in promptu semper
 erant illi consilia, sed utrosq; eodem conde-

Nereus for-
 mosus sed
 non fortis.

N iij bant

bant sepulchro, & tum in campo pernicio-
 sa grassabatur pugna, utrimq; enim magnus
 strepitus & clamor tollebantur, scutis quip-
 pe & saxis & hastis diruptis, & hi quidē lœ-
 thali pręlio se defatigabant, at Podalyrus si-
 ne ullo cibi usu immotus iacebat in pulveri-
 bus, alta ducens suspiria, nec potuit in obli-
 uionem adduci fraternæ calamitatis, sed in
 animo uersabat crudeliter sibi mortem con-
 sciscere, & nunc quidem ensi manum admo-
 liebatur, tum iterum graue aliquod pharma-
 cum sibi inuentum dari cupiebat, amici au-
 tem cohibuerunt multis illum uerbis solan-
 tes, sed non potuit mœrorē ex animo pro-
 pulsare, & suis se manibus ad recens condi-
 tum fratris tumulū trucidasset, nisi is rumor
 ad Nestorē perlatus fuisset, qui minime ne-
 glectui habebat illum sic excarnificari, nam
 offendit illum nunc quidē fustum ad lachry-
 mabilem tumulum, nunc uero caput cineri-
 bus conspergentē, & ualidis manibus plan-
 gentem pectus, ac nomine uocantem suum
 fratrem, famuli quoq; cum amicis circa regē
 gemeabant, mala certe incidit omnibus cala-
 mitas. Hic igitur illū magno confusum mœ-
 rore, blandis cōpellat uerbis, Injicito mi fili
 frena crudeli labori, ac graui luctui: est enim
 absurdum

Nestor con-
 solatur Po-
 dalyrium.

absurdum prudentem uirum apud cadauer
 prostratum, plorare ad fœminarum exem-
 plum, nō enim illum in lucem feceris redu-
 cem, quoniam anima in aëra disparuit, cor-
 pus autem seorsum perniciosus deuorauit
 ignis, & ossa terra suo sinu complectitur, &
 certe ut floruit, sic periit: feras igitur fortiter
 ut ego, ab hostibus extincto meo filio, qui
 Machaone non erat inferior, iaculandi quip-
 pe arte, & prudentia, iuxta expolitus, nec
 quisquam alius iuuenū suum patrem tanto
 amore prosequeretur, quāto me ille, porro
 mea gratia cecidit, cupiens seruare suum pa-
 trem, at illo defuncto statim cibum sumere
 non dubitauī, & uiuus auroram intueri, non
 ignarus crudelem lœthi uiam omnibus cal-
 candā, ac omnibus fixas esse acerbi fati me-
 tas: proinde par est ut mortalis cum sis om-
 nia sufferas, quæcunque uel bona uel mala
 deus dederit. Sic dixit Nestor. Ille uero cū
 magno animi cruciatu respondit, Nam tri-
 stes adhuc efferuescebāt lachrymæ, & splen-
 didas rigabant genas, O pater intolerandus
 dolor meū subegit pectus, ob prudentē fra-
 trem, qui me ab ipsis incunabilis, educauit,
 in suis ulnis, ut suum filium, patre quippe in
 cœlum sublato, & morbos curare sincere
 N iij docuit.

QVINTI CALABRI

docuit. Porro eodem cibo ac lecto oblectamur, communibus fruētes facultatibus, quare infinitus meū animū inuadit luctus, nec illo extincto amplius suauī hac luce frui cupio. Vt dixit, senex iterum eum mœrentem compellat, Omnibus quidem mortalibus orbitate par malum dedit deus, nam & nos omnes terra occultabit, nec certe eodē uitæ cursu cōfecto, quem nec sibi quisq̃ sperauerat, quia cœlitus bona & mala diuino nutu immittuntur, fato autem omnia fiunt, in unum coeuntia, & hæc quidem nullis hominum oculis patent, sed de improviso adsunt, diuina caligine obducta, quibus solum fatum manus admolitur, & non uidens cœlo in terram demittit, hæc autē aliunde alio feruntur, ut uenti flatus, ita ut sæpe in bonū uirum magnum ingruat malū, ac in malum incidat fœlicitas, haud quidē dedita opera, porro diuersa est mortaliū uita, quare etiam inoffenso gradu nō incedit, sed pedibus sæpe impingit, nam uaria rerum species eum uersat, nunc quidem ad triste malū, iam iterum ad bonū, nec quisquam est mortalium ab omni parte beatus, ab ipsis uitæ carceribus ad metas usque, alij autē alia sortiuntur mala. Proinde cum tantis angustijs circumscripta

scripta sit uita mortalium, nō par est ut eam
 mœroribus transigamus, igitur spes melio-
 rum semper foueat tuum animū, nec tristi-
 bus cor exedas, etenim ea fama inter morta-
 les disseminata est, bonum quidē corruptio-
 ni nunq̃ esse expositum, sed ad cœlum redi-
 re, malum uero, ad regnū alta caligine mer-
 sum: uerū utrumq; adfuit tuo fratri, & mor-
 talibus admodum gratus erat, & immortalī
 ortus stirpe: proinde eum mihi persuadeo,
 uestri patris monitis, in deorum numerum
 relatum esse. Sic dicens illum præter animi
 sui sententiam, humo leuauit, uerbis demul-
 cens admodum graui hoc malo quassatum,
 & tristia adhuc ducentem suspiria, proinde
 uenerunt ad naues. Cœterum feruente præ-
 lio, Troiani & Græci magno labore confli-
 ctabantur, Eurypilus autē truci animo Mar-
 tem repræsentans, indefessis manibus, ac
 prompta hasta, deiecit hostiles turmas, ca-
 daueribus uero premebatur terra utrimque
 prostratis, at hic per cadauera grassatus, pu-
 gnabat præsentī animo, nec pedibus ac ma-
 nibus sanguine imbutis, se ab rapido prælio
 retrahere potuit, & fortem Peneleum hasta
 domuit crudeli pugna sibi obuium, circum-
 circa autem magnam stragem ædedit, nec

N v potuit

QVINTI CALABRI

potuit manus cohibere, sed ira exardescens institit semper Græcis, non secus, atq; olim fortis Hercules, per lōga Pholoës iuga, magno robore furens, in centauros grassatus est, quos ad unum omnes neci dedit, quibus magna pernicitate præditos, & ualidæ ac perniciosæ pugnae peritos: sic ille facto impetu bellicosorum Græcorum exercitum prostravit cumulatim, nam hi turmatim aliunde alius, dēsi in pulueribus cum strepitu fundebantur, ut quando immenso aliquo flumine insultante ingentes ripæ utrimq; præsecantur in arenoso loco, hic uero in maris undas fertur, horrēdo fluxu exæstuan, omnia circumquaq; prærupta loca, sonitu resulant, & longi amnes fremunt, cum quippe alia ad alia semper corruant, nam omnia septa dant locum, sic certe præclaris bellicosorum Græcorum filij multi grassante Eurypilo, humi sternebantur, quicumq; cruenta pugna in illum inciderent, hi demum quos pedum robur seruauit, fuga sibi consuluerunt, & sic certe Peneleon ex tristi cōflictatione, ad suas naues eripuerunt, at qui pedum agilitate tristia declinarūt fata, turmatim se intra naues corripuerūt, nec animo uires supeditabant, ut cū Eurypilo armis disceptassent,

lent, quia certe illis Hercules miseram iniecit fugam, suū effrenem nepotē admodum illustrem reddens, at hi metu perculsi intra munimenta se tenebant, ut caprę in montiū iugis metuentes impetuosum uentum, qui terras frigore perflans, magnā uim niuis, ac horridam grandinem effundit, hæ igitur quamuis ad pascua properantes, haud rectā ad ipsum uentorum impetum, per colles caput exerunt, sed dum uis procellarum desæuñt cunctantur sub tegmine, ac cōuallibus, cōglomeratęq; sub opacis ramis pascuntur turmatim, dum perniciosi uentorum turbines cōsopiantur, sic Græci suis se munimentis tenebant, impetuosum Telephi filium iruentē formidantes, & daturus fuisset excidio cum populo ueloces naues, nisi Minerua audaciam Græcis iniecisset, quamuis ferro, nā sine intermissione ab alto munimento iaculantes, tristibus telis densos deiecerunt hostes, muri autem rigabantur atro tabo, interfectoriū uero gemitu omnia miscbantur, hoc certe pacto noctem & diem traxerunt pugnam, prudentes Troiani, & bellicosi Gręci, sed cū intolerandis modis prælium ferbuisset, tū ante naues, tum circa excelsa mœnia, tunc duos dies cædem & acerbum

QVINTI CALABRI.

bum prælium remiserunt, quia nuncius ue-
 nit Eurypilo regi, à Troianis, ut intermisso
 prælio rogo darent interfectos, in cōflictu,
 ille autē se morigerū præbuit, & utrimq; ab
 acerbâ pugna cessantes, mortuis iusta fece-
 runt, qui in puluere collapsi iacebāt. Porro
 Græci omniū maxime Peneleon plorabāt
 & aggesserunt ei magnū & excelsum tumu-
 lum, quod posteritati posset esse cōspiciū,
 tum promiscuam aliorum heroum multitu-
 dinem, seorsim sepultura affecerunt, magno
 animum luctu dilaniantes, sed eandem om-
 nibus pyram accumularunt & fossam quo-
 que, pari modo etiam Troiani seorsim suis
 parentabant, nec sic certe extinctus est per-
 niciosæ pugne feruor, sed stimulos subdidit
 fortis Eurypilus, ut hostibus cōcurrerent,
 nondum enim à nauibus secessit, sed man-
 sit Græcis malam accendens cōtentionem.
 Porro isti cursu confecto, in Scyrum appu-
 lerūt, deprehenderunt autē Achillis filium,
 ante suas ædes, nunc quidē se telis & hastis,
 nunc iterum uelocibus equis exercitantem,
 animo gauisi sunt uidētes illum effrenis bel-
 li studijs dstringi, quamuis maxime angere-
 tur animi, ob interfectum patrem, nam id
 antea rescuerat, & admiratione perciti, se il-

li statim ferebant obuiam, quia cernebant il-
 lum corporis forma fortē Achillem expri-
 mere, at prauertens ille, tali eos oratione
 compellat, inquit, Etiam atque etiam sal-
 uete hospites, quicumq; ad meas ædes con-
 ceditis, dicite unde & quinam estis, aut qua
 in re operam nostrā requirentes, per iacta-
 bundum mare huc uos recipitis: sic inquit
 sciscitans. Respondit autem diuus Vlysses,
 Nos quidem magna necessitudinis copulā
 circūuenti fuimus bellicoso Achilli, unde te
 peperisse aiunt pudicā Deidamiam, & nōs
 te illum uirū forma repræsentare plane co-
 gnoscimus, nam ille potentibus dñs similis
 erat, at ego sum ex Ithaca, hic autem ex Ar-
 go equis fertili, si tuas forte per aures belli-
 cōsi Diomedis nomen iſt, aut Vlyſſis pru-
 dētis, qui iam tibi aſſiſto uaticiniſ causa, huc
 proſectus. Proinde te noſtri miſericordia
 ſubeat, & ad Troiam te corripiens Græcis
 opem feras, ſic enim bellū hoc confici poſ-
 ſet, atq; infinitis te cumulabunt donis Græ-
 ci, ego te ſane diuini tui patris armis dona-
 bo, quæ tibi ferenti magna explebunt ani-
 mum uoluptate: non enim mortalia uiden-
 tur, ſed proxime ad dei Martis arma acce-
 dunt, ſiquidē magna uis auri aptata, illis ele-
 gantibus

QVINTI CALABRI

gantibus armis, ingentem ornatum addit,
unde & ipse Vulcanus non paruam inter
deos uoluptatem accepit, cum illa diuina ar
ma fabricaretur, quæ tibi cernenti magnam
cōcitabunt admirationem, quia terra, & aër
& mare affabre facta sunt circa scutum, nem
pe in infinito illo circulo, qui scutum ambit,
cui & animalia insculpta sunt, mouentibus
non dissimilia, quæ & dñs ipsis admirationi
sunt, mortaliū uero nemo unquam antea
uidit, nec tulit nisi tuus pater, quem numi
nis loco coluerunt Græci, ego autem maxi
mo præ cæteris amore, illū profecutus sum,
& eius interfecti cadauer ad naues extuli,
magna prius inter hostes perpetrata strage,
quare mihi inclyta eius arma dono dedit di
ua Thetis, quæ tamen quīs chara habeam,
tibi lubens dederō, ubi ad Ilium penetraue
ris, & certe Menelaus, ubi euerſa Troia, in
patriam reduces fuerimus, statim te ob hoc
beneficium suū generum constituet, mo
do non recuses ipse, & simul cum formo
sa sua filia, infinitas possessiones & aurum au
ferre dabit, qualia par est, ut opulentum co
mitentur regem. Sic loquentem compellat
fortis Achillis filius, Siquidem me uaticinjs
aduocent

aduocent Græci, cras statim nauem conscen-
damus, an aliquo pacto splendori esse pos-
sem cupidis Græcis, nunc uero nostris te-
ctis succedamus, ac hospitalē petamus men-
sam, hoc matrimoniū postmodum dñs cū-
ræ fuerit: hæc dicens præijt, hi uero magno
delibuti gaudio sequebantur. Vbi autē ma-
gna tecta subiissent, ac pulcherrimā aulam,
deprehenderunt Deidamiam animi mœro-
re affectam ac tabescentem, nō secus, ac nix
liquefcit in mōtibus, flatu mollis Euri, & in-
defessi solis æstu, sic post splendidi sui uiri-
casum absumebatur, & illam in mœrore ac
squalore uersantē, præclari reges salutabant,
filius autem propius se conferens, aperuit il-
li & genus & mores utriusque, at cuius rei
gratia uenissent, suppressit in posteram us-
que lucem, ne mœror lachrymabili cumula-
retur tristitia, & illum toto animi impetu eo
properantem magnis detineret precibus.
Porro statim cibo refectioni, somno animū la-
xarunt omnes, qui maritimam habitarunt.
Scyrum, cui longi fluxus circumsonant, re-
fracti ad Aegæi maris littora, sed Deidamia
non soluitur in somnos, oculisue aut pecto-
re noctem accipit, animo uersans, & uasfrī
Vlyssis, & diuini Diomedis nomen, nam
hi

QVINTI CALABRI

hi ambo illam orbarunt bellicoso Achille,
 sua oratione adducētes temerariū animum
 ut ad infestam pugnā se reciperet. Tum ue-
 ro immotum occurrit fatum, quod illi redi-
 tum præcidit, & in immensum iniecit lu-
 ctum, cum patrem Pelea, tum ipsam Deida-
 miam, quare ingēti capiebatur formidine,
 ne filio ad bellū ruente, sibi luctus luctu cu-
 mularetur. Porro Aurora cœlo enitescēte
 hi statim è lectis se corripuerunt, quod ubi
 perpendit Deidamia, subito latis circumfu-
 sa pectoribus, magno sublato clamore, acer-
 be plorauit, perinde ac uacca in montibus
 magnum tollit mugitū, iuuenecam suam quę
 rens, in uallibus, resonant autem circumcir-
 ca longa ardui montis iuga, sic eius ploratu
 miscebātur ultimi altæ aulæ recessus, ac ma-
 gna percita indignatione filium compellat,
 Quę tibi, mi fili, uecordia mentem abstulit,
 ut his te comitem addere cogites, ad lamen-
 tabile Ilium? ubi multi pernicioso prælio ce-
 ciderunt, quāuis belli & acerbę pugne pe-
 ritia essent cōspicui, & tu certe tenera adhuc
 ætate constitutus, rei bellicæ ignarus, quæ
 hominibus infortunium propulsare posset:
 at tu mihi morem gerito, & tuis te ædibus
 teneto, ne tristis è Troia nūcius mihi aures
 feriat

feriat, te prælio extinctum esse, non enim futurum puto, ut tu ex ea pugna incolumis ad nos reuertaris, siquidē tuus pater multo & tibi, & alijs heroibus præstitit, dea quippe matre natus, tamen exitiale mortem effugere non potuit, sed domitus est in prælio horum consilijs & dolo, qui te quoque extimulabunt, ut ad lamentabile hoc prælium concedas. Proinde maximo animus metu concutit, ne te quoque, mi fili, extincto, futurū sit, ut orba relicta, in acerba incidam mala, nullus enim perniciosior dolor fœmi nam posset corripere, quàm ut marito defuncto, filij quoque pereant, nam tristis mors totam domū uiduitatis malo defœdat, non desunt statim qui possessionibus manū iniiciant, & omnia abradant, nō enim ullam legum rationem habent, nihil est igitur miserius, ac maiore cum periculo coniunctū, quàm uidua in ædibus: sic dixit magnū ploratum ciens. Tum autem filius respondit, Mea mater, esto præsentis animo, ac desine male ominari, nemo enim præter fatorū dispositionē bello domatur. Si igitur in fatis meis est, ut moriar pro Græcis uitam profundā, ubi facinora Aeacidarū genere digna perpetrauerō. Vt dixit accessit uenerandus uir Lyco

O me des

medes, & illum belli ardore accensum alloquitur, O magnanime fili, corporis uiribus patrem representans, non equidem inficias iuero, te fortem & impetuosum esse, attamen sic quidem fieri potest, quin bellum infestum, & undosi maris fluxus, mihi formidinem iniiciant, nunquam enim procul à nauis abest exitiū. Proinde mi fili, semper esto sollicitus, quandocunq; maritimum iter aggrederis, in posterum, uel è Troia uel aliunde, ut sæpe usu uenit, tum quando tenebrosus Capricornum Sol ingreditur, à tergo habens luctificum Sagittarium, cum procellæ tempestate inuoluunt mare, aut quando per latum Oceani fluxū feruntur astra, iam occidui Orionis: deinde ne securo sis animo, si tristi æquinoctio ferantur, per latos ponti gurgites, naues, ruentes per magnas undas maris, aut quando Pleiadum occasus est, quam & ipsam metue ad occubitū propensam. Sunt præterea & alia astra, quæ uel orientia uel occidentia per latum maris fluxum miseris mortalibus terrorē incutunt. Sic dicens exosculatus est iuuenem, nec illum belli cupiditate æstuantem, ab itinere retrahere uoluit, at ille amabili risu, animi gaudium testatus ad nauigationem toto affectu

ctu

Et tu rapiebatur, sed illum properantē, lamen-
 tabile matris colloquium adhuc in ædibus
 detinuit, ut quando quis acrē equum ad cur-
 sum inflammatum cohibet insidens, hic au-
 tem durum mandit frenum adhinniens, pe-
 ctus eius spuma rigatur, tum stare loco ne-
 sciunt pedes, itineris cupidi, & agilter com-
 moti, crebro pulsatur ictu locus idem, sub
 leuissimis pedibus, & agitata iuba fluit per
 armos, & caput in altum erigit, collectumq;
 premens uoluit sub naribus ignem, domi-
 nus uero oblectat animum, sic certe præcla-
 rum bellicosi Achillis filium, mater quidem
 continuit, sed pedes ad iter accendebant, at
 hæc quāmuīs magno affecta dolore, ani-
 mos tamen ob suum filium sustulit, qui ubi
 illam sæpius amplexus esset solam deseruit,
 acerbo se luctu affliçantem, in chari sui pa-
 tris ædibus, non secus, ac hyrundo magna
 indignatione perculsa, in ædibus deplorat
 suos pullos, quos alibi admodum stridulos
 perniciosus deuorauit anguis, & in luctum
 coniecit uenerandam matrem, hæc autem
 orba iam circumuolat nidum, iam uero ad
 expolita uestibula fertur, graues ob suos li-
 beros ploratus ciens: sic quoque plorabat
 Deidamia, & interdum filij lecto circumfu-

O n̄ sa,

QVINTI CALABRI

sa magnum miscebat strepitū, tum iterum
 plorabat in limine, & amico imposuit sinui
 si quod domi erat ludicrū, quo adhuc tenel
 lus ipse animum oblectare solitus erat, præ
 terea si quod iaculum cerneret relictum, re
 pente id cum ploratu exosculabatur, aut si
 quid aliud uiderat sui præstantis filij. Cæte
 rum ille matri immensum ploranti audiens
 esse dicto noluit, sed separatim ad naues se
 coniecit, uelocia autē membra illū ferebant
 fulgido astro similē, at illum simul cum bel
 licofo Vlysse sequutus est Diomedes, dein
 de uiginti uiri magna animi robore suffulti,
 quos habuit ornatissimos in sua familia Dei
 damia, & dedit illos suo filio famulos, qui
 tunc Achillis filio obsequium præstabant,
 per urbem ad nauem se corripienti, qui in
 risum dissolutus per medios incedebat. Por
 ro Nereides Thetim obstipantes, gaudio
 perfundebātur, quin & ipse Neptunus ob
 lectabatur animo, intuitus præstantis Achil
 lis impetuosum filium, qui iam inflammato
 studio lamentabile expetebat bellum, quæ
 adhuc indetonatus, nondū adolescentiæ me
 tas pertigisset, sed illi corporis robur faces
 subdidit. Cæteræ sua patria excedebat, qualis
 Mars, cum cruentam ad pugnam rapitur,
 &

& succensens hostibus, magno animi furore effertur, & est illi supercilium horridum, deinde oculi igneum quendam fulgorē reddunt, ac illi ruenti genæ pulchritudine uestiuntur, quæ horrorē sibi habent adiunctū, metuūt sane dii ipsi, talis erat præstans Achillis filius. Cæterū ciues precabantur immortales deos, ut tristis belli procellis ereptum suum regem redderent patriæ incolumem, at isti audiebant precantes, ille autem gaudiens supereminet omnes sequentes: porro ubi ad littus undosi maris uenissent, inueniunt nautas in bene instructa naui, uelū intendentes, & alia omnia in naui accelerantes, ipse autem statim conscendit, tum oras soluerunt & anchoras attraxerunt, quæ nauibus magnum sequuntur robur, his autem secundum dedit cursum Amphitritæ maritus, nam magnis curarum æstibus impellebatur, quæ uideret Græcos ita premi à Troianis, ac magnanimo Eurypilo. Cæterum hi utrimque assidentes demulcebant oratione sua Achillis filium, enarrantes sui patris facinora, quæ perpetrauerit in longa nauigatione, & in terra bellicosi Telephi: deinde quibus multasset malis Troianos, circa urbem grassatus, quibus etiā Græcos, huius autem

O in animus

QVINTI CALABRI

animus gaudio prætentabatur, in spem arre-
ctus futurum, ut imperterritū suum patrem
& robore & rerum gestarum gloria æqua-
ret. Porro præstans Deidamia ob filium ma-
gno animi dolore affecta, in suo thalamo se
debat plorans, nam illi animus in pectore
acerbo liquecebat mœrore, ut molle plum-
bum in carbonibus, aut cærę frustum, nec il-
lam linquebat luctus prospectantem ad im-
mensum mare, siquidē mater cruciatur ani-
mi ob filiū, etsi ad conuiuium eat, & iam ue-
la naus occultabantur, & aëri similia appa-
rebant, sed hæc totum diem luctu cōtriuit,
naus autem uento secundo usa, maritimum
iter capescebat, leuiter perstringens undo-
sum mare, cæruleus utrimq; carinā circum-
fremebat fluctus, statim autem magnas un-
das transmisit, tum nox irruit, naus fereba-
tur, quo uentus gubernatorq; uocabāt, dein-
de orta aurora, Ideę montis iuga apparebāt,
& Chrysa quoq; ac Sminthos, & ardua Si-
gias, ac præstātis Achillis tumulus, sed hūc
prudens Vlysses nondū demonstrauit Neo-
ptolemo, ne illi in animo luctus accendere-
tur, deinde trāsmittebāt insulas Calydneas,
& Tenedus à tergo linquebatur, & appare-
bat Ptelei solum, quod Protefilai tumulus
con-

condecorat proceris umbrosus ulmis, quæ
 orto sole statim montium prospectum adi-
 munt. Cæterum nauem remigio impulsam
 uentus non procul à Troia prouexit, nam
 appulit ubi stationem etiam habebant aliæ
 Græcorū naues, qui tum misere affligeba-
 tur pro munimento pugnantes, quod antea
 ædificarunt nauibus uiris fortibus tutan-
 dis in prælio, id certe tūc Eurypili manibus
 conuulsum solo æquatum fuisset, ni statim
 animaduertisset Diomedes, longa septa di-
 rui, repente autē è naui se corripuit, & quan-
 ta ui potuit, uociferabatur confidenter, Ma-
 gna certe, ô amici homines, calamitas ad
 Græcorum pedes uolutatur hodie, proinde
 statim sumptis armis in aciem ruamus, iam
 enim Troiani bellicosi ante nostra muni-
 menta pugnā capescunt, quibus statim deie-
 ctis, igni naues miseris modis absument, tū
 nobis omnis spes reditus amputabitur, sed
 statim præter fatū domiti, in Troiano solo
 prostrati iacebimus, procul à liberis ac uxō-
 ribus. Vt dixit, hi q̄ celerrime toto agmine
 se nauibus extulerunt, nam id audientes, ma-
 gno metu cōcutiebantur omnes, extra unū
 bellicosum Neoptolemū, quia robore cor-
 poris patre non multo erat inferior, magno

○ iiii igitur

QVINTI CALABRI

igitur amore pugnae tenebatur. Cæterū repente se omnes ad Vlyssis tentorium receperunt non procul à naui situm, quia illic multa & diuersa arma uel prudentis Vlyssis, uel sociorū eius reposita erant, quæ interēptis detraxerāt: hic igitur optimi quique egregijs se armis muniebant, alij deteriora induerunt, quibus nēpe flaccidus in pectore animus erat, deinde Vlysses quoque & quicunque Ithacenses sub suis signis militarent, se muniebant. Præterea dedit Diomedi arma pulcherrima, quæ antea Soco ui detraxerat, tū Achillis filius patris induit arma, quæ corporis forma exprimebat, nam Vulcani manibus mēbris aptata, fuerunt leuia, quæ alijs pōderosissima essent, huic tamē omnia illa arma nullius esse ponderis apparebant, nec quicquam illi caput grauauit securis, sed manibus illam quantumuis magnā sine negotio sustulit, adhuc sanguine imbutā, quicunque autem Græcorum intuerentur, nō potuerunt quāuis cuperent gradum conferre, quoniam illos pro muris stantes grauis belli procella depresserat, ut quando in deserta aliqua insula procul ab omnium hominum commercio, interclusi stomachantur, utpote quos aduersi uentorū turbines, non
pauco

pauco tempore detineant, tum hi magno
 mœrore deiecti circa nauem uersantur, om-
 nis autem comineatus deficit, at tandē mœ-
 rentibus secundus uentus spirare incipit: sic
 quoq; Græcorū populus magno antea mœ-
 rore affectus, mirum in modum gaudebat
 ob aduentum Neoptolemi, in spem erectus
 futurum, ut tristibus belli molestijs euolue-
 rentur, nam oculi flammescabant, nō secus,
 ac per uicacis leonis, qui per longos mōtes
 magna indignatione percitus, fertur uena-
 toribus obuiam, qui iam in eius antrum pe-
 netrant, auferre conati catulos procul à suis
 parentibus destitutos, in opaca ualle, at hic
 ē specula, ex edito ardui montis uertice, in-
 tuitus impetu exilit ad exitiales rusticos,
 horridū stridorem metuēdis genis ædens:
 sic certe præstans intrepidi Achillis filius
 Græcis accendit animū, in bellicosos Tro-
 ianos, nam per campum eo primum se reci-
 piebat, ubi maxime pugna exarsit, qua nem-
 pe parte Græcorum munimentum facilio-
 rem aditū irruentibus pugna hostibus præ-
 beret, quia parū ualidis propugnaculis fulci-
 retur, cui se aliq̃ addebant comites pugne cu-
 pidine exēstuanes, deprehendebant autem
 fortem Eurypilum, & suos cum eo socios,

O v   turrim

QVINTI CALABRI

turrim scādere, animo destinantes futurū,
 ut murum cōuellant, & memorabilē per to-
 ta Græcorū castra cædem ædant, sed dñ
 non annuerunt eorum uotis, nam illos sta-
 tim Vlysses, & Diomedes, & Neoptole-
 mus, & Leonteus, muro infinitis telis pro-
 hibuerunt, non secus, ac à stabulis canes &
 laboriosi pastores, undique irruentes, uiri-
 bus & clamore, ualidos depellunt leones,
 hi autem glaucis oculis, horrendi feruntur
 huc atq; illuc magno animi feruore æstuan-
 tes, ut aut uitulos aut boues maxillis dila-
 nient, sed sic fit, ut cedant à magnanimis ca-
 nibus depulsi, nam illis extimulāt pastores
 parum abistentes, nempe quantū quis ma-
 nu iacularetur ingens saxum: uerum Eurypi-
 lus non passus est Troianos à nauibus fuge-
 re, nam circumquaque omnia uastans hor-
 tabatur in statione manere tantisper dū na-
 ues traxisset, & internitione cecidisset Græ-
 cos omnes, Iupiter enim illū infinito robo-
 re augebat, & magnū ac horrendum saxum
 arreptum impetu torsit in altum murū, tum
 fundamenta æditi munimenti, horrendo so-
 nitu concutiebantur, omnes autem Græci
 metu corripiebantur, non secus, ac si murus
 puluere prostratus iaceret, at ne sic quidem
 pugna

pugna abstinuerunt, sed manserunt similes
 lupis aut urtis impudentibus ouium prædo-
 nibus, ubi in montibus eos agrestes cani-
 bus antris expulerunt, cupientes catulos re-
 pentina cæde afficere, porro hi etsi telis ur-
 geantur, loco tamen non pelluntur, sed ma-
 nentes catulos suos tuentur, sic illi ut & na-
 ues & uiros interitu asscerent, in pugna
 persistunt, quibus temerarius Eurypilus mi-
 nabatur grauitè ante ueloces naues, Formi-
 dosi, inquit, & imbellem pectore ani-
 mum ferentes, haud certe me telis perterri-
 titum nauibus arceretis, nisi munimentum
 meas auerteret minas, nunc certe ut meticu-
 losi canes sylua tecti leonē laceſſunt, sic mu-
 nimentis inclusi pugnam capescitis, graui uos
 stragi subtrahere conati, porro si è nauibus
 in Troicum campum descendere pugne cu-
 pidi, ut antea auderetis, nemo certe uos tri-
 sti fato posset eripere, sed omnes mea hasta
 deiecti in pulueribus procumberetis. Sic di-
 xit uana uerba funditans, nec compertū ha-
 bebat futurum, ut non multo post sibi for-
 tis Neoptolemi manibus exitiū strueretur,
 qui illum breui prompta hasta domiturus
 erat, quàmuis is ipse ne tum quidē à magnis
 laboribus immunis fuerat, sed Troianos à
 munimento

QVINTI CALABRI

turrim scādere, animo destinantes futurū,
 ut murum cōuellant, & memorabilē per to-
 ta Græcorū castra cædem ædant, sed dij
 non annuerunt eorum uotis, nam illos sta-
 tim Vlysses, & Diomedes, & Neoptole-
 mus, & Leonteus, muro infinitis telis pro-
 hibuerunt, non secus, ac à stabulis canes &
 laboriosi pastores, undique irruentes, uiri-
 bus & clamore, ualidos depellunt leones,
 hi autem glaucis oculis, horrendi feruntur
 huc atq; illuc magno animi feruore æstuan-
 tes, ut aut uitulos aut boues maxillis dila-
 nient, sed sic fit, ut cedant à magnanimis ca-
 nibus depulsi, nam illis extimulāt pastores
 parum absistentes, nempe quantū quis ma-
 nu iacularetur ingens saxum: uerum Eurypi-
 lus non passus est Troianos à nauibus fuge-
 re, nam circumquaque omnia uastans hor-
 tabatur in statione manere tantisper dū na-
 ues traxisset, & internitione cecidisset Græ-
 cos omnes, Iupiter enim illū infinito robo-
 re augebat, & magnū ac horrendum saxum
 arreptum impetu torsit in altum murū, tum
 fundamenta æditi munimenti, horrendo so-
 nitu concutiebantur, omnes autem Græci
 metu corripiebantur, non secus, ac si murus
 puluere prostratus iaceret, at ne sic quidem
 pugna

pugna abstinuerunt, sed manserunt similes
 lupis aut urſis impudentibus ouium prædo
 nibus, ubi in montibus eos agrestes cani-
 bus antris expulerunt, cupientes catulos re
 pentina cæde afficere, porro hi etſi telis ur
 geantur, loco tamen non pelluntur, ſed ma
 nentes catulos ſuos tuentur, ſic illi ut & na
 ues & uiros interitu aſſerent, in pugna
 perſiſtunt, quibus temerarius Eurypilus mi
 nabatur grauitè ante ueloces naues, Formi
 doſi, inquiens, & imbellem pectore ani
 mum ferentes, haud certe me telis perterri
 titum nauibus arceretis, niſi munimentum
 meas auerteret minas, nunc certe ut meticu
 loſi canes ſylua teçti leonẽ laceſſunt, ſic mu
 nimentis incluſi pugna capescitis, graui uos
 ſtragi ſubtrahere conati, porro ſi è nauibus
 in Troicum campum deſcendere pugne cu
 pidi, ut antea auderetis, nemo certe uos tri
 ſti fato poſſet eripere, ſed omnes mea haſta
 deieçti in pulueribus procumberetis. Sic di
 xit uana uerba funditans, nec compertũ ha
 bebat futurum, ut non multo poſt ſibi for
 tis Neoptolemi manibus exitiũ ſtrueretur,
 qui illum breui prompta haſta domiturus
 erat, quàmuis is ipſe ne tum quidẽ à magnis
 laboribus immunis fuerat, ſed Troianos à
 munimento

QVINTI CALABRI

turrim scādere, animo destinantes futurū,
 ut murum cōuellant, & memorabilē per to-
 ta Græcorū castra cædem ædant, sed dij
 non annuerunt eorum uotis, nam illos sta-
 tim Vlysses, & Diomedes, & Neoptole-
 mus, & Leonteus, muro infinitis telis pro-
 hibuerunt, non secus, ac à stabulis canes &
 laboriosi pastores, undique irruentes, uiri-
 bus & clamore, ualidos depellunt leones,
 hi autem glaucis oculis, horrendi feruntur
 huc atq; illuc magno animi feruore æstuan-
 tes, ut aut uitulos aut boues maxillis dila-
 nient, sed sic fit, ut cedant à magnanimis ca-
 nibus depulsi, nam illis extimulāt pastores
 parum absistentes, nempe quantū quis ma-
 nu iacularetur ingens saxum: uerum Eurypi-
 lus non passus est Troianos à nauibus fuge-
 re, nam circumquaque omnia uastans hor-
 tabatur in statione manere tantisper dū na-
 ues traxisset, & internitione cecidisset Græ-
 cos omnes, Iupiter enim illū infinito robo-
 re augebat, & magnū ac horrendum saxum
 arreptum impetu torsit in altum murū, tum
 fundamenta æditi munimenti, horrendo so-
 nitu concutiebantur, omnes autem Græci
 metu corripiebantur, non secus, ac si murus
 puluere prostratus iaceret, at ne sic quidem
 pugna

pugna abstinuerunt, sed manserunt similes
Iupis aut urtis impudentibus ouium prædo-
nibus, ubi in montibus eos agrestes cani-
bus antris expulerunt, cupientes catulos re-
pentina cæde afficere, porro hi etsi telis ur-
 geantur, loco tamen non pelluntur, sed ma-
 nentes catulos suos tueantur, sic illi ut & na-
 ues & uiros interitu assererent, in pugna
 persistunt, quibus temerarius Eurypilus mi-
 nabatur grauitè ante ueloces naues, Formi-
 dosi, inquiens, & imbellem pectore ani-
 mum ferentes, haud certe me telis perterri-
 titum nauibus arceretis, nisi munimentum
 meas auerteret minas, nunc certe ut meticu-
 losi canes sylua tecti leonē laceſſunt, sic mu-
 nimentis inclusi pugnam capescitis, graui uos
 stragi subtrahere conati, porro si è nauibus
 in Troicum campum descendere pugne cu-
 pidi, ut antea auderetis, nemo certe uos tri-
 sti fato posset eripere, sed omnes mea hasta
 deiectione in pulueribus procumberetis. Sic di-
 xit uana uerba funditans, nec compertū ha-
 bebat futurum, ut non multo post sibi for-
 tis Neoptolemi manibus exitū strueretur,
 qui illum breui prompta hasta domiturus
 erat, quàmuis is ipse ne tum quidē à magnis
 laboribus immunis fuerat, sed Troianos à
 munimento

QVINTI CALABRI

munimento depulit, hi uero in fugā conuer-
tebātur, telis ex alto impetiti, necessitate au-
tem urgente, Eurypilo dense circumfunde-
bantur, tristi omnes metu correpti, ut quan-
do parui pueri circa sui patris genua metu
coguntur, tonitru magni Iouis consternati,
quod nubibus erūpit, quando graui sonitu
aër miscetur, sic certe Troiani inter cæteros
uiros Neoptoleum magnū regem fugie-
bant, nam quicquid manibus emitteret, re-
cta uolabat in hostium perniciem, capitibus
adferens lamentabilem stragem, quare Tro-
iani stupore perculsi persuadebāt sibi se ma-
gnum Achillem intueri suis indutū armis,
attamen mæstam hanc perplexitatem ani-
mo premebant, ne grauis terror & Ceteis
& regi Eurypilo iniiceretur. Proinde alium
de alij immensa concussi trepidatione, inter
horridum metum, & pugne pressurā æstua-
bant, nam pudor & tristis formido illorum
animos diuerse traxerunt, ut quando uiato-
res saxosa uia incedentes, uiderint torrentē
ē monte præcipitatum, ac strepitu tota resul-
tat petra, nō certe quāuis iter urgeant per
sonorum fluxum impetu aguntur, quia an-
te pedes exitium cernentes, contremiscunt,
nec ullam uiæ rationē habent, sic certe Tro-
iani

PARAL. LIB. VII. Fº. CVII

iani manebant sub muro Græcorū, pugnae
 desiderio detenti, quos diuina forma prædi-
 tus Eurypilus, semper ad prælium extimu-
 labat, nam haud dubia illum spes habebat,
 multorum ex hostibus, qui in prælio stre-
 nuam operā nauassent robur & manus las-
 situdine solui, proinde nullū pugnandi mo-
 dum fecit, at horum strenuum laborem in-
 tuita Minerva deseruit, fragrantis olympi
 sublimem aulam, ac incessit per montiū uer-
 tices, nec terram uestigijs pressit, festinato
 iter faciens, ferebat autem illam sacer aër nu-
 bibus haud dissimilem, ac uento leuiorem,
 & dicto citius Troicis astitit oris, ac pedes
 imposuit uentosi Sigei colli, hinc autem pu-
 gnam spectabat bellicosorum uirorum, &
 magna Græcos gloria affecit. Cæterū Achil-
 lis filius lōgo interuallo præcessit omnes, &
 animi fortitudine, & robore corporis, quæ si
 iungant magno mortalibus splēdori esse so-
 lēt, hic autē utroq; expolitus erat, quia Iouē
 sanguine attigit, nec charo patri dissimilis
 erat, quo factū est, ut imperterritus magnā
 apud munimēta stragē perpetraret, perinde
 ac piscator per mare capturę ardore accēsus
 piscibus meditatur exitium, excitat enim fo-
 culum in sua naui, tum ignis fulgor excitus
 uapore,

QVINTI CALABRI

munimento depulit, hi uero in fugā conuer-
tebātur, telis ex alto impetiti, necessitate au-
tem urgente, Eurypilo dense circumfunde-
bantur, tristi omnes metu correpti, ut quan-
do parui pueri circa sui patris genua metu
coguntur, tonitru magni Iouis consternati,
quod nubibus erūpit, quando graui sonitu
aër miscetur, sic certe Troiani inter cæteros
uiros Neoptolemum magnū regem fugie-
bant, nam quicquid manibus emitteret, re-
cta uolabat in hostium perniciem, capitibus
adferens lamentabilem stragem, quare Tro-
iani stupore perculsi persuadebāt sibi se ma-
gnum Achillem intueri suis indutū armis,
attamen mœstam hanc perplexitatem ani-
mo premebant, ne grauis terror & Ceteis
& regi Eurypilo iniiceretur. Proinde aliun-
de alij immensa concussi trepidatione, inter
horridum metum, & pugne pressurā æstua-
bant, nam pudor & tristis formido illorum
animos diuerse traxerunt, ut quando uiato-
res saxosa uia incedentes, uiderint torrentē
ē monte precipitatum, ac strepitu tota resul-
tat petra, nō certe quāuis iter urgeant per
sonorum fluxum impetu aguntur, quia an-
te pedes exitium cernentes, contremiscunt,
nec ullauiæ rationē habent, sic certe Tro-
iani

iani manebant sub muro Græcorū, pugnae
desiderio detenti, quos diuina forma prædi-
tus Eurypilus, semper ad prælium extimu-
labat, nam haud dubia illum spes habebat,
multorum ex hostibus, qui in prælio stre-
nuam operā nauassent robur & manus las-
situdine solui, proinde nullū pugnandi mo-
dum fecit, at horum strenuum laborem in-
tuita Minerva deseruit, fragrantis olympi
sublimem aulam, ac incessit per montiū uer-
tices, nec terram uestigijs pressit, festinato
iter faciens, ferebat autem illam sacer aër nu-
bibus haud dissimilem, ac uento leuiorem,
& dicto citius Troicis astitit oris, ac pedes
imposuit uentosi Sigei colli, hinc autem pu-
gnam spectabat bellicosorum uirorum, &
magna Græcos gloria affecit. Cæterū Achil-
lis filius lōgo interuallo præcessit omnes, &
animi fortitudine, & robore corporis, quæ si
iungant magno mortalibus splendore esse so-
lēt, hic autē utroq; expolitus erat, quia Iouē
sanguine attigit, nec charo patri dissimilis
erat, quo factū est, ut imperterritus magnā
apud munimēta stragē perpetraret, perinde
ac piscator per mare capturę ardore accēsus
piscibus meditatur exitium, excitat enim fo-
culum in sua naui, tum ignis fulgor excitus
uapore,

QVINTI CALABRI

uapore, per nauem coruscat, pisces autem
 mari cæruleo exiliunt, cupidi postremæ lu-
 cis, at hic acuta tridente ferit assiliētes, ma-
 gno autem gaudio diffunditur illi animus,
 ob capturam, sic quoque præclarus bellico-
 si Achillis filius, circa muros hostiles tur-
 mas in aduersum ruentes domuit. Omnes
 autē Græci toto molimine connisi sunt, ali-
 quippe alijs propugnaculis, littus & naues
 sonitu miscebantur, muri autē cadentiū ge-
 mitu resonabant, & utrimq; omnes immen-
 sæ lassitudini succumbebant, membra & ro-
 bur iuuenum soluebantur, nō tamen fortis
 Achillis diuum filiū inuasit defatigatio, sed
 eius cor labori indomitum perstabat, nec
 quicq; quod egre esset illū pugnante attigit,
 non enim robore multū abludebat ab inde-
 fesso ac perenni fluuio, quē indomita ignis
 uis ac nulli cedēs, pauore in fugā agere non
 potest, licet etiā magno impetu uentus incu-
 bet, sacri Vulcani robur exagitans, si enim
 ad amnis profluxum diffundatur, flaccescit,
 nec uires suppeditantur, ut ualidam ac indo-
 mitam aquam inuadere posset, sic quoque
 bellicosi Achillis filiū, nec tristis labor nec
 metus labefactare potuerunt, semper sufful-
 cientem ac extimulantem suos socios, nec
 ullum

illum certe telum illius pulchrum corpus
 perstrinxit, cum tamen multorū iaculis im-
 peteretur, sed ut per petrā niues, in cassum
 undebantur, nam latum scutum propulsa-
 vit omnia, & grauis galea, præclari dei mu-
 nera, quibus gauisus fortis Achillis filius, fre-
 quentabat per murū, ac alto sublato clamo-
 re Græcis stimulos subdidit, ut intrepidi in
 pugnam raperentur, quia cum multò om-
 nium esset præstantissimus, gerebat tamen
 animum tristibus minis insatiabilem, uersa-
 bat igitur in pectore sui patris tristē cædem
 ulcisci, Myrmidones autem suo rege oble-
 ctabantur, porro tristi pugna circa muros
 fœdabantur omnia, hic duos filios opulen-
 ti Megetis neci dedit, qui Dymante progna-
 tus, habuit rei bellicæ gloriā admodū con-
 spicuos filios, scientes & recte iaculum tor-
 quere, & equum impellere in prælio, & lon-
 gam doctè uibrare hastā, quos Hyperebia
 unico partu in lucem extulit, ad Sangarij ri-
 pas, nempe Celtū & Eubæū, nec datum est
 illis, multo tempore immensa illa felicitate
 frui, quia fata exiguas illis uitæ metas præfi-
 xerunt, nam ambo simul in lucem prorepse-
 runt, & eodem tēporis momento fato con-
 cesserunt, domiti fortis Neoptolemi mani-
 bus,

QVINTI CALABRI

bus, hic quidem iaculo per pectus traiecto
 alter uero tristi saxo in caput impulsio, nam
 magna galea capiti illisa diffringebatur, &
 cerebrum confudit, circa quos & aliæ infi-
 nitæ hostium tribus ceciderunt, mirū enī
 quanta belli procella mota fuerit, tantispe-
 dum uespera opprimeret, & ad aurorā no-
 præcipitaretur, tum intrepidi Eurypli mil-
 tes parum à nauibus retro agebātur, & qu-
 prope munimentum præliū inibant, parum
 respirabant, quin & ipsi Troiani, ab imbelli
 pugna desistebant, quia graue circa muros
 motum erat certamen, & omnes Græci cum
 naues suas ad internitionem cæsi fuiss-
 sent, nisi Achillis filius illo die magnas ho-
 stiū copias propulsasset, imo & ipsum Eu-
 rypilum, quem cum senex Phenix adiisset,
 & illū intuitus admiratus esset, Achilli simi-
 lem, tū sibi pectus magno gaudio simul &
 immenso quodam dolore occupabatur, do-
 lore quidem, quòd ob oculos sibi uersaretur
 Achilles, at gaudio, quia fortis Achillis
 filium esse cognouit: fleuit igitur non inui-
 tus, cum quippe humanum genus nunq̃ la-
 ctus expertē agat uitam, etsi aliquando gau-
 dium adferat: proinde in eius amplexū rue-
 bat, nō secus, ac pater filio circumfunditur,
 qui

ai deorum uoluntate, longo tempore, mul-
 s miseris iactatus, suam domum repetat,
 agnum patri gaudiū adferens: sic ille Neo-
 tolemi caput & pectus osculabatur, circū-
 asus, & hæc inter amplexandum loquitur,
 alue ô mi Achillis fili, quem ego aliquādo
 enella ætate constitutū, meis ulnis educaui
 edulo, at hic haud sine diuū numine, ut ra-
 nus floridus crescebat, porro magna meū
 minimum incessit lætitia, intuitus aut corpus
 ut uocem, magnam enim hinc retuli com-
 noditatem: proinde non minori illū hono-
 re habui, quā unicū filiū, & illi semper
 loco patris fui, ita ut ob concordia dixeris,
 nos ab eodem sanguine genus ducere, at il-
 le me uiribus lōge antēiuit, qui robore cor-
 poris dijs par fuit, at tu illi prorsus es simi-
 lis, nam illum existimo uiuū inter Græcos
 adhuc uersari, quare nullo non tempore a-
 cerbo luctu cōficior, ac tristi senectā, discru-
 cior animi. Vtinam illo adhuc superstite, tu-
 mulo conditus fuisset, quæ etiam gloria est
 uiro sui sibi curatoris manibus parentari, at
 mi fili, illum nunq̃ animo meo delebit obli-
 uio, sed in mœrore persistā, tu uero ne ani-
 mū luctu excarnifices, sed Myrmidonibus
 & Græcis bello fractis opem feras, magna
 P in

QVINTI CALABRI

in hostes iracundia exæstuās, ob interfectū patrē, tu enim huic ingētem referes gloriā, si Eurypilum pugnae insatiabilem superare poteris, siquidem tanto es eo præstantior, quanto fuit tuus pater illius ærumnoso patrē. Porro loquentē interpellat flauī Achillis filius, O senex, nostræ certe uirtutis indicium facient in prælio & præualens fatum, & Mars uiolentus. Sic loquutus eodem die cupiebat extra murum cum patris armis in hostem prouere, sed illū nox detinuit, quæ mortalibus laboris solutionē ferens, Oceanus se eduxit, inuoluēs corpora caligine. Cæterum Græci magno delibuti gaudio illi apud naues nō minus detulerunt honoris, quā forti Achilli, quia prompto animo in prælium procedens, magnam illis fiduciam iniecit, quare splendidis eum premijs cōdecorarunt, infinitis cumulantes donis, quarū accessione diuitiæ hominū crescere solent, hi quidem aurum & argentum cōferentes, hi uero mulieres & ancillas, tum autem alij magnam uim æris aut ferri, alij iterum rubrum uinum, amphoris largiti sunt, & acres equos & arma bellica, & affabre factas uestes, ac eximia mulierum opera, quibus mirum quā oblectaretur amicum Neoptolemi

ni pectus, deinde in castris ad cœnā appli-
 arunt animum, diuinum Achillis filium il-
 ustrantes, non secus, ac deos immortales:
 quare Agamemnon in risum solutus, hisce
 verbis eum compellat, Mi fili, tu uere es for-
 tis Achillis filius, quia illum & robore cor-
 poris & forma, & magnitudine, & audacia
 refers, quo fit, ut magnū animo gaudium
 concipiam, nam in spem adducor futurum,
 ut tuis manibus & hasta, cum hostiles tur-
 mas, tum præclarā Priami urbem deiectum
 iri, quia patrem repræsentas, nam memini
 me illum uidisse apud naues, quando mina-
 batur Troianis, ob cæsum Patroclū succen-
 sens, at ille in deorum cœtum relatus est, &
 te cœlitus demisit hodie pereuntibus Græ-
 cis subsidio: quem sic loquentem interpel-
 lat fortis Achillis filius, Vtinam ô Agamen-
 non eum adhuc superstitem offendissem, ut
 & ipse me suum gratum filium uidisset, non
 esse probro forti patri, ut futurū existimo,
 si me securi cœlites incolumem seruent: sic
 certe dixit prudenti pectori animū aptans.
 Populus autē circūfusus, miratus est diuum
 uirum, sed postquā exempta fames epu-
 lis, mensæq; remotæ, tū Neoptolemus re-
 tubitu surgens, contulit se ad patris sui ten-

P n̄ toria,

QVINTI CALABRI

toria, ubi multa interfectorum heroum arma
 reposita erant, deinde multæ uiduę, quæ
 aliunde aliæ in prædam abductę fuerunt, cir-
 ca illum, tentorium ornabant, non secus, ac
 si adhuc in uiuis fuisset rex Achilles: hic au-
 tem ut uidit Troianorum arma ac famulos,
 alta duxit suspiria, nam patris desiderium eius
 animum incessit, ut quando per densas syl-
 uas ac ualles uirgultis amictas, horridi leo-
 nis à uenatoribus deiecti catulus, opacum
 subit antrum, quaquauersum statim oculos
 circumfert per specum, uerum intuitus illic
 magnam ossium uim, non paucorum equo-
 rum aut boum, magno ob parentem dolo-
 re afficitur: sic certe tunc fortis Achillis filius,
 animo obriguit, famulæ autem in magnam
 adducebantur admirationem. Quin & ipsa
 Bryseis, cum uidisset Achillis filium, nunc
 quidem in animo gaudet, nunc igitur mœ-
 rore angitur, Achillē sibi ob oculos ponēs,
 certe illi animus admiratione ad stuporem
 usque defigitur, quasi reuera etiam nū super-
 stes esset fortis Achilles. Porro ab alia parte
 Troiani magno delibuti gaudio, Eurypilū
 fortem uirū nō minoribus extulerunt præ-
 conijs in suis castris, q̃ diuū Hectora, cum
 maximam inter Græcos stragem perpetra-
 ret,

PARAL. LIB. VII. Fo. CXI
et, suam excidio uindicans urbem, & pos-
sessiones omnes, at ubi mortales suauis in-
uaderet somnus, tum quoq; Troiani & bel-
licosī Græci somno grauati, quiete frueban-
tur omnes præter eos qui excubias agerent.

Septimi libri finis.

IN OCTAVVM LI-

brum argumentum.

POSTERO die Troiani, instigante Eurypilo, ma-
gno feruore in campū descendunt. Contrā Neo-
ptolemus Græcos in aciem educit, ac uario diu
Marte pugnatum est. Tandē Neoptolemus magno im-
petu ad Eurypilū affectabat uiam, at Eurypilus irruen-
tis impetum suscipiens, diu resistit, tandem succubuit,
& à Neoptolemo cæsus est. Quod cernentes Troiani,
terga uertunt, Mars autem cælo descendēs, uociferan-
do Troianis animos addere conabatur, cuius uocē in-
telligens Helenus, declarat Troianis, Martem auxilio
uenisse. Proinde à fuga se retraherent, & concepta spe
uictoriæ fortiter resisterēt. Non potuerunt tamen Neo-
ptolemi uiribus pares esse. Quare ira inflāmat, cum
Neoptolemo manus cōseruisset Mars, nisi Minerva cœ-
lo descendens, se obuiam illi tulisset: at Iupiter misso
fulmine, utrumq; à pugna retraxit.

P iiij Quinti

QVINTICA

LABRI DERELICTO.

rum ab Homero, liber octauus.

IV M uero solis lumen per terram
diffunditur ex terminis oriētis, ubi
auroræ specus, tunc quoq; & Tro-
iani & Græci utrinq; armantur ad pugnam
properantes, his autem præstans Achillis fi-
lius faces subdidit, ut præsentī animo Troia-
nis se obuiam ferrent, at illis Eurypilus, ad-
ducebatur enim in spem futurū, ut murum
humī prosterneret, & naues igni hostili ab-
sumeret, ac populum Græcorum suis mani-
bus deijceret, sed eius spes erat uana, nempe
par leuibus uentis, nam fata non procul ab-
sistentia subsannabant uana animo agitantē
cōsilia, & tum imperterritus Achillis filius,
Græcos ad subeundum laborē extimulans,
audenti pectore proloquitur, Audite me fa-
muli Mauortio pectoribus animo indito, ut
belli cōficiendi rationem Græcis inuentam
demus, hostibus uero exitium adferamus,
ne quis uestrū metu deijciatur, nam per au-
daciā magnis auctibus crescit robur, at me-
tus

rus & uires & mentē obtundit, proinde omnes ad pugnam animis obdurefcite, ne Troianorū exercitui detur respirare, sed dicant Achillem adhuc uiuum inter Græcos uersari: sic dicēs humeris paterna circundedit arma undique fulgentia. Cæterū Thetis gaudio exiliit, spectans è mari magnum nepotis sui robur, tū repente ad altum murū concessit, uectus immortalibus sui patris equis, qualis autē ab Oceani terminis emicat sol, admirandū in terra ignem illuminans, quando eius equis & currui cōgreditur aster Syrius, qui grummosos adfert mortalibus morbos, talis ad Troianorum exercitum ferebatur præstans heros Achillis filius, immortales illum uehebant equi, quos cupienti è nauibus suos milites in aciem educere, exhibuit Antomedon, qui illos rexerat, equi autem magnam cœpere uoluptatem, suum uehentes regē Achilli similem, quare in spem arrigebantur futurum illum Achilli non inferiorem: sic etiam Græci magno affecti gaudio conglomerabantur, circa Neoptolemū magno animi promptitudine euibrati, tristium uespærum in modum, quæ cum tumultu cauernis suis euolant, cupientes uirilē ferrere cutem, ac omni ope cōnitentes, magnā

QVINTI CALABRI

meditantur molestiam mortalibus corruer
 tibus: sic illi & nauibus & muris se diffunde
 bant, pugnae cupidi, latus locus gemebat, &
 totus campus seorsim uirorum armis coru
 scabat, sole nimirum desuper sub aëre irra
 diante, qualis autem nubes rapitur, per in
 nitum aëra, magnis Boreae flatibus impul
 sa, tum certe nix diffunditur, & triste brumę
 tempus sequit, ac quacunq; cœli faciem prę
 textit caligo, sic tū implebat terra, utrinq;
 confluentibus, haud procul à nauibus, pul
 uis autē sublatus cœlo ferebatur, ac uirorū
 arma, sonabāt, simul & multi currus, deinde
 equi, ad pręlium effuso cursu contendentes,
 hinnitu omnia miscebant, nam cuiq; sua uir
 tus stimulos subdidit, ad tristem pugna exa
 cuens, ut quando duo uenti longos exagi
 tant fluctus, horrendū tollentes fremitum,
 per latas maris undas, sibi mutuo excutien
 tes procellas, quando tristis hyems per la
 tos ponti gurgites furit, indomita autem cir
 cumgemit Amphitrite, fluctibus horridis,
 nam hi aliunde alio feruntur, arduis monti
 bus similes, quibus intumescētibus, utrinq;
 per mare tristis oritur fremitus, sic utrinq;
 ad pręlium ruebant, horrendo animi motu
 exciti, ipsa autem contentio eos exagitauit,
 &

& concurrunt tonitruui, aut fulmini similes,
 quæ magno sonitu eliduntur per aëra, cum
 impetuosi uenti præliantur, & ingenti flatu
 nubes dirumpant, Ioue quippe in illos ma-
 gna iracundia inflammato, qui nephanda
 opera designant: sic illi infestis animis com-
 missi sunt, hastæ hastis & scuta scutis confe-
 runtur, & uir uirum petijt, ac primum præ-
 stans bellicosi Achillis filius, maçtat egre-
 gium Melanea, & splendidum Alcidaman-
 ta, bellicosi Alexinomi filios, qui in caua
 Caune imperitabant, non procul à pelluci-
 da palude, apud Ombrum semper niue obsi-
 tam, iuxta pedē montis Tarbeli; deinde in-
 terfecit Menetę filium Cassandrum, pedum
 celeritate eximium, quę peperit diua Creu-
 sa ad ostia Lindi latiflui amnis, ubi bellico-
 sorum Carium termini sunt, & celebratę Ly-
 ciæ promontoria; adhæc neci dedit Morim
 hasta insignem, qui è Phrygia ad expedi-
 tionem Troianam uenerat, cum his quoq;
 & Polynon & Hippomedonta, huic quidē
 uulnere præcordijs infixio, alteri uero, ea
 corporis parte, qua humerus ceruici iungi-
 tur diuerberata. Porro aliū alio loco doma-
 bat, terra autem Troianorum cadaueribus
 ingemuit, qui cadebāt in morem aridorum

P v ramo-

QVINTI CALABRI

ramorum, quos impetuosi ignis uapor perdomuit facile, irruente autumnali Borea, sic illo impressionem faciente, cateruæ in præceps agebantur. Cæterū Aeneas deiecit bellicosum Aristolochum, saxum in illum magna ui iaculatus, ossa autem illi comminuit cum galea, tum anima ossa reliquit. Porro Diomedes acrem Eumæum impetijt, qui aliquando Dardaniā incoluit, ubi Anchisæ sunt lecti, quibus Venerem ulnis suis domuit, Agamennon autem stratum præstantem uirum interfecit, nec ille in Thraciam è bello reuersus est, sed procul à sua patria extinctus iacet, deinde Meriones Chlemū Pisenoris filium, qui magnis necessitudinibus diuo Glaucō circumuentus erat, ac habitauit iuxta Amyri fluminis ostia, & illū, cū Glaucus fato functus esset, nec amplius imperij habenas teneret, ut regem uenerabantur, omnes circumquaque gentes, & quæ Phœniciam incolebant, ac arduum Massicyti promontorium, & Chimæræ aram. Præterea alius alium prælio strauit, inter hos autē Eurypilus multos ex hostibus Iætho dedit, & primum bellicosum Eurytium, deinde Menetium uaria ornatum mitra, diuos Elephenoris amicos, & iuxta illos Harpalum bellicosū

bellicosi Vlyssis socium, sed ille seorsum alijs
 districtus curis, collapsio famulo subsidio ue
 nire haud poterat, uerum huius amicus An
 tiphus, ob amicum interfectum inflamma
 tus, in Eurypilum torsit telum, sed non uul
 nerauit illum, quia paulo semotius incidit in
 bellicosum Melanionem, quem aliquando
 formosa Clete ab Euryalo compressa ge
 nuuit, iuxta latiflui Caici fluentia. Cæterū Eu
 rypilus ob interfectum socium iratus, irruit
 statim in Antiphum, ille uero rapido se cur
 su in amicorum cœtum corripuit, nec eum
 ualida Eurypili hasta domuit, quia futurum
 erat, ut acerba morte periret in posterum,
 apud sanguinarium Cyclopem, sic enim tri
 sti collubuit fato. Porro Eurypilus alio fe
 rebatur, cuius semper irruētis hasta, magna
 hostium turba humi fundebatur, ut proce
 ræ arbores in frondosis montibus, ui ferri
 præsectæ, ualles implent, aliunde aliæ humi
 procumbentes, sic Græci hasta bellicosi Eu
 rypili deſciebantur, tātisper dum illi se ob
 uium tulit Achillis filius, magnos sibi spiri
 tus sumens: tum hi ambo longa hastilia ma
 nibus crispātes, ad sese mutuo prompto ani
 mo affectabant uiam, & primum Eurypilus
 sciscitatus alloquitur, Quis tu, inquit, aut un
 de

QVINTI CALABRI

de uenisti? ut nobiscum ferro dimices, certe crudelia tē fata ad Plutonis ædes ferent, ne mo enim se mihi fuga subtrahere potuit, in tristi pugna, sed quicunq; huc se receperūt, ut mecum infestis armis concurrerent, omnes meis manibus orco demissi sunt, omnium autem ossa & carnes iuxta Xanthi fluenta, canes prorsus dilaniarunt, sed age, dic mihi, quis nā es, & cuius equis exultes? Hūc ita loquentem compellat bellicosus Achilles filius, Cur tu me, hostis cum sis, ad cruentam pugnam properantem, perinde ac mihi bene cupiens, interrogas? ut tibi declarum meum genus, quod multis comperum est: sum enim fortis Achillis filius, qui antea tuo patri terrorem iniecit, hasta in illum missa, & dura mortis necessitas eum occupasset, nisi celeri fuga, tristi se exitio subtraxisset. Porro qui me ferunt equi fuerunt diui mei patris, quos Harpya peperit, Zephyro antea mista cōcubitu, qui pedum celeritate, per iactabundum feruntur mare, summas undas ungulis stringētes, nō enim dissimili uentis impetu rapiuntur: at nunc cum & meum & meorum equorum genus didiceris, etiam periculū facito, ut durę meę hastæ occurrere discas: est enim in uertice ardui

rdui montis Pelei nata, ubi certe & sectio
 em & lectum reliquit. Dixit, & ex equo in
 sedes defluxit uir præclarus, longâ uibrans
 hastam, hic autem aliunde ualidis manibus
 nufitatae magnitudinis saxum sustulit, & in
 aur eû Neoptolemi scutum torsit, sed quis
 magno ferretur impetu, non tamen illum
 concussit, uerû stetit immotus ut rupes in-
 gens in magno monte, quam uis aquarum
 quæ ex alto præcipitatur, etiam si uno impe-
 tu in illam agatur, loco mouere nequit, nam
 altè radices egit, sic intrepidus perstitit præ-
 stans Achillis filius, at ne sic quidem formi-
 dabat temerarius Eurypilus, immensis ui-
 ribus præditum Neoptolemû, quia illi sua
 temeritate stimulos addidit, tum fata quoq;
 præterea etiam animus in pectore præsens
 efferbuit utrisq; , ac ornata circû illos arma
 strepebant. Porro ferarum in morē in sese
 mutuo inuehebantur horridi, quibus per
 montes prælium increscit, quando tristi fa-
 me exagitatae, aut ob bouē, aut ceruū inter-
 fectum, certamē ineunt, ambæ impetu inue-
 stæ, ualles circumqua; fremitu resultant, sic
 illi concurrunt, tristi certamine cōmissi, cir-
 cum autem longæ utrinq; phalanges in pu-
 gnam cōnituntur, nam circû illos magnum
 orie-

QVINTI CALABRI

oriebatur certamen. Ceterū illi leuibus uentorum turbinibus similes, hastis cōflictabantur, cupientes sanguinē dispergere mutuū, at Bellona prope assistens, extimulauit eos, non autem minandi modū fecerunt, sed mutua scuta tundeabant, interdum autem uulnerabāt tibialia, aut altas galeas: deinde etiam erat, qui corpus tangeret, quoniam magnus labor illos heroas urgebat, uerū Contentio id intuita, magnam ceperat in animo uoluptatem, multus enim sanguis utrisq; dimanauit, sed magno crescente robore persistebant, quia uterq; ex deorū sanguine genus ducebat. Cæterum ex cœlitibus, hi quidem gloria auctum uoluerunt præstantem Achillis filium, hi uero Eurypilum diuina forma præditum, at isti in pugna persistebant, indefessis arduorum montium rupibus similes. Porro scuta hastis uibrata, magno utrinque strepitu resultabant. Postremo autē longa Neoptolemi hasta, magno labore impulsā, Eurypili mentum perfodiebat, unde purpureus diffluit sanguis impetuose, & anima per uulnus membri euolauit, perniciosā in oculos caligo ingruit, & in harenis corruit, ut herba, aut pinus, aut abies, impetu horridi Boreæ radicitus eiecta, tanta ruina hu mi

Eurypilus
à Neopto-
lemo inter
ficatur.

mi sternebatur, Eurypili corpus, Troia-
um solum & cāpus magno strepitu misce-
antur, tum statim florida corporis forma
allore obducebatur, & decens rubor flac-
escebat, quare in cachinnū solutus formo-
sus heros, magna se iactatione extulit, Eury-
pile, inquit, certe recipiebas te Græcorū
naues, simul cum ipsis Græcis hostiliter ua-
taturū, & nos omnes miseris modis perdi-
turum, sed dii tuum desiderium non exple-
runt, uerum magna patris mei hasta, meis
acta uiribus te domuit, licet indomitus fue-
ris, quam nemo mortalium mihi occurrens
effugere potuit, non si plane fuerit ferreus:
dixit, & cadauere prælongam hastam impe-
tuoſe eduxit. Porro Troiani intuiti uirū for-
tem, magno metu perculsi erant, ille autem
statim arma cadaueri detracta, dedit amicis,
ad Græcorum naues auferenda, tum in cur-
rum atq; indomitos equos insiliens rapieba-
tur, ut tonitru cum fulmine à magno Io-
ue fertur per immensum æthera, quod me-
tuunt etiam extra Iouem magnum, immor-
tales omnes, nam in terrā impetuoſe detor-
tum, & arbores & summos montes ferit, ta-
li impetu Troianis insultabat exitiū struens
Neptolemus. Porro aliunde alius deſicieba-
tur,

QVINTI CALABRI

tur, quoscūq; obtriuerint immortales equi
 terra autem implebatur, & affatim rubesce-
 bat cruore, ut quando infinita folia è monte
 in ualles defluentia, terram cumulatim stet-
 nunt, sic infinitus Troianorum & Argiuo-
 rum numerus, Neoptolemi manibus humi
 fundebatur, quorum magna uis sanguinis
 manibus dimanauit & sudor, tum ipsis tum
 equis, nam Canthi, celeriter moti, sanguine
 rigabāt suas rotas, & certe tum Troiani por-
 tis se recipere compulsi fuissent, non secus,
 ac uituli leonē, aut sues imbrem fugientes,
 nisi Mars horridus, opē ferre cupiens Tro-
 ianis, olympo descendisset, clam alijs cœliti-
 bus: ferebant autem illum in pugnam equi
 Ethon & Phlogius, deinde Cōbos & Pho-
 bos, quos ex grauifono Borea peperit hor-
 rida Erinnyes, ignem naribus efflantes: inge-
 muit autem uariis æther, illis ad prælium
 ruentibus, hic autem repente ad urbē Tro-
 ianā uenit, terrā autē magno strepitu sub di-
 uis equorum pedibus resultauit, cum uero
 non procul à pugna abesset, horridā uibra-
 uit hastam, & magno sublato clamore Tro-
 ianis animos addere conatur, ut impetū ho-
 stium sustineant. Porro audita diuina uoce,
 omnes maxima incessit admiratio, nō enim
 cernebant

nebāt immortale dei corpus, nec equos
uoq; , aëris namq; amictu obsepti erāt, sed
iuus Helenus intellexit diuinam uocē, que
nte quoq; sæpe ferijt Troianorū aures, &
a animo gaudius est, populūq; perculsum
dhortatus, uociferabatur, Admodū formi
lolosi, quem fugitis, temerariū armipoten
is Achillis filium, & ipse certe mortalis est,
nec Martē uiribus æquat, qui nobis optan
ibus suppetias uenit, magna namq; uocife
ratione, uobis fortiter ad pugnam capescen
dam stimulos addit. Proinde amici durate,
& præsentem pectore animum induite, nō
enim mihi persuadeo alium præstantiorem
Troianis propugnatorē uenire posse, quid
enim Marte melius in prælio dari posset,
ubi armatus, mortalibus opem ferre uelit,
qui nunc uobis uenit subsidio, quin & ipsi
belli memores estote, omni procul pulso
metu. Vt dixit, Troiani in aduersum hostē
inuehebantur, ut in syluis canes contra lu
pum, qui prius in fugam acti, statim se toto
pectore in pugnam conuertunt, ubi pastor
uerbis suis illos accenderit: sic certe Troia
ni metum ex animo in prælio pellebant, &
uir uiro, fidenti pectore opponebatur, arma
autem & ensibus, & hastis, & telis, pulsa re
sonabant,

Mars Tro
ianis auxi
lio uenit,

Q

QVINTI CALABRI

sonabant, mucrones autem corpus perrumpabant. Porro Mars horridus, multo rigabatur sanguine, utrinque autē alius alio cumulabatur pugna cæsus, nā æquo Marte præliabantur, ut cum uirentes ætate homines in fertili loco, campū uitibus cōsitū, sparsim ferro secant, his tū æquale opus cōtentione increfcit, ubi nimirū & ætate & uiribus sint pares, sic tū illis utrinque tristes pugne læces, æquali discrimine propendebant: nam Troiani inusitato quodam pectori indito robore, gradum figebant, freti intrepidi Martis fortitudine, Græci contrā, armipotentis Achillis filio, uerum maximis se mutuo stragibus affecere, perniciofa autē per medios uersabatur Bellona, humeris & manibus tristi tabo imbutis, nā illi grauis defluxit membris humor, neutri tamē parti subsidio erat, sed æqua pugna oblectabatur, uerita in animo suo & Thetim & diuum Martem, hic Neoptolemus Perimedem illustrem uirum interfecit, qui habitauit iuxta nemus Sminthesum, deinde & Cestiū, & bellicosum Phalerum, & fortē Perilaum, & formosum Menalcem, quem Iphianassa ad Cillæ montis pedem genuit, Techneenti regi fabricæ perito, sed hic domi se tenuit, in chara patria, uerum

uerum non datum est filio frui, nam mortui
laborem & opera omnia postea diuiserant,
quibus illorum hereditas uenire solet, qui li-
beris carent. Ceterū Deiphobus orco demī-
sit Lyconem, & Menepoleum, paulo su-
pra inguina feriens, at omnia intestina ha-
stæ circumplicata effundebantur, & tota al-
uus proruit, deinde Aeneas Damantem tru-
cidauit, qui antea habitauit Aulidæ, & Arce-
silao comes uenerat ad Troiam, sed non ui-
dit denuo charam patriam. Præterea Eurya-
lus domuit Astreum, iaculo miserabiliter ui-
brato, cuius statim tristis mucro per pectus
traieciabatur, & uentriculi præsecuit meatus,
exitū uiro adferens, nam cibaria cruori mi-
scebantur: at non magnum diremit interual-
lum, ubi magnanimus Agenor inuasit Hip-
pomenem, bellicosi Teucris socium, impe-
tuoſe ad clauem feriens, animus simul cum
cruore membrīs exiliit, & exitialis illum cir-
cumfudit nox, tum magno Teucer afficieba-
tur luctu, ob interfectum sociū, & uelox in
Agenorem torſit iaculum, sed non tetigit il-
lum, ut qui non nihil declinauerit: incidit au-
tem in bellicosi Deiphantis, qui in propin-
quo erat, sinistram oculum, & per dextram
aurē emicuit, ac papillā diuerberabat, quo-

Q ij niam

QVINTI CALABRI

niam fata triste telum, quo lubitum fuit, impulerunt. Porro hic in pedes erectus subliſit, at ille alterum torquens telum, iugulo illiſit, & in aduerſum irruens, ceruicis neruos præſecuit, tum dura mortis neceſſitas incubuit. Cæterū alius aliſ exitium ſtruxit, oblectabātur autem Parcæ & Interitus & triſtis Contentio, magna animi præoptitudine elata, magnum ſuſtulit clamorem, Mars autem contra uociferabatur horrende, & Troianis magnam attulit fiduciam, Græcis autem fugam, quia cōcuſſit phalanges, ſed Achilliſ filium, fugę ac formidiniſ impleri nō potuit, uerū hic immotus pugnā, capeſcebat fortiter, quoniā alium ſupra aliū ſtrauit, ut quando muſcis lacti inſultantibus, tenellus puer manum illidit, hæ autem uerbere paulatim domitæ ferè aliunde aliæ animū exhalant, puer uero magnam ex ea re uoluptatē accipit: ſic quoq; præſtans duri Achilliſ filius, oblectabatur ſtrage, quā ꝑdebat, nullo, Martiſ Troianis opitulantiſ, metu concuſſuſ, nā aliunde alium proſtrauit, impetum inueſtarum turmarum ſuſcipiens, non ſecus, ac magni montiſ iuga, irruentiſ uentorum turbiniſ: ſic ille manſit intrepidus, at Mars illi ſic efferueſcenti ſuccenſuit, & futurum fuiſſet, ut

abiecta nube, contra illum in præliū descendisset, nisi Minerva olympo exiliēs, ad pacem Idam se corripuisset: tum terra & onora Xanthi fluenta, metu tremebant, timor etiam cōminuit nympharum animos, iam metuebant Priami urbi, at tum fulmina immortalibus armis, magni Iouis animū aperuerunt, nā horridi dracones, ab immortali scuto magnam ignis uim exhalabant, & desuper nubes attigit diuina galea. Proinde pro nihilo duxisset, cum acri Marte repente manus conferere, nisi Iupiter utrūq; metu impleisset ex alto æthere tristitia ciens tonitrua, Mars autem se prælio subduxit, & concessit in brumalem Thraciam, nec sibi amplius curę erant Troiani, nec ipsa quoq; Minerva diutius in Troianorum campo cōspiciebatur, sed petiit sacrum Atheniensium solum, nec amplius de pugna cogitabat, deficiebant enim Troianis uires, at Græci magno belli furore inflammati, cedentium uestigia premebant, perinde ac uenti urgēt celeres naues, uastabūdas maris undas fulcantes, aut ut in ramos uis ignis sequit, aut in ceruas agiles per montes canes, prædæ cupidi, sic Græci in hostes impressionem fecerunt, quia illis Achillis filius, hasta animos accendit,

QVINTI CALABRI

dit, mactans quēcunq; in pugna deprehendisset, at hi præ fuga ducentes anhelitum, subierunt alta urbis mœnia. Cæterum Græci, Troianis fuga in urbē compulsis, parum à pugna relaxati sunt, non secus, ac pastores agnis in stabula coactis, aut ut faciunt boues lassitudine cōfecti, cum onere pressi sursum per confragosam rupē eluctati sunt, crebros sub iugo ducentes anhelitus: sic Græci in armis respirarunt lassitudine soluti, turres oppugnare cupidi, quas magnis cateruis cingebant, hi autem sub portis, curribus munitis, in armis expectabant irruentem uirorū impetum, perinde ac pastores stabulis cōtinet ater turbo, cum tempestas fulmine & aqua & crebris coacta nubibus excutitur, tum hi magna licet cupiditate accensi, ad pascua nō procedunt, tantisper dum tempestas sedata fuerit, & fluuij magno strepitu præcipitati quierint: sic isti muris se tutabantur, hostiū minas reueriti: populus autem effuso cursu urbem petijt, ut quādo præpetes sturni, aut graculi conglomerati, ad oliuæ fructum feruntur, suavis edulij cupidi, haud sane istos iuuenes uociferantes in fugam agere poterunt, priusquàm edendi amorem cōpresserint, nam fames propudiosum animum extimulat

imulat: sic Græci Troianæ urbi tū circum-
funde bantur, impetuose portis illapsi, exci-
dere cupientes infinitū magnanimi Neptu-
ni opus, nec Troiani certe pugnae obliuiscē-
bantur, etsi magno perculsi metu, sed eo etiā
rerum articulo deprehensi in propugnacu-
lis subsistentes, continuum exudabant labo-
rem, nam indefessis manibus torquebant,
& saxa, & uelocia iacula, in hostium cater-
uas, quādo eis Apollo uires oneri pares in-
didit, siquidem illi semper in animo erat bel-
licosus Troianis subsidio esse, idq; causa in-
terempti Hectoris: hic uero Meriones acer-
bum emisit telum, & attigit Philodamanta
fortis Politæ amicum, parum infra maxil-
lam, & gutturi telum infigebatur, ceciditq;
in morem uulturis, quem acuto telo iacula-
tus è saxo iuuenis exitio dedit: sic ille celeri-
ter de turri præcipitatus est, & animā pro-
funde bat, armis super cadauer sonantibus,
ob quod in risum solutus fortis Moli filius,
aliud emisit iaculum, magno accensus ardo-
re deijciendi Politem patientis Priami filiū,
sed ille alio corpus detorquens celeriter ef-
fugit, nec illi telum decorū perstrinxit cor-
pus, ut quando naus secundo uento proue-
cta maritimum iter capeffit, & nauita aspe-

Q iij ram

QVINTI CALABRI

ram uidens in fluctibus petrā, nauem auer-
terit, cupiēs hanc subterfugere, manu detor-
quens clauū, quo illi uisum fuerit; uis autem
parua magnam arcet calamitatē, sic ille prę-
uiso Icethali iaculo se exitio subtraxit. Por-
ro hi semper prælio confligebant, muri au-
tem cruore rubescebant, & turres quoque
& propugnacula, ubi Troiani Græcorū te-
lis conficiebantur, nec his certe incruenta
omnino erat pugna, nam & horū multi ter-
ram sanguine imbuerunt, quia magna immi-
nebat perniciēs, utrinq; cadentibus. Tristis
autē Bellona magnopere oblectabatur, mo-
uens Contentionem Belli sororem, & cer-
te Græci rupissent portas, & muros Troiæ,
nam immenso quodā robore efferebantur,
nisi statim uociferatus fuisset præclarus Ga-
nymedes ē cœlo despiciens, nam supra mo-
dum metuebat patriæ, Iupiter pater si uere
ē tua stirpe genus duco, nam tuo mandato
deserta illustri patria, ad superos translatus
sum, ac immortalitate donatus, quare me
magno mœrore affectum iam exaudi, non
enim potero oculis perlustrare, ut meā pa-
triam hostilis hauriat ignis, ac genus infan-
do bello extinguatur, quo nullus est acer-
bior luctus, siquidem illud est miserrimum
&

& acerbissimum, cum quis suam patriā ho-
 tium manibus collapsam uideat: hæc cum
 maximis suspirijs ædidit præclarus Gany-
 nedes, tum Iupiter ipse maximis nubibus
 occultauit inclyrā Priami urbem, & perni-
 ciosa pugna caligine inuoluebatur, nec ho-
 rum quisquā oculis notare potuit, ubinam
 urbis muri siti essent, nam subditis nubibus
 prætexebatur continuo, circum autem toni-
 trua & ignes nubibus elisi omnia miscebāt,
 Græci uero audito Iouis sonitu, stupore defi-
 gebantur, inter quos Nestor magna uoce,
 Græcorum, inquit, duces, certe soluētur no-
 bis uires, cum fortibus Trojanis ipse Iupi-
 ter auxiliū ferat: magna certe nobis impen-
 det calamitas, sed agedum nostras naues ci-
 tius adeuntes, laborem & acerbā pugnam
 remittamus, ne Iupiter magna inflammatus
 ira, omnes incendio absumat, proinde & his
 ce prodigijs obsequamur, nā cōsentaneum
 uidetur obsequi, quia inter ualidos deos &
 imbecillos homines uiribus longe præmi-
 net, siquidem perfidis Titanibus excande-
 scens, magnam uim ignis cœlo diffudit, de-
 super autem uniuersa terra incendio conflag-
 rauit, & latus Oceani fluxus ex imo ex-
 stuauit, etiam donec ad ipsos terminos per-

Qv uenerit

QVINTI CALABRI

uenerit, & amniū latè admodū fluentiū fluxus exiccabantur, absumebantur quoq; quæcunq; altrix terra produxerit folia, aut quæcunque immensus nutriuit pontus, aut quæperennium fluminum undè. Ob illos uero immensus æther fumo & fauilla occultabatur, terra autem plane enecabatur, quare & hodie Iouis uires metui, proinde nos ad naues corripiamus, quia propugnat hoc die Troianos Iupiter. Porro imposterū nobis etiā gloriam cōciliabit, nam ipsa dies quandoq; parens, quandoq; nouerca, nec etiam adhuc in fatis, ut illustris ciuitas exitio detur, modo uerum sit Calchantis uaticinium, quod olim omnibus collectis Græcis ædedit, futurum quippe, ut decimo demū anno deuaitemus Priami urbem. Vt dixit, hi seorsum illustri omiſſa urbe prælio se eduxerūt, Iouis minas formidantes, obsecundabant enim uiro antiquitatis non ignaro, at ne sic quidē neglectui habebant in prælio cæſos, sed illis iusta exequiebantur, prælio extractis, non erant enim illi nebulæ amiētū obſepti, sed alta urbs & muri inaccessi, apud quos multi tum Troianorum tum Græcorum Marte ceciderant. Cæterum cum ad naues uentum erat, bellica arma reponebant,

&

P A R A L. LIB. VIII. Fo. CXXII
ingressi fluctus Hellesponti sudorem &
uorem abstergebant, tum sol occidit, ac
nox terram premebat, & mortales ab ope-
re auertit. Porro Græci fortē bellicosi Achil-
lis filium, eodem habebant honore, quo pa-
trē, hic supereffundenti elatus lætitia, in
castris cōuiuabatur, non enim labo-
re grauabatur, quia Thetis eius membris æ-
thumosas exemit curas, & indomito similē
reddidit. Vbi uero epulis fortem expleuit
animum in patris sui tentorium se recepit,
ubi eum amplectebatur somnus, Græci ue-
ro ante naues quietem capiebant alternis ui-
cibus excubias agentes, magnus enim illis
iniectus erat terror, ne Troiani aut bel-
licosa auxilia nauibus ignem iniice-
rent, & omnē spem reditus am-
putarent, sic quoq; in Priami
urbe Troianorū populus
circa portas & mœnia
quiete alternis uici-
bus fruebātur, tri-
stes Græcorū
minas for-
midan-
tes.

In

IN NONVM LI- brum argumentum.

TRoiāni, ut cāſos praelio liceat ſepulchro conde-
re, inducias impetrant, deinde ſeruide utrinque
praelium initur, ſed nemo Neoptolemi impetum
ſuſtinere potuit. Proinde Apollo caliginofa nebula ob-
iecta, proſpectum ademit, ut Troiani ſe tuto in urbem
reciperēt: uerum cum cerneret, ne ſic quidem Neopto-
lemi ſauitiam refrenari, magno ſublato clamore, Tro-
ianis animos addere, ac Græcis formidinem iniicere co-
nabatur, ſed Neoptolemus nihil tum etiam remiſit de
impetu, quare ira inflammatus Apollo, eodem, quo pa-
trem, telo, eum quoq; deſcendere deſtinabat, uerū Neptu-
ni monitu deſtitit, & in cælum ſe recepit. Tum Græci
a praelio deſiſtunt, quia ex Calchante didicerunt Tro-
iam capi nō poſſe, niſi Philoctetes, in Lemno ce-
ſtus, ſit præſto. Quare Vlyſſes & Diomedes eo
mittuntur, ut Philoctetem adducant, quem
cum Græcorum exercitui reddidiſ-
ſent curauit Podalyrius.

QVINTI CA

LABRI DERELICTO-

rum ab Homero, liber nonus.

IV M orta aurora tenebræ pelle-
bantur, & æther immensus nouo lu-
mine enitescere incipiebat, tū quo-
que infinite Græcorū copię campum oculis
perlustrabant, pulsas autem nubibus Troig
arcem clare cernebant, quare magna hester-
ni prodigiĩ admiratione tenebātur. Verum
Troianis non erat cōsiliū ante urbem in
aciem suos educere, nam magno metu om-
nes perculsi erant, inter quos Antenor deo-
rum regē precabatur, Iupiter, inquiens, Idæ
aut fulgido cœlo imperans, exaudi me pre-
cantem & impetuofum uirum auertas à no-
stra urbe, male nobis cogitantem, siue hic
Achilles sit, nec Plutonis regnum subiit, si-
ue alius quispiam Græcorum illi uiro simi-
lis, alij enim per urbem diuinæ stirpis Pria-
mi multi exitio dantur, nec ulla mali est pro-
fligatio, sed cædes ac strages magnis sem-
per auctibus crescunt. Iupiter pater nulla te
iam tangit cura pereuntium Troianorum,
sed

QVINTI CALABRI

sed prorsus in obliuionem filij tui **Dardani** uenisti, ac Græcis interim subsidio es, enim uero si tibi prorsus stat sententia, **Troiano** miseris modis à Græcis euerti, subito id effectum reddas; nec nobis longo tēpore dolores struas: sic dixit, enixè precatus. Hunc autem exaudivit cœlitus Iupiter, id quidem statim effectum reddens, aliud uero omnino non erat perfecturus, hoc nempe illi annuens, ut multi Troiani simul cum suis liberis Iœtho darentur, at non futurum erat, ut bellicosus Achillis filius à magna urbe pelleretur, quin potius illū excitauit, quoniā in animo habebat rem gratā facere, ac gloriam cōciliare prudēti Thetidi. Verū cū hæc animo uersaret deorū præstātissimus, interim Græci & Troiani cæsos in prælio simul cū equis concremabant, inter urbem & Helle spontum, & pugna remittebatur: siquidem Priamus preconem Menetem ablegauit ad Agamemnona, & ad alios omnes Græcos, supplicatum, ut cadauera sepultura liceret afficere. Porro hi dicto audientes erant, reueriti defunctos, non habent enim illi simultatem sibi comitem; proinde mortuis multas erexerunt pyras. Quo facto Græci se ad sua castra, Troiani uero ad opulentā Priami aulam

lam se receperunt, magno affecti mœrore,
 ob cœsum Eurypilum, nam hunc eo loco ha-
 bebant, quo Priami filios, quare procul ab
 alijs eũ sepelierũt ante portam Dardaniam,
 ubi uorticosus amnis pluuijs auctus aquis,
 magnos euoluit fluctus. Cæterum Achillis
 filius ad patris sui tumultũ uenit, exosculaba-
 tur autẽ, lachrymis diffluẽs, elegantẽ defun-
 cti patris columnam, & crebra trahẽs suspi-
 ria, in hæc uerba prorupit, Salue pater, etiã
 si subieris domos alta terra & caligine mer-
 sas, nulla tamen obliuio delebit animo meo
 tui defuncti memoriam. Vtinam te incolu-
 mem inter Græcos offendissem, quia fortas-
 sis mutuo animum oblectãtes ex sacro Ilio
 deprædati fuissetus immensam opulentiã,
 nunc aut̃ nec tibi tuũ filiũ, nec mihi meũ pa-
 trẽ incolumẽ fas est cernere, quĩs id impen-
 sius cupierim, attamẽ te auulso ac in mortuo-
 rum contuberniũ relato, adhuc tuã hastã &
 tuum quoq; filium in prælio formidant ho-
 stes, & Græci magno perfusi gaudio intuen-
 tur, tibi & corpore & ingenio & rebus ge-
 stis parem. Sic dicens feruidas genis lachry-
 mas absterfit, & citato gradu cõcessit ad ma-
 gnanimi patris nauem, non quidẽ solus, sti-
 pabant enim illũ duodecim Myrmidones,
 Phenix

QVINTI CALABRI

Phenix autem senex inter illos sequebatur
acerbè ingemiscens ob Achillem præcla-
rum, tum nox terram prætexit & cœlū in-
uadebant sydera: hi uero cœnati quietem
piebant, deinde aurora surgebat. Porro Græci
arma induerunt, unde procul coruscaba-
splendor, cœlum usq; pertingens, & statim
se pleno agmine portis eduxerunt in morē
niuis, quę densis brumali tempore nubibus
profunditur, sic isti mœnibus effundeban-
tur, & horrēdus oriebatur clamor, terra au-
tem gemebat circa euntes. Cæterum Troia-
ni audito clamore, & populo conspecto stu-
pore defigebantur, nam omnes animo deſi-
ciebantur, existimātes iam mortem instare,
siquidem hostiles turmæ in morē nubium
quaquauersum cōspiciebantur, arma autem
uiris se mouentibus strepitum ædebant, &
magna uis pulueris pedibus excitabatur, &
tum Deiphobus siue deorū quispiā eius ani-
mo fiduciam iniecerit, eumq; ipsum imper-
territū reddiderit, siue suus ipsi animus ad
pugnam faces subdiderit, ut à patria tristes
hostium turmas hasta depelleret, magnifica
hac oratione Troianis animos euiurare ni-
tebatur, Agedū amici, bellicosum animum
pectoribus assumite, ob oculos ponentes,
quanta

tanta mala tristis belli exitus captiuis mor-
 talibus soleat adducere: nō enim de Alexan-
 dro solo aut Helena desceptatur armis, sed
 viris, uxores, suaves liberi, obseruādi pāren-
 tes, omnis imperij nostri splēdor, possessio,
 et amica patria petunt hoc certamine, quæ
 ne prælio cæsum sinu suo potius accipiat,
 quā uidere cogeret patriam hostiū telis
 excindi, non enim aliud maius malum exi-
 timo miseris mortalibus parari posse, pro-
 inde profligato tristi metu, mecum forti ani-
 mo ad acerbum prælium uos accingite, non
 enim Achilles uiuus nobiscum pugnā con-
 feret, quia ipse fatali igni absumptus est, sed
 est alius Græcorum, qui nunc populum in
 unum cogit, Achillem autem plane uiribus
 repræsentat, neq; alium quenquam Græco-
 rum formidate, pro patria pugnantes, qua-
 re ne declinemus certamen Martiū, etsi mul-
 tos antea labores adiuerimus: an id nōdum
 animo subiicitis, ex labore ærumnosus mor-
 talib⁹ felicitatē & opulentiā nasci, deinde Io-
 uem post sæuos uentos, & grauē brumam,
 aëri serenitatē inducere. Præterea ex perni-
 cioso morbo salutē, ex bello pacē prodire.
 Porro hæc omnia uicissitudine quadā fiūt.
 Vt dicendi finem fecit, hi certe in bellū in-
 R   flammato

QVINTI CALABRI

flammato studio incubuerūt, omnia per
 bem strepitu miscebantur, iuuenibus qui
 pe ad tristē pugnam se aptātibus, huic uxo
 metu ob imminentē pugnam perculsa, arma
 abeunti congeffit, lachrymis distillans: at
 li parui filij sedulo officio circa patrem distri
 cti, omnia instrumenta bellica attulerunt.
 Porro hic interdum discruciabatur animi il
 lis plorantibus, tum iterum risit filiorū suo
 rum præsētia exhilaratus, & cordi erat ma
 gis pro se & filijs pugnae labores exantlare,
 alteri iterum senex doctis manibus circum
 posuit arma, multis uerbis cohortans suum
 filiū, ne cuiquam in bello cederet, & pectus
 cicatricibus fœdatū denudauit filio, multis
 impressum signis pristinae militiae. Cæterū
 cum omnes armis se propē communijsent
 urbe effundebantur, magno tristis belli stu
 dio inflammati: tum equites in equites rue
 bant, & pedites peditibus exitio uenerant,
 currus aut curribus in aduersum ferebātur,
 terra certe strepebat sonitu in aciē ruētium,
 & quisq; acclamationibus animū suis accen
 dere nitebatur, tum hi statim concurrerunt,
 arma circumcirca resonabāt, & una utrinq;
 uox tristis exaudiebatur, magna telorū uis
 utrinque emittebatur, celeriter deinde scuta
 hastis

astis, iaculis, gladijs pulsata, immenso soni
 resultabant. Præterea etiam multi spiculis
 elocibus uulnerabantur, arma uero cruore
 polluebantur. Porro Iliades è muro specta-
 rant acerbum iuuenum conflictum, & om-
 nes metu concutiebantur, pro filijs & uiris
 ut fratribus fundentes preces, imo senes ca-
 nicie uenerandi etiam sedebant spectantes,
 nam magno curarum æstu impellebantur,
 ob charos filios. Verum Helena se domi te-
 nuit sola cum suis ministris, nam magnus il-
 lam pudor cohibuit, hi uero inusitato quo-
 dam labore defatigabantur pro mœnibus,
 fata autem circumquaq; lætitiā agitabant,
 & pernicioſa Contentio, magno sublato cla-
 more, utriſq; animos concitauit: puluis in-
 terea interemptorum cruore polluebatur.
 Ceciderunt autem prælio aliunde alij, hic
 Deiphobus ualidū interfecit aurigam Hip-
 pasidem, qui curru diffluens inter cadauera
 dilapsus est: rex autem magno animi crucia-
 tu affligebatur, metuit autem ne & se quoq;
 diutius lora manu tenentem trucidaret præ-
 stans Priami filius, uerum Melanthius non
 habuit illum neglectui, & subito in currum
 exiit, & equos extimulauit, lora intendēs,
 habuit autem Eucleri ſcuticā, & impulit ha-

R ij sta

QVINTI CALABRI

sta feriēs. Proinde his omiſſis, Priamī fili-
 aliæ multitudini ſe immiſcuit, & impetuoſe
 multisdiē adduxit extremū: ſiquidem per-
 cioſo turbini ſimilis audacter in hoſtes in-
 hebatur, huius autem manibus infinita ho-
 minum multitudo proſternebatur, campu
 uero ingemuit ob tantam ſtragem, ut quan-
 do per longos montes frondator, cum feſti-
 natione ualles petens fruticantem præſeca-
 ſyluam, ut carbones conficiat, ſub terra con-
 ditis cum igni, longis haſtilibus, alia autem
 aliunde collapſa, rupes deſuper operiunt, il-
 le certe magnam ex ſuo opere uoluptatem
 percipit: ſic quoq; acribus Deiphobi mani-
 bus turmatim deiecti Græci, in ſe mutuo
 corruiebant, & hi quidem Troianis miſce-
 bantur, hi uero fuga ſe corripiebant per latū
 Xanthi fluxum, quos in undās præcipites
 egit Deiphobus, nec ullum cedendi finem
 fecit, ut quando ad piſcoſi Hellesponti ri-
 pas rete extrahunt ærumnoſi piſcatores, ſi-
 nuatim ad terrā. Porro adhuc fluctibus de-
 prehenſos, aſſilit iuuenis, flexili manibus ar-
 repta haſta, trifti afficit cæde, aliunde alium
 denſciens, quemcunq; offenderit: cæde autē
 rubefcit aqua. Sic quoq; huius manibus cir-
 cumquaque Xanti fluenta cruore rubefce-
 bant,

ant, ingemescebant autē cadauera, nec quo
ue Troianis incruenta hæc pugna fuit, sed
inter alias phalāges maximam illorum stra
gem ædere non cessauit præstans Achillis
ilius. Porro Thetis id intuita tantum oble
stationis ceperat ex suo nepote, quantum
mœroris ex filio: siquidem huius hasta mul
tus exercitus simul cum equis humi procū
bebat, at hic semper fugientium tergis inhæ
rens cedebat, ubi quoque Anidem bello cla
rum uirum trucidauit, qui equis uectus in il
lum incidit, uerum nihil illi commodare po
tuit ars equestris, nam ei fulgentē hastam
in uentrem egit, cuspis autē ad dorsi spinam
usque penetrauit, tum intestina effundeban
tur, & repente suum diem obiit ad ueloces
equi pedes in terram diffluēs: deinde etiam
Ascanium & Aenopa impetiit, huic quidem
per stomachum ad os usq; hastam illidens,
huic autem per gulam, ubi q̄ certissima sem
per mors est mortalibus: deinde & alios
multos quicunq; sibi obuiam ferrentur, ma
ctauit: nam quis uerbis cōplecti posset om
nes, quos eo prælio Neoptolemus lætho
dedit, nec dum illi membra fatigatione sol
uebantur, ut quando iuuenis aliquis in flo
renti campo, totum diem ualidas operi ma

QVINTI CALABRI

nus intendens, in terram prosternit immensum oliuę fructum, uirga aggressus: operui autem omnem loci superficiem, sic eius manibus in præceps agebatur immensa multitudo. Porro Diomedes ab alia parte, & Agamennō & aliquoq; Græcorū proceres, magnos promptissimo animo labores exhauserunt, tristi prælio, nec ulli Troianorum ductores metu deiecti erant, sed & ipsi quoque magno animi feruore pugnam capescebant, & prælio cedentes uiros semper attraxerunt, uerum multi nullam suorum ducum rationem habentes, se fuga proripuerunt Græcorum impetū formidantes, at sero tandem animaduertit præstās Achillis filius ad Scamandri fluentia Græcos densius cadentes, Omissis igitur illis, quos antea persequebatur, effusa fuga urbem petentes dedit Automedonti eo impellendi negotium, ubi magnæ Græcorū turmæ sternerentur, qui etiā statim audiens illi dicto fuit, & eo scutica impulit ualidos equos, illi autem impetu ferebantur per cadauera fortē uehentes regem, qualis ad prælium rapitur Mars mortalium perniciēs, uestus equis, membra autem circum horrent ruentis, & diua circum dei peccatus arma intonant, ignem coruscatione referentia

erentia, talis Achillis præstans filius, se egregio Deiphobo obuium tulit, magna uero pulueris uis, equorum pedibus tollebatur, uidit autem illum uir fortis Automedon, & animaduertit quis esset: tum statim suum regem hisce uerbis compellat, præclarum uirum indicans, O rex, hic est Deiphobi exercitus, & ipse quoque Deiphobus, qui antea semper tuum patrem formidauit, at nunc aut deus aut dæmon aliquis egregiam illius pectori fiduciam indidit. Sic dicenti non respondet Neoptolemus, sed eo magis equos urgebat ut quam citissime pereuntibus Græcis acerbum fatum auerteret, sed cum non procul à se mutuo abfuerunt, tum certe Deiphobus quamuis bellum requirens constitit, perinde ac sæuiens ignis cum aquæ admouetur, obstupuit enim intuitus magnanimi Neoptolemi equos, siue horrendum filium patre nihilo deteriore: at animus illi in pectore æstuabat, nunc quidem in fugam se conuertere, nunc iterum cum uiro pugnam cōferre, ut si aper in montibus à tenellis suis filijs lupos arcens, aliunde leonem proruentem uiderit, illius statim impetus refringitur, nec ultra progredi, nec quoque pedem referre audeat, acuit tamē dentes sub maxillis spumant

R iij tes;

QVINTI CALABRI

tes: sic Priami filius cum curru & equis *man*
 sit immotus, multa animo uersans, & hastā
 tractans manibus, hunc alloquitur sæui A-
 chillis filius, Priamides cur tanto furore in
 deteriores Græcos inuectus es, qui tuas ex-
 horrentes minas in fugā conuersi sunt, cum
 irrueres: tu uero tibi persuadisti te multo
 præstantissimum esse, sed si pectori robur
 adest, periculum facito in conflictu, q̃ into-
 lerandus sit noster impetus. Sic loquutus
 rapiebatur, ut ceruus in leonē, uectus equis,
 & curru sui patris, illumq; statim hasta sua
 simul cum auriga deiecisset, nisi Apollo cœ-
 litus atram diffudisset nubem, atque exitiali
 prælio subduxisset, & ante urbem statuisset,
 ubi & alij Græcorum fuga perlati fuerant.
 Porro Achillis filius in uacuū aëra illisa ha-
 sta in hæc prorupit uerba, Heus canis efflu-
 gijsti meas uires, nec tuum tibi robur, q̃ quis
 cuperes, opem ferre potuit, deorum autem
 quispiam mihi oculos immissa desuper cali-
 gine obduxit, & te exitio subtractum, ut ne-
 bulam dispar sit, & dissolutus est in apertum
 aëra: uerum subito apparuit campus & om-
 nis quaquauersum terra, Tum animaduertit
 Neoptolemus Troianos procul abesse cir-
 ca portas Scæas: ferebatur autem patri simi-
 lis

PARAL. LIB. IX. Fo. CXXIX.

is hostibus obuiam, qui illum irrudentē for-
nidabant, non secus, ac nauæ procellosos
fluctus ingruentes horrent, cum uento exa-
gitati in altum ac latum tolluntur, ac pontus
turbine furit, sic illo aduentante metus in-
cessit Troianos. Proinde tali oratione ami-
corum animos accendere nitebatur, Auscul-
tate amici, & intrepidâ pectoribus fiduciam
induite, ut decet uiros fortes cupientes præ-
claram manibus uictoriam auferre, & belli-
cam sibi parare gloriam; agite igitur assum-
ptis animis etiâ ultra uires, laboremus tan-
tis per dum solo æquemus celebrē Troiam,
& expleuerimus desiderium; est enim cum
probro cōiunctum longo hic tempore ma-
nentes re infecta abire, imbelles ut mulie-
res; mihi certe satius fuerit animam profun-
dere, q̃ ignaui nomē militis ferre. Vt dicen-
di finem fecit, maiori animi feruore ad Mar-
tis opus ferebantur, & in Troianos impres-
sionē fecerunt, qui iisdē magna animi prom-
ptitudine pugnam cōserebant circa urbem,
interdum etiam è muris extra urbem, nec
ullum grassandi modum fecit uir impetuo-
sus, cū quippe pari omnes desiderio æstua-
rent, Troiani quidem ut exitialem hostium
exercitum muris arcerent, Græci uero ut ur-
bem

R v bem

QVINTI CALABRI

bem euertent: proinde fatalis omnes op-
 pressit calamitas. Tum uero Apollo Troia
 nis opem ferre cupiens cælo dilapsus est,
 nubibus obuelatus, quæ repente celeres uen-
 torum turbines ferebant, aureis instructum
 armis, at qua descenderat uia, fulminis in mo-
 rem splendebat, & pharetra sonabat hume-
 ris, infremuit æther diuinis modis, & terra
 magno sonitu resultauit, ubi humo pedes
 circû Xanthi fluenta impressit, horrendum
 autem sustulit clamorem, Troianis quidem
 fiduciam, Græcis uero terrorē iniiciens, ne
 cruenta pugna se diutius continerent, nec id
 latuit impetuosum Neptunum, sed Græcis
 iam difficultate rerû laborantibus robur in-
 spirauit, proinde exitialis orta pugna im-
 mortalium consilijs: utrinq; autem infinitæ
 iuuenum tribus orco mittebantur. Proinde
 in Græcos ira percitus Apollo, animo uer-
 sabat telo deicere temerarium Neoptole-
 mum, quo antea ipsum Achillem, huius au-
 tem animâ alites, quæ à sinistra clangorem
 ædebant, distrinxerunt, & alia quoq; prodi-
 gia multa, sed iracundia exardescens, non
 erat morem gesturus prodigijs, quod non
 sefellit Neptunum diuino aëre obseptû, sub
 pedibus autem cōmoti dei atra mouebatur
 terra,

terra, & tali oratione adorsus est Apollinē,
cupiens eum retrahere, Refrenato, inquit, mi fili, animi tui impetum, ne magnū Achil-
lis filium neci dederis: nam illo interempto
non admodū ipse Iupiter gauisus fuerit, me
certe & ceteros marinos deos maximus in-
uadet luctus, ut antea cæso Achille: proinde
te pugna educito, & cœlum petas, ne mihi
stomachum moueas, nam repente dirupta
magnæ terræ uoragine, ipsum Ilium cū suis
muris omnibus sub altis mergā tenebras,
tum animum tuum incesset dolor: sic fatus
est. At ille reueritus sui patris fratrem, dein-
de etiā metuens ciuitati & forti populo se-
cessit in magnum olympum, at iste in ma-
re, tū alij prælio conflictabantur in mutuam
perniciem incumbentes. Contentio autem
oblectabatur pugna, dum Calchantis moni-
tu ad naues se Græci reciperēt, & in pugne
obliuionem adducerentur, non enim in fa-
tis erat Troiam excindi posse, priusquā
Philoctetes in Græcorum cœtum ueniret,
calamitosi belli peritus, atque id ex fatidicis
animaduertit auibus, uel in uisceribus inspe-
xit, erat enim summa uaticinandæ artis peri-
tia imbutus: nam, ut deus, cognouit omnia,
idcirco huius acquiescentes sententię, bello
cessante

QVINTI CALABRI

cessante, Atridæ naui in Lemnū ablegarunt
 Diomedem & Vlyssē : hi igitur statim ad
 Vulcani urbē per Egæum mare cursum te-
 nentes appulerunt, nempe Lemnū uitis
 confitam, ubi prius graue suis uiris machi-
 nata sunt exitium mulieres, magno iræ mo-
 tu percitæ, quia se illis despiciatui esse cerne-
 rent, quod cum Thracijs ancillis corpus mi-
 scere non detrectarent quas hasta & fortitu-
 dine in suam potestatem redegerunt, deua-
 stata Thracia : hæ igitur magno zelo pecto-
 ri illapso animis intumuerūt, & charos per
 suas domos maritos acerbo fato intereme-
 runt, nec mīa sunt motæ, & si his intactæ
 ac primis ominib⁹ iunctæ fuissent, quia uiri
 aut fœminę animus mollescere nescit, quan-
 do in zelotypiæ morbum inciderit, siqui-
 dem ualidi exagitant dolores, hi igitur una
 nocte perniciem intulerunt suis uiris, & om-
 nem ciuitatem orbitate affecerunt indito pe-
 ctori intrepido animo & magno robore.
 Cæterum isti cum in Lemnum appulissent
 siue ad cauum lapideum antrū, ubi decum-
 bebant Philoctetes, tum certe magna cōcita-
 bantur admiratione, simul ac uidissent uirū
 acerbis excarnificari doloribus, duro pau-
 miento decumbentē. Porro magna pluma-
 rum

rum uis eius lecto circumfusa erat, & alia quoq; congeffit quo acerbum corpori frigus depelleret, emittens certum iaculū, quo animus ferebat, quoniā dira eum fames inuaserat, & hæc quidem comedit, hæc uero pernicioso uulneri superposuit, ut atros cruciatus lenirēt. Tum Aridæ capiti comæ circumfundebantur, perniciosæ feræ in morē, quam tristis execrationis dolus céperit nocturno tempore, citato gressu incedentem, hæc tum necessario malo oppressa, summū pedis indefessis dentibus cedens, in suum se antrum proripit, porro fames & acerbi dolores pari illā libra premunt, sic hunc in magno specu perniciosus domat cruciatus, ac totum corpus marcescere facit, ossa sola tangebant pellis, & solus clamor maxillis aderat, dira illuue cōfecto, siquidem eum acerbis domuit cruciatus, oculi autem concaui supercilijs fuere grauiter afflicti, solus illum ploratus non destituit, quia acerbum illud uulnus ad ossa usq; penetrauit, desuper putredine solutum, & graues incubuerunt dolores, ut quando in littore æstuabundi maris asperam petram immensa undarum uis domat præsecans, licet admodum ualidam: at illa contusa uento & impetuoso fluxu an-
tra

QVINTI CALABRI

tra cauantur erosa maris undis: sic illi putrescenti uulnus angebatur impressum duro telo quod infecit dentibus suis pernicioſa hydra, quam aiunt horrendam & nulla proſtigandam medela, cum illam per humum reptantē uis ſolis ſiccauerit, quare lōge etiam præſtantiffimum uirum excarnificauit interlandis ſubaſtūm doloribus, & tabo huic ſemper interrā diſtillante, polluitur immenſi antri ſolum, quod admirationi futurū eſt poſteris, & eius thoro longa appoſita erat pharetra, telis diſſerta, quorum hæc quidem uenationi, at illa hoſtibus pellendis ſeruabat, quæ imbuīt peſtiferum exitialis hydræ uenenum, nec abſuit magnus arcus flexibilibus aptatus cornibus, indefeſſis Herculis manibus fabricatus. Cæterū iſtos cum animaduertiffet ad latum ſpecus citato gradu concedere, connititur in utrunq; triſtifica teſta intendere, graui ira percitus, quia eum antea magna trahentem ſuſpiria deſeruiffent, uaſto maris littore, & ſtatim animi conſultuationes ad rē contuliſſet, niſi triſtes iras diſſudiſſet Minerua, cum cerneret uiros iſſdem moribus præditos, qui eum adierunt dolentibus ſimiles, & ambo in antro concauo aſſidentes illum utrinq; ſciſcitati ſunt de uulnere

vulnere pernicioso & acerbis doloribus,
 qui hisce suos cruciatus ob oculos posuit,
 tum & animum addebant, & asserebant fu-
 turum, ut prompto remedio, tristi eius vul-
 neri & pernicioso cruciatui occurreretur, si
 se ad Græcorum exercitum recipiat, quem
 ipsum dicebant ægerrime ferre, apud naues
 & cum hoc ipsos Atridas, nec in quenquam
 eius rei culpam conferendam, præterquam
 in tristia fata, sine quibus nemo mortalium
 in lucem prodit, sed nullo non uitæ tempo-
 re adglomeratur miseris mortalibus impro-
 uisa: interdum quidem hominum vires atte-
 rentia acerbis animo, iterum uero in sublimem
 efferentia, quoniam omnia bona & mala ma-
 chinantur mortalibus, ubi sibi uisum fuerit.
 Proinde hic in gratiam Vlyssis & Diome-
 dis facile animum remisit à tristi ira, quia mi-
 rum in modum antea inflammatus erat ob
 sibi illatam iniuriam: illi igitur hunc statim
 ad naues & fremebunda littora læti perdu-
 xerunt cum suis telis, & corpus & triste hul-
 cus cauernosa sponsa abstersum, multa a-
 qua purgarunt, tum paululum respirauit: at
 illi properantes cœnam pararunt famelico,
 qua & ipsi quoque in naui fruebantur. Tum
 nox sua uis terram premebat, & somnus eos
 comple-

QVINTI CALABRI

complectebatur, ac māsērunt usq; ad orientem auroram in littore circumfluæ Lemni at prima luce solutis retinaculis oram soluerunt illinc properantes. Cæterum Mineræ puppi secundum misit uentum, porro uolum antennis expandebant nauem dirigentes, at illa secundo uento in mari cursum tenebat, circumquaque sulcati fremebant fluctus, & caua undiq; efferbuit spuma, circum autem ruebant frequentes Delphines, fluctus secantes cani maris uias. Porro hi ad pisces Hellepontum appulerunt, ubi & aliarum nauium statio erat: gaudio autem diffundebantur Græci, cum in exercitu uidissent quos desiderabant. Hi igitur nauē egredi sunt cupidè: habebat aut Philoctetes graciles manus uiris impositas, illi uero hūc claudicanti gressu incedentem suffulciebant, ualidis utriusq; manibus innixum, ut in locodensis uirgultis obsito, fagum ui semisectā à frōdatore, aut pinguem picem paululum subsistentem, quantū liquit frondator, trunco abscindens mollem tedam, ut sit pix circumsecta per montes, hanc autē mœste grauata uentus & imbecillitas dericiunt: sic quoq; uirum hunc intolerando grauatū dolore, fortes heroēs suffultū ducebant in bellicosum

Icosum Græcorū cœtum, at intuentes om-
 nes miserti sunt uiri iaculandæ artis peritissi-
 mi acerboq; uulnere pressi, sed illū celer-
 rimè ualidum & à morbo immunem reddi-
 dit Podalyrius dijs æqualis, multis scite uul-
 neriappositis pharmacis, & appellato sui pa-
 tris nomine illi animos addens, & Græci o-
 mnes celebrantes Esculapij filium lætis uo-
 cibus acclamarunt, & Philoctetem exhila-
 rarunt, & oleo circumunxerunt prompte,
 tum exitialis mœror & ærumna deorū sen-
 tentia euauerunt, tū id spectantes diffunde-
 bantur gaudio, ille uero respirauit ab illa af-
 flictione, & pallori rubor succedebat, ac tri-
 sti imbecillitati magnum robur: augebātur
 autem omnia membra, ut quando segetibus
 augentur arua, quas prius deiectas magnis
 procellis excussus imber diluerit, hæ autem
 uentis arrecte rident florentes in laboriosis
 aruis: sic omne antea doloribus depressi Phi-
 loctetæ corpus, statim re floruit & profliga-
 uit curas omnes; quæ illi animum depresse-
 runt. Cæterum Menelaus & Agamemnon
 cernentes uirum ab orco in lucem factum
 esse reducē, admiratione perculsi sunt: asse-
 rebant enim id sine numine diuum non eue-
 nire, nec id falso quidem, nam illi Minerua

S magnitu-

QVINTI CALABRI

bem euerterent: proinde fatalis omnes op-
 pressit calamitas. Tum uero Apollo Troia
 nis opem ferre cupiens cælo dilapsus est,
 nubibus obuelatus, quē repente celeres uen-
 torum turbines ferebant, aureis instructum
 armis, at qua descēderat uia, fulminis in mo-
 rem splendebat, & pharetra sonabat hume-
 ris, infremuit æther diuinis modis, & terra
 magno sonitu resultauit, ubi humo pedes
 circū Xanthi fluentia impressit, horrendum
 autem sustulit clamorem, Troianis quidem
 fiduciam, Græcis uero terrorē iniiciens, ne
 cruenta pugna se diutius continerent, nec id
 latuit impetuosum Neptunum, sed Græcis
 iam difficultate rerū laborantibus robur in-
 spirauit, proinde exitialis orta pugna im-
 mortalium consilijs: utrinq; autem infinitæ
 iuuenum tribus orco mittebantur. Proinde
 in Græcos ira percitus Apollo, animo uer-
 sabat telo deicere temerarium Neoptole-
 mum, quo antea ipsum Achillem, huius au-
 tem animā alites, quæ à sinistra clangorem
 ædebant, distrinxerunt, & alia quoq; prodi-
 gia multa, sed iracundia exardescens, non
 erat morem gesturus prodigijs, quod non
 sefellit Neptunum diuino aëre obseptū, sub
 pedibus autem cōmoti dei atra mouebatur
 terra,

terra, & tali oratione adorsus est Apollinē,
cupiens eum retrahere, Refrenato, inquit, mi fili, animi tui impetum, ne magnū Achil-
lis filium neci dederis: nam illo interempto
non admodū ipse Iupiter gauisus fuerit, me
certe & ceteros marinos deos maximus in-
uadet luctus, ut antea cæso Achille: proinde
te pugna educito, & cœlum petas, ne mihi
stomachum moueas, nam repente dirupta
magnæ terræ uoragine, ipsum Ilium cū suis
muris omnibus sub altis mergā tenebras,
tum animum tuum incesset dolor: sic fatus
est. At ille reueritus sui patris fratrem, dein
de etiā metuens ciuitati & forti populo se-
cessit in magnum olympum, at iste in ma-
re, tū alij prælio conflictabantur in mutuam
perniciem incumbentes. Contentio autem
oblectabatur pugna, dum Calchantis moni-
tu ad naues se Græci reciperēt, & in pugne
obliuionem adducerentur, non enim in fa-
tis erat Troiam excindi posse, priusquā
Philoctetes in Græcorum cœtum ueniret,
calamitosi belli peritus, atque id ex fatidicis
animaduertit auibus, uel in uisceribus inspe-
xit, erat enim summa uaticinandæ artis peri-
tia imbutus: nam, ut deus, cognouit omnia,
idcirco huius acquiescentes sententię, bello
cessante

QVINTI CALABRI

cessante, Atridæ naui in Lemnū ablegarunt
 Diomedem & Vlyssē : hi igitur statim ad
 Vulcani urbē per Egæum mare cursum te-
 nentes appulerunt, nempe Lemnū uitibus
 consitam, ubi prius graue suis uiris machi-
 natæ sunt exitium mulieres, magno iræ mo-
 tu percitæ, quia se illis despicatui esse cerne-
 rent, quod cum Thracijs ancillis corpus mi-
 scere non detrectarent quas hasta & fortitu-
 dine in suam potestatem redegerunt, deua-
 stata Thracia : hæ igitur magno zelo pecto-
 ri illapso animis intumuerūt, & charos per
 suas domos maritos acerbo fato intereme-
 runt, nec mīa sunt motæ, & si his intactæ
 ac primis ominib⁹ iunctæ fuissent, quia uiri
 aut fœminę animus mollescere nescit, quan-
 do in zelotypiæ morbum inciderit, siqui-
 dem ualidi exagitant dolores, hi igitur una
 nocte perniciem intulerunt suis uiris, & om-
 nem ciuitatem orbitate affecerunt indito pe-
 ctori intrepido animo & magno robore.
 Cæterum isti cum in Lemnum appulissent
 siue ad cauum lapideum antrū, ubi decum-
 bebat Philoctetes, tum certe magna cōcita-
 bantur admiratione, simul ac uidissent uirū
 acerbis excarnificari doloribus, duro pau-
 mento decumbentē. Porro magna pluma-
 rum

rum uis eius lecto circumfusa erat, & alia quoq; congeffit quo acerbum corpori frigus depelleret, emittens certum iaculū, quo animus ferebat, quoniā dira eum fames inuaserat, & hæc quidem comedit, hæc uero pernicioso uulneri superposuit, ut atros cruciatus lenirēt. Tum Aridæ capiti comæ circumfundebantur, perniciosæ feræ in morē, quam tristis execrationis dolus céperit nocturno tempore, citato gressu incedentem, hæc tum necessario malo oppressa, summū pedis indefessis dentibus cedens, in suum se antrum proripit, porro fames & acerbi dolores pari illā libra premunt, sic hunc in magno specu perniciosus domat cruciatus, ac totum corpus marcescere facit, ossa sola tangebatur pellis, & solus clamor maxillis aderat, dira illuue cōfecto, siquidem eum acerbis domuit cruciatus, oculi autem concaui supercilijs fuere grauitè afflicti, solus illum ploratus non destituit, quia acerbum illud uulnus ad ossa usq; penetrauit, desuper putredine solutum, & graues incubuerunt dolores, ut quando in littore æstuabundi maris asperam petram immensa undarum uis domat præsecans, licet admodum ualidam: at illa contusa uento & impetuoso fluxu antra

QVINTI CALABRI

tra cauantur erosa maris undis: sic illi putrescenti uulnus angebatur impressum duro telo quod infecit dentibus suis pernicioſa hydra, quam aiunt horrendam & nulla profulgandam medela, cum illam per humum reptantē uis solis siccauerit, quare lōge etiam præstantissimum uirum excarnificauit interandis subactum doloribus, & tabo huic semper in terrā distillante, polluitur immensi antri solum, quod admirationi futurū est posteris, & eius thoro longa apposita erat pharetra, telis differta, quorum hæc quidem uenationi, at illa hostibus pellendis seruabat, quæ imbuit pestiferum exitialis hydræ uenenum, nec absuit magnus arcus flexibilibus aptatus cornibus, indefessis Herculis manibus fabricatus. Cæterū istos cum animaduertisset ad latum specus citato gradu concedere, connititur in utrunq; tristifica tela intendere, graui ira percitus, quia eum antea magna trahentem suspiria deseruissent, uasto maris littore, & statim animi confluxuationes ad rē contulisset, nisi tristes iras diffudisset Minerva, cum cerneret uiros istidem moribus præditos, qui eum adierunt dolentibus similes, & ambo in antro concauo assidentes illum utrinq; sciscitati sunt de uulnere

uulnere pernicioso & acerbis doloribus,
 qui hisce suos cruciatus ob oculos posuit,
 tum & animum addebant, & asserebant fu-
 turum, ut prompto remedio, tristi eius uul-
 neri & pernicioso cruciatui occurreretur, si
 se ad Græcorum exercitum recipiat, quem
 ipsum dicebant ægerrime ferre, apud naues
 & cum hoc ipsos Atridas, nec in quenquam
 eius rei culpam conferendam, præterquàm
 in tristia fata, sine quibus nemo mortalium
 in lucem prodit, sed nullo non uitæ tempo-
 re adglomeratur miseris mortalibus impro-
 uisa: interdum quidem hominum uires atte-
 rentia acerbis animo, iterum uero in sublime
 efferentia, quoniã omnia bona & mala ma-
 chinantur mortalibus, ubi sibi uisum fuerit.
 Proinde hic in gratiam Vlyssis & Diome-
 dis facile animum remisit à tristi ira, quia mi-
 rum in modum antea inflammatus erat ob
 sibi illatam iniuriam; illi igitur hunc statim
 ad naues & fremebunda littora læti perdu-
 xerunt cum suis telis, & corpus & triste hul-
 cus cauernosa spongia abstersum, multa a-
 qua purgarunt, tum paululum respirauit: at
 illi properantes cœnam pararunt famelico,
 qua & ipsi quoq; in naui fruebantur. Tum
 nox suauis terram premebat, & somnus eos
 comple-

QVINTI CALABRI

complectebatur, ac māsērunt usq; ad orientem auroram in littore circumfluæ Lemni at prima luce solutis retinaculis oram soluerunt illinc properantes. Cæterum Minerva è puppi secundum misit uentum, porro uelum antennis expandebant nauem dirigitēs, at illa secundo uento in mari cursum tenebat, circumquaque sulcati fremebant fluctus, & caua undiq; efferbuit spuma, circum autem ruebant frequentes Delphines, fluctus secantes cani maris uias. Porro hi ad piosam Hellepontum appulerunt, ubi & aliarum nauium statio erat: gaudio autem diffundebantur Græci, cum in exercitu uidissent quos desiderabant. Hi igitur nauē egredi sunt cupidè: habebat aut Philoctetes gracies manus uiris impositas, illi uero hūc claudicanti gressu incedentem suffulciebant, ualidis utriusq; manibus innixum, ut in loco densis uirgultis obrito, sagum ui semisectā à frōdatore, aut pinguem picem paululum subsistentem, quantū liquit frondator, trunco abscindens mollem tedam, ut sit pix circumsecta per montes, hanc autē mœste grauata uentus & imbecillitas dericiunt: sic quoq; uirum hunc intolerando grauatū dolore, fortes heroēs suffultū ducebant in bellicosum

co sum Græcorū cœtum, at intuentes om-
 nes miserti sunt uiri iaculandæ artis peritissi-
 mi acerboq; uulnere pressi, sed illū celer-
 imē ualidum & à morbo immunem reddi-
 lit Podalyrius dijs æqualis, multis scite uul-
 neri appositis pharmacis, & appellato sui pa-
 tris nomine illi animos addens, & Græci o-
 mnes celebrantes Esculapij filium lætis uo-
 cibus acclamarunt, & Philoctetem exhila-
 rarunt, & oleo circumunxerunt prompte,
 tum exitialis mœror & ærumna deorū sen-
 tentia euanuerunt, tū id spectantes diffunde-
 bantur gaudio, ille uero respirauit ab illa af-
 flictione, & pallori rubor succedebat, ac tri-
 sti imbecillitati magnum robur: augebātur
 autem omnia membra, ut quando segetibus
 augentur arua, quas prius deiectas magnis
 procellis excussus imber diluerit, hæ autem
 uentis arrectę rident florentes in laboriosis
 aruis: sic omne antea doloribus depressi Phi-
 loctetæ corpus, statim re floruit & profliga-
 uit curas omnes, quę illi animum depresso-
 runt. Cæterum Menelaus & Agamemnon
 cernentes uirum ab orco in lucem factum
 esse reducē, admiratione perculsi sunt: asse-
 rebant enim id sine numine diuum non eue-
 nire, nec id falso quidem, nam illi Minerua

S magnitu-

QVINTI CALABRI

complectebatur, ac māsērunt usq; ad orientem auroram in littore circumfluae Lemni at prima luce solutis retinaculis oram soluerunt illinc properantes. Cæterum Minerva ē puppi secundum misit uentum, porro uelum antennis expandebant nauem dirigitēs, at illa secundo uento in mari cursum tenebat, circumquaque sulcati fremebant fluctus, & caua undiq; efferbuit spuma, circum autem ruebant frequentes Delphines, fluctus secantes cani maris uias. Porro hi ad piosam Hellepontum appulerunt, ubi & aliarum nauium statio erat: gaudio autem diffundebantur Græci, cum in exercitu uidissent quos desiderabant. Hi igitur nauē egressi sunt cupide: habebat aut Philoctetes gracies manus uiris impositas, illi uero hūc claudicanti gressu incedentem suffulciebant, ualidis utriusq; manibus innixum, ut in loco densis uirgultis obsito, fagum ui semisectā à frōdatore, aut pinguem picem paululum subsistentem, quantū liquit frondator, trunco abscindens mollem tedam, ut sit pix circumsecta per montes, hanc autē mœste grauata uentus & imbecillitas dericiunt: sic quoq; uirum hunc intolerando grauatū dolore, fortes heroēs suffultū ducebant in bellicosum

to sum Græcorū cœtum, at intuentes omnes miserti sunt uiri iaculandæ artis peritissimi acerboq; uulnere pressi, sed illū celerimè ualidum & à morbo immunem reddidit Podalyrius dijs æqualis, multis scite uulneri appositis pharmacis, & appellato sui patris nomine illi animos addens, & Græci omnes celebrantes Esculapij filium lætis uocibus acclamarunt, & Philoctetem exhilararunt, & oleo circumunxerunt prompte, tum exitialis mœror & ærumna deorū sententia euanuerunt, tū id spectantes diffundebantur gaudio, ille uero respirauit ab illa afflictione, & pallori rubor succedebat, ac tristiti imbecillitati magnum robur: augebātur autem omnia membra, ut quando segetibus augentur arua, quas prius deiectas magnis procellis excussus imber diluerit, hæ autem uentis arrectę rident florentes in laboriosis aruis: sic omne antea doloribus depressi Philoctetæ corpus, statim reffloruit & profligauit curas omnes, quę illi animum depresserunt. Cæterum Menelaus & Agamemnon cernentes uirum ab orco in lucem factum esse reducē, admiratione perculsi sunt: asserebant enim id sine numine diuum non euenire, nec id falso quidem, nam illi Minerua

S magnitu-

QVINTI CALABRI

magnitudinē lumenq; iuuentę purpureum
 & lætis oculos afflarat honores, ac is de
 mū uisus est inter Græcos qui prius anteq
 hoc malo domitus esset, tū deinde ad opu
 lenti Agamennonis castra omnes optima
 tes Philoctetem adduxerunt, & illum laudi
 bus illustrantes conuiujs uenerabantur, ac
 cum cibi & potus illos satietas cepcrat, tum
 eum compellāt Agamennon, Amice quo
 niam te, nos mente capti in circumflua Le
 mno deseruimus, nec id quidē præter deo
 rum sententiā, ne nobis id grauius succen
 seas: non enim nos sine dijs fecimus, quin
 potius ipsi immortales dij in multa nos ma
 la cōijcere uoluerūt, te procul semoto, quo
 niā egregie nosti telis hostes deijcere, cum
 tecum armis disceptent, at in omni cōtinen
 te & uasto mari incognitæ sunt uig, Parcarū
 sententia in uarias defissæ partes, tum cre
 brę & obliquæ aliæ uersæ, quibus abripiun
 tur uenti flatu impulsī, rei bellicæ periti fe
 runtur iuuenes, ui quadā fatali, bonus autē
 sæpe in malā incidit uiā, & uir malus in bo
 nam. Cæterum dum in terris egeris tuo ar
 bitratu effici nō potest, ut hæce fugias, pro
 inde oportet prudentem uirum, si turbine
 quodam in asperā uiam agatur forti animo
 ærumnam

rum nam sufferre, cum igitur errore ducti
 in te deliquimus, immensis iterum donis id
 arcuemus, si unq̃ bene munitam Troiano-
 um urbē ceperimus: proinde in præsens of-
 eremus septē mulieres, & uiginti strenuos
 quos, in certaminibus uincere suetos: dein
 de duodecim tripodas, quibus nullo non ui-
 æ tempore animū oblectes, præterea meis
 tentorijs regio semper honore in conuiuio
 habebis. Hęc fatus, dedit heroi eximia do-
 na: cui Philoctetes tali oratione respondet,
 Amice, nec tibi nec cuiq̃ Græcorū quicq̃ suc-
 censeo, si quis mihi aduersatus sit: non enim
 me latet etiā bonorū uirorū animū muta-
 bilem esse, nec fas est semper esse aut nimia
 seueritate contractiorem, aut nimia stolidi-
 tate solutum, sed interdum truci uultu me-
 tuendū, tum iterum suauis comitate placen-
 tem. Porro nunc nos cubitum recipiamus,
 siquidem cui pugnandi necessitas impēdet,
 satius est, ut somno corpus curet, quā in
 multam noctem conuiuium extrahat. Hęc
 ubi dixisset, se subduxit, & ad suorum ami-
 corum tentorium concessit, qui statim belli-
 coso regi lectū pararunt, magno animi gau-
 dio delibuti, at ille grato somno ad auroram
 usq; fruebatur, uerum orta luce nox pelleba-

S ij tur,

Q. CAL. PARA. LIB. IX.

tur, & solis lumine rubescebant colles, & mortales se ad opus accingebant. Porro Græci magna pugnae cupidine flagrant, hi quidem politas acuebant hastas, hi uero tela, alij spicula, & prima luce & se & suos equos refecerunt: nam omnes cibo corpora curabant, quibus praestans uir Philoctetes, hisce uerbis animos addere nitebatur, Agite praelium iamiam nobis cordi sit, nec quis uestrum se nauibus teneat, priusquam incluta Troiae moenia diruta sint, & omnes deafratae uiae. Vt dixit, magnum omnes animo gaudium conceperunt, & se armis & scutis munierunt, & nauibus pleno se agmine effundebant, instructi & telis & scutis bubulocorio obductis, & galeis, & alius alium in ordine fulciebat, nec dixeris illis incedentibus aliū ab alio se motum, adeo certe densi & sibi mutuo coaptati erant.

Fo. CXXXV

IN DECIMUM LI-
brum argumentum.

PVLVDAMAS cernens Græcis nullum diuturnæ
obsidionis tedium moueri, sed vires & animos
crescere quotidie, suadet Troianis, ne amplius
Græcis pugne copiam faciant, sed moribus inclusi uim
hostiū arceant. Contra Aeneas diuersis rationibus con-
uincit, id minime sanum esse consilium, hoc enim pa-
cto futurum, ut interclusi commeatu, in ædia absuman-
tur. Ad prælium igitur hortatur, quod acerrime utrinque
commissum est, & Philoctetes Paridæ uulnus telo infli-
xit. Quo curando, cum incassum à medicis sudaretur,
uaticinio redditum est, solam Aenonem mederi posse,
Paris igitur ad Aenonem se recepit, illa autem contu-
maciter eum repulit, at Paris in reditu animam effla-
uit. Tum Aenone perniturie ducta, Paridæ sequu-
ta est. Quem cum à pastoribus rogo impo-
situm uidisset, eodem se quoque præ-
cipitauit, & simul concrema-
ta est.

QVINTI CA

LABRI DERELICTO-

rum ab Homero, liber decimus.

ROIANI extra mœnia cum ar-
mis & curribus & equis erant, &
concremarunt in prælio cęsos, me-
tuentes, ne Græci suorum cadaueribus illu-
derent. Proinde cum hostes uidissent certa-
tim se ad urbem corripientes, terram mor-
tuis sparsim iniecerunt, magno enim metu
concussi erant id uidentes, uerum ita cõster-
natos animi, compellat hac oratione Puly-
damas, qui magna prudentia cæteris præmi-
nebat, Amici non amplius pugnae huius
procellam sustinere possimus: ineamus igi-
tur consilium, quo pacto aliquem huius bel-
li cõficiendi modũ inuentum demus, nam
Græci mora nos uincunt, proinde agedum
conscensis munitis turribus, maneamus no-
ctes & dies propugnando cõterentes, dum
hostes Græciã repetāt, aut pro mœnibus se-
dentes inglorij tædio enecentur, siquidem
non suppetent illis uires, ut magna mœnia
dirumpant, etsi magnos in ea re labores ex-
haurir ent

Pulidamas
præliũ de-
hortatur.

aurirent : non enim sunt flaccida deorum
 immortalium opera, nec quoq; commeatus
 inopia laborabimus: nā magna uis frumen-
 ti in opulenti Priami ædibus recondita est,
 quæ & multis alijs hic collectis aliunde sa-
 tis esse posset, etiam ad longum tempus, etsi
 triplo maior numerus nobis expetentibus
 adesset præsidio. Hunc ita cōcionantem iur-
 gio âdoritur fortis Anchisæ filius, Pulyda-
 ma quonā pacto fertur te singulari quadam
 prudentia præditum esse, qui iubeas in urbe
 cum præliandum esset, in cœrore animū exe-
 dere, nec certe futurum est, ut temporis lon-
 gitudine tēdiū moueatur Græcis, quin po-
 tius ignominiose insultabunt, terga uerten-
 tes ubi uiderint, tum id nobis cruciatū ad fe-
 ret in patria pereuntibus, si diutius in isthac
 obsidione perstiterint, nec quis nobis The-
 bis commeatū deportauerit, ubi mœnibus
 inclusi fuerimus, nec uinū è Mœonia adfe-
 retur: proinde tristi fame miserè peribimus,
 ut optimè murus exitiū arceat. Præterea &
 si mortem acerbā & fatum declinare detur,
 certe animi mœrore conficiemur, proinde
 filijs & parentibus adiunctis, potius armis
 dimicemus, profecto Iupiter nobis opē fe-
 ret, nam eius præclaro sanguine genus du-

S iij   cimus,

QVINTI CALABRI

cimus, at si huic inuifis moriendum est, magnum erit cum gloria mori pro patria pugnantes, id satius quàm ut mœnibus nos tutantes misero necis genere absumeremur. Sic dicentem audientes secundo fremitu prosequabantur, tum statim se mutuo galeis, scutis & hastis muniebant. Porro Iupiter cœlo despiciebat Troianos pugnae sese aptantes, & cuique animos accendit, ut indefessam utrisque pugnam extenderet, nam futurum erat, ut Alexander ob uxorem in discrimen adductus, Philoctetæ manibus succuberet, tum hos in unum deduxit locum, Contentio pugnae dominatrix, nemini uisa, nam cruentam humeris nubem obduxit, obambulauit autem magnum mouens tumultum, nunc quidem in Troianorum nunc uero in Græcorum cœtum, cui metus & terror intrepidi uenerant comites, auunculam magnanimam illustrantes, at illa cupida rem paruam amplam reddiderat : habuit enim adamantina arma tabo polluta, & perniciosam hastam in aëra uibrabat, sub eius autem pedibus, atra mouebatur terra, & horrendum ignis uaporem, exhalauit magnis clamoribus iuuenum animos confirmans, illi autem statim intellexerunt mouentes prælium, siquidem

rem

Rem nihili in immensum sustulit dea, qualis
æditur fragor ineunte uere, uentis impetuo
sius spirantibus, cum frondent syluæ, ac om
nis parturit arbos, aut ut per arida fruteta in
cendiū diffunditur, aut cum mare magnum
sonoro uento exagitatū fluctus attollit, cir
cumquaq; autem immensi uentorum turbi
nes ingruunt, tū nautæ metu cōtremiscunt:
sic quoq; illis irruentibus immensa strepitu
resultauit terra: nā infesto certamine concur
rerunt, & uir uirum petijt. Porro Aeneas
primum Græcorum inuasit Harpalionem
Arizeli filium, Amphinome matre progna
tum in regione Bęocensium, hic autē Pro
thęenorem sequutus, ad bellum Troianum
uenit Græcis suppetias, quem Aeneas tene
ro uentre peruerberato uita priuauit. Præ
terea etiam Hycalum Thersandri filium acu
to iaculo gutturi infixio, quem diua Arethu
sa peperit in circumflua Cręta, ad Lethei
aquas & magno animi cruciatu affecit Ido
menea. Cæterum Neoptolemus duodecim
ex Troianis statim sui patris hasta exitio de
dit, & pium quidem Cebrum & Arionem
& Pasytheū, Hysminum, Hymbrasīū, Che
dum, Phlegem Mneseum: præterea Euno
num & Amphinonum, & Phasin aut Gæ
num

S v num

QVINTI CALABRI

num, qui ædes habebat in alta Gargaro, & ornamento fuit pugnantibus Troianis, uenitq; Troiam cum populo pingui, nam illi & magna & multa pollicitus erat dona Priamus, at stolidus non præcepit animo suum fatum: nam certe futurū erat, ut repente tristi prælio succumberet, anteq̃ daretur illustria Priami dona auferre, & tum perniciosum fatum in Græcorum exitium exagitaui Eurymentum, fortis Aeneæ socium, nam eius animo magnam indidit fiduciā, ut multis deiectis fatalem diem exitio compleret, domuit etiam aliunde alium immiti ferē similis, sed illi huic statim locum dederunt, in extremo uite, magno animi impetu grafsanti, nec pugnam curanti, & certe illo prælio memorabile facinus perpetrasset, nisi manus lassitudine dissolutę fuissent, & hastę cuspis multum retusa redderetur; non enim ensi capulus amplius ualuit, sed fatum hunc confregit, illum uero ad stomachum iaculo ferijt Meges, tum sanguis ex ore ebullijt, ac fatū statim cum luctu astitit, cui interfecto duo Epei famuli, nempe Deileon & Amphion arma diripere nitēbātur, sed illos tanta promptitudine elatos misere cadaueri su perstrauit Aeneas, ut cum quispiam uespas

PARAL. LIB. X. Fo. CXXXVIII
n campum uineis consitum ingruentes, ad
naturefcētes uuas mactet, hę certe expirant
ante q̄ detur fructus gustare: sic istos statim
interfecit antequā arma diriperent. Tum
Diomedes Menontū & Amphinoū inter-
fecit, ambo præstantes uiros: at **Paris** inua-
sit **Demoleon**tem **Hippasi** filium, qui prius
Lacedemoniam incoluit ad ostia altiflui **Eu-
rotæ**, uenit autem in expeditionem **Troi-**
cam **Mauortij** **Menelai** signa secutus, hunc
Paris interfecit telo per dextram mamillam
transacto, & anima statim membris dilap-
sa est, deinde **Teucer** **Zechin** petijt illustrē **Me-**
dontis filiū, qui in **Phrygiā** ouibus fertilem
habitauit, iuxta diuinum **Musarum** antrum,
ubi **Endimionem** apud boues somno sopi-
tum luna despiciens cœlo descēdit: magno
enim iuuenis amore q̄stuat dea, ubi etiam
num sub dēsis uirgultis lecti extat uestigiū,
cui eidē circumfusum est lac bubulū, quod
nostra adhuc etate admirantur mortales: nā
illud dixeris lac esse canum procul intuitus,
at si eo accesseris, albam aquam esse conten-
des, sed ubi paulo semotius diffluxerit, con-
densatur circa amnem, est enim solum lapi-
deum. Porro in **Alceum** irruit **Meges** **Phi-**
lei filius, & eum palpitantem sub pectore ha-
sta

QVINTI CALABRI

sta fixit, qui statim uitam morte commuta-
 uit nec illum è luctuoso prælio reuersum,
 quàmuis impensius cuperent ærumnosi su-
 scepere parentes, nempe formosa Philais, &
 Margasus, qui habitabant iuxta pellucidi
 Harpasi amnem, ubi in tristem Meandrum
 sonoro fluxu & magno undarum impetu il-
 labitur, diebus omnibus magna aquarū mo-
 le furens, porro egregium Glauci amicum
 formosum Scylaceū, Oilei filius, sibi occur-
 rentem uulnerauit parum supra scutū, & tri-
 stis hasta latum humerum perfodit, sanguis
 uero circa scutū ebullit, sed illū non interfe-
 cit, quia fatalis dies reuersum oppressit, ad
 mœnia charæ patriæ, simulatq; Græci altam
 Troiā excidissent, tū certe bello profugus
 in Lyciam uenit, solus sine socijs, sed fœmi-
 næ omnes circa urbem confluentes, sciscita-
 bantur eum & de uiris & de parentibus, hic
 tum illis memorauit suos omnes fato cōces-
 sisse, quare arreptis saxis circūstantes uirum
 illū interfecerūt, nec profuit illi in patriam
 reditus, sed fœminæ magna ædentes suspi-
 ria lapidibus obruerunt, & ex iaculis perni-
 ciosis illi tumulus aggestus erat, iuxta tem-
 plum ac sepulchrum fortis Bellerophontis,
 quod est situm apud nobilitatum Titanidis
 saxum

saxum, uerū huic fato functo, postmodum
 monitu Apollinis diuini sunt delati hono-
 res, qui interitui non subiacent. Cæterū Phi-
 loctetes interfecit Deioneū & Acamantem
 Antenoris filium, aliorum autem iuuenum
 magnam domuit turbā, nam in hostes gra-
 sabatur indomito Marti similis, aut sonoro
 fluuio, qui oppositas euincens gurgite mo-
 les, fertur in arua furens, quando impetuose
 ē petra præcipitatus montibus deuoluitur,
 tristibus imbris auctus, cum perenni &
 impetuosissimo fluxu feratur, obiectæ mo-
 les illum immente æstuantem cohibere ne-
 queunt: sic nemo Philoctetem eminus inue-
 hi cōspiciens se propius ferre ausus est; nam
 inusitato quodam robore illi pectus effe-
 buit: erat enim Herculis armis exornatus,
 siquidem balthæo eius truces inerant ursi,
 & horrendi Thoës circumibant, & crude-
 liter sub supercilijs ridētes Pardales, quibus
 iungebātur magnanimi lupi & apri spumo-
 si ac leones ualidi uiuos miris modis expri-
 mentes, deinde ubiq; prælia inerant cū acer-
 ba strage, tantis quippe ornamentis illi bal-
 theus expolitus erat, uerū pharetra immen-
 sum, quanta uenustate resplenduit: inerat
 enim Iouis filius pernicibus pedibus Mer-
 curius,

QVINTI CALABRI

curius, iuxta Inachi fluenta magnū Argum
maētans, Argum, inquam, qui alternis ocu-
lis somnum capiebat: inerat quoque Phaē-
ton circa Eridanum amnem, curru præcipi-
tatus, terra quippe conflagrante incendio,
multus in aëre fumus, quasi res uera fuisset,
dispargebatur, deinde dijs similis Perseus
horrendam interemit Medusam, ubi astro-
rum sunt lauacra & terræ termini, ac altissimi
Oceani fontes, ubi occidenti soli congregi-
tur noctis crepusculum. Præterea illic quo-
que Prometheus ardui Caucaſi iugis suspen-
sus est irrumpendo uinculo, & aquila illi ra-
dit iecur, semper succrescens, hic uero gemi-
tus ducere uidetur, quæ omnia illustribus
Vulcani manibus fabricata erant forti Her-
culi, at ille dedit ferenda Philoētetæ, nam il-
li domestica necessitudine admodū circum-
uentus erat, hic uero armis glorians domuit
populos, tandem autem in eum insurrexit
Paris luctuosa tela crispans manibus, cum
flexili neruo audacter, nam illi meditabatur
extremam perniciem, mittebatur autē ner-
uo telum, qui sonitum ædebat prouolante
telo, quod haud irritū ceciderat, uerum ab
illo aberrauit, ut qui nō nihil declinaret, sed
iecit Cleodorum, quamuis uir esset præstan-
tissimus,

issimus, parum supra mammam, traieciat
ad humerum usq; , non erat enim illi latum
scutum, quod perniciē arcere potuisset, sed
inermis cū esset secessit, cuius humeris Pu-
lydamas scutū rupto loro auulsit, ille autem
tristi hasta pugnans secessit, nam luctuosum
incidit iaculū aliunde irruens, ut uoluit quo-
dammodo deus, acerba morte prosternere
prudētis Lermi filium, quem peperit Am-
phiale in fertili Rhodiorum terra, eumq; ut
gembundo telo deiecisset Paris, tum certe
Philoctetes magna animi alacritate arcum
intendens, ingentem clamorem sustulit, Ca-
nis quā truci fati genere te exitio dabo,
quoniam te mihi parem facere conniteris,
& patriam nauibus repetent, quicunque tui
gratia infesto hoc praelio affliguntur, nā sta-
tim hoc dissoluetur malum, ubi tu hic ani-
mam expiraueris, quoniā tu illis perniciem
struxisti. Sic fatus flexilem neruū ad pectus
contraxit, cornua autem in circum ageban-
tur & acerbum telum dirigebatur, ac cuspis
parum supra arcum ui iuuenis emicuit, ner-
uus autē ualde sonuit euolante telo, nec ab-
errauit uir diuinus, sed illi nondum cor mi-
nuebatur, uerum adhuc animo ualuit, non
enim oportuno loco infigebatur sagitta, sed
perstrin-

QVINTI CALABRI

Paris uul-
neratur te-
lo Philo-
ctetes

perstrinxit dūtaxat formosum corpus, tum
iterum arcū parauit Philoctetes, & pręuer-
tens acuto telo supra inguen ferijt : tum ille
statione deserta, retro statim defluxit, nō se-
cus, ac canis leonis metu refert gradū, quā
antea impressionem fecerit : sic ille acerbis
transfixo pectore, doloribus, prælio se edu-
xit : populus autem conglomeratione, in
mutuam perniciem ruens, pugna uero mul-
to utrinq; cadentium sanguine constabat, &
cadauera cumulabantur cadaueribus, in mo-
rem grandinis aut niuis, quando Iouis prę-
cepto Zephyrus aut tempestas, montes &
syluas descēdant, sic illi utrinq; crudeli ma-
nu deiecti, se mutuo amplectebantur cadē-
tes. Cæterum Paris altis ductis suspirijs ob
uulnus animi angebatur, at illū mœrentem
obstipabant medici: Troiani quidem ad ur-
bem, Græci uero ad naues subito concede-
bant: nam atra nox prælium diremit, & la-
borem membris discussit, diffuso oculis so-
mno laboris depulso, sed Paridem ad lu-
cem usque tenebat inuigilia: non enim ullis
medicis illi occurrere potuerunt, quāuis id ar-
denter cuperent, quia illi fatale fuerat, ut E-
nones manibus mortem effugeret, si modo
iret, at hic statim uaticinijs morem gerens,
inuitus

nuitus iuit, nam exitialis illum perpulit ne-
 cessitas sub puellæ cōspectum prodire. Por-
 ro mali ominis aues è uertice occurrētes ce-
 sinerunt ad Leuam uolantes, quas ille intui-
 tus formidabat interdum, tum iterū imper-
 iecte uolare cognouit, uerum graue illi exi-
 tium protendebant. Cæterum uenit ad illu-
 stre Aenonem, quem intuitæ ancillæ de-
 miratæ sunt, imo & ipsa Aenone, hic uero
 statim se ad mulierculę pedes abiecit, super-
 nè nigrescens, & intus ad ipsam usq; medul-
 lam per ossa distillantem, quia ipsum phar-
 macum in tabum uertebatur, per læsum uiri
 corpus: proinde cruciabatur magna, pecto-
 re traiecto, tristitia, ut cum quispiam morbo
 & acerba siti exardescens, continuo dolore
 exiccatur, ut quem efferuescēs bilis adurat,
 & torpida anima in siccis labris oberrat, tū
 uitæ tū aquæ cupida: sic sub huius pectori-
 bus exedebatur animus, mœrore, & ui mor-
 bi flaccidus, proinde tali oratione adorsus
 est Aenonem, Ne me ueneranda mulier gra-
 ui dolore affectum hostili animo prosequa-
 ris, quoniam te antea uiduam in edibus dese-
 ruerim, non sponte quidem, nam me nō cui-
 tanta fata ad Helenam traxerant, cuius ante-
 quàm concubitu mixtus fuisset: utinam in

Paris ad Ae-
 nonē pro-
 perat.

T tuus

QVINTI CALABRI

tuis ulnis animam exhalassem, sed age per
 deos qui cœlum incolunt, per thalamū, per
 uirginalem amorem, benignum indue ani-
 mum, & acerbos depellito dolores, profu-
 turis pharmacis pernicioso uulneri apposi-
 tis, quæ, in fatis est, ut meos cruciatus sedet,
 si uelis, & tibi stet sententia, me acerbis fa-
 to eripere, sin secus, at te mei misericordia
 moueat, & uim fatalis teli medelis pellito,
 ut mihi robur & membra reflorescant, nec
 me tristi zelotypia exagitata, crudeli iaculo
 uitam profundere sinas, ad tuos pedes pro-
 stratū, & in Litarum offensionē impingas,
 quæ Iouis filiæ cum sint hominibus perfu-
 dis iracundia succensæ, in posterum luctuo-
 sam rependunt Erinnin. Proinde ô ueneran-
 da, iram animo pellito, & malum fatum, etsi
 insipientia aliquid in te deliquerit. Sic fatus,
 haud tamen potuit commotam huius men-
 tem ad misericordiam reflectere, sed conui-
 tijs incessens, sic compellat hominē magno
 animi cruciatu affectum, Sub meum ne con-
 spectum prodire audes? quam olim deserui-
 sti in ædibus immenso percitam luctu cau-
 sa Helenæ, quæ multorum malorum Tro-
 ianis seminariū est, cuius cōcubitu age frui-
 tor cachinnans, quia multo est præstantior
 tua

Aenone cō
 uitijs repel-
 lit Paridē.

tua prima uxore, quam fama fertur, senectē
malis non esse expositam; illi ad genua pro
perās accidas, nec mihi profusis lachrymis
tristia & miseranda obgannias, utinam ma-
gnū ferē robur pectori subesset meo, ut
tuas dilaniarē carnes, deinde & sanguinem
haurirem ob mala, quibus me affecisti, pra-
uitati morem gerens scelerate: ubi nunc est
formosa Venus, ubi denique omnipotens
Iupiter generi sui oblitus, hos habe tibi opi-
tutores, ac procul à meis ædibus te amoli-
re, & dijs & hominibus tristis noxa: tua enī
causa ô scelus, immortales quoq; in luctum
coniecti sunt, hi quidem ob nepotes, alijs ue-
ro ob filios in prælio cæsos, sed nostris te te-
ctis subducito, & ad Helenam contendas,
cuius te lecto acerbo affixum dolore opor-
teret dies & noctes gemitibus cōterere, tan-
tis per dum te tristi leuaret cruciatu. Sic locu-
ta plorantē ab amicis ædibus ablegauit sto-
lida: non enim perpendit in animo suum fa-
tū: futurū enim erat, ut illo extincto extem-
plo ipsam etiam fata comitarentur: sic enim
illi agglomerarunt Parcæ. Porro hunc clau-
dicanti gressu miserande properantem per
hirsutæ Idæ iuga & magno dolore percitū
animaduertit Iuno, & ingens immortalī ani-

QVINTI CALABRI

Iuno lata-
tur ob Pari-
dem male
affectum.

mo gaudium cōcepit, sedens ea olympi par-
te, ubi Iouis est area & morigeræ famulæ il-
li assidebant, quas aliquando formosa Iuna,
à sole compressa, peperit per cœlum indo-
mitas, nihil sibi mutuo similes, nam forma
altera alteri præstat. Ceterum alia hyemi &
capricorno curæ fuit, quatuor partibus mor-
talium ætas permutatur, illæ autem assequun-
tur alternatim: uerum hæc ipsi Ioui superum
regi per cœlū curæ sunt, at illæ differebant,
quo pacto perniciosum fatū exitiali animo
meditetur tristes Helenæ nuptias ad Dei-
phobum transferre, deinde acerbam Hele-
ni similitudinem & iram ob uxorem, & quo pa-
cto illum Græci in arduis mōtibus abreptu-
ri essent, ut Troianis infensum ad naues ad-
ducerent, ut eius monitu Diomedes cum
Vlyssæ, per murum irrumpens, abrepta sua
sponte Pallade, Alcathoo exitium adferret
quæ & urbi & ipsis Troianis propugnacu-
lum erat: nemo enim, ne decorum quidē ma-
xima etiam in Troianos iracundia exarde-
scens, potuisset opulentā Priami urbē euer-
tere, donec pro eorum incolumitate staret
immortalis dea, nec illi simulachrum corru-
ptioni obnoxium fabricati erant uiri, sed il-
lud ipsum cœlitus ipse Iupiter in Priami ur-
bem

bern demiserat. Porro hæc & alia præterea
 multa, ut deseruisset cū suis ministris Iouis
 coniunx, Paridem in mōte Ida anima desti-
 tuit, nec illum Helena uidit reducem, sed cir-
 cumfusæ nymphæ plorabant, quia adhuc
 animo hærebant, quos antea sermones con-
 seruisset secum, & ut tenella ætate cœtus fa-
 cerent, cum illis quoque plorabant celeres
 bubulci in animo dolentes, ualles autē resul-
 tabant strepitu, & tum pastor quidam æru-
 mnosæ Priami uxori grauē Alexandri obi-
 tum nūciauit, quem ut audiuit tremor occu-
 pabat ossa, & membra infrangebantur, ac in
 hæc ploranda prorupit uerba, Perijsti cha-
 re fili ac mihi luctu luctum cumulasti, nulla
 euitabilē ratione, quia alios filios omnes su-
 pereminebas, post Hectorem, quare te mi-
 sera deflebo, dum cor mihi in pectore pal-
 pitet, nō enim sine diuūm numine hæc eue-
 niunt, sed fatum aliquod tristitia hæc opera
 excogitauit, quæ utinam nunq̃ animo per-
 cepissem, sed diem meum obijsssem antea,
 quando pace ac rerum opulentia adhuc flo-
 ruerim, ut quæ iam formidem, & alia gra-
 uiora me uisuram, nempe filios interfectos
 & urbē igni ac ferro à Græcis deuastatam,
 & generos & filios cum alijs multis Troia-
 nis

Dolet He-
 cuba magis
 ob Paridē
 cœsum q̃ ob
 alios filios

QVINTI CALABRI

Fraudulen-
to animo
Helena.

nis bellica necessitudine in seruitutem cum
suis liberis abstractos: sic dixit ploratū ciēs,
sed maritus id non rescuerat, uerum hic se-
pulchro astitit Hectoris, lachrymas fundēs,
quia praeſtātissimus fuerat, & hasta patriam
ab hostiū assultu asseruerat, qua de re non-
dum acerbis Græcorum mentes didicerat,
sed Helena continuo plorans, multa protu-
lit, alia quidem propalam, alia uero animo
premebat, hæc nempe secum mente uolu-
rans, Acerbe occidisti, mi uir, Troianis & ti-
bi ipsi magna perniciēs, & acerbis me hisce
malis deseruisti, quæ formidem futurum, ut
in maiora adhuc mala incidam: utinam me
Harpyæ abripiissent olim, cū te malo com-
pulsā fato sequuta sum: nunc uero & tibi &
mihi miserę dī mala immiserunt: omnes e-
nim exhorrent, omnes denique hostili affe-
ctu prosequuntur, nec ullū patet effugium,
nam si me in Græcorum cœtū proripiam,
statim meum corpus flagris concident, sin
maneo, & Troiani & Troianę me cingētes,
aliunde aliæ statim dilaniabunt, nec cadauer
humo cōdetur, sed canes & alites distrahēt:
utinam fato occubuissē anteq̃ hæc mala
oculis nostris incurrissent. Sic fata est, non
tam maritum deflens, quā grauis delicti
memoriam

memoriam refricans plorabat, circumfusæ autem Troianę mulieres, quasi ob illum ducebant gemitus, sed alię mente uersabant uiros & parentes, alię filios & uenerandos amicos sibi ob oculos ponentes: sola autem Aenone ex animo dolebat, attamen nō plorabat inter Troianas, sed seiuncta in suis edibus iacebat grauiter deflens, prioris mariti thalamū, ut in locis nemorosis glacies per arduos montes circūagitur, quę ualles defœdat Zephyri turbine diffusa, circumquaque autem porrecti montium uertices humidis distillantes guttis agitantur, at hæc licet inuisitata cuiusdam magnitudinis sit, tamen per saltus, ruente distillatione, in frigidam liquefcit aquam: sic illa indignata, horrida liquefcit tristitia, animi se angens ob maritum, cui sua libata uirginitas, & graues promens gemitus, hisce uerbis secum exæstuabat, Heu mihi ob scelus, heu mihi ob ærumnosam uitam, quæ maritum maximo complexa sum amore misera, cum quo sperabam exacta ætate uitam agens, nulla discordię nebula obductam, ad præclarum limen uenire, sed dii alio detorserunt: utinam me prius atra strauissent fata, quando futurum erat, ut ab Alexandro auellerer, uerum

Aenone
prę dolore
Paridē quę
rit.

T iiii etfi

QVINTI CALABRI

et si me cum in uiuis esset deseruit, magnum
tamen aggrediar facinus, ut ob ipsum mor-
tem obeam, quoniā ingrata hac luce fruor.
Sic locutę tristes supercilijs lachrymę præ-
cipitabantur, & extincti mariti memor, ut
cera cęco carpebatur igni, nam uerebatur &
patrem & ancillas. Porro dum nox terras
prætenderet, mortalibus laborū solutionem
adferens, tum parente & famulis somno se-
pultis in ædibus, perruptis aulæ ianuis exi-
iunt turbinis in morem, agilia namq; mēbra
eam ferebant, ut quando per montes iuuen-
cam tauri amore captam animus extimulat,
ut celeribus pedibus impetuosę feratur: hæc
igitur amore æstuans, non metuit, pasto-
rem, nā effertur impetu nemini restringen-
do, si alicubi in uirgultis cōsuetum taurum
conspexerit, sic illa impetu abrepta longum
confecit iter, cupiens subito pedibus tristē
cōscendere pyram, nec membra lassitudine
soluebantur, sed noua subinde agilitas pedi-
bus addebatur, quoniam fatum exitiale &
Venus stimulos addebant, nec formidabat
hirsutas sub noctem feras sibi obuiā factas,
cum eas antea, mirum q̄, exhorruerit, per
omnes enim montium rupes permeabat, &
præcipitia ac ualles oēs trans mittebat, quā
cum

am cœlitus intuita esset Luna in memoriã
 regis stãtis Endimionis adducta, dolebat illã
 ta uere, & desuper demisso fulgore lōgas
 peruit uias, at tandem per montē uenit, ubi
 liæ quoq; nymp hæ Alexandrum deplora
 bant, quem magnus circundedit ignis, quia
 ipsi pastores aliunde aliq̃ mōtib; cōfluen
 tes magnam lignorum copiam aggesserūt,
 ut extremo officio amicum, & regem profe
 querentur, magnum circumquaque luctum
 cientes, illa uero ut uidit, non propalã qui
 dē, quamuis magno animi dolore enecaret
 tur, uociferabatur: sed decoro capite pallio
 inuoluto, repente in ignē insiliūt, at magnū
 mouit ploratum: concremabatur autē cum
 marito. Porro nymp hæ aliunde aliæ in ma
 ximam admirationem adducebantur, simul
 atq; uiderunt cum uiro collaplam, nec dee
 rant qui hæc secum animo uoluebant, ma
 gno profecto se Paris scelere obligauit, qui
 deserta coniuge admodum ueneranda sibi
 assumpsit luxu perditam uxorem, in suū &
 urbis & Troianorū exitiū stolidus, nec mo
 uebatur affectu prudentē coniugē ita excar
 nificari, quē illum non redamantem, sed po
 tius hostilia meditantem luce magis uene
 rabatur, sic nymp harum quæpiam in ani
 mo

Aenone in
 Paridis ro
 gū insiliit.

Q. CAL. PARA. LIB. X

mo cogitabat : hi autem medio rogo cōcre-
mabantur auroræ obliti. Porro circumstan-
tes pastores obstupescabant, ut Græci quo-
que antea densi spectatum uenientes, Aeno-
nem Capanei prostratam telis, apud suum
maritum luctifico Iouis fulmine domi-
tam: at ubi utrosque exitialis ignis im-
petus absumpsisset Aenonem &
Paridē, & uni subiecissent petre-
tum pyram uino extingebāt,
& eorum ossa aurea urna
condebant, propeq; tu-
mulum erexerunt:
cui duas suppo-
suerunt colu-
mnas, quæ
alibi alio
uersæ
erāt.

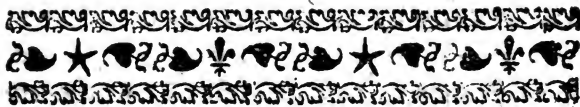
Libri decimi finis.

In

FO. CXLVI
IN VNDECIMVM LIBRUM
argumentum.

CVM mulieres in urbe Paridē deflerent, in campo Troico nihilo minus pugna efferbuit, & multi Trojanorum cadebant Philoëctæ telis. Quare Apollo, assumpta uatis Polymestoris persona, Aeneam & Eurymachum adhortatur, ut fidenti pectore hostibus se obijciant. Neutri enim ad huc diem fatalem adesse asserens, quo freti tanta strage hostes affecerunt, ut in fugam effusi, castra petissent, nisi Neoptolemus obstitisset, quem Aeneas committi noluit Thetis, ne in Veneris offensionē impingeret. Quod cum uideret Minerva, se praelio accinxit, Venus igitur suo filio metuens, eum praelio eduxit. Proinde Troiani aperto Marte, Græcis congregari non ausi, è muris uim hostium arcent, unde Aeneas, magnū inter Græcos stragem addidit.

QVINTI CA

LABRI DERELICTO-

rum ab Homero, liber undecimus.

ROI ANAE in urbe crebra du-
cebant suspiria; nec potuerūt ad tu-
mulū prodire, quia procul ab urbe
situs erat: iuuenes uero in omni urbis parte
assidue laborabāt, quia pugna non remitte-
batur, etiā Alexandro extincto, nam Græ-
ci Troianos ad urbem persequebantur, qui
& ipsa urgente necessitate extra mœnia se
recipiebant, inter medios autem Cōtentio
& luctuosa Bellona uolitabant, malas aspe-
ctu furias representātes, ambæ fatale spiran-
tes exitium. Tum circa eas acerba fata hor-
rendè furebant, ab altera autem parte me-
tus & Mars populos extimularunt, à tergo
aderat illis furor purpureo infectus cruore,
ut uidentium, hi quidem uires colligerent,
hi autem in fugam agerētur, quaquauersum
iacula, hastę, tela, alibi alia fundebātur, perni-
ciosę stragis cupida: magnus autem circa ca-
dentes mouebatur strepitus eorum, qui u-
trinq; exitiali prælio disceptabant, hic igi-
tur

α Neoptolemus Laodamātem interfecit,
 qui educatus fuerat in Lycia iuxta fluentem
 Kanthi, quem aliquando altitoni Iouis con-
 iunx Latona mortalibus exhibuit aspero Ly-
 ciæ campo, manibus dirupto, quando gra-
 uibus diuini partus doloribus conficeretur,
 posthunc, Nirum exitio dedit hasta per ma-
 xillam traiecta, transfodit autem hastæ cu-
 spis linguam adhuc loquētem: tum hic non
 cohibendam hastæ cuspidem amplecteba-
 tur stridens, defluxit autem cruor loquen-
 tis genis, & hūc hasta, ualida manu acta ad
 terrę solum fixit, animam exhalantem, Irus
 iecit Aeuenorem parū supra ilia, & egit ha-
 stam per medium iecur, tum hic statim tri-
 sti occubuit fato: deinde inuasit Neoptole-
 mus Aripthionē & Hippomedontē pro-
 strauit præstantem Menali filium, quem pe-
 perit nymphea Ocyroa ad Sāgarij amnis de-
 cursum, nec eum suscepit reducē, sed tristia
 fata filio illam orbarunt, ob quem maximo
 conficiebatur luctu. Tum Aeneas Bromon-
 tem & Andromachum interfecit, qui edu-
 catus erat in Cnossio, hic uero in sacra Ly-
 cia, ambo in eundē locū equis dilapsi sunt,
 at hic palpitabat gutture hasta transfixo, ille
 autem tristi saxo uerticis fundamento uali-
 da

QVINTI CALABRI

da manu illiso expirauit, ac atrum eum amplectebatur fatum. Porro equi attoniti reddebantur, & excussis aurigis fugientes, per cadaucra errabant, & hos quidē Aeneæ ministri arripientes ex animo ob gratam prædam gaudebant. Tum Philoctetes exitiali iecit telo Perasum, se fuga è prælio proripientem: præsecuit autem obliquos poplitis neruos, & infregit uiri impetum, quem ut Græcorum quidam uidit mutilatum, statim impacta hasta capitis neruum præsecuit, & totum corpus ad terram defluxit, caput nutans seorsum ferebatur, illo uocem emittente, tum extemplo euolauit anima. Ceterum Pulydamas Cleonem & Antimachum hasta ferijt, qui è Symo uenerunt sub Nereo rege, ambo docti insidias piscibus struere hamo, & retia in mare iacere, & manibus è naui scite & directe tridentem in pisces torquere, sed hæc maritima opera non suffecerunt depellendo exitio: Eurypylus autem bellicosum & præclarum Hellum deiecit, quem iuxta saludē Gygeam peperit formosa Cleto, hic in puluere porrectim extensus est supinus, & procul à ualido eius humero hasta dilapsa est, tristi tamen ensi inflexa manus: etiamnum prompta erat ad pugnam

gnam, hastam tollere, sed frustra: non enim
 vir illam ad opus direxit, sed frustra palpa-
 uit, ut horridi draconis cauda præsecta sub-
 ultat, non tamen vires magno labori sup-
 petunt, ut uulnerantem conficiat: sic quoq;
 fortis uiri dextra, ad hastam tollendā impe-
 tu ferebatur, at robur non comitabatur. Cæ-
 terū Vlysses Enum sustulit & Polyindum,
 ambo Cetæos, hunc quidem hasta, alterum
 uero ense prosternens: at Stenulus inuasit
 diuum Abantem, emissio iaculo, quod per
 fauces actum ipsum occipitis neruum pene-
 trauit, & dissoluit cor uiri, ac omnia infregit
 membra: Diomedes autem inuasit Laodo-
 cum, Agamennon uero Melium, Deipho-
 bus Dryanta & Alcinum, at Agenor Hip-
 pason interfecit, licet admodum illustrem,
 qui à Peneo flumine aderat, nec nutriendi
 mercedem parentibus rependit, quia illum
 comminuit dæmon, at Thoas interfecit La-
 lum & præstantem Lyncum: uerum Me-
 riones Lyconem, & Menelaus Archilo-
 chum, qui habitauit ad pedē Corycæi mon-
 tis, qui petra est prudentis Vulcani mor-
 talibus admirationem mouens, nam con-
 tinuo incendio flagrat, & noctes & dies,
 attamen in circum palmæ florent, & suum
 proferunt

QVINTI CALABRI

proferunt fructum, radice tamen ardente cum faxis, sed illud immortales dii posteris uidendum curarunt. Teucer autem presentis Hippomedontis filium Menetem impetuosi inuectum telo adoritur, quod & oculis, & mente, & manibus direxit, ab incuruo cornu, & id exili est manu in uirum, quo nervus adhuc insonuit, hic tamen pulpit humi deiectus, quia fata simul cum telo ferebantur ad oportunum pectoris locum, ubi menti & robori uirorum sedes est & præcipites ad necem uia. Porro Euryalus ualida manu magnū iaculabatur saxum, & celeres Troianorum phalanges loco mouit, ut quādo aliquis gruibus acuta uoce infestis iratus, ad campi terminum magna percitus indignatione se cōiecit, uersans circa caput neruos bubulos, & alios iacit in aduersum, dissipat autem impetu longos aērē sulcantes ordines, hi autem in fugā se uertunt, & alter alteri implicitus euolat, magno ædito clangore, cum antea ordine incedebant: sic hostes horridum metuebāt telum fortis Euriali, nam id haud irritum ferebat deus, uerum etiā securi caput fortis Meletis comminuit, & nociuum occupauit fatū. Porro alium alius neci dedit, terra autem ingemiscebat

cebat, ut quando magno uento graui sono
 impetu impressionem faciente, alibi aliæ ar
 bores humi sternuntur radicitus auulsæ, ex
 tremis solo, inhorrescit tellus circumqua
 que: sic illi in puluerem cadebāt, arma uero
 immensum sonabant, terra autem maxime
 circumsonuit, illi uero acerbæ pugnae inten
 ti, sibi mutuo exitium ferre nitebātur. Tum
 & Aeneam & bellicosum Eurymachū An
 tenoris filium accessit Apollo, qui cum for
 tibus Græcis armis disceptabant cominus,
 non secus, ac duo ualidi & coëui boues, cur
 rui iuncti, nec pugnam remittebant: hos igi
 tur deus tali oratione adoritur, assumpta ua
 tis Polymestoris persona, quem aliquando
 genuit mater ad Xantum amnem Hecati fa
 mulū, Eurymache & Aenea deorū genus,
 non par, ut uos Græcis locum detis, ne ipse
 quidem Mauors impetuosus lætabitur uo
 bis occurrens, si certe per turmā uelitis pu
 gnam capescere, quoniam Parcæ longū ui
 tæ terminū utriq; fixerunt. Sic fatus in uen
 tos disparuit, & eorum aspectui exemptus
 est, hi uero statim mente comprehendebant
 dei potentiam, derepēte igitur ipsis immen
 sa crescebat audacia, & animus pectoribus
 furebat, atque in Græcos exiliebant, acerbis

V uespis

QVINTI CALABRI

uespis similes, quæ magna ira percitæ, in
 tant apibus, simulatque autumnali tempore
 eas ad siccitas uuas ferri uideant, aut ex al-
 ueario proruētes: sic Troiani impetuose in
 bellicosos Græcos inuehebantur: gauisa at-
 tem sunt atra fata illis pugnantibus, & risu
 Mauors & horrendum sustulit clamorem
 Bellona, ac magno strepebant sonitu arma:
 illi igitur infinitas hostium turmas perrum-
 pebant, indefessis manibus, & populus sine
 delectu sternebatur, perinde ac manipuli
 feruidæ æstatis tempore, quas demetunt agi-
 libus manibus messorēs, diuisis per arua in-
 geribus immensis: sic quoque horum mani-
 bus infinitæ cadebāt phalanges, circumqua-
 que autem terra cadaueribus referta sangui-
 ne exundauit. Contentio certe magnum ani-
 mo gaudium concepit, ob pereuntes, hi ta-
 men perniciosum illum laborem non remit-
 tebant, sed perinde ac oues irruente leone,
 sic alij tristē fugam circūspectabant & per-
 nicioso prælio se subtraxerunt, qui adhuc pe-
 dibus ualebant. Porro Aeneas effuso cursu
 insequens, hasta fugientium terga cedebat,
 Eurymachus autem aliunde: ceterum Apol-
 lo id ex alto cōspiciens magno perfunde-
 tur gaudio, ut quando uir aliquis, apris in ari-
 das

las segetes irruentibus, antequàm à messoribus manipuli sint prostrati, ualidos in aduersum canes exagitet, at hi uidentes repentinò terrore cōcutiuntur, nec amplius aquā curæ habent, sed in tristē fugam uertuntur gregatim, quos statim canes pedibus assequentes à tergo dilaniant crudeliter: hi autem fugiunt mœsto animo, dominus uero agri magnam animo uoluptatem accipit: sic quoq; oblectabatur animi Apollo, cum cererem magnas Græcorū turmas fuga se prælio subtrahentes, nō enim illis amplius deorum opera curæ fuerant: uerū precabantur deos pedū celeritate sibi consuli posse: nam omnis spes reditus in pedibus erat sita: siquidem omnes impetebāt Eurymachus & Aeneas hasta grassantes, adiuncto sibi amicorū præsidio: hic Græcorum quispiam uel uiribus fretus uel ex Parcarū in suum exitium conspirantium sententia, equum è prælio fugientē cohibuit, reflectere connisus ad prælium, ut cum hostibus pugnam capesceret, hunc magnanimus Agenor fraude circumuentum ancipiti cecidit securi, uis autem cessit ferro, brachij osse uulnerato, & facile concitauit neruos, & uenæ scaturiebant sanguine, circumfundebātur autem equi & statim

Vñ defluxit

QVINTI CALABRI

uespis similes, quæ magna ira percitæ, in-
 tant apibus, simulatque autumnali tempore
 eas ad siccitas uuas ferri uideant, aut ex al-
 ueario proruētes: sic Troiani impetuose in
 bellicosos Græcos inuehebantur: gauisa au-
 tem sunt atra fata illis pugnantibus, & risit
 Mauors & horrendum sustulit clamorem
 Bellona, ac magno strepebant sonitu arma:
 illi igitur infinitas hostium turmas perrum-
 pebant, indefessis manibus, & populus sine
 delectu sternebatur, perinde ac manipuli
 feruidæ æstatis tempore, quas demetunt agi-
 libus manibus messorēs, diuisis per arua in-
 geribus immensis: sic quoque horum mani-
 bus infinitæ cadebāt phalanges, circumqua-
 que autem terra cadaueribus referta sangui-
 ne exundauit. Contentio certe magnum ani-
 mo gaudium concepit, ob pereuntes, hi ta-
 men perniciosum illum laborem non remit-
 tebant, sed perinde ac oues irruente leone,
 sic alij tristē fugam circūspectabant & per-
 nicioso prælio se subtraxerunt, qui adhuc pe-
 dibus ualebant. Porro Aeneas effuso cursu
 insequens, hasta fugientium terga cedebat,
 Eurymachus autem aliunde: ceterum Apol-
 lo id ex alto cōspiciens magno perfundeba-
 tur gaudio, ut quando uir aliquis, apris in an-
 da

as segetes irruentibus, antequàm à messoribus manipuli sint prostrati, ualidos in adversum canes exagitet, at hi uidentes repente terrore cōcutiuntur, nec amplius aquā uræ habent, sed in tristē fugam uertuntur regatim, quos statim canes pedibus assequentes à tergo dilaniant crudeliter: hi autem fugiunt mœsto animo, dominus uero gri magnam animo uoluptatem accipit: sic quoq; oblectabatur animi Apollo, cum cererem magnas Græcorū turmas fuga se prælio subtrahentes, nō enim illis amplius deorum opera curæ fuerant: uerū precabantur deos pedū celeritate sibi consuli posse: nam omnis spes reditus in pedibus erat sita: siquidem omnes impetebāt Eurymachus & Aeneas hasta grassantes, adiuncto sibi amicorū præsidio: hic Græcorum quispiam uel uiribus fretus uel ex Parcarū in suum exitium conspirantium sententia, equum è prælio fugientē cohibuit, reflectere connisus ad prælium, ut cum hostibus pugnam capesceret, hunc magnanimus Agenor fraude circumuentum ancipiti cecidit securi, uis autem cessit ferro, brachij osse uulnerato, & facile concitauit neruos, & uenæ scaturiebant sanguine, circumfunde bātur autem equi & statim

Vñ defluxit

Q. CAL. PARA. LIB. X

mo cogitabat ; hi autem medio rogo cōcre-
mabantur auroræ obliti. Porro circumstan-
tes pastores obstupescabant, ut Græci quo-
que antea densi spectatum uenientes, Aeno-
nem Capanei prostratam telis, apud suum
maritum luctifico Iouis fulmine domi-
tam: at ubi utrosque exitialis ignis im-
petus absumpsisset Aenonem &
Paridē, & uni subiecissent petrę,
tum pyram uino extingebāt,
& eorum ossa aurea urna
condebant, propeq; tu-
mulum erexerunt:
cui duas suppo-
suerunt colu-
mnas, quę
alibi alio
uersæ
erāt.

Libri decimi finis.

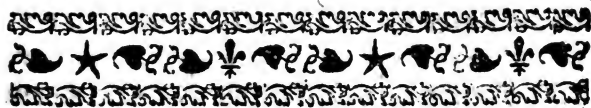
In

Fo. CXLVI

IN VNDECIMVM LIBRUM
argumentum.

Cum mulieres in urbe Paridē deflerent, in campo Troico nihilo minus pugna efferbuit, & multi Trojanorum cadebant Philoëtetæ telis. Quare Apollo, assumpta uatis Polymestoris persona, Aeneam & Eurymachum adhortatur, ut fidenti pectore hostibus se obijciant. Neutri enim ad huc diem fatalem adesse asserens, quo freti tanta strage hostes affecerunt, ut in fugam effusi, castra petissent, nisi Neoptolemus obstitisset, quem Aeneæ committi noluit Thetis, ne in Veneris offensionē impingeret. Quod cum uideret Minerva, se prælio accinxit, Venus igitur suo filio metuens, eum prælio eduxit, Proinde Troiani aperto Marte, Græcis congregari non ausi, è muris uim hostium arcent, unde Aeneas, magnū inter Græcos stragem addidit.

Q. CAL. PARA. LIB. X

mo cogitabat : hi autem medio rogo cōcre-
mabantur auroræ obliti. Porro circumstan-
tes pastores obstupescabant, ut Græci quo-
que antea densi spectatum uenientes, Aeno-
nem Capanei prostratam telis, apud suum
maritum luctifico Iouis fulmine domi-
tam: at ubi utrosque exitialis ignis im-
petus absumpsisset Aenonem &
Paridē, & uni subiecissent petrę,
tum pyram uino extingebāt,
& eorum ossa aurea urna
condebant, propeq; tu-
mulum erexerunt:
cui duas suppo-
suerunt colu-
mnas, quę
alibi alio
uersę
erāt.

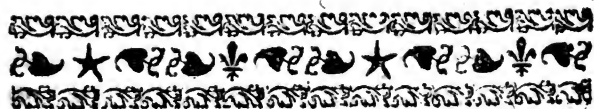
Libri decimi finis.

Fo. CXLVI

IN VNDECIMVM LIBRUM
argumentum.

CVM mulieres in urbe Paridē deſerent, in campo Troico nihilo minus pugna efferbuit, & multi Troianorum cadebant Philoſtetae telis. Quare Apollo, aſſumpta uatis Polymeſtoris perſona, Aeneam & Eurymachum adhortatur, ut fidenti peſtoꝛe hoſtibus ſe obijciant. Neutri enim ad huc diem fatalem a deſſe aſſerens, quo freti tanta ſtrage hoſtes aſſecerunt, ut in fugam effuſi, caſira petiſſent, niſi Neoptolemus obſtitiſſet, quem Aeneas committi noluit Thetis, ne in Veneris offenſionē impingeret. Quod cum uideret Minerua, ſe praelio accinxit, Venus igitur ſuo filio metuens, eum praelio eduxit. Proinde Troiani aperto Marte, Graecis congregari non auſi, e muris uim hoſtium arcent, unde Aeneas, magnū inter Graecos ſtragem adidit.

QVINTI CA

LABRI DERELICTO-

rum ab Homero, liber undecimus.

ROI ANAE in urbe crebra du-
cebant suspiria, nec potuerūt ad tu-
mulū prodire, quia procul ab urbe
situs erat: iuuenes uero in omni urbis parte
assidue laborabāt, quia pugna non remitte-
batur, etiā Alexandro extincto, nam Græ-
ci Troianos ad urbem persequebantur, qui
& ipsa urgente necessitate extra mœnia se
recipiebant, inter medios autem Cōtentio
& luctuosa Bellona uolitabant, malas aspe-
ctu furias reprēsentātes, ambæ fatale spiran-
tes exitium. Tum circa eas acerba fata hor-
rendè furebant, ab altera autem parte me-
tus & Mars populos extimularunt, à tergo
aderat illis furor purpureo infectus cruore,
ut uidentium, hi quidem uires colligerent,
hi autem in fugam agerētur, quaquauersum
iacula, hastę, tela, alibi alia fundebātur, perni-
ciosę stragis cupida: magnus autem circa ca-
dentes mouebatur strepitus eorum, qui u-
trinq; exitiali prælio disceptabant, hic igi-
tur

Neoptolemus Laodamātem interfecit,
 qui educatus fuerat in Lycia iuxta fluenta
 Xanthi, quem aliquando altitoni Iouis con-
 iunx Latona mortalib⁹ exhibuit. aspero Ly-
 ciæ campo, manibus dirupto, quando gra-
 uibus diuini partus doloribus conficeretur,
 posthunc, Nirum exitio dedit hasta per ma-
 xillam traiecta, transfodit autem hastæ cu-
 spis linguam adhuc loquētem: tum hic non
 cohibendam hastæ cuspidem amplecteba-
 tur stridens, defluxit autem cruor loquen-
 tis genis, & hūc hasta, ualida manu acta ad
 terrę solum fixit, animam exhalantem, Irus
 iecit Aeuenorem parū supra ilia, & egit ha-
 stam per medium iecur, tum hic statim tri-
 sti occubuit fato: deinde inuasit Neoptole-
 mus Aripthionē & Hippomedontē pro-
 strauit præstantem Menali filium, quem pe-
 perit nymphea Ocyroa ad Sāgarīj amnis de-
 cursum, nec eum suscepit reducē, sed tristia
 fata filio illam orbarunt, ob quem maximo
 conficiebatur luctu. Tum Aeneas Bromon-
 tem & Andromachum interfecit, qui edu-
 catus erat in Cnossio, hic uero in sacra Ly-
 cia, ambo in eundē locū equis dilapsi sunt,
 at hic palpitabat gutture hasta transfixo, ille
 autem tristi saxo uerticis fundamento uali-
 da

QVINTI CALABRI

da manu illiso expirauit, ac atrum eum amplectebatur fatum. Porro equi attoniti reddebantur, & excussis aurigis fugientes, per cadaucra errabant, & hos quidē Aeneæ ministri arripientes ex animo ob gratam prædam gaudebant. Tum Philoctetes exitiali iecit telo Pegasus, se fuga è prælio proripientem: præsecuit autem obliquos poplitis neruos, & infregit uiri impetum, quem ut Græcorum quidam uidit mutilatum, statim impacta hasta capitis neruum præsecuit, & totum corpus ad terram defluxit, caput nutans seorsum ferebatur, illo uocem emittente, tum extemplo euolauit anima. Cæterum Pulydamas Cleonem & Antimachum hasta ferijt, qui è Symo uenerunt sub Nereo rege, ambo docti insidias piscibus struere hamo, & retia in mare iacere, & manibus è naui scite & directe tridentem in pisces torquere, sed hæc maritima opera non suffecerunt depellendo exitio: Eurypylus autem bellicosum & præclarum Hellum deiecit, quem iuxta saludē Gygeam peperit formosa Cleto, hic in puluere porrectim extensus est supinus, & procul à ualido eius humero hasta dilapsa est, tristi tamen ensi inflexa manus: etiamnum prompta erat ad pugnam

PARAL. LIB. XI. Fo. CXLVIII
nam, hastam tollere, sed frustra: non enim
ir illam ad opus direxit, sed frustra palpi-
tauit, ut horridi draconis cauda præsecta sub-
iungat, non tamen vires magno labori sup-
petunt, ut uulnerantem conficiat: sic quoq;
fortis uiri dextra, ad hastam tollendā impe-
tu ferebatur, at robur non comitabatur. Cæ-
terū Vlysses Enum sustulit & Polyindum,
ambo Cætæos, hunc quidem hasta, alterum
uero ense prosternens: at Stenulus inuasit
diuum Abantem, emissio iaculo, quod per
fauces actum ipsum occipitis neruum pene-
trauit, & dissoluit cor uiri, ac omnia infregit
membra: Diomedes autem inuasit Laodo-
cum, Agamennon uero Melium, Deipho-
bus Dryanta & Alcinum, at Agenor Hip-
pason interfecit, licet admodum illustrem,
qui à Peneo flumine aderat, nec nutriendi
mercedem parentibus rependit, quia illum
comminuit dæmon, at Thoas interfecit La-
lum & præstantem Lyncum: uerum Me-
riones Lyconem, & Menelaus Archilo-
chum, qui habitauit ad pedē Corycæi mon-
tis, qui petra est prudentis Vulcani mor-
talibus admirationem mouens, nam con-
tinuo incendio flagrat, & noctes & dies,
attamen in circum palmæ florent, & suum
proferunt

QVINTI CALABRI

proferunt fructum, radice tamen ardente cum faxis, sed illud immortales dii posteris uidendum curarunt. Teucer autem presentis Hippomedontis filium Menetem impetuosi inuectum telo adoritur, quod & oculis, & mente, & manibus direxit, ab incuruo cornu, & id exili est manu in uirum, quo nervus adhuc insonuit, hic tamen pulpit humi deiectus, quia fata simul cum telo ferebantur ad oportunum pectoris locum, ubi menti & robori uirorum sedes est & præcipites ad necem uia. Porro Eurialus ualida manu magnū iaculabatur saxum, & celeres Troianorum phalanges loco mouit, ut quādo aliquis gruibus acuta uoce infestis iratus, ad campi terminum magna percitus indignatione se cōiecit, uersans circa caput nervos bubulos, & alios iacit in aduersum, dissipat autem impetu longos aērē fulcantes ordines, hi autem in fugā se uertunt, & alter alteri implicitus euolat, magno ædito clangore, cum antea ordine incedebant: sic hostes horridum metuebāt telum fortis Euriali, nam id haud irritum ferebat deus, uerum etiā securi caput fortis Meletis comminuit, & nociuum occupauit fatū. Porro alium alius neci dedit, terra autem ingemiscebat

cebat, ut quando magno uento grauifono
 impetu impressionem faciente, alibi aliæ ar
 bores humi sternuntur radicitus auulsæ, ex
 tremis solo, inhorrescit tellus circumqua
 que: sic illi in puluerem cadebāt, arma uero
 immensum sonabant, terra autem maxime
 circumsonuit, illi uero acerbæ pugnae inten
 di, sibi mutuo exitium ferre nitebātur. Tum
 & Aeneam & bellicosum Eurymachū An
 tenoris filium accessit Apollo, qui cum for
 tibus Græcis armis disceptabant cominus,
 non secus, ac duo ualidi & coëui boues, cur
 rui iuncti, nec pugnam remittebant: hos igi
 tur deus tali oratione adoritur, assumpta ua
 tis Polymestoris persona, quem aliquando
 genuit mater ad Xantum amnem Hecati fa
 mulū, Eurymache & Aenea deorū genus,
 non par, ut uos Græcis locum detis, ne ipse
 quidem Mauors impetuosus lætabitur uo
 bis occurrens, si certe per turmā uelitis pu
 gnam capescere, quoniam Parcæ longū ui
 tæ terminū utriq; fixerunt. Sic fatus in uen
 tos disparuit, & eorum aspectui exemptus
 est, hi uero statim mente comprehendebant
 dei potentiam, derepente igitur ipsis immen
 sa crescebat audacia, & animus pectoribus
 furebat, atque in Græcos exiliebant, acerbis

V

uespis

QVINTI CALABRI

proferunt fructum, radice tamen ardente cum faxis, sed illud immortales dii posteris uidendum curarunt. Teucer autem presentis Hippomedontis filium Menetem impetuosi inuectum telo adoritur, quod & oculis, & mente, & manibus direxit, ab incuruo cornu, & id exiliit è manu in uirum, quo neruus adhuc insonuit, hic tamen pulpitauit humi deiectus, quia fata simul cum telo ferebantur ad oportunum pectoris locum, ubi menti & robori uirorum sedes est & præcipites ad necem uiæ. Porro Euryalus ualida manu magnū iaculabatur saxum, & celeres Troianorum phalanges loco mouit, ut quādo aliquis gruibus acuta uoce infestis iratus, ad campi terminum magna percitus indignatione se cōiecit, uersans circa caput neruos bubulos, & alios iacit in aduersum, dissipat autem impetu longos aērē sulcantes ordines, hi autem in fugā se uertunt, & alter alteri implicitus euolat, magno ædito clangore, cum antea ordine incedebant: sic hostes horridum metuebāt telum fortis Euriali, nam id haud irritum ferebat deus, uerum etiā securi caput fortis Meletis comminuit, & nocium occupauit fatū. Porro alium alius neci dedit, terra autem ingemiscebat

ebat, ut quando magno uento graui sono
 impetu impressionem faciente, alibi aliæ ar
 ores humi sternuntur radicitus auulsæ, ex
 memoris solo, inhorrescit tellus circumqua
 que: sic illi in puluerem cadebāt, arma uero
 immensum sonabant, terra autem maxime
 circumsonuit, illi uero acerbæ pugnae inten
 i, sibi mutuo exitium ferre nitebātur. Tum
 & Aeneam & bellicosum Eurymachū An
 tenoris filium accessit Apollo, qui cum for
 tibus Græcis armis disceptabant cominus,
 non secus, ac duo ualidi & coëui boues, cur
 rui iuncti, nec pugnam remittebant: hos igi
 tur deus tali oratione adoritur, assumpta ua
 tis Polymestoris persona, quem aliquando
 genuit mater ad Xantum amnem Hecati fa
 mulū, Eurymache & Aenea deorū genus,
 non par, ut uos Græcis locum detis, ne ipse
 quidem Mauors impetuosus lætabitur uo
 bis occurrens, si certe per turmā uelitis pu
 gnam capescere, quoniam Parcæ longū ui
 tæ terminū utriq; fixerunt. Sic fatus in uen
 tos disparuit, & eorum aspectui exemptus
 est, hi uero statim mente comprehendebant
 dei potentiam, derepēte igitur ipsis immen
 sa crescebat audacia, & animus pectoribus
 furebat, atque in Græcos exiliebant, acerbis

V uespis

QVINTI CALABRI

proferunt fructum, radice tamen ardente cum saxis, sed illud immortales dii posteris uidendum curarunt. Teucer autem presentis Hippomedontis filium Menetem impetuosius inuectum telo adoritur, quod & oculis, & mente, & manibus direxit, ab incuruo cornu, & id exiliit è manu in uirum, quo neruus adhuc insonuit, hic tamen pulpitauit humi deiectus, quia fata simul cum telo ferebantur ad oportunum pectoris locum, ubi menti & robori uirorum sedes est & præcipites ad necem uiæ. Porro Euryalus ualida manu magnū iaculabatur saxum, & celeres Troianorum phalanges loco mouit, ut quādo aliquis gruibus acuta uoce infestis iratus, ad campi terminum magna percitatus indignatione se cōiecit, uersans circa caput neruos bubulos, & alios iacit in aduersum, dissipat autem impetu longos aërē sulcantes ordines, hi autem in fugā se uertunt, & alter alteri implicitus euolat, magno ædito clangore, cum antea ordine incedebant: sic hostes horridum metuebāt telum fortis Euriali, nam id haud irritum ferebat deus, uerum etiā securi caput fortis Meletis comminuit, & nociuum occupauit fatū. Porro alium alius neci dedit, terra autem ingemiscebat

ebat, ut quando magno uento graui sono
 impetu impressionem faciente, alibi aliæ ar-
 ores humi sternuntur radicitus auulsæ, ex
 emoris solo, inhorrescit tellus circumqua-
 que: sic illi in puluerem cadebāt, arma uero
 immensum sonabant, terra autem maxime
 circumsonuit, illi uero acerbæ pugnae inten-
 di, sibi mutuo exitium ferre nitebātur. Tum
 & Aeneam & bellicosum Eurymachū An-
 enoris filium accessit Apollo, qui cum for-
 tibus Græcis armis disceptabant cominus,
 non secus, ac duo ualidi & coëui boues, cur-
 rui iuncti, nec pugnam remittebant: hos igi-
 tur deus tali oratione adoritur, assumpta ua-
 tis Polymestoris persona, quem aliquando
 genuit mater ad Xantum amnem Hecati fa-
 mulū, Eurymache & Aenea deorū genus,
 non par, ut uos Græcis locum detis, ne ipse
 quidem Mauors impetuosus lætabitur uo-
 bis occurrens, si certe per turmā uelitis pu-
 gnam capescere, quoniam Parcæ longū ui-
 tæ terminū utriq; fixerunt. Sic fatus in uen-
 tos disparuit, & eorum aspectui exemptus
 est, hi uero statim mente comprehendebant
 dei potentiam, derepēte igitur ipsis immen-
 sa crescebat audacia, & animus pectoribus
 furebat, atque in Græcos exiliebant, acerbis

V uespis

QVINTI CALABRI

uespis similes, quæ magna ira percitæ, insu-
tant apibus, simulatque autumnali tempore
eas ad siccatas uuas ferri uideant, aut ex al-
ueario proruētes: sic Troiani impetuose in
bellicosos Græcos inuehebantur: gausa au-
tem sunt atra fata illis pugnantibus, & rixit
Mauors & horrendum sustulit clamorem
Bellona, ac magno strepebant sonitu arma:
illi igitur infinitas hostium turmas perrum-
pebant, indefessis manibus, & populus sine
delectu sternebatur, perinde ac manipuli
feruidæ æstatis tempore, quas demetunt agi-
libus manibus messorēs, diuisis per arua iu-
geribus immensis: sic quoque horum mani-
bus infinitæ cadebāt phalanges, circumqua-
que autem terra cadaueribus referta sangui-
ne exundauit. Contentio certe magnum ani-
mo gaudium concepit, ob pereuntes, hi ta-
men perniciosum illum laborem non remit-
tebant, sed perinde ac oues irruente leone,
sic alij tristē fugam circūspectabant & per-
nicioso prælio se subtraxerunt, qui adhuc pe-
dibus ualebant. Porro Aeneas effuso cursu
insequens, hasta fugientium terga cedebat,
Eurymachus autem aliunde: ceterum Apol-
lo id ex alto cōspiciens magno perfunde-
batur gaudio, ut quando uir aliquis, apris in ari-
das

las segetes irruentibus, antequàm à messoribus manipuli sint prostrati, ualidos in adversum canes exagiter, at hi uidentes repentinò terrore cōcutiuntur, nec amplius aquā curæ habent, sed in tristē fugam uertuntur gregatim, quos statim canes pedibus assequentes à tergo dilaniant crudeliter: hi autem fugiunt mœsto animo, dominus uero igri magnam animo uoluptatem accipit: sic quoq; oblectabatur animi Apollo, cum cererem magnas Græcorū turmas fuga se prælio subtrahentes, nō enim illis amplius deorum opera curæ fuerant: uerū precabantur deos pedū celeritate sibi consuli posse: nam omnis spes reditus in pedibus erat sita: siquidem omnes impetebāt Eurymachus & Aeneas hasta grassantes, adiuncto sibi amicorū præsidio: hic Græcorum quispiam uel uiribus fretus uel ex Parcarū in suum exitium conspirantium sententia, equum è prælio fugientē cohibuit, reflectere connisus ad prælium, ut cum hostibus pugnam capesceret, hunc magnanimus Agenor fraude circumuentum ancipiti cecidit securi, uis autem cessit ferro, brachij osse uulnerato, & facile concitauit neruos, & uenæ scaturiebant sanguine, circumfunde bātur autem equi & statim

Vñ defluxit

QVINTI CALABRI

defluxit mortuus, & reliquit manum tenaciter adhuc flexili adhærentem freno, ut erat cum uiueret, quod magni prodigij uice posset esse, quia freno cruenta dependebat manus Martis iussu, metum hostibus incutiens, dixeris illam adhuc regendo equo intentam esse, uerum illam ferebat equus interfecti domini indicium. Porro Aeneas Aethalidæ hastam supra ilia intorsit, & cuspis per umbilicum emicuit, intestina secum educens: hic uero humi prostratus est arrepta simul cum intestinis cuspide, ac graues ducens gemitus, terræ dentes infixit rugiens, anima uero & dolores destituerunt uirum. Cæterum Græci attoniti reddebantur bobus similes, quos indefesse sub iugo, & aratro cōnitentes subter ilia aspero ferit rostro Asylus sanguinem sitiens, illi autem magna accensi indignatione ab opere procul fugiunt, quare qui aratrum sequitur, discutiatur animi rei difficultate laborans, ac bobus metuens ne à tergo irruente aratro, ferrum pedibus illisum nervos præsecet, sic Græci cōsternebantur, ob quos magnum animo dolorem concepit Neoptolemus, ac magnum sustulit clamorem suorum fugam sistens, Formidolosi, inquit, quo fugitis in morem imbellium sturnorum, quos

metu

netu cōcitauit accipiter obuiam factus, sed
 igitur resumite animum, quoniam multo fa-
 cilius est in prælio animam profundere q̃ im-
 bellem capescere fugā. Vt dixit hi morem
 gerebant, derepente magnis assumptis ani-
 mis, at hic magno animi robore suffultus in
 Troianos impressionem fecit, hastā manu
 uibrans, quem Myrmidones sequuti sunt
 uim turbine parem pectore gerentes, respi-
 rabant autem in magna pugna Græci, ille
 uero patrem animo repræsentans alium su-
 per alium occidit, hi autem uersis tergis ce-
 debant, non secus, ac fluctus procellis Bo-
 reæ concitatis exæstuentes ad littora euol-
 uuntur è mari exagitati, quos inde uentus
 alius in aduersum ruens, ac magno grassans
 turbine, à littore depellit, Borea parum ad-
 huc spirante, sic Troianos antea in Græcos
 inuectos Achillis filius parum retro compu-
 lit, quoniam fortis Aeneas terga fugæ nuda-
 re non permisit, sed ut in graui pugna persi-
 sterent author fuit, utrinq; autem parē ex-
 traxit pugnam Bellona. Verum Neoptole-
 mus in Aeneam nō torisit sui patris hastam,
 sed alio uertit animum, quia Thetis Vene-
 rem reuerita, nepotis sui animū & magnum
 robur auertit, uerū inter alias nationes infi-

QVINTI CALABRI

nitas prostravit tribus. Porro aues lætitiā agitabant ob cælos in pugna, cupientes uirorum dilaniare intestina & carnes, ingemiscabant autem nymphę uitrei Simoëntis, & Xanthi filiæ, et hi quidem pugnæ laborem tolerabant, at magni uenti ingentē uim pulueris excitabant, prætexebant autem superne omne cœlum caligine, ut nebulam uisui minime peruiam, nec tellus apparuit, ac hominū aspectus euanescebat, at quamuis ita esset, tamen adhuc decernebāt acie, & quicumq; in manus inciderat, atrociter trucidabant, etsi arctis amicitiaē uinculis sibi restrictus esset, nō enim licebat in conflictu perpendere amicus ne an hostis esset, qui obuiam ferebatur, tanta perplexitate præpediebantur omnes, nullo igitur ordine misti fuissent, & acerbe periissent omnes in mutuū ferrum irruentes, nisi Iupiter laborantibus opem tulisset, ac puluerem è prælio profligasset & exitiales sopiuiisset procellas, tum hi multo minori negotio pugnam capescebāt, erat enim cernere hostem, ne lætho dare, an prælio se fuga eripere oporteret, & nunc quidem Græci Troianorum represserunt impetum, nunc iterū Troiani Græcorum ordines fuderūt, feruebat enim admodum

dum pugna. Porro tela utrinq; emissa in ma-
 rem niuis decidebant, magno corripieban-
 bantur metu pastores procul ab Ideis mon-
 tibus uidentes conflictum, & aliquis subla-
 ris ad sydera palmis, precabatur deos, ut ho-
 stes ad unum omnes internitione cederen-
 tur, & Troiani à luctuoso pręlio respirarēt,
 ac liberum uiderent diem, sed illi non exau-
 diebant, nam triste fatum alia uersabat ani-
 mo, haud quicquàm magnum Iouem reue-
 ritum, nec quenquam immortalium, nam
 acerbus illius animus nihil pensi habet, quē
 nam primū ē multis nascentibus nō fugien-
 do suo filio adglomerat: omnia enim huius
 manu intereunt atq; crescunt, huius quoq;
 iussu labor & contentio mota est Troianis
 & Græcis: attulerunt autem sibi mutuo cæ-
 dem, & acerbum fatū continuo, nullo enim
 metu concutiebantur, sed promptissime ca-
 pescebant pugnam, nam audacia uiros in cu-
 spidem abstrahit. Verū enim uero cum mul-
 ti pręlio cecidissent, tum Græci bellicosæ
 Palladis impulsu Troianis audacia præsta-
 bant, quæ gradum conferens, Græcis opem
 tulit, excindere cupiēs inclytam Pryami ur-
 bem, magno concussam gemitu, Paride ex-
 tincto, & tum Aeneam ipsa Venus impetuo

QVINTI CALABRI

In prælio & exitiali conflictui eripuit, multa effusa nebula, erat enim præter fatorum dispositionē hunc uirū diutius cum Græcis disceptare armis Troiæ pro mœnibus altæ, quia metuit admodū Mineruam ex animo cupientem Græcis opitulari, ne præter fatorum constitutionem eum ē medio tolleret, siquidem ne ipsi quidem Marti pepercit anteā, qui tamen illam longe excedit uiribus. Porro Troiani nō amplius prælii uehementiam sustinere potuerunt, sed attoniti retro agebantur, nam Græci feris beluis similes impressionem fecerunt, pugnandi desiderio exæstuentes, fluuij igitur cadaueribus opplebantur: nam magnus tum uirorū tum equorum numerus campo sternebatur, & multi interfectorū currus humi uoluebantur, quacunque autem magna uis sanguinis diffuxit, in morem pluuiæ, & perniciosum per pugnam fatum oberrabat, tum hi quidem ensibus aut hastis transfixi, fusi erant per littora, non secus, ac ligna dispersa, ubi ad littus grauisoni maris uiri multis clauorū retinaculis solutis, dissipent ligna, & materiam altę nauis, quacunque autem impletur littus latum, quibus cærulea alluit unda, sic illi puluere & sanguine præcipitati iacebant

luctuosi

luctuosi obliti prælii: pauci uero infestæ se
 pugna subtrahentes, urbem subierunt gra-
 uis erepti exitio, quorū liberi & uxores cru-
 enta corpus arma exuerunt multo tabo pol-
 luta, omnibus autem calida parata erant la-
 uacra, & tota urbe properabant medici, uul-
 neratorum iuuenum ædes frequentantes ut
 læsos curarent, quos è prelio reuersos, uxo-
 res & liberi cum gemitu circūstebant, dein-
 de etiā multos non præsentēs inclamabant,
 qui certe acerba deiectionis tristitia iacebant, al-
 ta ducentes suspiria ob cruciatus, nec præ af-
 flictione ad cœnā uertebantur. Porro acres
 equi pabuli inopia hinniebant, Græci autē
 ab alia parte in castris & nauib⁹ similia exe-
 quebantur. Tum aurora Oceani fluctibus
 fulgidos eduxit equos, & excitauit morra-
 lium genus, tum quoq; è bellicosissimis Græcis,
 hi quidem ad altam Priami urbem contē-
 derunt, hi uero in castris cū uulneratis man-
 serunt, ne hostilis populus insultans naues
 inuaderet, in Troianorum gratiam. Troiani
 autem è turribus cum hostibus pugnam ini-
 bant, nam triste excitatū erat certamen. Ca-
 panei filius ante portā Scæam, simul & Dio-
 medes arma intentabant, quos desuper bel-
 licosus Deiphobus & fortis Polites cū alijs

V v amicis

QVINTI CALABRI

amicis telis aut saxis arcebant, porro galeæ
& scuta uirorum collisa resonabant, quæ tri-
stem iuuenibus necem & acerbum fatū pro-
pellebāt. Porro Neoptolem⁹ ante Idæas por-
tas armis disceptabat, & oēs circa illū Myr-
midones rei bellicæ nō ignari magnos subi-
bant labores, quos ē muris infinitis iaculis
propellebant fortiter, & Helenus & magna-
nimus Agenor Troianos extimulantes ad
prælium, qui & ipsa magna animi prompti-
tudine certamen inibant, pro charæ patriz
muris, quibus ē portis in campū descenden-
tibus, & se ad naues recipientibus Vlysses
& Neoptolemus negocium facessabant,
quos alto munimento Aeneas magno ani-
mi robore præditus prohibuit. Cæterum ad
fluxū Simoëntis Teucer magna difficultate
conflictabatur, & alius alia iactabatur mise-
ria, & tum illustres Vlyssis comites artificio-
so illius animo ad pugnā scuta parabant, &
compositis capitibus desuper iaculabantur,
uno autem impetu congruebant omnes, di-
xeris domus alicuius altum ac densum esse
septum, quod nec uento impetuose spiran-
ti, nec imbris desuper fufis peruium est,
tales Græcis, condensatis scutis, phalanges
corroborabantur, & in unum consertę, uno
atq;

atq; eodem animo præstabant. Porro Troiani de super saxis iaculabantur, quæ ut ab ardua rupe, in terram omnium altricem deuoluntur, deinde multæ hastæ & tela & iacula scutis infigebantur, alia iterum decidebant, multa seorsum in irritum ferebātur sagittis circumflexa, nempe undique iaculantibus Troianis, sed immensus ille strepitus non incussit Græcis formidinem, non enim cedebant, non secus ac si tenuis pluuiæ sonitū percepissent, sed sub ipsos muros nitebatur uno agmine, nec quisquam seiunxit se, uerum cōserti inserebantur ut nubes ærea, quam alicubi media tempestate summo ex æthere distendit Iupiter: uerum in phalange admodum trepidabatur, strepitus autē cursantium pedibus ædebatur, tum uenti puluerem utrinq; obortum repente per campi superficiem diffuderunt, ad iuuenum terga immensus resultauit clamor, ut circa aluearia perstrepuēt apes, sparsim halitus suboriebatur & respirātis populi uapor circumfunde batur, at Atridæ magnas efflantes glorias, immenso afficiebantur gaudio, cernentes intrepidū prælii munimētum, ac impetu in portas ancipitibus acti securibus connitebantur muros perrumpere, & portas cardine

QVINTI CALABRI

amicis telis aut saxis arcebant, porro galeæ
& scuta uirorum collisa resonabant, quæ tri-
stem iuuenibus necem & acerbum fati pro-
pellebāt. Porro Neoptolem⁹ ante Idæas por-
tas armis disceptabat, & oēs circa illū Myr-
midones rei bellicæ nō ignari magnos subi-
bant labores, quos è muris infinitis iaculis
propellebant fortiter, & Helenus & magna-
nimus Agenor Troianos extimulantes ad
prælium, qui & ipsa magna animi prompti-
tudine certamen inibant, pro charæ patriæ
muris, quibus è portis in campū descenden-
tibus, & se ad naues recipientibus Vlysses
& Neoptolemus negocium facessabant,
quos alto munimento Aeneas magno ani-
mi robore præditus prohibuit. Cæterum ad
fluxū Simoëntis Teucer magna difficultate
conflictabatur, & alius alia iactabatur mise-
ria, & tum illustres Vlyssis comites artificio-
so illius animo ad pugnā scuta parabant, &
compositis capitibus desuper iaculabantur,
uno autem impetu congruebant omnes, di-
xeris domus alicuius altum ac densum esse
septum, quod nec uento impetuose spiran-
ti, nec imbribus desuper fulis peruium est,
tales Græcis, condensatis scutis, phalanges
corroborabantur, & in unum consertæ, uno
atq;

atq; eodem animo præstabant. Porro Troiani desuper saxis iaculabantur, quæ ut ab ardua rupe, in terram omnium altricem deuoluuntur, deinde multæ hastæ & tela & iacula scutis infigebantur, alia iterum decidebant, multa seorsum in irritum ferebātur sagittis circumflexa, nempe undique iaculantibus Troianis, sed immensus ille strepitus non incussit Græcis formidinem, non enim cedebant, non secus ac si tenuis pluuiæ sonitū percepissent, sed sub ipsos muros nitebantur uno agmine, nec quisquam seiunxit se, uerum cōserti inferebantur ut nubes ærea, quam alicubi media tempestate summo ex æthere distendit Iupiter: uerum in phalange admodum trepidabatur, strepitus autē cursantium pedibus ædebatur, tum uenti puluerem utrinq; obortum repente per campi superficiem diffuderunt, ad iuuenum terga immensus resultauit clamor, ut circa aluearia perstrepuēt apes, sparsim halitus suboriebatur & respirātis populi uapor circumfunde batur, at Atridæ magnas efflantes glorias, immenso afficiebantur gaudio, cernentes intrepidū prælii munimētum, ac impetu in portas ancipitibus acti securibus connitebantur muros perrumpere, & portas cardine

QVINTI CALABRI

amicis telis aut saxis arcebant, porro galeæ
& scuta uirorum collisa resonabant, quæ tri-
stem iuuenibus necem & acerbum fatū pro-
pellebāt. Porro Neoptolem⁹ ante Idæas por-
tas armis disceptabat, & oēs circa illū Myr-
midones rei bellicæ nō ignari magnos subi-
bant labores, quos ē muris infinitis iaculis
propellebant fortiter, & Helenus & magna-
nimus Agenor Troianos extimulantes ad
prælium, qui & ipsa magna animi prompti-
tudine certamen inibant, pro charæ patriæ
muris, quibus ē portis in campū descenden-
tibus, & se ad naues recipientibus Vlysses
& Neoptolemus negotium faceſſebant,
quos alto munimento Aeneas magno ani-
mi robore præditus prohibuit. Cæterum ad
fluxū Simoëntis Teucer magna difficultate
conſiſtabatur, & alius alia iactabatur miſe-
ria, & tum illuſtres Vlyſſis comites artificio-
ſo illius animo ad pugnā ſcuta parabant, &
compositis capitibus deſuper iaculabantur,
uno autem impetu congruebant omnes, di-
xeris domus alicuius altum ac denſum eſſe
ſeptum, quod nec uento impetuoſe ſpiran-
ti, nec imbris deſuper fuſis peruium eſt,
tales Græcis, condenſatis ſcutis, phalanges
corroborabantur, & in unum conſerte, uno
atq;

atq; eodem animo præstabant. Porro Troiani desuper saxis iaculabantur, quæ ut ab ardua rupe, in terram omnium altricem deuoluuntur, deinde multæ hastæ & tela & iacula scutis infigebantur, alia iterum decidebant, multa seorsum in irritum ferebātur sagittis circumflexa, nempe undique iaculantibus Troianis, sed immensus ille strepitus non incussit Græcis formidinem, non enim cedebant, non secus ac si tenuis pluuiæ sonitū percepissent, sed sub ipsos muros nitebantur uno agmine, nec quisquam seiunxit se, uerum cōserti inferebantur ut nubes ærea, quam alicubi media tempestate summo ex æthere distendit Iupiter: uerum in phalange admodum trepidabatur, strepitus autē cursantium pedibus ædebatur, tum uenti puluerem utrinq; obortum repente per campi superficiem diffuderunt, ad iuuenum terga immensus resultauit clamor, ut circa aluearia perstreperēt apes, sparsim halitus suboriebatur & respirātis populi uapor circumfundebatur, at Atridæ magnas efflantes glorias, immenso afficiebantur gaudio, cernentes intrepidū prælii munimētum, ac impetu in portas ancipitibus acti securibus conuolebantur muros perrumpere, & portas cardine

QVINTI CALABRI

dine motas, solo prosternere, quod fastuosum cōsiliū eos quidē in spem erexit, sed nō suffecerūt nec scuta nec secures, quia Aeneas saxū utrisq; sublatū manibus maxima ui imisit, & exitio dedit uiros, quos sub scutisprehendit, ut in montibus capras sub eminentiam montis se recipientes, præcipientium disruptum obruit, metu trepidant omnes accolæ: sic Græci stupore corripuntur, hic autem desuper densos deiecit lapides: tum phalanges conuoluebantur, ut quando mōtium iuga uno uertice coeuntia aliunde alia Iupiter cœlitus tonitru & ardenti fulmine abrūpat, pastores & alia omnia quaquauersum fugæ ac formidinis implentur: sic quoque Græci omnes metu trepidabant, quia in illos Aeneas impetuosę pugnæ munimenta diffuderat scutis instructus, quia deus inusitatam illi fiduciam suppeditauit, nec quisq; hoc prælio in illū oculorū aciem defigere audebat, quia arma circa fortia mēbra fulgebant in morem diuini fulminis, nam horridus Mars caligine circumfusus, illi astiterat, & omnia direxit tela, & fatum & grauē metum Græcis adferentia: pugnat igitur ut Iuppiter, quando bili concitatus horrida strage deiecit uiolentas gygantū

gantum tribus, & immensam concussit terram, & Thetim, & Oceanum, & cœlum, & omnia Atlantis membra commouebantur, laborioso Iouis impetu: sic ab Aenea dei cie bantur phalanges in Græcorum pugna, nam hic quacunque per mûrum ruebat hostibus succensens, & quicquid in manus inciderat urgenti prælium, in hostes uibrabat, quia admodum multa, quæ aduersariis profligandis usui essent, reposta fuere in Troianorum propugnaculis: his igitur Aeneas magno grassatus robore, hostiles turmas muris prohibuit, & Troiani magno assumpto robore illum cingebant, omnes autem per urbem magna rerum difficultas tenuit, siquidem multi tum Troianorum tum Græcorum lætho dabantur, utrinq; ingens sustollebatur clamor, Aeneas quidē suorum animos accēdere nitebatur, ut prompto animo pro urbe, pro liberis ac seipsis pugnam capescerent. Verum Neoptolemus Græcos hortabatur, ut in oppugnandis muris persistere, dum urbem, ferro & igni deuastassent, ac utrinq; magna mole confligebant, totum diem præliando conterentes, nec ulla erat pugnae remissio, his quippe ex animo cupientibus pugnando urbem capere, hisce

QVINTI CALABRI

hisce uero eandem seruare nitentibus, *Aiax* iterum seiunctim à forti Aenea pugnas, suis iaculis multis Troianorum exitium attulit, quoniam illi interdum rectà per aërem ferebatur telum, interdum iterum tristi euentu eludebāt tristia iacula, attamen alium super alium trucidauit: hi uero formidantes praestantis uiri robur, non amplius in praelio persistebant, ac populus se è muris subduxit, & tum Locrensiū regis famulus praelio eximius Alcimedon, & suo regi & temerariae iuuentuti obsecundans, belli feruore exaestuans, agiler scalas conscendit, ut uitę suę iactura, uiris ad urbem tristē aperiret aditum, scuto igitur munimenti loco obiecto, acerbis cōscendit uias, intrepida pectori mēte indita manu, interdum quidē atrocem uiibrans hastam, interdū uero in altum enitēs, nam hunc celeriter aërea tulit uia, & certe Troianis luctum attulisset, nisi illū supereminentem & ciuitatem, & primo & nouissime intuentem, ab alto munimento Aeneas inuasisset, quia eum pugna non latuit, quamuis hinc procul abfuerat, & magnum in caput huius saxū torfit, quod magnis fortis uiri uiribus actum, scalas cōminuit, tum ille, ut neruum linquens sagitta, in praecipit agebatur,

gebatur, & circumuolutum perniciosum
occupauit fatum, & tristis animus aëri mi-
tus repente disparuit, antequam ad terram
cadauer defluerit, cecidit igitur in thoracē,
quia procul ab illo horrida aberrauit hasta,
& scutum quoque ac galea, uerum Locren-
sum populus ingemuit, cum cerneret malo
uirum fato domitum, nam illi hirsuti capitis
cerebrum alio atq; alio disparebatur, & o-
mnia ossa mutabantur, & membra quoque
tristi suffundebātur tabo. Tum Philoctetes
ut uidit Aeneam in muris magna alacritate
pugnantem, feræ uiribus similē, statim emi-
sit telum, in præclarum uirum dirigens, nec
quidem aberrauit, nō tamen penetrauit per
scutum in corpus, sed Venus & scutum ab-
arcuerunt, attamen nonnihil perstrinxit pel-
lem scuti, nec certe irritō ictu in terram deci-
dit, uerum Aeneæ socium inter scutū & ga-
leam feriit, ille autem ē turri lababat, non se-
cus, ac dama, quem de rupe deiecit aliquis
luctuoso telo, sic ille collapsus porrectim
extendebatur, & uita decedebat, Aeneas au-
tem ob socium infensus iaculabatur saxum,
& interemit egregium Philoctetæ amicum
Toxechinem, cōminuit illi caput, & omnia
membra confregit securi, ac animum extin-
xit,

Q. CAL. PARA. LIB. XI.
xit, quare magnum sustulit clamorem Phi-
loctetes, Tu quidē Aenea è muro pugnās,
unde etiam imbelles mulieres cū hostibus
configant, inanem tibi persuasionem indui-
sti, te uirum esse præstantissimum, at si quid
audes, extra muros sustineas in aciem pro-
dire, ut periculum facias, quid posset etiam
Peantis filius, & hasta & telo. Sic loquen-
ti nihil respondit Aeneas etiam respon-
dendi cupidus, quia motum erat cir-
ca urbis muros miserum certa-
men continuo, quod nihil se
remittebat, nec illis aduer-
so prælio pressis, longo
iam tēpore laborum
solutio fuerat, sed
nullū modū
ac finē cer-
tandi fe-
cerāt.

Libri undecimi finis.

IN DVODECIMVM LI-

brum argumentum.

C Alchas, coacto optimatum consilio, declarat se augurio edoctum, Troiam ui capi non posse. Proinde necessarium esse, ut ad struendas infias se uertant. Tum statim in medium proponit Vlyses, hoc, de cōdendo equo, consilium. Aduersatur Neotolemus, nempe uiris indignum, dolo rem tractare, ibi uirtuti locus. Sed ille prodigijs monitus, incepto destitit, Epæus igitur Mineræ impulsu, equum illum fabricatur, & vlysses Synonem subornat, qui se ignotum ukro offerret Troianis, ut doceret immanem hanc equi effigiem, Palladi Græcos pro numine læso offerre. Deinde recenset, quinam Græcorum proceres in equū subierint, & quo pacto Græci Agamennone, & Nestore, ducibus, ad Tenedi littus se subduxerint,

QVINTI CA

LABRI DERELICTO

rum ab Homero, liber duodecimus.

T ubi se longo labore Troia
sub mœnibus defatigassent bel
licosi Græci, nec cōficiendi bel
li ullum extaret indicium, tum
Calchas optimatum consilium
coëgit, probe sciens Apollinis instinctu, &
aium uolatus, & astra, & alia omnia signa,
quæ deorū uoluntate mortalibus æduntur,
& illos congregatos tali adorsus est oratio
ne, Ne hic desidentes, muros oppugnando,
tempus teratis, sed aliud consiliū aut dolum
animo struite, qui & nauibus & nobis com
modo posset esse, nā ego heri signū quoddā
oculis notaui, accipiter columbā perseque
batur, illa autem præcipiti uolatu acta antri
recessum subiit, tum accipiter ira inflamma
tus diu obsedit antrum, hæc autem fuga sibi
cōsultuit, at ille iram dissimulans ramis se oc
cultabat, hæc autem insipientiæ impulsu exi
iit, illum abiisse sperans, tum ille sublatus
miseræ columbæ exitium attulit, ne igitur

si tentemus Troianā inuadere urbem, sed
 periculū faciamus an dolo aut consilio con-
 ficere queamus. Vt hic finem dicendi fecit,
 nemo erat qui assereret se ullum conficiendi
 belli aut modum aut consilium excogitare
 posse, attamen in hoc erant omnes ut aliquā
 technam inuentam darent, solus autē Vlyf-
 ses sua solertia reperit, & hęc respōdit, Ami-
 ce dijs immortalibus admodum honorate,
 si uere in fatis, ut Græci Priami urbem uer-
 sutia in suam potestatem redigant, equū ubi
 ædificauerimus, nos optimates ad struēdas
 insidias subeamus, & populus nauibus ad
 Tenedum se recipiat, omnibus prius castris
 igni absumptis, ut Troiani ex urbe spectatū
 uenientes, intrepidi se in campū effundant,
 tum aliquis fidens animi, quem nemo Tro-
 ianorum cognoscat, extra equum maneat,
 Martio assumpto animo, qui Troianos edo-
 ceat, Græcos in patriam se fuga recipere, cu-
 pientes pro reditu sacrificium facere, equo
 affabre facto, quē Palladi ob Troianos in-
 sensæ ædificarunt, & dicendi artificio co in-
 terrogantes Troianos adducat, ut fidem ha-
 beant, licet difficiles ad hęc aures habeant,
 & in urbem adducant statim miserabilem,
 ut nobis signo sit in hoc misero conflictu,

X ij hisce

QVINTI CA

LABRI DERELICTO

rum ab Homero, liber duodecimus.

T ubi se longo labore Troia
sub mœnibus defatigassent bel
licosi Græci, nec cōficiendi bel
li ullum extaret indicium, tum
Calchas optimatum consilium
coëgit, probe sciens. Apollinis instinctu, &
auium uolatus, & astra, & alia omnia signa,
quæ deorū uoluntate mortalibus æduntur,
& illos congregatos tali adorsus est oratio
ne, Ne hic desidentes, muros oppugnando,
tempus teratis, sed aliud consiliū aut dolum
animo struite, qui & nauibus & nobis com
modo posset esse, nā ego heri signū quoddā
oculis notaui, accipiter columbā persequē
batur, illa autem præcipiti uolatu acta antri
recessum subiit, tum accipiter ira inflamma
tus diu obsedit antrum, hæc autem fuga sibi
cōsuluit, at ille iram dissimulans ramo se oc
cultabat, hæc autem insipientiæ impulsu exi
iit, illum abiisse sperans, tum ille sublatu
miseræ columbæ exitium attulit, ne igitur

à tentemus Troianā inuadere urbem, sed
 periculū faciamus an dolo aut consilio con-
 icere queamus. Vt hic finem dicendi fecit,
 nemo erat qui assereret se ullum conficiendi
 belli aut modum aut consilium excogitare
 posse, attamen in hoc erant omnes ut aliquā
 technam inuentam darent, solus autē Vlyf-
 ses sua solertia reperit, & hęc respōdit, Ami-
 ce dijs immortalibus admodum honorate,
 si uere in fatis, ut Græci Priami urbem uer-
 sutia in suam potestatem redigant, equū ubi
 ædificauerimus, nos optimates ad struēdas
 insidias subeamus, & populus nauibus ad
 Tenedum se recipiat, omnibus prius castris
 igni absumptis, ut Troiani ex urbe spectatū
 uenientes, intrepidi se in campū effundant,
 tum aliquis fidens animi, quem nemo Tro-
 ianorum cognoscat, extra equum maneat,
 Martio assumpto animo, qui Troianos edo-
 ceat, Græcos in patriam se fuga recipere, cu-
 pientes pro reditu sacrificium facere, equo
 affabre facto, quē Palladi ob Troianos in-
 sensæ ædificarunt, & dicendi artificio eo in-
 terrogantes Troianos adducat, ut fidem ha-
 beant, licet difficiles ad hęc aures habeant,
 & in urbem adducant statim miserabilem,
 ut nobis signo sit in hoc misero conflictu,

X ij hisce

QVINTI CALABRI

hisce quidem ardentē efferens facem, alios
 uero hortans, ut equo se educant, quando
 Troiani securo somno oppressi iaceant, sic
 fatum omnes collaudarūt, supra cæteros au-
 tem admiratus est eum Calchas, quod tale
 consilium ac dolum suppeditarit, qui Græ-
 cis uictoriam, Troianis uero exitium allatu-
 rus esset. Proinde ita compellat Græcorum
 procures, Ne ad alium dolum excogitan-
 dum animum appellite ô amici, sed morem
 gerite bellicoso Vlyssi: non enim est futu-
 rum, ut hæc prudenti uiro in irritum cadat
 inuentio, siquidem nunc dñi Græcis deside-
 rium explent: nam uana non sunt prodigia
 quæ aliunde alia à Ioue se offerunt, ac per
 æthera resonant cum fulgure tonitrua: dein
 de aues populo ad dextram uolant, longa
 uoce clangentes. Proinde ne hic ad urbem
 diutius tēpus teramus, nam necessitas Tro-
 ianis animos addidit, quæ etiam ignauo ui-
 ro ad pugnā faces subdit, qui tum demū for-
 tissimi uiri sunt in prælio, ubi collectis ani-
 mis nullū mortis respectum habēt, ut nunc
 Troiani intrepidi armis dimicant, pro suis
 mœnibus, magno furoris æstu impellitur
 animus. Sic fatum alloquitur fortis Achillis
 filius, O Calchas, solent uiri fortes cum ho-
 stibus

tibus cominus pugnam capescere, qui ue-
 ro campum declinantes è propugnaculis la-
 borant, imbelles cōsentur, nempe quorum
 animos metus deiiciat, quare ne nunc dolū
 fruamus, nec aliam quāuis machinam, par est
 enim ut labore & hasta fortes habeātur, nā
 audaces uiri praelio sunt præstantiores. Sic
 loquentem compellat Vlysses, Magnanimi
 Achillis fili, hæc quidem, ut præstantem &
 fortem uirum decēt, magnis fortiter exhau-
 stis laboribus, uerum age Calchantis consi-
 lio morem gerentes, conscensis nauibus, e-
 quum ædificemus Epei industria, qui archi-
 tectura præstat cæteris Græcis, nam illum
 ipsa docuit Minerua. Vt dixit, omnes cæte-
 ros Græcos suæ sententiæ suffragantes ha-
 buit, extra bellicosum Neoptoleum, nec
 quoque Philoctetem magno animi robore
 conspicuum eo potuit suadendo inducere,
 nam inexhausto quodam pugne amore te-
 nebantur, ideo ad conflictum cōcitabantur,
 & mandabant suis, ut omnia quæ oppugna-
 tioni usui essent ad muros ferrent, in spem
 arrecti futurū, ut urbem capiant, nam uterq;
 deorū consilio ad pugnam ferebatur, & cer-
 te statim executi fuissent animi sui deside-
 rium, nisi id eis Iupiter cœlitus inuidisset,

QVINTI CALABRI

nam terram sub Græcorum pedibus concussit, & insuper totum cœlum, & ante heroum pedes fulmen deiecit, quo totū Troiæ circumiectū territoriū perstringebatur, hisce igitur statim iniiciebatur terror, & uirū & fortitudinis obliuiscēbātur, & præter animi sententiam illustri Calchāti astipulabantur, & cum alijs Græcis ad naues se receperunt uatem suspicientes, nam hunc uel Iouis uel Apollinis afflatu uaticinari asserebāt, in omnibus igitur se morigeros præbuerūt, tum fulgida per cœlū astra cirrumagebantur, omnia suo splendore distendentia, & mortales in laborū obliuionem uenerant, tum certe Minerva immortalium genus linquens naues petijt, tenellam uirginem corporis habitu referens, & bellicoso Epeo supra caput astitit per quietem, illiq; mandauit ligneum fabricari equū, recipiebat enim futurum, ut properanti ipsa opitularetur, & intrans opus urgeret, tum ille animo gaudius statim intellexit deæ uocem, & repente somno excutiebatur: agnouit enim immortalem deam, nec alio illi animus uertebatur, sed erat semper in opere diuino, nā ars prudentem eius mentem occupauit. Vbi uero pulsus sub terram tenebris aurora illuxerit,

tum

um diuinum insomnium Epeus ut uidit, ut
 audiuit, cupidis Græcis aperuit, quo audito
 immensum quanta diffundebantur lætitia,
 tum Menelaus, & Agamemnon uiros able-
 garunt celeres ad floridas nemorosæ Idæ ual-
 les, hi autem abietibus in futurā materiam
 congestis, longas amputarunt arbores, ual-
 les autem ferientium sonitu remugiebant,
 & longi colles lignis nudabantur, ac totum
 nemus omnium oculis peruium erat, trun-
 ci autem exarescebant uentorum flatus desi-
 derantes, & hæc quidem securibus ampu-
 tantes Græci repente ex frondosis monti-
 bus ad Hellesponti littora, suda-
 bant autem in opere cum iuuenes tum mu-
 li, uniuersus denique populus maximū ex-
 antlauit laborem, aliunde alius Epeo mini-
 strans, hi quidem serra secantes dimetieban-
 tur & ligna & asseres, alij autem securibus le-
 uigabant ramos ab insectili trunco, & alius
 alio distringebatur negotio, at Epeus pri-
 mo lignei equi pedes fabricabatur, deinde
 & uentrē, adhuc supernè adaptauit tergum,
 tum postea lumbos, sed antea ceruicē, super-
 nē autem iubam arduæ ceruici concinnauit,
 quæ perinde ac uiua fuisset moueretur: de-
 inde hirtum caput & caudam pilis obsitam,

X iij præterea

QVINTI CALABRI

præterea aures & oculos pellucidos aliaq;
omnia quibus mouetur equus, & magnis au-
ctibus diuinum crescebat opus, nō secus, ac
si uitalis adfuisset spiritus, quia dea uirum
desiderabili donauit arte, & tertio die extre-
mam operi manum addidit Mineruæ insti-
tū. Porro Græcorum populus gaudio ex-
ultabat, demirabatur autem quomodo è li-
gno animus, è pedibus uelocitas emicaret,
nam hinnire uidebatur, & tum Epeus uir di-
uinus pro inusitatæ magnitudinis equo pre-
ces fudit, Mineruæ manus tendens, Exaudi
me magnanima dea, me serua & tuū equū.
Sic fatum exaudivit Minerva prudens dea, &
reddidit omnibus hominibus admirādum
quicumq; illum intuerētur, & ad quos in po-
sterū illius fama dimanaret, at interea cum
Græci oculos pascere Epei opere, Troia-
ni detrectantes aperto Marte concurrere,
munimentis se tenebant, mortē & acerbum
fatum subterfugientes. Tum quoq; Ioue ab
alijs dijs secedente, ad Oceani fluxū, & The-
tidos antra, cæteris cœlitibus incidit cōten-
tio, diuerso enim distracti animo turbas cie-
bant, & uentorum turbinibus uecti, cœlo in
terrā ferebatur, quibus totus resonuit æther:
at hi ad Xanthi fluxum concedentes, cōtra-
rijs

his c̄stuabant affectibus, hi quidē pro Tro-
 anis stātes, alij uero pro Græcis. Porro ani-
 mus belli desiderio efferebatur, hisce se so-
 rios addebant, etiā quibus mare sorte obti-
 git, & hi quidem ira accensi cupiebant frau-
 dulentum hunc equum demoliri cum naui-
 bus, hi autem Troiam solo æquare, uerū di-
 uersum obstitit fatū, & tumultu mortalium
 animos exagitauit, tum Mars reliquorum
 agmen deferens, Mineræ in aduersum exi-
 iunt: sic & alij cōmissi sunt sibi inutuo, arma
 autem aurea circa illos commota magnum
 c̄debant strepitum, & mare magnū circum-
 quaque sonitu resultauit, & atra concutieba-
 tur terra, sub immortalium pedibus, omnia
 autem magno miscebantur clamore, qui ad
 cœlum usq; penetrauit, & usque ab magna-
 nimi Plutonis barathra, & Titanes subter
 magno metu trepidabant, ac circum mons
 Ideus, tum sonori perenniū amnium fluxus
 & longę ualles, tum etiam Græcorū naues,
 & præclara urbs Priami magno gemitu reci-
 procabātur, sed hoīes nullus inuasit metus,
 nec perpenderunt sui causa deos cōtentione
 collidi, hi quidem Idci montis iuga auulsa,
 in se inutuo detorquebant, hæc autem in mo-
 rem arenæ facile dissipabantur, dijs quippe

QVINTI CALABRI

sine ullo negotio dirumpētibus, sed id nōz
latuit Iouem, quamuis in extremis terrę par
tibus ageret, deserto igitur Oceani fluxu in
cœlum reuersus est, hunc autem uehebant
Eurus, Boreas, Zephyrus, & Notus, quos
iris uarijs coloribus insignis, tulit diuino iu
go æterni currus, quem illis fabricata est
indefessis manibus Aetas, ex indomito ada
mante. Cæterum peruenit ad arduū olym
pi uerticem, & totum concussit cœlum, ira
inflammatus, alia subinde atq; alia tonitrua
elisis fulminibus aures feriebant, quæ nō di
cenda uelocitate ad terram diffundebantur,
immensus autem conflagrabat aër, tum cœ
litū, iniecto terrore, contremiscebant mem
bra, licet immortales essent, hisce igitur ual
de metuens præclara Themis, non secus, ac
mēs dissiliūt per nubes, & subito ad illos ue
nit, nam sola luctuoso prælio se procul te
nuit: tali igitur oratione eos adorsa est, pu
gnam inhibere conata, Tristem hanc Con
tentionem missam facite, nō enim par, ut lo
ue irato breuis æui hominum causa immor
tales dij armis dimicent: nam futurum est,
ut subito exitio pereatis omnes, siquidē Iu
piter desuper montibus omnibus in unum
confusis, uos obruens, nec filijs nec filiabus
parcet

arcet, sed simul omnes desuper immensa
 operiet terra, nec unquam in lucē uobis
 patebit reditus, sed tristimersi caligine iace-
 bitis in perpetuū. Sic dicenti morigeri fue-
 re Iouis metuentes minas, ac pugna adstine-
 rant, & acerba ira procul pulsa, amicitia iun-
 xerunt, tum hi quidem cœlum repetebant,
 hi uero maris subierunt undas, alij autem in
 terra manserunt. Porro inter Græcos pru-
 dens Vlysses talem habuit orationē, Nunc
 uos duces Græcorū sine delectu diserti cer-
 ta mihi cupienti coniectura indicium facite,
 quinam estis mirū in modū fortes, & præ-
 stantes, necessitas enim ita fert, proinde rei
 bellicæ industria nobis ob oculos uersetur,
 & elegantem hunc equum cōscendamus, ut
 tristis huius belli conficiendi modum inue-
 niamus: sic enim satius fuerit, licet dolo, &
 magnis curis euertamus urbem, cuius cau-
 sa huc profecti infinitis malis iactamur, pro-
 cul à chara patria: proinde agite magnū pe-
 ctoribus robur assumite, nam fit plerunque
 ut uir deterior præstantiorem interficiat in
 pugna, cum dura adactus necessitate auden-
 tem induat animum, nam audacia magnope-
 re animos effert, qua nihil est præstantius
 mortalibus, agite igitur uos optimates insi-
 dijs

sine ullo negotio dirumpētibus, sed id non
 latuit Iouem, quamuis in extremis terre par-
 tibus ageret, deserto igitur Oceani fluxu in
 cœlum reuersus est, hunc autem uehebant
 Eurus, Boreas, Zephyrus, & Notus, quos
 iris uarijs coloribus insignis, tulit diuino iu-
 go æterni currus, quem illis fabricata est
 indefessis manibus Aetas, ex indomito ada-
 mante. Cæterum peruenit ad arduū olym-
 pi uerticem, & totum concussit cœlum, ira
 inflammatus, alia subinde atq; alia tonitrua
 elisis fulminibus aures feriebant, quæ nō di-
 cenda uelocitate ad terram diffundebantur,
 immensus autem conflagrabat aër, tum cœ-
 litū, iniecto terrore, contremiscebant mem-
 bra, licet immortales essent, hisce igitur ual-
 de metuens præclara Themis, non secus, ac
 mēs dissiliūt per nubes, & subito ad illos ue-
 nit, nam sola luctuoso prælio se procul te-
 nuit: tali igitur oratione eos adorsa est, pu-
 gnam inhibere conata, Tristem hanc Con-
 tentionem missam facite, nō enim par, ut lo-
 ue irato breuis æui hominum causa immor-
 tales dī armis dimicent: nam futurum est,
 ut subito exitio pereatis omnes, siquidē Iu-
 piter desuper montibus omnibus in unum
 confusis, uos obruens, nec filijs nec filiabus
 parcat

arcet, sed simul omnes desuper immensa
 operiet terra, nec unquam in lucē uobis
 atebit reditus, sed tristi merſi caligine iace
 itis in perpetuū. Sic dicenti morigeri fue
 e Iouis metuentes minas, ac pugna adſtine
 ant, & acerba ira procul pulſa, amicitia iun
 cerunt, tum hi quidem cœlum repetebant,
 ni uero maris subierunt undas, alij autem in
 terra manſerunt. Porro inter Græcos pru
 dens Vlyſſes talem habuit orationē, Nunc
 uos duces Græcorū ſine delectu diſerti cer
 ta mihi cupienti coniectura indicium facite,
 quinam eſtis mirū in modū fortes, & præ
 ſtantes, neceſſitas enim ita fert, proinde rei
 bellicæ induſtria nobis ob oculos uerſetur,
 & elegantem hunc equum cōſcendamus, ut
 triftis huius belli conſciciendi modum inue
 niamus: ſic enim ſatius fuerit, licet dolo, &
 magnis curis euertamus urbem, cuius cau
 ſa huc proſecti infinitis malis iactamur, pro
 cul à chara patria: proinde agite magnū pe
 ctoribus robur aſſumite, nam fit plerunque
 ut uir deterior præſtantiorem interficiat in
 pugna, cum dura adaçtus neceſſitate auden
 tem induat animum, nam audacia magnope
 re animos effert, qua nihil eſt præſtantius
 mortalibus, agite igitur uos optimates inſi
 dijs

QVINTI CALABRI

dijs hic condamini, alij autē ad sacram Tenedi urbē uos recipientes, manete tantisper dum in urbem uos trahant hostes putantes Mineruæ donū adduci, & præstans aliquis iuuenis Troianis ignotus maneat apud eum ferreo pectoribus indito animo, & omnia quæ prius narraui meditata habeat, nec quid aliud mente uoluet, ne nostra consilia Troianis denudentur. Sic dicenti respondit Sinon, alijs metu nutantibus, nam aggressurus erat opus haud quaquam exiguum, quare illum id animo concipientem demiratus est populus: hic uero huiusmodi in medium proposuit, Vlysses, & uos alij Græcorū præstantissimi uiri, ego quidē uobis id cupientibus effectū reddam, etsi futurum sit, ut me flagellis cōcidant, aut uiuum igni inijciant, nam hæc mihi stat sententia, uel inter hostiū manus animā expirare, uel reuerti magnam Græcis cupientibus gloriam adferens. Sic loquutus cum magna fiducia, Græcis magnam iniecit lætitiā, & dixit aliquis, Quantum huic robur hodie iniecit deus, nō enim antea erat audax, sed deus extimulat, ut omnibus Troianis exitio sit, aut nobis ipsis, si quidem nūc persuadeo mihi subito futurū, ut difficilis belli certus figatur terminus. Sic dixit

dixit Græcorum aliquis. At Nestor aliunde
 extimulans inquit, Nunc chare fili, opus est
 neruis & egregia audacia, nunc enim labo-
 ris terminum & insignem uictoriam no-
 bis desiderantibus, dii in manus addu-
 cunt, sed agite cum magna fiducia capa-
 cem subite equum, quia fiducia magnā mor-
 talibus gloriam conciliat. Vtinam tanto mi-
 hi robore florerent genua, quanto cum Ia-
 son ad nauem Argos cōuocauit primarios
 Græciæ uiros, quando ego primus optima-
 tum, cōscendere conatus fuisset, nisi me di-
 uus Pelias inuitum detinuisset, nunc me tri-
 stis inuasit senectus, at quamuis ita mecum
 agitur, tamen perinde ac uirenti ætate iuue-
 nis conscendam in equū audacter, deus au-
 tem audaciam & gloriam suppeditabit. Sic
 dicentē compellat Neoptolemus, Tu qui-
 dem ô Nestor, mente præstas omnibus, sed
 dura occupauit senectus, nec stabiles suppe-
 rūt uires laboris indigo, quare oportet te ad
 Tenedi littora cōferre, nos iuuenes quos nul-
 la adhuc pugnādi satietas cepit, insidias ten-
 demus, & tu uenerande senex cupientibus
 iniunges. Huic ita loquenti propius ueniens
 utraq; manus exosculatus est, & caput desu-
 per, quia recipiebat futurū, ut primus equū
 cōscenderet,

QVINTI CALABRI

cōscenderet, quem nihil erat quod inuitare
 foris manere, quāuis uenerabilior, cupiebat
 nanq; cū alijs Græcis labores adire: igitur eū
 pugne cupidine accēsum alloquitur, Tu pla-
 ne illum patrem, nempe diuū Achillē & ui-
 ribus & sapienti oratione representas, habe-
 bat enim me spes futurum, ut tuis manibus
 Græci in suam potestatem redigerent Pria-
 mi urbem, sed sero labores magnam nobis
 gloriā parient, quos ingentes in prælio ex-
 hausimus, cum summis cruciatibus, nam dñj
 mortalibus ante pedes mala statuerunt, bo-
 na autem ad modū procul, labores uero in
 medium inseruerūt, quare prona ad acerba
 mala, iuuenibus uia est, sed aspera ad gloriā,
 tantisper dum quis luctuosum laborem pe-
 dibus transmiserit. Sic fato respondit præcla-
 rus Achillis fili⁹, Faxit deus mi senex, ne fru-
 stra spem foueas, quia id multo satius est, at
 si dñs secus uisum fuerit, hoc quoq; fiat, mi-
 hi quidē optatius esset aduerso Marte cum
 gloria occumbere, quā ut in fugam actus,
 multa referrem probra. Sic fatus immorta-
 lia sui patris arma humeros induit, tum sta-
 tim & ipsi heroum præstantissimi se arma-
 bant, qui animi magnitudine cæteris anteir-
 rent, quos nūc mihi roganti singulatim Mu-
 sz

re referte, quinam pacem illum equum
 ubierunt, uos enim omnē animo meo can-
 um indidistis, anteq̃ genas prima uestiret
 anugo, cum Smirnenſi agro oues paſcerē,
 qui ter tantum diſtat ab Mercurij templo q̃
 quis clamantē percipere poteſt, prope Dia-
 nae phanum in libero horto, monte nō ad-
 modum humili, nec quoq; perinde arduo,
 primus quidē immanē equum ſubijt Achil-
 lis filius, ſimul & fortis Menelaus, tum V-
 lyſſes & Stenulus & Diomedes, deinde Phi-
 loctetes & Anticlus & Menesthus, pręte-
 rea magnanimus Thoas, & flauus Polipe-
 tes, & Ajax & Eurypilus, tū diuinus Thra-
 ſimedes: Meriones, Idomeneus ambo illu-
 ſtres uiri, cum his bellicoſus Podalyrus &
 Eurymachus & diuus Tēcer & magna-
 nimus Ialmenus, deinde Thalpius Antilo-
 chus & Leonteus, Eumeliuſ, Euryalus, De-
 mophoon, Amphimachus, Agapenor, Acā-
 mas, Meges fortis Philei filiuſ, pręterea aliq̃
 quoscuq; cæteros ſupereminētes uirtute
 equuſ capere potuit. Porro Epeuſ qui equū
 fabricatuſ erat, optime nouerat reſſuſ il-
 loſ aperire, ac iterum aſſigere, ergo nouiſſi-
 muſ omniū intrauerat & attraxit ſcalas qui-
 buſ cōſcenderunt, omnibuſ autē bene pa-
 ratiſ

QVINTI CALABRI

ratis ad clausuram ipse confedit, at hi omnes silentiū agebant medio exitij constituti, alij uero incensis castris, quibus antea quietē cieiebant, nauighs se subdixerūt, quibus duo fortes uiri imperarunt Nestor & Agamennon, hos quanquam cupientes equum conscendere prohibuerunt Græci, ut nauibus manētes alijs quod ex usu esset, indicarent, quia multo rectius uiri opus aggrediuntur, quando præ oculis habent reges suos, huius rei gratia hi manserunt, licet ex optimatibus essent: celeriter igitur ad Tenedi littora peruenerunt, ubi eiectis fundo anchoris impetuose nauibus proruerunt, & retinaculis littori alligatis, manebant illic quieti expectantes, dum elata face signum cupidis æderetur. Porro qui in equo erant non procul ab hostibus, interdū quidem existimabant plane de sua salute actum esse, interdum uero persuadebant sibi futurum, ut sacram urbem uastarent, & hæc sperantibus illuxit aurora. Porro Troiani fumum ad Hellepontii littora subsilientem uiderunt, nec naues erat cernere, quib⁹ grauis sibi è Græcia perniciēs aduecta esset: lætabundi igitur omnes littora effuso cursu petebant, armis assumptis, nam adhuc metu obtinebātur, deinde
equum

quum affabre factum uiderūt, quem admī-
 ati sunt circumstantes, nam opus erat inuasi-
 atæ cuiusdam magnitudinis, non procul ite-
 um ab equo miserum Sinonem deprehen-
 derunt, & percunctantes de Græcis aliunde
 hī cingebant mediū, & primo blandis uer-
 bis adoriebantur uirum, post autem horri-
 lis minis, & multis diu fraudulentum homi-
 nem uerberibus dilacerabant, hic uero tan-
 quam rupes perstitit immotus, inuicta ge-
 ens membra. Porro tandem auribus simul
 & naribus mutilarunt, indignis prorsus mo-
 lis accipientes, ut uerum exculperent, quo
 nempe Græci se nauibus cōtulissent, & quid
 equus conderet aluo, hic uero obdurato ani-
 mo, talia fraudulento pectore in mediū de-
 promptis, Græci quidem nauibus aufugie-
 runt tristis ac diurni belli tēdio enecti. Cē-
 terum ex Calchantis sententia, Mineræ fa-
 bricati sunt equū, ut deæ iram qua, ob Tro-
 ianos, exardesceret declinarēt. Porro in redi-
 tu Vlyssis instinctu mihi exitium pararunt,
 ut me prope mare dīs marinis hostiam cæ-
 derent, quod me non latuit, sed tristia liba-
 mina ac molam salsam repente fugiens diuī
 no monitu ad equi pedes me prostravi, hi
 uero præter animi sui sententiam necessita-

Y

te

QVINTI CALABRI

te compulsi mihi manus abstinuerunt, uen-
ti animosam magni Iouis filiam, **ralem** ha-
buit orationē dolis ac mendacijs plane con-
sutam, nec animo doloribus succubuit: nam
est uiri fortis necessaria sufferre mala, quibus
ille alios quidē in suam adduxit sententiam
alij uero asseriebant eum impostorē esse uer-
sipellē, nempe quibus cordi fuit Laocoön-
tis consilium: hic enim consulta loquutus al-
serebat dolum esse magnum à Græcis cōte-
xtum. Proinde author fuit omnibus, ut li-
gneum equum flammis subiectis urerent,
& cognoscerent quidnam aluo conderetur.
Cui certe fidem habuissent, & exitio se eri-
puissent nisi Minerva in animo succensens,
& ipsi & Troianis & urbi, terram sub Lao-
coontis pedibus commouisset, quare metu
cōcussus inhorruit totus, uir magnanimus,
& nox atra capiti diffundebatur, & acerbus
palpebris cruciatus incidit, oculiq; sub hir-
tis supercilijs distorquebantur, pupilli autē
magnis confixi doloribus, suis sedibus mo-
uebantur, circumagebantur quoque lumina
subitis cruciatibus confecta, acerbus certe
dolor ad ipsam usq; cerebri pelliculam aut
fundamētum penetrauit, & oculi nunc qui-
dem multo suffusi sanguine apparebāt; nunc
iterum ingenti cruciatu flammefcebant, &

be autē defluerunt humore, non secus, atq;
dura petra aqua montibus deiecta, ac nim-
bis aucta distillat. Proinde furēti similis cer-
nebat omnia duplicia, ac tristes ducens ge-
mitus, adhuc Troianis mandabat, non ha-
buit enim doloris sui rationem. Tum dea
eum lumine priuauit, albescebant enim sub
supercilijs oculi, exitiali suffusi tabo, popu-
lus autē alta trahebat suspiria, amici uiri mi-
sertus, & immortalē Mineruam formida-
bat, ne quid insipientia delinqueret, illis igi-
tur exitiali metu cor ita concutiebatur, quia
male mactassent corpus miseri Sinonis, sibi
persuasum habentes, omnia eum uera dixis-
se, quare non illubenter illum in urbem du-
cebant, quamuis sera eos misericordia subij-
set. Proinde collecti omnes catenā cito cir-
cumiecerunt, magno equo desuper ligato,
quia prestans Epeus immanibus eius pedi-
bus rotas subdidit, ut Troianorū iuuenum
manibus in urbem tractus sequeretur: hi ue-
ro omnes in unum coacti magna uī trahe-
bant, haud secus, ac nauē magno labore iu-
uēnes in mare detrahunt, fortes circumge-
munt phalāges pressæ: carina autē grauius
stridens, ac utrinque nutans in maris undas
delabitur: sic illi suū malum in urbem nem-

QVINTI CALABRI

pe Epei opus pleno agmine cōnitentes trahebant, multis id coronis exornantes, ipsi frondibus reuincti. Populus autem canebat se mutuo exhortans. Ridebat certe Bellona exitialem belli exitum prospiciens, & exalto, Iuno animi oblectabatur, arrisit quoque Pallas: hi uero suam urbem petentes solutis ac dirutis munimentis fatalem adduxerunt equum: at ulularunt Iliades, ac circumstantes magnum opus intuitæ, demirabantur, quod illis exitiū occultit. Cæterū Laocoon non destitit hortari suos, ut equum igni ustarēt, sed nemo eius subscribebat sententiæ, nam deorū minas formidabāt, quare aliud quippiam peius bellicosa Minerua meditata est miseris Laocoontis filijs: erat enim antrum quoddam sub alta petra, immani recessu, hominib⁹ minime penetrabile, quod horridæ incolabant feræ, perniciosi Typhonis progenies, iuxta insulæ anfractus, quam Calidnē uocant mortales in mari sitā, è regione urbis Troiæ, hinc immanōs draconis excitos Troiā accersijit, hi autem statim à dea exagitati suam insulam commorunt, fit sonitus spumante Salo illis proruētibus, & fluctus sulcabantur, tum sibila lambebant linguis uibrantibus ora. Porro Balænae maris inhor-

nhorruerunt : præterea etiam nymphae fla-
 ui Simoëntis filiae ingemiscebant , cœlitus
 autem Venus indignabatur : hi uero prope-
 rabant , quo dea stimulabat , perniciosos den-
 tes horridis acuētes genis in miseros filios :
 Troiani uero in fugam uertebantur , cum ui-
 derent per urbē horrenda monstra , nec quis-
 quam iuuenum , licet intrepido animi robo-
 re esset sustinere audebat : omnes enim tristi-
 corripiebantur metu , feras fugientes , dolor
 quoque occupabat mulierum animos , plo-
 ratu omnia miscebant , & quælibet liberorū
 suorum oblita se tristi fato subducere cona-
 ta est , circumcirca autē tota Troia illis ruen-
 tibus ingemuit : multi igitur in unū conglo-
 merati mēbra comminuebāt , tū omnes uig-
 trepidantium & circumcursitantium gemitu
 resonabant , uerum solus Laocon cum fi-
 lijs seorsum desertus erat , nā exitiale fatum
 & dea illi moram iniecerunt , tum angues il-
 lius utroq; filios exitium exhorrentes , per-
 niciosus abriperūt genis , patri manus por-
 rigenti , nec tamen opitulari ualenti : Porro
 Troiani eminus id cernentes plorabāt , ani-
 mis stupore defixis , tum hi promptē execu-
 ti Mineruæ præceptum Troianis inuisum ,
 ambo terrā impetu subierunt , quorū adhuc

QVINTI CALABRI

extabat uestigium, quo Apollinis templum in Pergama situm subierūt, ante quod Troiani in unū coeūntes, Laocoontis filijs crudeli exitio uastatis inanem crexerunt tumultū, at pater oculis lumine cassis lachrymas superfudit, mater uero uberes quæstus fundens ad inanē tumultum obstrepebat, aliud peius sibi metuens, defleuit igitur calamitatem, in quā uiri sui inscitia impegerat, nam deorū iras formidauit, ut quando desertum circa nidum quiritatur philomela, magno enim cruciatu cor exedens in ualle arboribus obsita, cuius tenelli adhuc pelli anteq̃ obstrepero resonarent cantu, perierunt horrendi draconis maxillis, & matrē in luctum coniecerunt, nam immensum quanta percita indignatione plorat in uacua domo, magno ædito clangore: sic illa crebros ducebat gemitus ob filiorū exitium, plorans ad eorum tumultum, tum simul & aliud malum haudquaquam exiguum ob perditum maritum incidit, hos quidē deflens perditos, illum uero oculis captū. Porro Troiani dijs sacrificia parabāt, suaue distillantes uinum, quia in spem erecti fuerant graue tristis belli onus humeris discussum iri, uerum hostię concremari haud poterant, nam ignis extinguebatur

guebatur uapor, densis quippe supernè diffu-
 fus imbribus, sed sanguinolentus suborie-
 batur fumus, omnia autè femora humi ceci-
 derunt trementia, tum altaria lababant, & li-
 bationes in cruorem se uertebant, dii autem
 lachrymis defluerunt, & templa tabo riga-
 bantur, & ultronea ducebātur suspiria, dein-
 de muri concutiebant, & turres magno re-
 sonabant strepitu, nō secus, ac si uera oppu-
 gnatio fuisset, præterea portarū uectes ipon-
 te aperiebātur, grauiter sonantes, & noctur-
 næ aues per solitudinem uociferantes, ferali
 carmine queri uidebantur, ad hæc omnia
 astra supra ciuitatē caligo prætexit, cum ta-
 men cœli splendor nullis obfuscaretur nu-
 bibus: deinde ad Apollinis templū Laurus
 arescebat, cum tamen antea frondibus luxu-
 riarer: præterea lupi & ursi horrendè ru-
 giebant, extra portas. Ceterū infinita appa-
 rebant signa Troianis & urbi excidiū adfe-
 rentia, uerū nullo metu cōcutiebantur Tro-
 ianorum pectora, cum cernerēt omnia hæc
 tristia prodigia per urbem: fata enim omni-
 bus mentem exuerunt, ut in conuiuio Argi-
 uorum manibus cæsi fatorum leges exple-
 rent, at sola Cassandra erat mente minime
 mota, ac sapienti consilio, quæ nunq̃ uano
 Y iij eludebat

QVINTI CALABRI

eludebat uaticinio, quin semper rem acute
 tigit, uerum fato quodam fiebat, ut tamen
 tanq̃ uanum id audiretur, ut dōlores Troia
 nis cumlarentur, quæ ubi tristitia hæc signa
 in urbe animaduertit, in unum omnes co-
 gens, magnum sustulit clamorem, tanquam
 læna, quam inter densa uirgulta uir aliquis
 prædæ cupidine accensus, uulnerauerit, aut
 iecerit, huius uero in pectore marcescebat
 animus, quocunque per montes latæ, nam
 intolerando discruciatore dolore, sic illa cu-
 piens uaticinium depromere domo se pro-
 ruit, comq̃ diffusæ erant humeris candidis,
 ad pectus usq; demissæ, oculis autem maxi-
 mus absistebat fulgor, & collum perinde ac
 truncus uentis exagitatus, quacunq; moue-
 batur, magnosq; trahens gemitus uocifera-
 batur, egregia uirgo, Miseri nunc tenebras
 subimus, nam nostra urbs igni, sanguine, ac
 tristi exitio exundat, quacunq; dñj tristitia ex-
 hibent prodigia, & ipsa pernicies, ante pe-
 des est miseri, nec cognitum habetis malum
 fatum, sed omnes mente capti, gaudia ac læ-
 titiam agitis, nam magnum uos latet exi-
 tium, uerum non estis dicto audientes, nō si
 multis uerbis utar, quare Furia ob malas
 Helenæ nuptias iratæ, cum acerbis fatis qua-
 cunq;

quacunq; per urbem ruunt, at uos tristi con-
 iuiuo, tristes celebratis epulas, malo pollu-
 as tabo, sæuā umbrarum uia attingentes, &
 aliquis illam cōuitijs incessens perniciosam
 deprompsit orationē, Filia quid te nunc in-
 temperans lingua & maledicētia impellunt
 ad uaniloquentiam, nō certe uirginali & in-
 tacto pudore teneris, sed in rabiem efferris,
 quare mortales omnes te ignominia affici-
 unt ob multiloquium, ualeas & Græcis &
 tibi ipsi male ominari pergas, subito te &
 maior occupabit cruciatus, quam propudio
 sum Laocoonta: non enim par est, ut insci-
 tiæ in pultu eleues grata deorum dona. Sic
 dixit Troianorum aliquis in urbe, quin &
 alij omnes puellā nigris sermonibus carpe-
 bant, nec fatebantur illam sibi constantia di-
 cere, quia istos exitium & acerba uis fati cir-
 cumsiscebat, proinde suum exitium nō per-
 cipientes animo, cōuitijs illā ab equo de-
 pulerunt, nam animo uersabat dissipare o-
 mnia ligna, aut æstuante absumere flamma,
 quia ardentis picis face adhuc flagranti fo-
 co abrepta ruebat, cum magna animi prom-
 ptitudine, altera gerebat securim ancipitem
 magno autem furore in equum lata, ut tri-
 stes insidias euidenter cernerent Troiani:

Y v hi

Q. CAL. PARA. LIB. XII.

hi uero statim igni & ferro excussis è manibus triste ducebant conuiuium. Porro nox ultima ingruerat, Græci uero intus gaudio perfundebantur audientes conuiuantium Troianorum strepitum, per Ilium nulum Cassandræ respectum habetium, quam ipsi demirati sunt, uere cognoscentem quod Græci iniissent consiliū, hæc ut pardalis ruit, per mōtes cachinnans, quam à stabulis impetuose profligarunt canes, & ærumnosi pastores, & tū ea agresti pectore prædita, subinde respectās retro agitur magno animi dolore affecta, sic illa ab equo decedebat, licet miseris agitaretur affectibus ob Troianorum cædē siquidem plane id malū animo præceperat.

Libri duodecimi finis.

IN DECIMVM TER-

tium librum argumentum.

Troiani Græcos abesse rati conuiuia agitabant,
 quibus uino somnoq; sepultis, Græcorum proce-
 res equo descenderunt, & Sinone facē efficiente
 aliq, qui in Tenedi litore, insidijs conditi fuere, se ad-
 iunxerunt comites. Proinde hi iunctis uiribus in Tro-
 ianos grassantes, cædibus, incendijs, rapinis omnia mi-
 scuerunt, Priamum obtruncat Neoptolemus, Aeneas
 Græcorum sagittis impetitur, tum Calchas uates inge-
 rit se in mediū, ut Græcos reprimeret, ne durius in di-
 uinum uirum consulerent, Menelaus irrumpit in tha-
 lamum Deiphobi, eumq; trucidat somno oppressum, at
 Helenam intuitus amoris stimulis exagitur, &
 facto animo ferrū in eam stringit, sed a fratre
 Agamennone inhibetur. Porro Laodi-
 ce Priami filia, Græcis persequen-
 tibus, Ioui preces fundit, ut
 sibi terra delisceret, ne
 in hostium potestate
 redigeretur, quod
 factum est.

Quinti

QVINTI CA

LABRI DERELICTO-

rum ab Homero, liber de-

cimus tertius.

I quidem per urbem conuiuia
agitabant, inter quos tibia cum
fistulis magna melodia resona-
bat, & circumquaq; cantus in
tripudijs, & uoces conuiuantium sine delectu
iactabatur, ut fieri solet inter pocula, & epu-
las, sic aliquis pleno poculo manibus assum-
pto, securus potabat, & mentes crapula gra-
uabantur, & oculi caligabant, & aliud ad al-
liud uerbum ore prodibat, tumultuarie effu-
sum, & si quid erat in ædibus præciosum
ostentabatur, quia & ipsa domus omnium
oculis patebat, non secus, ac fieri solet rebus
commotis, omnia putabantur circumferri
per urbem, nam caligo offundebatur ocu-
lis, quia mero flaccescebant lumina, & mens
iuuenum uino excutiebatur, ut fit, cum nimia
copia pectus inundat, & capite grauato præ
crapula, talia effudit, Certe miseri Græci in
irritum magnas contraxerunt copias: non
enim

enim explerunt quę mente parabant, sed di-
 lapsi sunt, nostra urbe relicta, non secus, ac
 pueri tenelli, aut mulieres. Sic dixit Troia-
 norū quispiā mente uino impedita stolidus,
 nec animaduertit exitiū sibi pro foribus es-
 se. Porro statim atq; somnus per urbē aliun-
 de alios complecteretur immensa & uini &
 cibi copia obrutos, tū Sinon ardentē extu-
 lit facem, Gręcis ignis splendorē exhibens.
 nam magno curarū æstu fluctuabat, ne Tro-
 iani id cernerent, & omnia subito in cōtra-
 rium uerterētur, sed hi in thoris compositi
 nouissimum carpebant somnum, multo gra-
 uati uino, at ē Tenedo uidentes id, nauiga-
 tionē adornabāt, tum ipse Sinon ad equū se
 recepit, & suppressa uoce clamabat, ne Tro-
 ianorū quispiam id rescisceret, sed solū Grę-
 corū duces, quibus procul aberat somnus,
 cupientibus se labori accingere. Proinde o-
 mnes qui intus erant audierūt, & Vlyssi au-
 res admouerunt, hic uero id eis negocium
 dedit, ut tacite & intrepidē se educerent, hi
 uero morem gesserunt, ad laborem extimu-
 lanti, & ex equo humi descendere connite-
 bātur, ille uero sua solertia cohibuit omnes
 properantes, & cito manibus lignei equi la-
 tera hinc atq; hinc aperuit fortis Epei indu-
 stria,

QVINTI CALABRI

stria, & se nonnihil demisit, oculos quaque
uersum circumferens, an alicubi Troianos
cerneret uigilum munia obeuntes, ut quan-
do lupo male suada fame in rabiem actus, &
montibus magna cibi inopia laborans ad la-
rum ouile properat, fugiens igitur & uiros
& canes qui magno studio committuntur o-
uium custodiã agere, presso uenit uestigio,
ad ouium septa: sic Vlysses equo descendit
cum alij præstantes Græcorum ductores se-
quebantur ordine per scalas digredientes,
quas Epeus struxisset uias subeuntibus &
descendētib; illi igitur aliunde alij descen-
derunt, magno animi robore præditi, nō se-
cus ac uespere, quas turbauit frondator, illę si-
mul conglomeratę, ac furore elatę, ramo su-
perfunduntur, ubi strepitum audierunt: sic
illi magna animi promptitudine equo dila-
bebantur in Troianorum urbem, ac cor eis
in pectore palpitabat, & statim, facto impe-
tu, in hostes inuichebantur, alij autem remi-
gis mare uerebant, at naues secundo cursu
ferebãtur in magno fluxu. Thetis autē præ-
muniit uia ferentes immittens uentos, Græ-
corum autem pectus gaudio prætebatur.
Proinde subito ad Hellepontii littora appel-
lentes, naues illic stabiliebant, & docte con-
traxerunt

raxerunt instrumenta omnia, quæ nauibus
 semper adsint, ipsi uero egressi impetu ad
 llium ferebantur, nullo præpediente metu,
 perinde ac oues se è nemorosis pascuis ad
 stabula corripunt sub nocte autumnalem,
 sic illi omni uoce suppressa, urbem petebant,
 proceribus suis opem ferre cupientes, ut lu
 pi, qui acerba fame exciti, in stabulum impe
 tum faciunt, per montes & syluas, pastore
 quippe ducente somnos, & alias ad alias ma
 stant, intra septum, atra in nebula, quacunq;
 omnia sanguine & cadaueribus miscentur,
 magna autem patratur strages, pluribus quip
 pe Græcis etiam in urbe grassantibus, ubi igitur
 omnes intra mœnia recepti essent, tum
 magna alacritate accensi ad Priami sedem hor
 rendo impetu rapiebantur, Mauortium spi
 rantes robur, deprehendunt enim totum op
 pidum prælio ac cadaueribus plenum, ubi
 cunque enim luctuosæ domus incendio col
 lucebant, tum magno animi gaudio afficie
 bantur, proinde & ipsi Troianis exitium ma
 chinantes irruebant, per medios furioso gras
 sabantur impetu & Mauors & Bellona, quo
 cunque ater profluxit sanguis, terra uero riga
 batur pereuntibus, & Troianis & peregri
 nis auxilijs, quorum hi quidem horrenda
 obuincti

QVINTI CALABRI

obuincti morte, per urbem in sanguine nolutabantur, alij uero supercumulabantur suum robur expirantes, tū hi sua intestina manibus tenentes, misere palantes agebantur per domos, alij autem pedibus subtus amputatis per cadauera obreptabant, immensum cientes ploratum, deinde multis ad pugnam ineundā paratis, manus & capita defringeabantur: præterea fugientium tergis hastæ aliunde transfigebantur, recta ad papillas usque, alijs iterum, ut per lumbos ageretur supra uerēda ubi maxime indomiti Martis cruciabilis cuspis, deinde nusquam non erat audire tristem canum ululatum, & acerbum percuntium iuuenū gemitum, circumquaq; autem resonabant immenso ploratu omnes ædes, ploratus uero fœminarū non dissimilis erat gruū clangori, ubi cernant aquilam ex alto per aërem irruentem, non enim est illis animus in pectore præsens, sed solum longo resonant stridore sacrā fugientes auem: sic quoq; Troianæ fœminæ aliunde aliæ ululatum tollebant, hæc quidem electis coeuntes, alię uero per terram discursantes, hæc quidem neglecta mitra & membris sola tunica inuolutis, temere oberrabat, alię nec flāmeo nec peplo assumpto, sed irruen-

es hostes exhorrentes perplexe hērebant,
 pectoribus metu palpitantibus, solum ma-
 nibus uerenda occultantes, calamitosę, alię
 rerum miseris modis ē capite comam uel-
 ebant, & pectora palmis tundentes, plora-
 ui totas laxabant habenas, alię uero infestę
 pugnæ se offerentes, formidinis obliuiscē-
 bantur, pereuntibus uiris aut liberis opitula-
 ri cupientes, quoniam necessitas magnā in-
 ecit audaciā, deinde ploratus infantibus so-
 mnos excussit, quorū animi adhuc curarum
 nescij, aliq̃ quidem super alios expirarūt, aliq̃
 terū superfundebantur, insomnijs, exitium
 pręsagientes. Porro acerba fata miserē gau-
 debant ob pereuntes, nam hi sternebantur,
 perinde ac obesę sues in regijs ædibus infi-
 nitę cęduntur, conuiuium instruentes, & ui-
 num in poculis relictum miscebatur cruo-
 ri, nec erat quisquam qui ferrum circumfer-
 ret sanguine non imbutum, nō quidem etsi
 admodum imbellis fuerit: siquidem Troia-
 ni exitio dabātur, perinde ac oues urforum
 aut luporum dētibus, feruenti meridiei ęstu
 in pastoris absentia, cū opaco loco omnes
 cōiunctę maneant lacte domum ablato, hic
 irruentes capaci uentre distento atrū potant
 sanguinem, & persistentes omnem perdūt

Z gregem

QVINTI CALABRI

gregem & acerbis parant epulas misero pa-
 stori: sic Troiani in Priami urbē extremū il-
 lo prælio irruentes cædē cæde cumularunt,
 nec quisquam erat Troianorum immunis à
 uulnere: proinde omniū membra dispersa
 iactabantur multo deformata sanguine, nec
 certe Græcis hoc prælium nullo sanguine
 constitit, sed partim poculis, partim mensis
 deiecti, alij titonibus ardenti foco abreptis,
 aut ueribus perfossi animam efflarūt, iuxta
 quos etiamnum uiscera porcorū calida reli-
 cta erant, feruidi ignis uapore adurente, alij
 iterum securibus ac ascis præseci in san-
 guine palpitabāt. Porro ipsi digiti ferro ad-
 moti amputabantur, nempe qui scite admo-
 larentur manus, sperantes tristitia depellere
 fata, alius socij sui occiput cerebro cōfodit,
 uibrato per aciem saxo. Proinde hi, ferarum
 in morem, quæ uulnerantur in stabulis, pa-
 store in agro agente, bili commota grassan-
 tur sæuissimè, funesta illa nocte magno pu-
 gnandi desiderio exæstuantes, ac circa Pria-
 mi tecta aliūde aliū pugna trucidarūt irruen-
 tes, multi quoq; ex Græcis hastis deiecti sunt,
 siquidem quicumq; Troianorū è tectis pro-
 ruentes, aut ferrū aut hastam manibus cor-
 ripere properassent, hostes sternebant, et
 uino

PARAL. LIB. XIII. CLXXIII

ino etiam grauaurentur. Cæterum magnus
 rbem splendor illustrabat, quia multi Græ
 orū manibus faces gestabant, ut inter præ
 andum & suos & aduersarios dilucide ui
 lerent, & tum Diomedes bellicosum Core
 um Mygdonidis filium, secū congressum
 iasta per stomachum, qua cibus & potus in
 uiscera traicitur, fixit, quē statim mors atra
 iastæ circumplexa occupauit, & in sangui
 nem & aliorum mortuorum gentem di
 lapsus est stolidus, nec ullum ē cōnubio fru
 ctum demessuit, cuius gratia pridie ad Troi
 tam expeditionem se recepisset, & ea lege
 Troianis suam astrinxerat fidem, ut Græ
 cos ab Illo depelleret, sed deus spē eius fru
 stratus est, nam fata illi destinarāt exitium,
 simul etiam interemit Eurydamantem sibi
 obuium factum, bellicosum Antenoris ge
 nerum, qui prudentia maxime inter Troia
 nos præstitit, hic & Ilioneo uenerando seni
 occurrit, & in illum ferrum strinxit, tum illi
 membra senili corpore infrangebantur, &
 hac quidē ensem, hac uero genu tetigit, San
 guinarij herois, at hic licet magno pugnan
 di furore urgeretur, tamen uel ira flaccescen
 te, uel diuino monitu leni uerbere senem fe
 rūt, ut quid diceret precatus fortē & acrem

Z ij uirum

QVINTI CALABRI

uirum, hic autem repente miserabiliter illi
manū iniecit, nam acerbo obtinebatur me-
tu, Ad tuos, inquiēs, me pedes abiicio, qui-
cunq; es bellicosorum Græcorum, pudore
retractus à sene manus abstineas, & acerbā
restringas iracundiam, siquidem magnam
sibi parit gloriam, qui interemit uirū uiren-
ti ætate fortem, at si senem, nulla te fortitudi-
nis laus comitabitur, proinde manus à me
amotas in florentis ætatis homines conuer-
tito, sperans futurum, ut & tu quoque sene-
ctæ limina attingas. Sic dicētem compellat
Diomedes, Senex, me quidem spes habet
futurum, ut ad senectam prouehar, sed dum
mihi suppetunt uires, nō sinam quenquam
uitæ meæ hostem superesse, sed omnes or-
co dimittam, quoniam uir præstans de ho-
ste suo semper suppliciū sumit. Sic fatus exi-
tiale ferrum in eius guttur impexit, & core-
cta egit, qua mors q̄ citissime animas & gra-
ues sanguinis uias petat, proinde illum Dio-
medis manibus deiectum acerbum commi-
nuit fatum: hic igitur in heroas grassans rue-
bat per urbē ingenti suo robore furens: de-
inde & Synabantē interemit, & longa pro-
strauit hasta præclarum Eurycoontem Pe-
rymnesti filiū, Ajax autem Amphimedon-
tem

tem, & Agamennon Amasteridē, Idomeus
 Minantem, deinde Miges Deiopeten, at A
 chillis filius indomita hasta interemit Pam
 monem: tum iterū torquebat in Politen ir
 ruentem: præterea etiam Tefiphonum ma
 stauit omnes simul Priami filios, mox etiā
 Agenorem in prælio sibi obuium factum,
 alium uero super alium ex heroibus interfe
 cit, nusquam non se triste obtulit fatum pe
 reuntibus, at hic patris sui robore indutus,
 & inexhausta quadā sanguinis siti æstua
 ns strauit ac fudit in quoscūq; incidit, ipsi quo
 que Priamo hostium regi, infesto animo oc
 currit, ad Mercurij aram: hic uero ut uidit
 Achillis filium agnouit, cum adhuc procul
 esset, nec ullo deſciebatur metu, ut qui spē
 conceperat fore, ut super filiorum stragem
 interimatur. Hac igitur gratia illum compel
 labat mori cupiens, O præstans bellicosi
 Achillis fili interfice, nec te ulla ærumnosa
 hominis misericordia tangat: non enim ego
 talia ac tanta passus, solis (qui terrarum flam
 mis opera omnia lustrat) lumen intueri cu
 pio, sed iam cū filijs perire, ac in magni do
 loris tristiumq; turbarum obliuionem ue
 nire: utinam me tuus pater Iætho dedisset,
 anteq̃ uidissem incendio conflagrare Ilium,

Z iij cura

QVINTI CALABRI

cum illi ob interfectum Hectorem dona-
 rebam, quem tuus peremit pater, sed id qui-
 dem in fatis erat, at tu te nostro sanguine sa-
 tura, ut in malorum obliuionē adducamur.
 Sic dicentem interpellat Neoptolemus, Tu
 me, ô senex cupidum & properantem hor-
 taris, nō enim te hostem inter uiuos esse si-
 nam : nihil enim homini anima est charius.
 Sic dicens canum senis caput præsecuit, sine
 ullo negotio, non secus, ac si quis intenso
 æstatis feruore segetes demessuerit, at caput
 admodum resonās uoluebatur per terram,
 procul ab alijs membris, quibus homo mo-
 uetur, dilapsum autē erat in atrum cruorem
 & in promiscuam aliorum stragem, tum for-
 licitate, tum genere, & magna filiorū cater-
 ua omnium præstantissimum, sed enim glo-
 ria non diu crescit mortalibus, uerum de im-
 prouiso irruit probrum: hic igitur fato pro-
 cubuit, & malorum obliuifcebatur: at Græ-
 ci astia nacta Hectoris filium ab ædita turri
 deiecerunt matris ulnis auulsum, Hectori
 infensi, quia cum in uiuis esset, eis exitiū stru-
 xerat, quare hostili quoq; animo fuerant in
 suam sobolem, eius igitur filium paruum ab
 alto septo in præceps egerunt, nondum bel-
 li peritum, perinde ac uitulū, lupi fame ex-
 timulat

stimulati in sonorum præcipitium malo dei
 ciunt animo, matris lacte subscaturientibus
 huberibus abreptū, hæc tum huc atq; illuc
 discurret, magnum ob charum filium plora-
 rum ædens, quam à tergo & aliud urget ma-
 lum, nēpe cū ipsam quoq; leones abripiant,
 sic illam aliunde satis ob filiū dolentem, ho-
 stes simul cū alia præda abegerunt, præstan-
 tis Acetionis filiam, miseris clamoribus om-
 nia miscētem, nam & filium & maritum &
 parentem sibi ob oculos ponens, mori de-
 creuit, quoniā regio locō natis hominibus,
 satius est in bello animā profundere, quàm
 deterioribus in seruitutē tradi. Proinde plo-
 rabili uoce ita uociferabatur magno animi
 dolore exulcerata, Agedum Græci iam
 meum corpus uel ex ædita turri, aut è rupe
 aut in ignē præcipitate, nam infinita me cir-
 cumuallant mala; etenim meum patrē præ-
 stantem uirum Thebis lætho dedit Achil-
 les, ac apud Troiam præclarum maritum,
 qui mihi omnia quęcunq; animo complecti
 potuissem præstabat, & mihi liquit paruum
 admodum in ædibus filiū, quo mihi mirum
 in modum placebam, ac magnam mihi de
 illo spem concipienti malum ac intoleran-
 dum abripuit fatū, quare me in immensum

Z iij luctum

QVINTI CALABRI

luctum coniectam misera hac uita priuate,
repente, nec in uestras ædes abducite simul
cum alijs Mancipijs, quoniam non am-
plius fert animus inter mortales agere, quia
deus, qui mei curam gererent, exitio dedit,
dolor autem maximus me occupauit, Tro-
ianis omnibus summis cum animi crucia-
tibus destitutam. Sic dixit magno mortis
desiderio exæstuans, Est enim illis indeco-
rum diutius uitā trahere, quorum ingentem
splendorem obnubilauit probrū: nam acer-
bum est alijs esse despiciatui, sed illam relu-
ctantem in seruitutem abtraxerunt. Porro
alii alijs in ædibus animas posuerunt, inter
quos luctuosus sublatus est clamor, sed non
in ædibus Antenoris, quia Græci in memo-
riam adducti sunt grati hospitij, quo accepit
antea in urbe, & seruauit Menelaū cū Vlyf-
se urbem ingressum, æquam igitur reponen-
tes uicem. Græci illum cum suis possessio-
bus seruauerunt incolumem, reueriti & ami-
cum uirum Themida, cuius oculis nihil nō
peruium, tum egregius præstantis Anchisæ
filius multis per urbem laboribus & pericu-
lis iactatus & multis sua hasta & formidine
extinctis, ut uidit hostium manibus ortum
incendium, latissime per urbem diffundi, &
populum

PARAL. LIB. XIII. CLXXVII

populum internitione cædi, ac Troicam gazam simul cum opibus, cum uxoribus & liberis, ædibus extrahi, plane de spe seruandę patrię deiectus, animo agitauit magno se exitio subducere, ut quando in alto uir quispiam docta manu gubernaculum tenet nauis, & uentus & rapidi undarum uortices undique cõtorti, in uastabunda tempestate manum eius, & animum lassitudine conficiunt, ille igitur nauigio, undis deprimentibus, perẽnte, in paruam se scapham cõjcit, deserto clauo, nec ulla tangitur cura mercium quas uehat nauis: sic quoq; Aeneas deserta urbe, quam hostilis hauserat ignis, filium & patrem abreptos exitio subtrahere nitebatur: hunc quidẽ misera senectute cõfectum, manibus in humeros sublatum, at illũ altera misere terrã perstringentẽ nec formidantẽ belli labores tristi eduxit pręlio, at necessitate coactus tenellus filius patris uestigia pressit lachrymis per genas uolutis, & multa uelocibus pedibus cadauera persiliẽt, sæpeq; in tenebris, quamuis inuitus iter fecit: nam Venus itineris dux fuit & filium & nepotem & uirum graui calamitate asserens lubens, nam properantis pedibus quacunq; flammæ locum dederũt, at omnis feruidi ignis uapor

Z v se

QVINTI CALABRI

se fudit, & hastæ & tela irrita in terrā diffuebant quęcunque Græci tristi hoc bello in illum contorquerent, tum uero Calchas magno sublato clamore populū inhibuit, Celsate Græci, inquit, tela & exitiales hastas uibrare in fortis Aeneæ caput, nam in fatis est illum à Xantho profectum ad Tyberim latifluum, sacram urbem cōditurum uniuersę posteritati admirandam, deinde ipsum diuersas hominum nationes obtenturum imperio, hinc quoque genus in posterum duci quod ab oriente in occidentem protendet suam ditionē, nec illicitū est, ut ipse in deorum numerū referatur, utpote Venere prognatus & maxime etiam ab hoc uiro abstinemus manus, quia auro & alijs possessionibus fugientem seruaret uirum etiam in peregrinam terrā, quæ omnia posthabuit suo patri & filio, nam nox hæc declarat illum esse admiranda in patrem pietate & inculpandum filio patrem. Sic dicenti morem gesserunt omnes, & ut deum suspexerunt, ille autem rapido se cursu urbe extulit, quo eum anhelantē pedes ferebant, nec amplius Græci Troiā deuastarunt, & tum Menelaus Deiphobum neci dedit somno oppressum, deprehendens mistum in Helenæ thoro, illa autem

PARAL. LIB. XIII. CLXXVIII

autem in fugam uersa ædibus se occultauit,
 at hic fuso sanguine gauisus est ob cædem,
 ac talia insuper addidit, Heus canis iam tibi
 hodie triste attuli exitium, nec te uiuum in-
 ter Troianos deprehendet aurora, etsi altito-
 nantis Iouis te generum esse iactēs, sed no-
 stris prostratum manibus grauis te inuasit
 pernicies nostrę coniugis causa, utinā antea
 quoque Alexandro prælio nobiscū congres-
 so, uitā adimere licuisset, id certe multo mi-
 tiorem redderet nostrum cruciatum, sed hic
 quidē debito mulctatus supplicio, horren-
 das subiit tenebras, ac tibi nihil profutura
 erat nostra cōiunx, quia scelerati uiri nunq̃
 effugere possunt Nemesein incorruptā scele-
 rū ultricē, quia defixis illos semper intuetur
 luminibus, siquidē aëre amicta quacūq; cir-
 cumuolat humanū genus, Iouis auxilio ob-
 armata supplicioq; afficiens malorum ope-
 rum sibi conscios. Sic dicens hostibus triste
 attulit exitium, nam animi zelotypia exæ-
 stuans in pectore furebat multa Troianis
 mala cogitans, quæ ueneranda dea iusticia
 ad exitū perduxit, nam illi malorum operū
 prima iecerūt seminaria in Helena, & primi-
 quoq; fœdera ruperunt scelerati, cū mentis
 præuaricatione, nullam habuerint rationem
 sangui-

QVINTI CALABRI

se fudit, & hastæ & tela irrita in terrā diffuebant quęcunque Græci tristi hoc bello in illum contorquerent, tum uero Calchas magno sublato clamore populū inhibuit, Celsate Græci, inquit, tela & exitiales hastas uibrare in fortis Aeneæ caput, nam in fatis est illum à Xantho profectum ad Tyberim latifluum, sacram urbem cōditurum uniuersę posteritati admirandam, deinde ipsum diuersas hominum nationes obtenturum imperio, hinc quoque genus in posterum duci quod ab oriente in occidentem protendet suam ditionē, nec illicitū est, ut ipse in deorum numerū referatur, utpote Venere prognatus & maxime etiam ab hoc uiro abstinemus manus, quia auro & alijs possessionibus fugientem seruaret uirum etiam in peregrinam terrā, quæ omnia posthabuit suo patri & filio, nam nox hæc declarat illum esse admiranda in patrem pietate & inculpandum filio patrem. Sic dicenti morem gesserunt omnes, & ut deum suspexerunt, ille autem rapido se cursu urbe extulit, quo eum anhelantē pedes ferebant, nec amplius Græci Troiā deuastarunt, & tum Menelaus Deiphobum neci dedit somno oppressum, deprehendens mistum in Helenæ thoro, illa autem

PARAL. LIB. XIII. CLXXVIII

autem in fugam uersa ædibus se occultauit,
 at hic fuso sanguine gauisus est ob cædem,
 ac talia insuper addidit, Heus canis iam tibi
 hodie triste attuli exitium, nec te uiuum in-
 ter Troianos deprehendet aurora, etsi altito-
 nantis Iouis te generum esse iactes, sed no-
 stris prostratum manibus grauis te inuasit
 pernicies nostrę coniugis causa, utinã antea
 quoque Alexandro prælio nobiscū congres-
 so, uitã adimere licuisset, id certe multo mi-
 tiorem redderet nostrum cruciatum, sed hic
 quidẽ debito mulctatus supplicio, horren-
 das subiit tenebras, ac tibi nihil profutura
 erat nostra cõiunx, quia scelerati uiri nunq̃
 effugere possunt Nemesein incorruptã scele-
 rũ ultricẽ, quia defixis illos semper intuetur
 luminibus, siquidẽ aëre amicta quacũq; cir-
 cumuolat humanũ genus, Iouis auxilio ob-
 armata supplicioq; afficiens malorum ope-
 rum sibi conscios. Sic dicens hostibus triste
 attulit exitium, nam animi zelotypia exæ-
 stuans in pectore furebat. multa Troianis
 mala cogitans, quæ ueneranda dea iusticia
 ad exitũ perduxit, nam illi malorum operũ
 prima iecerũt seminaria in Helena, & primi-
 quoq; fœdera ruperunt scelerati, cū mentis
 præuaricatione, nullam habuerint rationem
 sangui-

QVINTI CALABRI

sanguinis & diuinorum sacrificiorum, quare illis in posterum quoq; Furiae exitiū struxerunt, proinde hi quidem pro mœnibus occubuerunt, aliq̃ uero per urbem apud formosas uxores conuiujs se exhilarantes. Porro tandem Menelaus in intimis ædium recessibus depræhendit suam uxorem, quod se prioris mariti minas exhorrēs abdiderat, qui illā intuitus statim induxit in animū interficere, zelotypia mentem instigante, nisi grata Venus eius uiolentiā retraxisset, quæ eius manibus ferrum excussit, & impetum restrinxit, nam atra iracundiæ nebula profligata, suauit illius pectus & oculos, desiderio perstrinxit, quare præter spem admiratione percussus erat, non potuit enim inusitatam illam pulchritudinem intuitus ferrum iugulo admouere, sed stetit ut aridum in nemorosissimis mōtibus lignum, quod nec Boreæ nec Noti procellæ per aëra ruentes concutiant, sic ille perinde ac sepultus diu mansit, nam intuitus uxorem uiribus infrangebatur, subito igitur ex animo eius deleta sunt omnia, quæ illa in primum thorū deliquisset, demolebatur autē facile omnia dea Cypria, quæ omnium cum hominum tum deorum mentes sibi subigit, attamen quamuis hunc in il-

lam

PARAL. LIB. XIII. CLXXIX

iam affectum induisset, ferro iterum humo sublato in uxorē ferebatur, sed alia illi ruenti animus uersabat, uerum dolo Græcos demulsi, & tum eum frater cohibuit, nō prater animi eius sententiam suauibus dehortans uerbis, ueritus enim erat, ne omnia illi in irritum cecidissent, Menelae, inquiēs, modum facito iracundiæ, absurdum enim esset primam uxorem perimere, cuius causa multos adiuimus labores Priamo mala meditantē, non enim in Helenam culpa cōferenda, ut tu quidem existimas, sed in illum qui & hospitalem Iouē, & tuam mensam despicatui habuit, quare deo multis doloribus pœnas dedit. Vt dixit ille statim se morigerum præbuit, dii autem atris circumamicti nubibus, Troiā deflebant, extra formosam Mineruam & Iunonem quæ magnas spirabant glorias, ubi uiderunt præclarum Priami oppidum solo æquatum, quamuis ne Minerva quidem ab omni luctu immunis fuerit, quia in suo tēplo Cassandræ Olei Ajax mente captus uitium obtulerat, quare illum in posterū graui malo & supplicio affecit, nec tamē opus illud nefandum oculis obire potuit, sed ira simul & pudore suffundebatur, & truculentos auertit oculos ad templi laquearia

QVINTI CALABRI

quearia & circumquaq; strepitū ē debat di-
 num simulachrum, & templi solum concu-
 tiebatur, non tamen ille ab horrido hoc sce-
 lere cessare potuit, quia mētis oculos exclu-
 sit Venus. Cæterum nulla non oppidi par-
 te aliunde alia lababāt tecta, & immensa uis
 pulueris fumo miscebatur, maximusq; resul-
 tabat strepitus, nam ignis diffundebatur per
 omnia aduersarij tecta & arcem quoq; circa
 Pargamum hauriebat incendiū, deinde &
 circa templum Apollinis & delubrum Pal-
 ladis magna religione horrendum, præte-
 rea etiam ad Mercurij aram, deinde etiā &
 delectabiles nepotū Priami thalami incen-
 dio conflagrabant, tota deniq; urbs ab imo
 uertebatur. Porro horum qui ex Troianis à
 Græcis lætho dati sunt, alios hausit incendiū
 in proprijs ēdibus, ubi simul & mala morte
 multati & sepulchrū sortiti sunt, alij per pro-
 prium iugulum acto ferro sibi necem cōsci-
 uerunt, ut hostilem ignē in uestibulis gra-
 sari uidissent, alij iterū uxore cum filijs inter-
 fecta prostrati sunt, necessitate cōpulsī indi-
 gnum opus exequi, & alius existimans se
 procul abesse hostibus, statim arrepta urna
 conabatur incendiū restinguere, hunc præ-
 occupās Græcorum quispiam hasta deiecit,
 &

& crapula grauatū exitio dedit, ac intra te-
 sta collapsus uacua defluxit urna, alius iterū
 per domū fugiens, incidit in ardentia ligna,
 quæ mediam ædium partem suffulciebant,
 & tristi fato collapsus est, multæ iterū fœmi-
 næ in tristem fugam effusæ, in memoriam
 adductæ sunt filiorū, quos in lectis deserue-
 runt, proinde celeri reuersæ gradu, simul cū
 filiis interierunt, ædibus quippe ruina con-
 uulsis, deinde equi & canes consternati per
 urbem ferebantur, & incendio se subducere
 connisi, pedibus per cæsorū cadauera ra-
 piebātur, & in uiuorum perniciem perrum-
 pebant, clamor autem tota urbe perstrepe-
 bat, quodam iuue ne per flammam dum rue-
 ret uociferante, nam qui intus essent crudeli
 fato absumebantur, alius autē alia uia ad in-
 teritum ferebatur. Porro flammarum globi
 ad æthera subuoluebantur, & immensus di-
 spargebatur splendor, circumquaque cerne-
 bant accolæ usq; ad altos Idei montis uerti-
 ces, & usque ad Thraciam Samum, & litus
 Tenedi, & aliquis iuuenum, qui tum per ma-
 ris gurgites nauigio ferretur, tali usus est o-
 ratione. Græci laboris patientes finem fece-
 runt magno operi, qui ingentes ob formo-
 sam Helenam labores exantlarunt. Proinde
 Troia

QVINTI CALABRI

Troia tanta antea fœlicitate florēs igni con-
 crematur, nec quisquam deorū cupientibus
 opem ferre uelit : fatum igitur intolerādum
 omnia mortalium opera oculis collustrat,
 & res inglorias & altis natiuitatis tenebris
 pressas in subline educit, tū uersa uice subli-
 mia deprimit, & sæpe bonū in malum com-
 mutat, & malum in bonum, cum quippe mi-
 sera mortalium uita uicissitudine quadā sem-
 per fluctuet : sic dixit mortaliū aliquis pro-
 cul immēsum cernēs fulgorē. At Troianos
 luctuosa circumuallauit calamitas, Græci au-
 tem per urbem ruebant, nō secus, ac magni
 uentorū turbines immensum mouentes ma-
 re cōuoluunt, ubi contra ē regione furens,
 tempestuosæ arcturi signū per æthereū am-
 bitum exoritur ad procellosum Notū se uer-
 tens, hoc certe multæ naues in fundum acq̃
 deuantur, in mari sæuiētibus quippe uen-
 tis, quibus similes Græci deuantabant alrum
 Ilium, quod magna ui ignis absuuebatur,
 non secus, ac mons hirsutis uestitus syluis
 conflagrat incendio uentis commoto, longi
 autem circumstrepunt colles, quo certe fit,
 ut afflictissima cōditione sint omnia ob Vul-
 cani uim, quæcunq; per syluam uersantur,
 sic Troiani cędebantur per urbem, nec quis
 quam

PARAL. LIB. XIII. CLXXXI

am cœlitum illos hac calamitate affere-
 t, nam Parcæ sꝑuo agmine obtinebant o-
 nia, quas nemo mortalium subterfugere
 test, tū Demophoonti & bellicoso Aca-
 anti per urbem obuiam facta fuit magni
 hesei mater ingenti desiderio estuās, deo-
 m autem aliquis se illi ducem præbuit, ut
 is obuiam prodiret, nam oberrabat ferro
 igni se conata substrahere. Porro istis ui-
 entibus per ignis fulgorem scœminæ cor-
 us inusitata quadā proceritate, incidit sta-
 m suspicio, illam diui Priami uxorem esse:
 roinde statim alacres manus iniecerunt cu-
 ientes illam ad Græcos substrahere. Tum
 la, graui ducto gemitu, tali eos oratione
 doritur, Ne me præclari Græcorum filij, ut
 ostem abstractam ad uestras naues abdu-
 tatis: non enim me ē Troianis genus duce
 re gloriator, sed sum de præclaro Græcorum
 sanguine, quia Pitheus apud Trezonios mi-
 hi generis author, & connubio me sibi iun-
 xit Aegæus: ex me autem natus est illustris
 filius Theseus, sed per magnum Iouē & per
 charos uestros parentes, si præstantis The-
 sei filij in hac Græcorum expeditione sint,
 me ipsi id cupientibus exhibete, quos puto
 uobis esse cœuos, nam mihi cor à mœrore

A A alleua-

QVINTI CALABRI

alleuabitur, si illos ambos detur uidere inco-
 lumes ac eximios. Sic finē dicendi fecit, his
 uero audiētibus sui parentis memoria retri-
 cabatur, nēpe quantos adiit labores ob He-
 lenam, & quod antea deuastarint Aphidrias
 altitonantis Iouis filij, quando ipsos paru-
 los, nutrices à prælio occultarunt, simul me-
 mores reddebantur præclaræ Aethres, nem-
 pe quanta illa quoque laborauerit seruili ne-
 cessitate compulsa utrinq; & socrus & ancil-
 la duræ Helenę. His omnibus igitur in me-
 moriam suggestis, tanto gaudio afficieban-
 tur, ut præ stupore uox includeretur. Tan-
 dem autem Demophoon eam alloquitur,
 Tibi quidem dijanimi desiderium explebunt
 statim, quia uidisti nos præstantis tui filij fi-
 lios, qui te amicis sublatam manibus ad na-
 ues feremus, & ad sacrum Græciæ solum, lu-
 benter deducemus, ubi antea imperium obti-
 nuisti. Sic loquutum amplexabatur auia, &
 circumiectis manibus latos exosculabatur
 humeros, & caput & mentum barba oblitum;
 sic quoq; & Acamantem exosculabatur, il-
 lis uero plorantibus lachrymæ per genas
 uoluebantur, ut cum rumor disseminauerit
 aliquem in peregrina terra mortem obijisse,
 & filij eius in posterum domum reuersum ui-
 deant,

ant, ijs præ gaudio tū exiliunt lachrymæ,
e cōtra, filijs in humeros assumptis, in ædi-
us plorat, circumquaq; autem domus sua-
i quodam ploratu resonat: sic illis quiritan-
bus magnus discurrit ploratus. Et tū Lao-
icem opulenti Priami filiam asserunt, cœ-
o manus expandisse, precantem immorta-
es deos, ut sibi terra dehisceret, antequam
eruili operi manus admoliretur, tum statim
deorum quispiam exaudivit, & terrā sub pe-
dibus diffidit, quæ diuino monitu comple-
tebatur puellam caua uoragine, post exci-
sum Ilium: cuius causā & se ipsam, aiunt, for-
mosam electram caligine & nubibus obdu-
xisse, mœrore afficientem, & aliarum Pleiā-
dum, suarum nempe sororum Chorum: ue-
rum istæ ut lumen adferant miseris mortali-
bus gregarim in cœlo oriuntur, hæc uero so-
la & occulta & incognita manet, quia præ-
stantis sui filij Dardani sacrum corruiit oppi-
dum, nec ipse summus Iupiter illi ab æthere
cōmodare potuit, quia fati locū dat etiam
magni Iouis potētia, sed istud præstās deo-
rum mens statim confectum reddidit, alio-
qui Græci adhuc exulceratis animis in Tro-
ianos sæuissent.

AA ij In

IN DECIMVM QVART- tium librum argumentum.

GRæci diruta Troia prædam omnem ad castra co-
gunt, ubi magna ob uictoriam latitia delibui,
conuiuia agitant, ac carminibus suos duces ce-
lebrant, & præcipue Sinonem, qui se tam fœde mutilari
passus erat, pro suorum incolumitate, sed tandem in fo-
mum inciderunt. Cæterum Helena in thalamo, mariti
pacem facile in leges conficit suas. Deinde Achillis um-
bra, Neoptolemo per quietem uisa, poposcit ad suum tu-
mulum mactari Polixenam Priami filiam, quod nisi fa-
ciant, minatur se tantis tempestatibus mare commo-
turum ut Græcis in patriam reditus intercludatur, ue-
rum habuit in hac re Græcos sibi admodum faciles,
Quare Hecuba, nimio dolore exagitata in carnem muta-
tur. At sopitis maris procellis, Græci naues cōscendūt,
Quod cum uidisset Minerva ob oculos sibi ponit flagi-
tium, quod in templo suo patrasset Ajax, Ergo Iouem
precatur, ut sibi liceat de nefarijs hominibus supplicium
sumere. Quare Ioue annuente, fulmine se obarmat, ac
totum mare concutit turbinibus, tum nauium, hæ
quidem in saxa torquentur, hæ uero in syrtes
urgentur, aliæ iterum uadis illiduntur, &
deniq; miserabilis erat rerum facies.
Cæterum Ajax diu frustra cona-
tus enatare, tandē attritis un-
guibus in undis expirat.

Quinti

QVINTI CA

LABRI DERELICTO-

rum ab Homero, liber de-
cimus quartus.

Tum Oceano pulchra au-
rora in cœlum proruit, &
chaos noctē suscepit, Græ-
ci uero incensa agunt, fe-
runtq; Pergama, & similes
orrentibus, hybernis imbris, auctis, qui
porta pluuiâ montibus præcipitati, cum stre-
pitu, multas arbores & alia quæ in mōtibus
nascuntur cum ipsis rupiū uerticibus, in ma-
re abripiūt, sic Græci igni, uastata Troia, om-
nes possessiones ad naues cogeabant, cū ipsis
Troianorum mulieribus, quas aliunde alias
abduxerunt, has quidem adhuc intactas ac
nuptiarum expertes, has uero iuuenili amo-
re iam pridem thori legibus astrictas, alias
iterum ueneranda canicie obfitas, tum alias
illis ætate inferiores, quarum filios huberi-
bus auulserūt, ultimum manibus lac abster-
gentes, quibus medijs & ipse Menelaus suā
incensa ab urbe uxore abduxit, & ut magnū

AA in exequutus

QVINTI CALABRI

exequutus opus gaudio simul & pudore di-
 stringebatur. Porro Cassandrā abduxit for-
 tis Agamemnon, Andromachen autem Pyr-
 rhus, at Vlysses Hecubā ui traxit, cui den-
 tibus oculis lachrymæ, scaturiginis in morē, ebul-
 liebant, membra autem tremore concutie-
 bātur, & mens uagabatur metu, laniabat au-
 tem canā capitis comā, ac multus circumuo-
 labat cinis, quē ē foco copiose manibus infu-
 derat, extincto Priamo, & urbe incēdio con-
 flagrante, magnoq; gemitu deplorauit, se ē
 tanto rerū fastigio ad seruilem cōditionem
 deiectam. Porro alius aliam Troianorum ui-
 abstractam, ad naues duxit plorantem, nam
 omnes cōtinuo in ploratu persistentes, re-
 sonabant aliunde aliæ miseris modis simul
 cum infantibus commotæ, ut quando sues
 simul cum nefrentibus à primo stabulo ad
 aliud transferunt pastores, mota hyeme, mi-
 xtim tristi grunnitu resonant continuo, sic
 Troianæ in Græcorum potestatem redactę
 plorabant, nam æquali necessitate deuincta
 erat & regina & famula, uerum Helena nul-
 lum ciebat ploratum, sed pudor nigris inse-
 dit oculis, qui desuper rubore pulchras sus-
 fudit genas, uaria autem animo uersabat, se-
 ne, ubi ad naues deducta esset, flagris dilani-
 arent

PARAL. LIB. XIII. CLXXXIII

rent Græci, quare, terrore infecto, animo
concutiebatur, & capite peplo inuoluto uiri
ui uestigia pressit, rubore tingens genas,
serinde ac Venus ubi illam cœlites omnes
propalam deprehenderunt in Martis ulnis,
suo thoro adulterij notam imprimere, den-
sis industrij Vulcani uinculis irretitam, qui-
bus iacebat animo se discrucians, & reuerita
immortalium genus turmatim eo confluens,
& ipsum quoque Vulcanum, siquidem acer-
bum est fœminis, suum probrum mariti ocu-
lis patere, hanc corporis forma & integro
pudore exprimens Helena, cum Troianis ca-
ptiuus ad Græcorum naues contendit: po-
pulus autem circumfusus admiratione con-
cutiebatur, intuitus nulla parte culpandum
mulieris splendorem, & formam amabilem,
nec quisquam passus est illam aut occulto aut
manifesto impetu lædi, sed ut deam suspicie-
bant lubentes, siquidem nemo erat, quin il-
lam intueretur oculis minime dolentibus.
Porro ut cum longo errore per mare circūa-
ctis patria multo post tempore apparet, tum
hi Pontifæuitiem & mortem subterfugien-
tes immenso perfusi gaudio, patriæ manus
porrigunt. Sic Græci omnes gaudium & læ-
titiam agitarunt, nec amplius duri laboris

AA. iij. aut

QVINTI CALABRI

aut pugne memoria hærebat animo, talem
 omnibus mentem indidit Venus, & formo
 sæ Helenæ & patri Ioui gratificata. Tū Xan
 thus cruentam adhuc spirans pugna ut intel
 lexit amicum oppidum incēdio datum, plo
 rabat cum nymphis ob malū, quod Troia
 incidit, & Priami urbem deuastauit, ut quan
 do grando in maturas segetes ingruens, mi
 nutim eas dissecet, ac magno impetu spicas
 omnes excutiat, & inanis humi calamus
 fundatur, fructu quippe miseris modis ad ni
 hilum redactō, magnus tum ac perniciosus
 luctus domino iniicitur: talis certe luctus oc
 cupauit animū Xanthi uastato Ilio, & perpe
 tua hac miseria deprimebatur, licet esset im
 mortalis, ac longa Ida ingemuit, & Simois
 ac Idei montis accolę Priami oppidum de
 plorantes, Græci autem in cachinnum solu
 ti, se ad naues receperunt, illustrem cantu ui
 ctoriam celebrantes, nunc iterum diuinum
 immortalium genus, & etiam audentē suo
 rum animū, & incorrumpendū Epei opus,
 & cantus per æthera cœlo ferebatur, non se
 cus, ac infinitus turdorum clangor, ubi post
 exitialem tempestatem serenitas cœlo enite
 scere incipit, ac æther nullo uentorū turbi
 ne exagitur: sic illis apud naues animus
 gaudio

udio diffundebatur, dii autē per cœlū ob-
 stabantur, quicunq; ex animo pro Græcis
 sterunt, alij iterum dolenter ferebant, qui-
 inq; Troianis subsidio fuissent, cernentes
 riami urbem igni & ferro uastatam, sed re-
 ctantibus fatis imminens exitium depel-
 ere non potuerunt quāuis cupiuerint, non
 nim ipse Iupiter, qui omnes deos supere-
 ninet genere, nam ex eo omnia trahunt ori-
 ginem, facile posset malum propulsare præ-
 ter Parcarum sententiam. Cæterum Græci
 multa bouum fœmora lignis superposita cre-
 mabant, & densi altaribus circumfusi arden-
 tibus hostijs suaue instillabant uinum, dijs
 gratificantes, quia magnum exequuti erant
 opus, præterea multis ad cœlū laudibus fe-
 rebant omnes quoscunque aluo condidisset
 equus ligneus, & imprimis suspiciebant Si-
 nonem, quia non recusauit tam male ab ho-
 stibus multari, quare illum omnes semper
 & cantu & donis infinitis condecorarunt:
 hic uero magnum animo gaudium cōcipie-
 bat, ob Græcorum uictoriā, haud quaquam
 proprio ingemiscens malo: nā prudenti &
 cordato uiro multo satius est gloriā sibi pa-
 rare, quā aurum, aut alia quæcunq; bona,
 quæ mortales in præcio habent, aut habitu-

QVINTI CALABRI

ri sunt . Proinde apud naues inconcusso animi robore præditi inter se cōuiuia agitabāt, hæc concinne cōcinentes, Iam longo bello finem imposuimus, & magnā tulimus gloriam, capta cum hostibus urbe, at Iupiter opratum nobis reditum annue. Sic dicendi finē fecerunt, sed non omnibus Iupiter reditum annuit, attamē omnibus tristis belli sollicitudo exempta erat, & ad concordiam & lætitiā uertebantur . Tum quidam desiderantibus Græcis canere occipit, quo pacto Aulide omnes conuenerint, aut quomodo Achilles duodecim maritima expeditione urbes ceperit, & undecim, terra exercitum ductans, & quęcunq; patrauit facinora circa regem Telephum & præstantē Aetionem: deinde quo pacto Cygnum strauerit uiolentum, aut quęcunq; bella gessissent Gręci, interea quod Achilles Græcis iratus pugna abstinuerit: deinde quo pacto Hectorem circa patrię muros raptauerit, & quomodo Penthesileam prælio cæciderit, & Memnonem domuerit, & quo pacto fortis Ajax bellicosum Glaucum interemerit, aut quomodo præclarum uirum Eurypilum trucidauerit Pyrrhus: deinde quo pacto Philoctetę iacula Paridem deiecerint, aut quicunq; fraudulentum

PARAL. LIB. XIII. CLXXXVI

dulentum subierunt equum : præterea quo
 pacto Troia deuastata procul ab omni tur-
 ba conuiuia agitarunt. Porro alius alio car-
 mine resonabat quæcunq; animus illi sugges-
 serat, sed ubi canentibus media nox præci-
 pitaretur, tum remotis mensis petebant cu-
 bile, quod in curarū obliuionem adducat:
 nam hesternus labor omnes ad languorem
 dedit, quare licet per totam noctem conui-
 uia trahere cuperent, quietē capiebant, quia
 somnus etiam nolentes inuadit, alius autem
 alio cubabat loco : at Menelaus suis in ca-
 stris sermones cedebat cum formosâ uxore,
 nondum enim eorū oculis incidit somnus,
 sed Venus oblectauit in animo, ut in ueteris
 thori memoriā adducerentur, & procul pel-
 leretur mœstitia: prior igitur Helena tali o-
 ratione compellat suum maritū, Ne mei ira
 cundia ô Menelae in animo exstare pergas,
 non enim uolens tuam domum & lectum
 liqui, sed Alexander & Troiani, te absente,
 me uirapuerunt, & me cupientem misere ui-
 tam abrumpere uel laqueo uel ferro, cohi-
 buerunt in edibus, uerbis demulcentes, tuæ
 charissimæ filiæ causâ dolentem, per quam
 tibi nunc sum supplex, & per mellitas hæc
 nuptias, & per tuum caput, ut hanc simulta-
 tem

QVINTI CALABRI.

tem ex animo delere uelis. Sic dicēti respon-
det Menelaus, Ne mihi huius rei memoriā
refrices, sed expungamus animo mœrorē,
& hæc omnia nigra obliuionis domus in su-
is penetralibus seruet: non enim par est am-
plius in malorum operum mentionem ue-
nire. Vt dixit, huius animū occupauit gau-
diū, & omnis facessebat metus, nam in spem
erigebatur fore, ut omni rancorem missum
faceret maritus suus. Proinde illum ample-
ctebatur, & ambobus suauiter plorantibus
lachrymæ distillabāt, ergo his grato mixtis
concubitu, prioris coniugij recordatio sub-
iit animos, ut quando hedera & uitis sese am-
plectuntur, per truncum, has nulla uis uen-
ti à se mutuo diuellere potuerit: sic isti mu-
tuo hærebāt complexu, amoris ęstro accen-
si, uerum & hos quoque grata inuasit quies.
tum Achilles supra filij sui caput astitit, qua-
lis erat, cū in uiuis agens, Troianis quidem
cruciatum, Græcis uero gaudiū attulit, ex-
sculabatur autem eius collum, & splendidos
oculos, & talibus eum demulcens uerbis al-
loquitur, Salue fili, nec animum mœrore di-
lanies ob meum obitum, quia in deorū nu-
merum relatus sum, ne tu igitur mei causa
mentem mœrore conficias, uerum meo ro-
bore

Achilles
suo filio se
per quietē
offert.

PARAL. LIB. XIII. CLXXXVII

bore pectus obfirma, ac semper te inter Græcos eximium præbeas, nec cuiquam uirtutē locum dederis, uerum in foro natu maioribus obsecundato, & tum te omnes prudentem dicent, honorem habeto præstantibus uiris, quibus mens in pectore firma: siquidē boni uiri familiaritate oblectatur uir bonus, mali uero malus: at si bene sapias, bona etiā opera exequaris, nam uir malus nunquam ad uirtutis metā pertigit, cui nō est mens honesta, quia uirtutis truncus ascensu difficilis, longi autem in æthera rami expanduntur, qui uero robore præstant & lassitudine à labore nō absterrentur fructus demetunt maxime suaues, præclarum uirtutis germen cōscendentes: proinde esto uir grauis & animo maturo, nec ob detrimentum animam incerore excarnifices, nec quoque nimium rebus secundis attollaris, esto comis in amicos, filios, & uxorē, semper ob mentis oculos obuersetur exitialis fati portas & mortuorū domos nō procul à mortalib⁹ distare, nā mortaliū genus simile est herbę floribus, uernis inq̃ floribus, quorū hi quidē pereūt, hi uero crescūt, quare miti sis animo & Græcis denūcia, maxime uero Menelao & Agamennoni, si nōdum animo excidit quantos adierim

QVINTI CALABRI

adierim labores, circa Priami oppidum, & quantam ad castra prædam egerim, anteq̃ Troiæ mœnibus exercitū admoueremus, ut mihi impensissime cupiēti, ex Priami præda formosam Polyxenam statim mactent, quia illis magis succenseo, quàm antea, causa Briseidis, commouebo enim maris undas & tempestatē tempestate cumulabo, ut sua prauitate pereuntes longo hic tempore hæreant, donec mihi libationē diffundant, reditus desiderio accensi, uerū ipsam puellam ubi mactarunt sepulchralibus ceremoniis, ac iustis afficere non equidem inuideo. Sic fatus disparuit statim ueloci similis auræ, cāpum Elisiū petens, qua summo è cœlo descendus ac ascensus patet dijs immortalibus, at hic somno excussus sui patris recordabatur, & magnum redintegrabat luctū, uerum ubi pulsas tenebris aurora per cœlum refulgens terram & æthera illustrare inciperet. Tum Græcorum filij reditus cupidine ferui di, è lectis proruerunt, & nauigia in altū eduxissent gestientes, nisi illos properantes inhibuisset præstās Achillis filius, & in forum cōuocasset, ac patris præceptum enarrasset, inquires, Audite chari Græcorum filij illustris mei patris præceptum, quod mihi hesterna

sterna

PARA. LIB. XIII. CLXXXVIII

sterna nocte per quietem in lecto iniunxit:
nam dixit se in deorum cœtum adoptatum
esse, iussit autem uobis & regi Menelao, ut
se ex belli præda egregio donetis præmio,
nempe ut ad suum sepulchrū formosam Po-
lyxenā mactetis, tum eidem ipsi facti sacri-
ficio iusta facietis: si uero eo neglecto mari-
zimū capescatis iter, minabatur mari aduer-
sus fluctibus exagitato, populum cum nauib-
us multo hic tēpore detenturū esse. Quæ
ut dixisset, morem gerebāt, & tanquam deo
illi uota faciebāt, siquidem è fundo, turbine
extollebantur fluctus, & latiores & crebrio-
res solito, cum quippe uētus furibundo ma-
ri incubuerit, proinde magna, Neptuni ma-
nibus, tempestas mouebatur, idq; in gra-
tiam fortis Achillis, omnes enim uentorum
turbines in mare irruebant: Græci igitur ar-
dentes Achilli præces fundentes, omnes si-
mul tales inter se sermones miscebāt, Haud
falso Achilles ad Iouem suū retulit genus,
quare nunc deus est, etsi antea inter nos uer-
satus sit: nō potest enim infinita temporum
series, deorum genus demoliri. Sic fati circa
Achillis tumulum sedulo officio distringe-
bantur, illam autē adduxerunt, ut pastores
iuuencam in densis uirgultis matri à bubul-
cis

QVINTI CALABRI

cis abreptam in hostiam, hæc uero magno reboâs mugitu animi cruciatu cōficitur plorans: sic tum Priami filia, circumquaq; omnia ululatu miscebat inter hostium manus diffluentibus hubertim lachrymis, ut quando oliuæ fructui nondum hybernis irrotationibus nigrore ducto fœda tēpestate magna uis olei excutitur, tum circumstrident longa uela funibus à iuuenibus intensa: sic ærumnosi Priami filiæ ad duri Achillis tumulum tractæ, cum gemitu miserè per genas diffluebant lachrymæ, & illi gremium implerunt, & cutis ebori uerè similis rigabatur, ac tū aliud peius miseræ Hecubæ inuasit animum, quod priorem cumular et luctum: nam illi ob oculos posuit miserum & triste insomnium, quod per quietem superiori nocte oblatum erat, certe existimabat se ad Achillis tumulum stare plorantem, & comæ ad solum usq; à capite diffluebant, & utrisq; huberibus purpureus dimanauit sanguis, quo tumulus inundaretur, quare magna impleta formidine magnumq; præsa-giens malum misere ululauit, longas in fletum ducens uoces, non secus, atq; canis in uestibulo ululans longum latratum emitit, lactis copia distentis mammis, nempe cum
eius

P A R A L. LIB. XIII. CLXXXIX

as catulos antequàm lucem intuerentur,
ominus pabulū alitibus obiecerit, hæc au-
em nunc quidem latratu, nunc iterum plo-
ritu, nunc uero rugitu, animi cruciatū pro-
nit, tristis autē clamor cœlo fertur: sic He-
uba plorans admodum uociferabatur ob-
iliam, Me miseram, quid uel primū uel no-
issimum querar animi uulnere conscissa, ac
multis referta malis, filios ne, ac maritū gra-
ia ac improuisa passos? an urbē ac filias mi-
leras & afflicta conditione futuras, an me
ipsam ad seruilem necessitatē deiectā? quia
fata horrenda multis me confixerunt malis,
mea filia, tibi grauia & nunquàm metuenda
mala agglomerarunt, nuptias iam instantes
amouerunt, & intolerandum attulerunt exi-
tium, acerbū, quale nemo uerbis posset ex-
primere, Achillem ne etiam mortuū nostri
sanguinis siti incensum furere. Vtinam me,
chara filia, tecū illo die terra dehiscens ope-
ruisset antequàm tuam necem oculis obire
cogerer. Sic dicenti indefinenter per genas
lachrymæ uoluebantur, & tristis luctui lu-
ctus successit. Porro Græci cū uenissent ad

Polyxena
a Pyrro
truncatur
ad Achillis
tumulum.

B B ora-

Q_VINTI CALABRI

orationem, Audi pater tñum filium precem
tem, & alios quoq; Græcos, nec nobis am-
plius acerbe succēseas, quia iam omnia æ-
quuti sumus, quæ in animo cupias. Proinde
nobis esto propitius, subito sternēs prece-
tibus desiderabilem ad patriam uiam. Sic di-
cens per candidam puellæ ceruicem, exitu-
lem egit ensem, illa autem statim fato cōcel-
sit, miseros in extrema uita ploratus exdens.
Porro huic pronæ collapsæ ceruix prorsus
rubescebat, non secus, ac nix in montibus,
aut apri aut ursi iaculo uulnerati, cruore mi-
xta, statim purpurea obducitur superficie:
deinde Græci illam repente in urbem aule-
rendam dederunt ad Antenoris ædes, quia
illam hic antea inter Troianos suo filio Eu-
rymacho uxorem in exdibus aluit, qui postq̃
iusta fecisset illustri Priami filiæ, iuxta suas
exdes, nō procul à templo Ganymedis è re-
gione Mineruæ, tum subsedit fluctus & hor-
ridi sopiebantur turbines, & oboriebatur
tranquillitas. Proinde Græci animo gauisi
se subito ad naues corripiebant, cantu cele-
brantes deorum genius, aut Achillem, tum
statim epulum parabant sectis boum scemo-
ribus, gratum omnino dijs sacrificium erat:
alii uero argenteis & aureis poculis uinum
exhau-

exhauriebant, animus autem gaudio diffun-
 lebatur, ut quos spes haberet futurum, ut in
 patriam essent reduces, at postq̃ exempla fa-
 nes epulis mensæq; remotę. Tū Nestor tali
 oratione Gręcos demulsit, Audite me amici,
 qui longas belli minas fugeritis, ut gratā cu-
 piētibus orationem depromā, Iam in patriā
 redeundi tēpus appetit, eamus igitur, nā bi-
 lis Achilli in nos mota iam deferbuit & Ne-
 ptunus tranquillitatē mari induxit, blandi iā
 spirāt uenti, nec amplius undarū cōtorquentur
 uortices. Proinde nauibus in mare attra-
 ctis reditus sumus memores. Sic dixit, desi-
 derio estuans: hi uero nauigationē adorna-
 bāt, ubi prodigiū apparuit mortalibus admi-
 randū, quia Priami uxor, humana posita for-
 ma, in canē est uersa, & populus circūqua-
 excitus, admiratione perculsus est, huius autē
 omnia mēbra faxea reddidit deus, magnum
 uniuersę posteritati miraculū, & hanc quidē
 Calchantis monitu, Græci naui ultra Helle-
 spontū uexerunt, statim attractis in altū na-
 uib⁹ ijsq; oībus impositisque deprędati erāt
 ex quo cū infesto exercitu ad Illiū uenerūt,
 deuastatis circumqua; finitimis, aut quę ex
 Troiæ direptione coēgerant, unde mirum
 quantam acceperint uoluptatē, quia tanta

Hecuba in
 canem uer-
 titur.

BB ij erant

QVINTI CALABRI

erant, ut haud facile numerus iniri posset, n̄s quoq; iungebantur multæ captiuæ, magno animi cruciatu affectæ. Tum Græci naues conscendebant, uerum Calchas illis prope rantibus noluit uenire comes, quin & alios Græcos detinuit, metuit enim graue circa Capheria saxa Græcis imminens exitium: at isti recusarunt illi dicto audientes esse; siquidem malum fatum eorum mentem fraude circumuenit, at solus Amphilochns uaticinandæ artis non ignarus, nempe præstantis Ampharei filius mansit cum prudenti Calchante, nam horum fata ferebant, ut procul à natali solo in Cilycia Pamphiliæ sedes fingerent, sed hæc in posterum ordinauit dñs, uerum Græci oram soluerunt, & anchoras studiose attraxerunt: Hellespontus autē resonuit ijs ruentibus, naues uero alluebantur maris undis. Porro multa peremptorum arma in proris reposita erant, supernè autem infinita uictoriæ signa propendebant, & naues ornabant, nēpe capita, hastæ, scuta, quibus contra hostes prælium initur, & reges è prora uinum in mare distillabant, precati deos immortales, ut inoffensum sortiri reditum daretur, precati & uentos, tangebant è nauibus nubes, & aëre ferebātur. Cæterum
captiuę

captivæ respectabant ad Ilium, magno animi uulnere affectæ, & multa quærentes plorabant, clam Græcis magnū animo luctum prementes, & hæ quidem genua manibus amplexabantur, hæ uero frontem ulnis uinciebant, aliæ iterum haudquaquam ob seruitutem ducebant suspiria, nec ob patriæ cladem, sed in mamma habebant animū: nam tenellū pectus à curis prorsus immune fuerat: deinde omnibus solutæ comæ, & tristia pectora unguibus dilaniabantur, & in genis rigescebant lachrymæ, aliæ iterum crebro palpebris distillabant: uidebant enim miseram patriam incendio prorsus conflagrare, ac magnum suboriri fumum. Cæterum cunctæ ad Cassandram, defixo intuitu, in admirationem adducebātur, tristis uaticiniū memores: hæc uero, illas plorantes, subsanna-uit, etsi magno affecta dolore ob patriæ calamitatem, quicunq; autem ex Troianis fuga suæ saluti consuluisse, in urbem coeuntes, sepeliendis suorum cadaueribus occupati fuerūt, ad quod triste opus ascierunt Antenorem, ipsi uero pyram erexerunt, Græci autē immenso diffusi gaudio, nunc quidem remis sulcabant undas cæruleas, nunc iterū panis uelis cursum tenebant, statim à ter-

QVINTI CALABRI

go tota linquebatur Dardania, & Achillis
 tumulus, hi autem, licet gaudio exultarent,
 tamen in peremptorum amicorum memo-
 riam adducti, acerbo ac rescisso animi uul-
 nere afficiebantur, & ad peregrinam terram
 inuehebantur, quæ procul nauibus abesse
 uidebatur, & Tenedi littora legebant. Tum
 Chrysam præteruehebāt & Apollinis Smin-
 thei solum & diuæ Cillæ, tum uentosa appa-
 ruit Lesbus, & summum lecti promontori
 cacumen inflectebatur, tum summus Idæ
 montis uertex, uela autem æra secantia reso-
 nuerunt, & aqua proris illisa fremitum æde-
 bat, caligine inuoluebantur longi fluctus, &
 albescebant maris uia. Porro omnes Græ-
 ci inoffenso cursu per mare in Græciam ue-
 nissent, nisi Minerua altitonantis Iouis filia,
 eis infensa fuisset: nam cum non procul ab
 Eubœia abessent, tum regi graue & acerbū
 meditata exitium, & intoleranda percita ira-
 cundia, apud Iouem deorum regem, astans
 talem habuit orationem, seorsum ab alijs im-
 mortalibus, quia iram animo compescere
 non ualebat, Iupiter pater non amplius tole-
 randa dijs machinantur uiri, nec tui nec alio-
 rum deorum respectum habentes, quia nul-
 lo amplius supplicio afficiuntur scelerati ho-
 mines

PARAL. LIB. XIII. CXCII

nines; nam uir bonus afflictiori sæpe condi-
 tione uiuit, q̃ malus, indefinentibus enim
 colliditur ærumnis, quare nullus iustitiæ lo-
 cus, & omnis mortalibus pudor euauit, e-
 go uero non amplius in olympo uersabor,
 nec tua uocabor, nisi de Græcorum prauita-
 te supplicium sumere detur, quia magnum
 in me delictum admisit Oilei filius, nec mi-
 sertus est Cassandrę innoxias mihi sæpe ma-
 nus expandentis, nec meum metuit genus,
 nec immortalem deam animo reueritus est,
 sed intolerandum patrauit facinus, proinde
 facescat omnis inuidia, si faciam quod meus
 fert animus, ut & alij iuuenes formidare di-
 scant magnas deorum minas. Sic dicēti re-
 spondet Iupiter mollibus uerbis, Mea filia,
 non ego tibi aduersabor Græcorum cau-
 sa, sed si cupias exhibebo arma omnia, quæ
 in meam gratiam Cyclopes indefessis fabri-
 cati sunt manibus: tu uero forti animo ipsa
 Græcis tempestatem moueas. Sic fatus, &
 fulgur & exitiale fulmen & luctuosum toni-
 tru apud intrepidam puellam deposuit, illi
 uero magna tentabant gaudia pectus, & sta-
 tim Egida impetuofam & fulgentem dissol-
 uit irrumpēdam, inquam, ac horridam, ipsis
 dijs mirabilem: insculptum enim erat terri-

BB iij hile

QVINTI CALABRI

bile Medusæ caput, supernè ualidi erant dra-
 cones magnam uim ignis respirantes: infre-
 muit autem tota ægis circa reginæ pectus,
 ut quādo tonitru miscetur immensus æther,
 & arripuit patris sui arma, quæ nemo unq̃
 deorum, excepto Ioue, in manus sumere po-
 tuit, concussit autem magnum olympum &
 confudit montes, & nubes, & nox omnem
 premebat terram, & mare tenebris inuolue-
 batur. Iupiter autem id intuitus magnā ani-
 mo uoluptatem accepit: mouebatur autem
 magnus aër deæ pedibus, & æther strepitu
 circumquaq; resultauit, nō secus, atq; si ipse
 omnipotens Iupiter ad prælium latus fuisset:
 tum illa immortalē Irida super tenebro-
 sum Ponthum cœlo demisit ad Aeolum, ut
 uenti omnes procellis insultantes, ad asperū
 Caphareum se reciperent, hinc in Græcos
 continuo inuecti, mare à sedibus imis uerte-
 rent, tristibus furentes turbinibus: illa id au-
 diens, statim iter adornauit, nubibus circū-
 plicita, dixeris ignem esse aëri aut cæruleæ
 aquæ mixtum: uenit autem in Aeoliam, ubi
 uentorum impetuose spirantium antra sunt
 horridis compacta saxis, & caua & sonora:
 in proximo autem sunt Aeoli ædes, depre-
 hendit uero eum intus cum uxore, & duo-
 dena

dena prole, & illi dixit Mineruā Græcorum
reditui infidias struere, uerū hic statim obse-
cundabat, & testis prodiens, tridentem ma-
nibus in mōtem impegit, ubi sonori & ob-
streperi uenti stabulabantur, cauo in antro,
unde continuus resultauit clamor horrende
stridens, uis autem rupit antri iugum, hi sta-
tim qua data porta ruunt, iussit uero, ut atra
assumpta procella mari incubarēt, ac maris
undę horrende intumescences, Caphareum
operirent. Porro hi repente abripiebantur,
priusquā totam regis sui orationem audis-
sent, ruētibus autem illis mare intolerandē
ingemiscebat, fluctus uero arduis similes
mōtibus aliunde alij ferebantur. Porro Græ-
corum animi parum frangebantur, quia flu-
ctus modo naues per auras in altū abstulit,
modo iterum quasi in præceps deuolutas al-
ta uoragine absorpsit, intolerandus semper
gestus harenis furebat, procella undas finden-
tæ tum Græci inopes consilij, nec remos na-
ui admoliri potuerunt, stupore defixi, nec
uela ui uentorum dirupta, quamuis conāren-
tur retrahere, ualuerunt, nec iterum cursum
tenere, quia tristes aduoluebantur procellę,
nec gubernatoribus quidem amplius uires
suppetebant, doctis manibus nauium gu-

QVINTI CALABRI

bernacula dirigendi : nam omnia alio torse-
 runt infesti turbines: proinde omni uite spe
 deſciebantur, quia Ponto atra incubat nox,
 & magna tempeſtas, & grauis deorum ira
 mota erat, ſiquidem Neptunus acerbā in-
 tentabat mortem gratificatus illuſtri fratris
 ſui filię, quę eadem deſuper magna animi
 promptitudine elata, fulminibus graſſaba-
 tur, cœlitus Iupiter obſtrepuit, ſuam ex ani-
 mo filiam illuſtrans, circumquaq; autē inſu-
 las & cōtinentes mare inundabat, non pro-
 cul ab Euboia, ubi maxime dolores ſæuis
 doloribus cumulauit de mō Gręcis, pereun-
 tiū gemitu & ploratu reſonabant naues, ex-
 audiebatur undiq; fractorum lignorum fra-
 gor in nauibus, quę ſibi mutuo collifę diſ-
 rumpebantur, cui malo nullo remedio oc-
 curri potuit, hi quidē conati naues in ſe in-
 uectas remis depellere cum lignis in caput
 præcipitabantur miſeri, & acerbato fato occu-
 buerunt, quorū corpora miſeris modis diſ-
 ſipabantur, nam longa nauiū ligna aliunde
 alia uſum illis præbere haud potuerūt, ſiqui-
 dem hi nauibus illapſi mortuis ſimiles iace-
 bant, hi uero neceſſitate compulſi natabant
 remis circumpliciti, aliꝝ iterum in tabulis ſe-
 rebantur, Pontus uero ab imo uerteba-
 tur

tur, ita ut mare, cœlum, terram, in unum
 misceri appareret, siquidem cœlitus graui
 sona Minerua nō declarauit se degenerasse
 à patris uiribus, æther resonuit circūquaq;
 nam illa graui ira & illata sibi cōtumelia ex-
 cēstiuans in nauem fulmen iaculabatur, & sta-
 tim illam minutim dissipauit alias alio par-
 tes disijciens, terra & æther fremitu miscē-
 bantur, nam tota Amphitrite imis stagnis
 refundebatur, præterea qui in naui erāt den-
 si cadebant, per ipsos enim aquarū uortices
 uoluebant: præterea fulminibus reginæ ex-
 cussus splēdor, micabat nubes perstringēs,
 deinde spuma & capita & hirtę herbę albe-
 scebāt, & certe effugiisset Ajax malū fatum,
 nisi ipse Neptunus subtus dirupta terra mō-
 tē emisisset, nō secus, atq; olim magno cere-
 bro sapiens profiliūt dea, similē obiecit insu-
 lam, qualis semper ardet sub immani gygan-
 te, qui ardentem expirat fauillam in terrę ca-
 uernis: sic montis uertex miserū Locrorum
 regem operuit ex alto conuulsus, & oppres-
 sit fortem uirum, quem terra simul & mari
 domitum atra mortis perniciēs inuasit: sic
 quoq; & alij Græci magnis fluctibus iacta-
 bantur: hi quidem in nauibus stupidi, alij in
 altum præcipitati, exitiali omnes calamitate
 deuincti

QVINTI CALABRI

deuincti erant, naues autem per obliquum ferebantur, alię uero euerſa in altum carina, huic uela ex antennis dirupta erant, uento quippe dilacerate, harum iterũ ligna omnia turbinibus diſiecta erant, alię autẽ alto gur gite abſorptę undas ſubierũt, immenſis im bribus deprimentibus, nec ferre potuerunt immenſam uim tum marinę tum cœleſtis aquę, ſimul cum uentis ingruentẽ: ſiquidem denſi nimbi fluuiorũ in morẽ diſfluebāt æ there; deinde ſubr^o furebat mare: & ſic dixit quiſpiam, Talis in homines tempeſtas in gruit cum Deucalionis tempore, non dicen dis imbris diſfuſis, terra & mare uerte bantur, & profunditas per omnia diſfunde batur; ſic dixit certe Gręcorum quiſpiam ad acerbam tempeſtatem in animo obſtupe ſcens. Multi enim extincti fuerũt, nunquam nō redundabat cadaueribus magnus maris fluxus, omnia ingemiſcebant littora, & mul tos unda in terram euoluebat. Porro ligna naualia totum mare prætexebāt, medius au tem fluxus apparebat, aliȝ iterum alio mor tis genere expirabant, hi quidem ſale per to tum Pontum exagitato, fractis ad ſaxa nauibus, miſeris modis extincti ſunt, Naulȝ monitu, hic uero magna ob filium ira exar deſcens

PARAL. LIB. XIII. CXCv

descens, mota tempestate, & Græcis pereuntibus, tamen magno affectus dolore, admodum gauisus est, quia illi subito dea ultionem parauit, & uidit infestas turmas uasto oppressas gurgite, at hi magnam falsæ aquæ copiam deglutientes, per mare ferebantur, animam expirantes. Porro captiuis mulieribus magno animus gaudio explebatur, etsi ob oculos uersaretur exitium, quarum hæ quidem in fundum agebantur præcipites, ulnis suos infantulos amplectentes miserè, hæ autem hostium capitibus manus circumiecerunt, cum quibus miserè ad exitium properabatur, Græcis parem suæ calamitatis uicem reponentes. Ceterum Minerua ex alto intuita animo oblectabatur: at Ajax nunc quidem subnixus ligno nauis circumnatabat, nunc uero manibus iter confecit, per falsuginosos fluctus, uiribus immanem referens gygantem, sulcatur aut falsus fluctus fortibus magnanimi uiri manibus. Porro dii spectantes & robur & uirtutem obstupuerunt, interdum illum præruptus aquæ mons in sublime per aëra euexit, non secus, atque ad ardui montis uerticem, interdum uero unda dehiscens, nauem alta uoragine absorpsit, non tamen illi lassitudine manus soluebantur, multa hinc atque
etsi

QVINTI CALABRI

hinc fulmina obstrepebant, maris undis re-
stineta, non enim consilium erat Iouis filia,
etsi magnis iracundiae stimulis ageretur, illi
statim animam extinguere, nisi ingentibus
prius exhausto malis & doloribus plane
confecto, quare illum per altos maris gurgi-
res diuturna domuit erumna undiq; oppres-
sum, nam fata infinitis afflictionibus circū-
uallarunt uirum, necessitas autem illi uires
suggessit, nam assererat futurum, ut effuge-
ret, etsi omnes dii in unum suas conferant
iras, omnibusq; mare procellis misceant,
non potuit tamen deorum minas declinare:
siquidē Neptunus maxima efferbuit iracun-
dia, simulatq; illum animaduertit Gyream
petram manibus arripuisse, & concussit ter-
ram & Pontum, circumquaq; autem om-
nia Capharei præcipitia commouebantur.
Porro littora magna ui undarū misere retu-
sa madescebāt, rege quippe maris iracundia
exastuante, qui saxum petreū auulsum in ma-
re præcipitauit, quod ille furibundo impetu
manibus præhensabat, at manus dilaniaban-
tur illi diutius se flectenti per saxi extrema,
sanguis autem unguibus defluxit. Ceterum
Neptunus, illo per sonoros ruente fluctus,
optabat omnes simul cum nauibus ad fun-
dum

dum actos exitio dari, sed attri undarum uor-
 tices Pontum efferebant, at ille ardentem
 manu facē sustulit, dolo autem Græcis exi-
 tium struebat, sperantibus ad commodum
 portum se posse pertingere, miserè autē om-
 nes ad horrenda saxa collisis nauibus perie-
 runt, tum quoq; ad præsens malum sæuior
 adiungebatur dolor, quod tristibus commi-
 nuerentur petris sub nocte caliginosa. Cæ-
 terum mortem euaserunt, quos uel deus uel
 dæmon aliquis auxilio suo eripuit, uerū Mi-
 nerua nunc quidem magno gestiebat gau-
 dio, nunc uero animi discruciebatur, ob pru-
 dentē Vlyssē, quia magnos aditurus erat
 labores Neptuni minis, qui inexhaustā ani-
 mo similitatē susceperat in muros & turres
 Græcorum, quas sibi tristi ad Troiam bello
 fabricati essent: proinde mare illud, quod ab
 Euxino ad Hellespontum fertur impetuosus
 fluctibus concitauit, quos ad Troiæ littora
 uoluit. Iupiter uero, fufis desuper imbribus,
 grassabatur, ut præclaro Neptuno rem gra-
 tam faceret, nec Apollo quidē ab opere im-
 munis erat, sed à mōtibus Ideis omnes tor-
 rentes in unum coëgit locum, tantus maris
 impetus, & torrentes tristi sonitu obstrepe-
 ri ac imbribus aucti, diluerunt Græcorum
 opus,

Q. CAL. PARA. LIB. XIII.

opus, quos cæruleæ Amphitritæ unda cohibuit, ne ante in mare illaberentur, quam tristi ruina omnes Græcorum muros conuulsissent: quin & ipse Neptunus subito terram dirupit, unde immensa aquarū uis subliijt limum & harenam ad se trahens, & magna ui cōcussit totum Sygeum fretum, tum fractæ ferebantur ad littora uoces. Porro tota Dardania & immensum Græcorum munimentum ab imis sedibus euersa, ac undis obruta disparuerunt, & subierunt terrā procul distantem, sola autem harena ex Græcis grauisonis superficie resedit, aquis quippe dehiscentibus, seorsum à littore procul,

tum hæc ad talem exitum perduxit deorum parum propitia

mens, quicumq; autē Græcorum tēpestate di-

siecti essent mar-

ritimum ca-

pescebāt

iter,

& alius alio appulit, quo deus

unumquenque egerat eo-

rum qui tristes ma-

ris procellas ef-

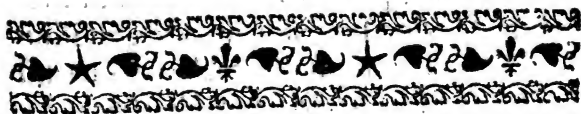
fugerint.

Argu-

A R G V M E N T V M

præsentis poematis.

VIDERE est hoc poemate, quo pacto ad Pelei & Thetidos nuptias coierint dñi omnes, & quas turbas miscuerit Contentio: deinde de pomo certa en. Præterea Iouem allegasse Mercurium ad Paridem t in tres deas iudicis sibi partes sumeret, & formosissimæ pomum daret, & multis habitis uerbis, Paris Veneri dedit pomum, adductus pollicitatione, futurū, quippe ut Helenam acciperet, quod etiam factū est, nam nauibus in Græciam ac Spar tam penetrans, illā abreptam in Illū abduxit, exitiale omniū malorū principium.

CC

Coluti

COLV TI

THEBANI HELE-

næ raptus.

Roianæ nymphæ Xantho flumine
prognatæ, quæ comarū ornamen-
tis ac sacris manūū ludicris patriæ
relictis harena, Chorum frequentastis, ut
Idæis montibus choreas duceretis, huc ade-
ste, ut mihi Iuridici mentem pastoris aperia-
tis, sonoro proruentes flumine, præterea un-
de factum est, ut è mōtibus descenderet in-
suetum maris iter tentans, nulla tamen ma-
ritimorum operum peritia imbutus, quo ue-
ro naues malorum seminariū, ut mare simul
& terram insanis tumultibus concuteret pa-
stor, deinde quodnā tam repentinæ conten-
tionis initiū, ut pastores ius dicerent immor-
talibus, & quod hoc iudiciū, unde ad illius
aures Argiue nymphæ fama dimanauerit, si
quidē ipse, cōscensis Idæi montis iugis uidi-
stis, & Parin desertis insidentē sedib⁹, & Ve-
nerē, gratiarū reginā gaudio exultātē. Quan-
do altis Thessaliæ mōtibus Ganymedes Io-

uis

is iussu pincernā ageret, cum Pælei nuptiæ
 celebrarentur, uniuersa deorū natio eo pro-
 perauit, ut sua cōdecorarēt pręsentia formo-
 um Amphitritę sororē: Iupiter quidem ab
 Olympo, at Neptunus ē mari, tum Apollo
 nellito ab Helycone suauiloquarum Musa-
 rum eò properātium chorū secum ducens,
 cui se comitē addidit Iuno Iouis soror, nec
 ipsa Venus Harmonię regina ad Centauri
 nemora suum procrastinauit aduentū, dein-
 de & suadela pręsto fuit, nuptialem nectens
 coronam, sagittarij Cupidinis alleuians pha-
 retram, quin & Minerva nuptiarum expers
 horrenda capiti amota galea, ad nuptias se-
 quuta est, nec dubitauit quoq; Latona Apol-
 linis soror, quamuis esset agrestior, sua prę-
 sentia cohonestare nuptias, at Mars ferra-
 tus qui ad Vulcani ædes concessit, nec ga-
 lea, nec infesta hasta amota, tum sine tho-
 race sine ferro choreas duxit ridens: porro
 Contentionem & Chiron & Peleus negle-
 ctui habuerunt. Cæterum Bacchus aureas
 utrinq; comas uuis intensas zephyro dispar-
 gendas dederat. Verum perinde ac iuuenca
 florētibus detorta pascuis, desertis syluis agi-
 tur errabunda æstro cruento boum stimu-

COLVTI THEBANI

latore percussa, ita quoq; Contentio graui-
 bus domita uerberibus, palās agebatur, in-
 uestigans, quo pacto deorum turbaret opu-
 lum, saepe autem saxeo prouens throno ste-
 tit, & iterum se sessum recepit, nec manu si-
 num terra prohibuit, nec petrā animaduert-
 tit: uoluit autem sonorū igni fulmen elidere
 Titanibus terrestri eductis uoragine, & cœ-
 lum altitoni Iouis sedem demoliri, sed quibus
 magnis irę stimulis exagitaretur locum de-
 dit tamen Vulcano, & ferri & inextinguibi-
 lis ignis moderatori, deinde secum uersabat
 animo, ut grauissonum scutorum strepitum
 æderet, an forte, iniecto metu, clamore exi-
 lirent, sed metuens Martem ferratum ac scu-
 to obarmatū, nouissime aliud fraudulentum
 excogitauit consilium, nam in mentem illi
 uenerūt aurea Hesperidum mala: huic Con-
 tentio, decerpto admirandorum malorum
 germine, belli prænuncio, inuenta dedit ma-
 lorum consilia: nam primum hoc belli semi-
 narium manu motum in cōuiuium abiecit,
 deorum autem commouit chorū, siquidem
 Iuno coniunx ob Iouis lectum sibi placens,
 stetit admiratione concitata, & uoluit depre-
 dari: at Venus generis nēpe splendore om-
 nibus

ibus antestās pomum sibi habere cupiuit;
 quod amorum esset possessio. Cæterum lu-
 xer cum secum inijsset, ratione dearū, con-
 entionem, accersit filiū, ac tali oratione assi-
 dentem Mercurium adoritur, An quem, mi-
 fili, Parin nosti Priami filium ad Xanthum
 fluuiū, qui iuxta Idam labitur, nempe splen-
 didum illum iuuenem, qui in Troiæ mon-
 tibus pastorem agit, da illi id negotij, ut in-
 deas censuram exerceat, nempe quæ & apta
 superciliorum coniunctione & faciei rotun-
 ditate decentior: at cui ille illustrissimā ad-
 iudicet formam, auferat quoq; præstantissi-
 mum pomū. Vbi uero Saturnius pater hæc
 mandata dedisset, euestigio Mercurius hu-
 ius se itineris ducem præbuit, paterna iussa
 capescere properans, nec deas neglectui ha-
 buit, quarum singulæ se formæ præstantia
 eminere studebant: at fraudulenta Venus
 explicans flammeum, ac comas odorifera
 discriminans fibulā, auro, cæsariei ornatum
 addidit, & conspectos amores prope admo-
 nens, hisce uerbis cōpellat, Dilecti filij, am-
 plectimini nutricem, hodie splendidæ me-
 cum facies certamen suscipiēt, & metuo cui
 pomum pastor iste deferet, nam aiunt Iuno

COLVTI THEBANI

nem sacram esse gratiarum nutricem, & imperia & sceptrum tenere, Mineruam uero bel-
lis præesse, at sola Venus imbellis dea, nec
in reges imperium obtineo, nec Martiã ui-
bro hastam, nec telum manu torqueo, sed ni-
hil est, quod tantus mihi inñciatur metus; si
quidem loco cuspidis, mellitum amorũ uin-
culum, cœstũ habeo, non secus, ac celerem
hastam, unde meo amoris æstro exagitatz
fœminæ sæpe summis torquentur dolori-
bus, nec morti succumbũt. Venus igitur ro-
sea effulgens ceruice, in hæc prorupit uer-
ba, Mercurium sequēs, Amores autem ami-
cum matetteræ præceptum audientes ani-
mos confirmabant nutrici, sedulo districti
officio, & iam Idæi montis uerticem supera-
uerunt: uerũ Paris etate florens ad amnem
Anaurum paternas paut oues, ab alijs seiun-
ctus pastoribus, nam separatim taurorũ ar-
mentum, separatim pascantium ouium gre-
ges curauerat, & hasta à tergo montanę ca-
prę suspēsa erat. ipsaq; tetigit fœmora, dein
de pedum quo boues stimulet, supponeba-
tur, talis existens, de more fistulæ, lento in-
cedens gradu, agrestiore quidem, sed sua
uicem meditabatur arundine Musam: sæpe au-
tem

ad fontem
procursum.

tem desertis in stabulis se cantu oblectans,
 nec tauros & oues curæ habuit, qua de cau-
 sa fistulam circumferens, pro egregia pasto-
 rum consuetudine, & in Panis & Mercurij
 honorē gratum exoriebatur cantum, nec ca-
 nes latratū, nec tauri mugitum tollebat, sola
 autem Echo obstrepera Idæis mōtibus re-
 sonuit, uocis imperita. Porro tauri florentis
 herbe saturi obesis incumbentes natibus, so-
 mnos ducebāt: uerum Paris, sub edito plan-
 tarum umbraculo se oblectās, procul uidit
 deorum nunciū Mercuriū, & metu percul-
 sus exiliit, deorum autem cōspectui se sub-
 trahere nitebatur, & relictis sub uirgultis fi-
 stulis, cantum, qui nunquam multum attu-
 lit tædij, interrumpit: illum igitur ita metu
 trepidantem compellat Mercurius, Huc te
 conferas reiecto metu, ommissisq; omnibus.
 cœlestibus deabus ius daturus, huc inq; ut
 tua censura decernas præstantiorē faciei for-
 mam, & illi quæ cæteris formæ splendore
 præluceat gratū hoc præbeas germen. Hæc
 ubi dixisset, suppressa uoce ac blandis inten-
 sis luminibus, Paris iudicādę formę munus
 obire properabat, ac fixo perlustrabat in-
 tuitu, & cæliorum superciliorum lumen, &

COLVTI THEBANI

ceruicem tum accurata obseruatione secum
 perpēdit ornatū, quē singulis aurū addebat,
 deinde calcanei & plantarum uertebrū. Cæ-
 terū Minerua Paridē manu arreptū, anteq̃
 iuridicundo se accingeret, tali cōpellat ora-
 tione, Huc te, Priami fili, recipias, omissa lo-
 uis coniuge, & spreta quoq; thalamorū regi-
 na, Mineruæ, uirtutis præfidi, hanc laudem
 deferas: fama fertur te imperium obtinere,
 & Troianorum oppidum tuæ subesse tute-
 læ: huc, inquā, te recipias, ego te uiris aduer-
 sa bellorū mole pressis opitulatorem exhi-
 bebo, nec unquam tibi ira inflammata Bel-
 lona uim fecerit: proinde mihi morigerum
 te præbeto, ego enim te fortitudine & rei
 bellicæ peritia imbutum reddā. Vbi hæc di-
 xisset Minerua sapiēs dea, hisce uerbis eius
 orationem interrupit formosa Iuno, Si mi-
 hi tuo iudicio præstātius detuleris germen,
 ego te uniuersæ Asiæ dominū constituam,
 belli opera pro nihilo ducito, quid em̃ hæc
 ad urbium dominatorem spectant? nam hic
 in fortes & imbelles uiros imperium exer-
 cet, nec certe Mineruæ affectatores semper
 re bene gesta decedunt, & Bellonæ ministri
 breui transacta uita morti concedunt: talem
 domi-

dominatum clarissima Iuno exhibuit, tum
Venus pepulum linuosum in aëra denudans
sinum sustulit, nec pudore retracta, quin pe-
ctus omne nudaret, & manu alleuiās suave
amorum uinculum, nō meminit huberum,
ac in risum soluta, talibus aggreditur pasto-
rem dictis, Suscipe & bella ex animo dele,
suscipe, inquam, nostram formam, sceptris
& Asiatico imperio posthabitis, nullā equi-
dem rei bellicę peritiam habeo: quo enim
scuta Veneri? formę splendore potius pal-
marium referunt fœminę. Pro fortitudine
igitur amabilem tibi uxorem exhibebo, pro
imperio Helenę thalamū conscendes, spon-
sum te uidebit post Troiā Lacedemon. Vix
finem dicendi fecit, & hic splendidum præ-
buit pomum, splendori donum, magnā Ve-
neris possessionē, belli seminarium ac per-
niciosam pugnę originē. Porro Venus ma-
nu pomum tenens, in hæc uerba prorupit,
Iunonem conuitijs incessens, & Mineruam
quoq; masculo animo præditam, Cedite mi-
hi uos Martis socię, cedite, inquam, mihi, hu-
ius certaminis uictoriā, formę splendo-
rem dilexi, & formę splendor me sequitur.
Aiunt te, mater Martis, in partus dolori-

COLVTI THEBANI

bus augere sacrum decentium Gratiarum
chorum, sed te hodie omnes negarunt, nec
ullam inuenire potuisti auxiliatricem, nec
quoque scutorum regina, et si ignis es nu-
trix, non tibi Mars opem tulit, etsi hasta gra-
ssatur, non flammæ Vulcani, etsi ignis ua-
por infidiatur: quid est, cur te iactat uana
Minerua? quam non seuit contubium, nec
mater peperit, sed ferri sectio, & ferri radix,
non adhibita obstetrice, paterno eduxit ca-
pite, quemadmodū etiam ferreis corpore te-
cto operimētis, & amorem fugitas, & Mar-
tis arma, sectaris, Harmoniæ ignara, ac nescia
concordiæ. Ignoras Minerua imbecilliores
esse, nec magnificè se præclaris bellis efferen-
tes, ut qui mēbris iudicatis, nec uiri nec foe-
minæ sint. Talibus incessit contumelijs Mi-
neruam Venus. Verum ut hæc præmiū for-
mæ, quod urbes excidio daturum sit, sortita
est, & Iunone & Minerua pulsas, miser Paris
amore inflammatus, & quam nō uidit perse-
quens in dēsam abduxit syluam uiros archi-
tecturæ peritos, hic crassæ syluæ quercus
præfectæ cadebant, industria Pherecli ma-
lorum inceptoris, ut qui aliquando naues fa-
bricatus sit in gratiam Alexandri luxu per-
diti

diti regis, nam hic Idęos montes mari mu-
 tauit, & Venerem concubitus cōciliatricem
 (quæ ad id hortata est) littoralibus sæpe pla-
 cans sacrificijs Hellespontum nauibus tenta-
 uit, quare magnorum sibi calamitatū signa
 ædebantur, nam cęruleū mare fluctibus in-
 tumescēs cœlum cinxit caliginoso Vrsę uin-
 culo, quæ densos aëre nimbos excutiēs ma-
 re inundauit, cum remis sulcaretur, tum Pa-
 ris Dardanum & Troicum solum linquens
 transiit ostia Ismaricę paludis, & Threij
 Pangei promontorium, ubi uidit assurge-
 re Phillidis nimio uiri amore flagrantis se-
 pulchrum, & erraticę uiæ cursum, qui no-
 uem constitit circulis, quos ambiens Phillis
 maritum defleuit, dolens reducem Demo-
 phoonta, cum ē populo Atheniensi reuerte-
 retur, deinde huic per fertilem Thessaliā
 iter facienti Achaię oppida nempe Phthia
 & Micenę apparere incœperunt, ad hæc per
 Arcadiā, Spartā cōtendit formosis con-
 spiciuam mulieribus, & amabilem Atreonis
 urbem sitam cognouit ad amnem Eurotā
 præterea uidens syluā uicinā iuxta mon-
 tis pedem ædificijs frequentem mirabatur
 amœnam Therapnē, nec hinc longa erat
 nauigatio

COLVTI THEBANI

nauigatio, nec tranquillo mari diu audiebatur ductorum remorum sonitus: nam ad sinum littoralem appellētes nauis retinacula ligarunt, quibus naualia opera curæ erant, sed Paris frigido ablutus flumine, suspensio incessit uestigio ne amabiles pedes puluere obducerentur, ne cæsaries galeæ illisa uentis turbaretur, si forte acceleraret gradum, iam editas hospitalium incolarū & des suspiciens, & uicina templa, ac urbis splendorem oculis perlustrauit, hic quoque uidit auream indigetis Mineræ effigiem, & Carnensis hyacinthi, quem aliquando uirenti ætate constitutum Amyclæorum populus cognoscens cum Apolline rem habere, grauitè ferebat, ne Latona Ioui irata, & hunc abduceret, uerum latuit Apollinem se habere Zephyrum in hoc puero riualet, sed terra in gratiā plorantis regis eduxit, qui Apollini solatio esset, florem, inquam, admirando iuueni cognominē, iam non procul abfuit à Menelai & dibus diuinas ob gratias sibi placens, nō enim, Dionise, tam amabilem peperit te filium Thyone, etsi Iouis propago sis, nam & ille splendore faciei præstabat: at Helena statim reſerato thalamo foras se corripuit, & circum-

RAPT. HELENÆ. CCII

ircumspēctans, ut uidit, ut animaduertit il-
 um pro amicis foribus stantem, in ipsa aulę
 penetralia abduxit, & iussit nouę & aureę
 ellę insidere, uerum nullam eam spectandi
 utietas capere potuit, iam uero oboriebatur
 illi suspicio, eum esse Cupidinem aureę Ve-
 neris filium thalami ministrum, at tandem
 cognouit fieri non posse, ut is sit, nempe cui
 lesit pharetra, sæpe elegantis faciei splendo-
 re adducta, uidebatur sibi desideriorum re-
 gem sub cōspectum prodijisse, tandem admi-
 ratione percita, talē deprompsit orationem,
 Hospes unde ades? age nobis tuum genus
 edissere & patriā, nam splendore formę ad-
 mirandum regem repræsentas, sed tuum mi-
 hi genus inter Græcos incognitum est, non
 enim Pylum imperio tenes, nam Anthilo-
 chum noui, tua autem mihi facies nunquam
 uisā, nec Phthiam gratam principum uiro-
 rum nutricem, non enim me præterit illu-
 strium Aeacidarū genus, nec Telamon glo-
 ria florens, nec Patroclus morum ciuilitate
 insignis, nec Achilles fortitudine cōspicius,
 hæc desiderio æstuās suauiloqua dixit nym-
 pha; ille uero suauī hac uoce reddita respon-
 det, An unquam ad tuas aures peruenit, illū
 in

COLVTI THEBANI

In Phrygiæ terminis situm, cui murum circumduxerunt, & Neptunus & Apollo, & an aliquem regem Troiæ audieris, omnibus felicitatis numeris instructissimum, qui à Ioue quoque genus ducat, hinc ego generis splendorem trahens omnia gentis insignia moribus exprimo: sum ergo, mulier, charus opulenti Priami filius, sum uero Dardanides. Porro Dardanus Iouem habuit generis authorem, hinc dii sæpe olympo dilapsi ad mortales diuerterunt, ac seruitutem seruierunt quamuis essent immortales, quorum & Neptunus & Apollo nostræ patriæ muros condiderunt nunquam corruturos, sed & regina, dearum sum iudex, siquidem in deas censuram exercens Veneris splendorem & amabilem formam prætuli dolentibus alijs cœlitibus, at hæc recepit se mihi daturam nympham amabilem, celeberrimam meorum perum remunerationem, cui Helenæ nomen indidere mortales Veneris sorori, in eius gratiam non dubitavi tanta maria transmittere, hic igitur matrimonium contrahamus, cum Venus iubeat, nec mihi probri notam inuras, & meam Venerem refutes, at nolo tanta uerborum circuitione uti. Quid enim
scientem

cientem tanto negotio docere conerē non
 certe te latet Menelaum imbellis esse san-
 guinis, nec Græcia tales unquam fœminas
 tulit, nam imbecillibus coalescentes mem-
 bris uiros forma referunt, & plane à mulie-
 rum indole degenerarūt. Sic dicendi finem
 fecit, at nymp̃ha amabilem defixit humi in-
 tuitum, & diu secum hērens, nullam uocem
 ēdidit, tandem uero admiratione concitata,
 in hæc uerba prorupit, Profecto hospes sæ-
 pe in animo habui tuæ patriæ muros, quos
 olim Neptunus, & Apollo condiderunt,
 nempe illa immortalium simulachra, animi
 oculis demetiri, deinde & fragrantia illa de-
 stituti Apollinis pascua, ubi ad diuinitus con-
 dita portarū munimēta sæpe Apollo boum
 uestigia pressit. Age igitur ē Sparta Troiam
 me abducito, nō recusabo sequi, ut iubet Ve-
 nus nuptiarum regina, nec mihi terrorē iniij-
 cit Menelaus, quod me Troianam urbē pe-
 tiſſe rescisset: tale pactum, cum Paride for-
 mosa iniſt nymp̃ha. Cæterum nox, rerum
 quies aderat, post solis uias, somnū leuans,
 quem oriens aurora suspēsum præbuit. Ape-
 ruit autem duas insomniorum portas, hanc
 quidem ueritatis terminis circumscriptam
 mundo

COLVTI THEBANI

mundo patefaciens, unde subsiliūt uerę deo-
 rum uisiones, illam uero dolo compactam
 uanorum insomniorum altricem. Porro hic
 Helenam ex benignis Menelai ædibus ad
 naues abduxit, & sibi supra modum placens
 ob Veneris pollicitationes, belli molem se-
 cum ad Ilium agere properauit, orta autem
 aurora Hermione flāmeo in auras abiecto,
 & lachrymis diffluēs suspiria duxerat, enim
 uero ancillas plerunq; thalamis abstractas
 sublata uoce adorta est, Puellæ quo me de-
 serta, luctifica disparuit mater, quæ heri me-
 cum thalami foribus obdito pessulo cubi-
 tum concessit, & uno in lecto quietem ce-
 pit. Hæc commemorabat lachrymis distil-
 lans Hermione, ancillę autē non potuerunt,
 quin unā cum illa plorarent: at fœminę Her-
 mionem stipantes, conatæ sunt gementem
 in uestibulis cohibere, Filia, dicentes, siste
 plorantī, abiit mater reditura, ubi te ploran-
 tem didicerit, non uides, ut luctuosę subsi-
 dant genę, & te frequenter plorante, florida
 marcescat facies, illa modo ad nymp harum
 in unum coeuntium coetum uenit, & recta
 deflectens detinetur, præter animi sui senten-
 tiam, ac ad Viridarium cōtendens rosido in
 campo

campo desidet, aut abiit patrio lotura cor-
 pus flumine, & ad Eurotæ ripas moratur,
 puella uero, crebris ductis gemitibus, & la-
 chrymis humecta respōdit. Vidi montem,
 noui amnem, nec me præterit, quæ nam ad
 rosas aut pratum ducat uia: quid me loquen-
 do detinetis fœminę, iam sydera cœlo præ-
 cipitant, & illa in scopulis somno sopita ia-
 cet, iam astra oriuntur, nec illa reuerti prope-
 rat. Quis te, mea mater, mundi angulus ha-
 bet, quos incolis montes, te ne oberrantem
 feræ dilaniarunt? at uel ipsæ feræ admiran-
 di Iouis metuunt genus, an è montibus in
 præcipitium acta in puluere iaces, corpore
 desertis in syluis prostrato? sed in opacam
 & antiquam syluam penetrans, arbores om-
 nes ad ipsa usq; folia acerrimo dimensa sum
 intuitu, tuum non depræhendi corpus, non
 est igitur cur syluæ succenseamus, nec tran-
 quillitas ad sacrum fœcundi Eurotæ mea-
 tum natantem cooperuit, in fundum absor-
 ptam, cū quippe & fluminibus & sacris Pe-
 lagi undis, Naiades uitam agant, nec fœmi-
 nis uitam adimant. Vbi hæc cum gemitu &
 suspirijs reddidisset, inclinata ceruice, in so-
 mnnum incidit, qui mortis est comes, nam

D D   hi

COLVTI THEBANI

hi duo si coëant necessum est, in cōmunio-
nem uenire omnium operū antiquioris fra-
tris, hinc fœminę dolētibus grauate super-
cilijs, sæpe in somnū incidunt cum plorant.
Porro hæc insomniorum industria uagant
persuasum sibi habebat, suam sibi matrem
oblata esse, quare puella admiratione per-
cita, talia uociferabatur, quamuis doloribus
excarnificata, Heu me somno sopitam in pa-
trijs lectis deseruisti, fuga te hinc corripies,
quem non montē conscendi, quos non col-
les trāsmisi, siccine ad formosę Veneris Har-
moniam properas. Ita uociferanti respon-
dit Helena, mea filia, ne tanto cum mœrore
queraris, talia tibi esse obiecta, nam fraudu-
lentus ille uir, qui heri nostras ædes subiit,
me rapuit. Hæc ubi dixisset, illa proruit, ue-
rum non cernens nutricem, multo acutiori
uoce erugijt, Alatae aues, quæ ex Aëre ge-
nus trahitis, in Cretam uos cōijcentes, nun-
ciate Menelao, uir quidem iniquus heri in
Spartam ueniens, omnem splendorem me-
is delcuit ex ædibus, cum puella lachrymis
humecta hæc iactaret uoces, ac matrem
inquirēs frustra oberraret, & per Ciconum
oppida & Aeoliæ meatum, tum in Darda-
niæ

RAPT. HELENÆ. CCV

niæ portum, sponsam inuexit sponsus. Cæ-
terum Cassandra crebro comas dilaniauit,
ac aureum diripuit flammeum, ubi in
arce uidisset nouam hospitam,
Troia autem reſeratis ur-
bium portis, ſuſce-
pit reuerſum ci-
uem malo-
rum om-
nium
authorem.

FINIS.

DD H

DIDACI PYRRHI

Lusitani carmen.

IRatum Acacidem magnus describit Homerus,
 Dum gemit immerito præmia rapta sibi,
 Et quot in umbriferam Graiorum miserit orcum,
 Heroum parili concinit ille fide.
 Mox querulis idem precibus lenitus Achilles,
 Vertit in Iliacos tristia fata duces.
 Multaq; magnanimi fato percussus amici,
 Fortia Teucrorum corpora sternit humo.
 Sternit & ingentem Peridem, atq; Hectora fortem
 Afficit indigna fortior ipse nece.
 Hectora quem circum Neptunia Pergama raptum,
 Iliades passis ingemuere comis.
 Hectora quem multo redimit pater anxius auro,
 Tradat ut extructis corpora cassa rogis.
 Tali Mæonides contentus sine poëta,
 Nobile in Hectoreo funere clausit opus.
 Deerat adhuc tantis certè manus ultima cœptis,
 Ultima sed primo non caritura loco.
 Nam Priamus cadere, & Priami domus indyta regis
 Debuit, & Graia Troia perire manu.
 Debuit & tenera maiora ætate secutus,
 Obuius Aemathio Troilus ire duci.
 Debuit, & peltis & acuta fisa securi
 Ducere formineam Penthesilea manum.
 Debuit ipse etiam Phœbi mactatus ad aras,
 Sanguine Pelides spargere templa suo.
 Debuit & patrîs animosus Pyrrhus in armis,
 Edere sanguinea bella cruenta manu.
 Debuit ad Phrygiæ ductoris cæsa sepulchrum,
 Regia Achillean uirgo piare necem.
 Debuit arbitrio Graiorum uictus iniquo,
 Ajax ipse suo fortiter ense mori.
 Deniq; perfecto diuturni munere belli,
 Debuit in patriam quisq; redire domum.

Atq; ibi (Dardanios quamuis effugerit enses)
 Aeacidem Pyrrhum tristia fata manent.
Illis scopulis & fluctibus obrutus Ajax
 Vix placare deam Pallada sic poterit.
Ipse etiam maior (quis credere posset Attrides?)
 Fœminea tandem uictus ab arte cadet,
Ista tamen mira Calaber canit arte poëta,
 Et sequitur cultis fortia facta sonis.
Illi Pyerides carmen dictasse sorores,
 Credibile est, tantus manat ab ore lepos.
Sed Calaber tantum Graijs dabit ista poëtis,
 Graius homo Latij nescius elloqui.
Forsitan æterna sic dignum laude poëma,
 Aeterno potuit delituisse situ.
Cum subito uatis causam miseratus iniquam,
 Auxiliatricem fert Velaræus opem.
Fert Velaræus opem, Latios nutritus in usus,
 Sospite quo nunquam Dorica lingua cadet.
Fert Velaræus opem, cui carmina culta canenti,
 Suggest auratam flauus Appollo lyram.
Fert Velaræus opem, qui si sermone soluto
 Ire uelit, nulli cesserit ingenio.
Et sic urbe tua donatum diue Quirine
 Publicat, & Latijs donat habere uiris.
Ergo quicquid amas uates Romana iuuentus,
 Accipe, & hunc tota mente reconde librum.

D D in

EN candide Lector , erratula quædam,
quæ obliquis oculis transuimus , hic
in calce adnotanda censuimus , ut politiori
calamo unumquodque suo adnotes loco, ne
legendo habeas, quod hæsites. Vale, & equi
boniꝫ consulas oramus.

In Epistola, folio. iij. facie. i. linea. iij. astri-
ctus lege astrictius.

Fol. viij. fa. i. linea. i. mirumꝫ pro mirū q̃,

Fol. xi. fa. i. lin. xxiij. admonet, admouetur.

Fo. xiiij. fa. i. li. v. humilis lege hinnulus.

Fo. xvij. fa. i. li. iij. naues lege manes.

Fo. xxx. fa. i. li. vij. sumsi lege sumpsi.

Ibidem. fa. ij. li. xx. atres, lege atras.

Fo. xlvij. fa. i. li. xxvi. resoluit, resonuit.

Fo. lxxvi. fa. ij. li. iij. merunt, ademerunt.

Fo. ci. fa. ij. li. xx. quā & ipsam metue ad oc-
cubitum propensam, lege, quas & ipsas
metue ad occubitum propensas.

Fo. ciiij. fa. ij. li. iij. dimerfa, diuerfa.

Fo. cxvij. fa. i. li. ix. Aulidæ, Aulide.

Fo. cxxxvi. fa. i. li. iij. inopia laborabimus:

Ibidem, li. ix. odoritur, adoritur.

Fo. clxvi. fa. ij. li. xxij. emmanos, immanes.

Fo. cxcij. fa. i. lin. xix. Ciclopis, Ciclopes.

Eodem fo. fa. ij. li. xvi. Ponthum, Pontum.

Folio. cxcvij. facie. i. linea. iiij. allegasse, lege
ablegasse.

Folio. cxcvij. fa. ij. li. xvij. ad amnem Anau
rum, lege ad torrentis procursum.

Fol. cc. fa. ij. li. v. grasatur, grassatur.

Folio. ccij. fac. ij. lin. xxvi. Viridanum, lege
Viridarium.

